1888 HUSZONKETTEDIK ÉVFOLYAM. 32. SZÁM BUDAPEST, SZERDA, FEBRUÁR 1·

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-UTCZA 6. SZ.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . . 5 frt
Egy fél évre . . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Francziа-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svajcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára helyben 6 kr., vidéken 7 kr.

EGYETÉRTÉS

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA

KIADOHIVATAL:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-UTCZA 6 SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE
VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
PÁRISBAN főügynökségünknél: John, F. Jones & Cie, 31 bis, Faub. Montmartre.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Mosse Rudolf, Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 25.
Daube G. L. és Társa, I., Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I., Riemergasse Nr. 12.
Danneberg J., Riemergasse 13.
Stern Móritz, I., Wollzeile Nr. 22.
és valamennyi hirdetési iroda.

A kis gazda hitele.

Károlyi Sándor gr., a kisebb gazdák hitelügyének fáradhatatlan előmozditója, a képviselőház mai ülésében igen érdekes beszédet szentelt a hitelszövetkezeteknek.

A jelenleg uralkodó pénzbőség mellett a nagybirtokos könnyen kielégitheti hiteligényeit. A földhitel nálunk ugyan még mindig aránylag drága. Távol állunk attól, hogy az, ugy mint Németországban, 3 és háromnegyed egész 4 százalékos törlesztési hitellel rendelkeznék. De az nem is érhető el, mig igazságszolgáltatásunk megjavitva és valutánk rendezve nincs. A hitelviszonyok e téren azonban előnyösen fejlődtek és a haladás tagadhatatlanul megvan.

A közép és kisbirtok helyzete már kevésbbé kedvező. A törlesztési kölcsön beszerzési költségei, az igénybe veendő összeg nagyságához viszonyitva, tetemesek, gyakran nincsenek is meg az összeköttetései, hogy az olcsó kölcsön forrásait elérhesse és ezek miatt vidéken a méregdrága takarékpénztári hitelre szorul.

A falusi kisgazda hitelviszonyai valóban szomoruak és épen nincs sötéten szinezve az a kép, a mit róluk Károlyi gr. mai beszédében és a pestmegyei hitelszövetkezet kitünő feliratában festenek. A falusi kis gazda, ha pénzre szorul, az uzsorás kezébe kerül, sőt gyakran annak elpusztuló áldozata lesz.

Ezen a bajon a hitelszövetkezet előterjesztésével remél, igen helyesen, segithetni Károlyi gr. A korlátolt szavatosságu hitelszövetkezetek értelmes és becsületes vezetés mellett az ország áldásos intézményei sorába emelkedhetnek.

A szövetkezeti tagok teljes és kölcsönös szavatossága melletti Raiffeisen-féle szövetkezetek valóban nem felelnek meg még ma népünk értelmi fejlettségének. A miveltebb német nép, támogatva a kitünő német közigazgatás által, a Raiffeisen-féle szövetkezetekkel fényes eredményeket ért el. A koczkázat ott, az ismert statisztikai adatok szerint oly jelentéktelennek bizonyult még válságos időben is, a minő például a német-franczia háboru volt, hogy a kamatlábot átlag egynegyed százalékkal drágitotta meg. De viszont Gácsországban, kevésbbé mivelt népnél, olyannál, mely a magyar nép miveltségi fokának mélyen alatta áll, keserü tapasztalatok merültek fel. Csak a kölcsönös szavatosságra alapitott és szerencsétlen véget ért «Galizische Rustical-Kreditanstalt» sorsára emlékeztetünk.

A szövetkezetek létrehozására nincs szükség állami segélyre s ilyet nem is kér Károlyi gróf. Alapelvük az önsegély. Már maga az elv kizárja az állam ingerencziáját, ámbár más országokban a kezdet nehézségeinek legyőzésére még attól sem riadtak vissza.

A pestmegyei hitelszövetkezet példája kijelöli a választandó utat. Az állam támogatására csak annyiban van szükség, hogy a hol a szövetkezetek megyei központja máskép nem jöhet létre, engedtessék meg a tőke beszerzése czéljából megyei pótadó kivetése. A czél oly humánus, annyira megfelel a közérdeknek és oly jelentőségteljes a gazdasági válság mai stádiumában, hogy az állam a megyéknek abbeli kivánságának teljesitéséből ki sem vonhatja magát.

A pestmegyei hitelszövetkezet a következő szavakban fejezi ki a feladatot: A kisbirtokos osztályon rákfene módjára élősködő uzsorának kiirtása czélunk. Tudjuk, hogy mig könnyelmü, tékozló, iszákos és heverő emberek lesznek, addig uzsora mindig lesz és e tekintetben nem is épitünk magunknak fellegvárakat. Csak arra törekszünk első sorban, hogy az a kisgazda, a ki szorgalmas, munkás és takarékos, megszorult állapotban ne legyen kénytelen rögtön az uzsorások körmei közé vetni magát, a honnan oly nehéz, majdnem lehetetlen a kiszabadulás, hanem kapjon keze ügyébe kényelmes és olcsó kölcsönt.

Ezért szükséges, hogy a szövetkezetek deczentrálizálva müködjenek, hogy minden faluban, a hol az értelmi vezetésre alkalmas egyének találhatók, a megyei központtal összeköttetésben álló külön szövetkezet fennálljon.

Károlyi gr. abbeli kivánsága, hogy a már hitelképesnek bizonyult szövetkezeteknek hitel nyittassék közvetlenül az osztrák-magyar banknál, oly méltányos, oly jogosult, hogy megvalósitása a kormány kötelessége. A bank szabadalma azért bővittetett ki annyira az uj alapszabályban, hogy a mezőgazdaság hiteligényeinek is megfelelhessen. Az 5% adóval terhelt tartalék egyik része biztosabban és az országra nézve hasznosabban nem is helyezhető el. A 120—130 millióra menő tartalék ne heverjen parlagon, hanem termékenyitse gazdasági életünket. Egy insolvens banknál, a mig államjegyek forgalomban maradnak, a bankelmélet ezen sérelmét a gyakorlati előnyök mindenesetre menthetővé teszik. Reméljük, hogy Károlyi gr. mai beszéde is hozzá fog járulni a hitelszövetkezeti eszmének terjedéséhez és gyakorlati alkalmazásához.

Budapest, jan. 31.

Kinos feltünést kelt mindenütt a legujabb inczidens, mely a Vadnay Andor és Eötvös Károly közötti becsületbeli ügynek oly váratlan és minden jogosult föltevéssel ellenkező fordulatot adott. Egy képviselő másik képviselőtársával szemben nem éri be azzal az itélettel, melyet az általa elfogadott és a polgári társadalom kiváló alakjaiból megalkotott becsületbiróság kimondott, hanem katonai minőségében, katonai forum elé viszi a már illetékesen eldöntött ügyet, hogy ellenfelén inzultust követhessen el. A dolog első pillanatra egész érthetlennek tünik fel és azért a közönségben az a magyarázat terjedt el, hogy Vadnay Andort katonai felettesei kényszeritették ez eljárásra. Ha ez igaz, ez az ügynek elvi jelentőségét fokozza, a nélkül, hogy Vadnay urra nézve elég mentséget képezne. Mert Vadnay urnak éreznie kellett volna, hogy benne a törvényhozó felette áll a cs. k. tartalékos hadnagynak és nem szabad hozzájárulnia ahhoz, hogy épen a legkényesebb kérdésben, a lehető legsértőbb formában dobják oda a polgári társadalomnak a katonai gőg kihivását. Mert hogyan áll most a kérdés? Ugy, hogy azt, mit egy országos képviselőre és ügyvédre nézve képviselőtársai és a polgári élet minden tényezője még a legtulvittebb lovagiassági szabályok értelmében is korrektül elintézettnek tartanak, azt katonák semmisnek és értéktelennek nyilvánitják és jogot veszLnek maguknak arra, hogy egy előkelő nyilvános állásu férfiuval szemben, ki semmi czimen nem tartozik hatóságuk alá, a tiszta kasztszellem által sugallt dehonesztáló nyilatkozatokat tegyenek. A mennyiben ez eljárásban Vadnay Andor urnak van része, ő megfeledkezett ama tekintetekről, melyek a közéletben elfoglalt diszes állását kötelezik, a mennyiben pedig a katonai hatóságoktól származik, ez a katonai praepotencziának vakmerő fellépése, mely megsérti a parlament tekintélyét és lealacsonyitja a polgári élet minden irányadó elemét. Ebben van az előfordult sajnos cselekménynek nagy elvi jelentősége, melylyel az illetékes tényezőknek okvetlenül foglalkozniok kell. Ha csakugyan a katonai parancsnokság meghagyásából történt a sérelmes eljárás, ez mélyen érintené a képviselői immunitás kérdését is. Tudnunk kell, hogy Magyarországon egy katonai ezredes birhat-e joggal teljesen egyoldalu eljárás és egyoldalu katonai felfogás alapján egy országos képviselőnek polgári becsülete és társadalmi helyzete fölött itéletet nyilvánittatni. Megvárjuk, hogy az ügy természete teljesen tisztába lesz hozva és fentartjuk magunknak, hogy akkor a benne érintett politikai és társadalmi érdekeket tüzetesen is megvitassuk. Ma csak az erősen felzaklatott közérzületnek akartunk megillető kifejezést kölcsönözni.

A horvát regnikoláris bizottság előadói Miskatovics és dr. Egersdorfer képviselők, mint Zágrábból irják: ez idő szerint az anyaggyüjtemény összeállitásán dolgoznak, melyet a pénaügyi kiegyezésre vonatkozó tanácskozások alapjául fognak szolgálni s e czélra a bécsi és budapesti levéltárakban az erre vonatkozó ügyiratokat megtekintik.

Az országgyülési szabadelvüpárt ma d. u. 5 órakor *Vizsolyi* Gusztáv elnöklete alatt értekezletet tartott, melynek egyedüli tárgyát a Németországgal 1887. decz. 8-án kötött kereskedelmi egyezmény beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslat képezte. A törvényjavaslat, melyet *Láng* Lajos előadó indokolt, ugy általánosságban, mint részleteiben vita nélkül elfogadtatván, a tanácskozás véget ért.

Szláv vagy angolszász? *

Az amerikaiaknak Oroszország felé való természetes kacsintását joggal tartottuk mindenkor sajátságoknak és azt a tulságos magasztalást, a melylyel republikánus Jonathán bátyánk a czári birodalomnak merev kényuraságon alapuló intézményeit elhalmozza, mindenkor a legkülönösebb politikai rejtvények közé soroztuk. A muszkák és yankeek közt levő sympathiákat, kivált az ázsiai főuralomért bekövetkezendő harczban zsákmányolták ki sokféleképen; tehát nem érdektelen, hogy egy kis könyv megjelenését följegyezzük, a mely e czim alatt: «Szlávok vagy angolszászok» épen most került ki Amerikában a sajtó alól és a melyben bizonyos Foulke ur oly nézeteit árulja el, a melyek az amerikai és orosz szövetkezés előbbi felfogásával homlokegyenest ellenkeznek. Megjelenését e könyv a következő, Gladstone urnak tulajdonitott nyilatkozatnak köszönheti, a mely szerint az ősz angol államférfiu állitólag ezt mondta: «Nem minden ok nélkül szeretem Oroszországot; Angolország igazi és természetszerü szövetségesét ismerem fel benne. Az európai államok életfeltételei teljes kimerülésök felé sietnek, mert csontjuk és velejök Azsiába, Afrikába és Amerikába vonul. Hosszu tapasztalás arra tanitott bennünket, hogy csak Anglia és Oroszország ért a gyarmatositáshoz, a többi nemzet e képességnek teljesen hijával van, azért van csakis Angliának és Oroszországnak jövője. A többi hatalmasság közel van pusztulásához és épen nincs távol az az idő, mikor Németország és Francziaország az európai nagy államok szinteréről teljesen le fog tünni. Én tehát rosz politikának tartom, hogy Anglia és Oroszország egymással küzd. Vizsgáljuk meg a kérdést a hasznosság szempontjából. Hol van Oroszország főérdeke? A Balkánfélszigeten. Hát a mienk? Indiában és Afrikában. Nem lehetséges, hogy mindaketten tüzetesebb határokat is vonjunk? Oroszország szövetségét már csak azért is nagyra kell becsülnünk, mert oly terület van birtokában, a melylyel évszázadokon át beérheti. Oroszország épen ugy leghatalmasabb a szárazföldön, mint mi a tengeren, és ez a különbség egyetértésünk kölcsönös kezességét képezi.»

Azt, hogy vajon igazán mondotta e Gladstone ur e véleményt, talán maga Foulke ur is kérdésesnek tartja; azonban, hogy az emberek lassankint hozzá szoktak, hogy a szlávokat és angolszászokat a világ leendő uraiul tekintsék, azt szerzőnk bizonyosnak tartja és azért időszerünek gondolja megvizsgálni, hogy a két bajvivó közül melyik lesz a győztes és hogy a szlávok vagy az angolszászok fogják-e a világot polgáriasodottá tenni. E végből az orosz viszonyok mélyebb tanulmányozásába bocsátkozott szerzőnk; Leroy-Beaulieu Ramband, Stepnyak és Wallace idevágó müveit tanulmányozta, Dixon, Marvin és Vámbéry munkáit figyelmesen elolvasta és az eredmény, a melyre jutott, annyival is érdekesebbnek látszik, mivel felfogása, stilusa és gondolkodási módja mindenben szabadelvü férfiura és rendkivül ügyes iróra vall. Minthogy az amerikai és pedig a nagyobb közönség számára ir, teljesen érthetőnek tartjuk, hogy könyve legnagyobb részét az orosz birodalom területi és népességi viszonyaira vonatkozó leirásoknak szánja. Az a kép, a melyet II. Sándor katonai autokrácziájáról, hóditásairól, támadásairól és reformjairól meg a jelenlegi kényuraságról vázol, minden egyes vonásával a nagy köztársaság szabad polgárát jellemzi és telve van lángoló gyülölettel és undorral az orosz kormány borzasztó zsarnoksága és embertelen kényurasága ellen. Hajmeresztők ezek a képek, a melyeket Stepnyak tolla a birák rettenetes önkénykedéséről, a börtönök iszonyu állapotáról és különösen a Trubeczkoj-féle kazamátákról rajzol, a melyekben a foglyokat, lassu kinhalálnak vetik oda zsákmányul; elképzelhetjük, mit érez egy amerikai polgár, mikor például a következő helyet olvassa egy Miklós czárhoz intézett névtelen iratban, a melyben a halálra kinzott nép igy kiált kényurához: «O czár! Oroszország a legfőbb hatalmat bizta rád és istenünk voltál itt a földön. De mit tettél ezért? Szenvedélytől és tudatlanságtól elvakulva, mohón kapkodtál hatalom után és e közben teljesen megfeledkeztél Oroszországról. Éltedet hadi szemlékkel, a katonák ruháján való változtatgatással, tudatlan szélhámosoktól származó törvényjavaslatok szentesitésével töltötted el. A sajtó czenzorainak megvetésre méltó osztályát teremtetted, hogy nyugton alhassál, néped szükségleteit ne ismerd meg, panaszait ne halld, az igazság szavára ne ügyelj. Igazság! Ah, hiszen régen eltemetted, sirja nyilása elé hatalmas sziklát hengeritettél, körül zord őröket állitottál és szived ujjongásával igy kiáltottál fel: Itt nincsen feltámadás! De most, a tizenkettedik órában, felemelkedett az igazság, visszatért a holtak birodalmából. Jöjj közelebb, oh czár! Jelenj meg most az istenség és a történelem itélőszéke előtt. Kegyetlenül tiportad lábaddal az igazságot és megtagadtad tőlünk a szabadságot akkor, midőn tenmagad szenvedélyeid rabja voltál. Dölyfőd és makacsságod ziláltta tette Oroszországot és fegyverben állitotta ellenünk az egész világot. Alázd meg magadat testvéreid előtt! Hajtsd porba büszke homlokodat, könyörögj bocsánatért, könyörögj tanácsért! Siess néped kitárt karjai közé, mert a menekülés semmi más utja sem nyilik meg számodra!»

Szóval az amerikai szerző az orosz császári birodalom alattvalóinak mai állapotát olyannak tartja, a melynek alapján az Atlanti oczeánon tul levő nagy köztársaságnak semmi szin alatt sem lehet és szabad a muszka kényurral szövetséget kötnie. Legfőbb ideje — azt mondja Foulke ur — hogy a világ a mai orosz kényuraság iszonyatosságaira figyelmes legyen és pedig nemcsak a boldogtalan oroszok millióinak érdekében, hanem a müvelődés érdekében általában, a melynek talán magának is kell a távoleső jövőben ez irtózatos kényuraság nyomása alatt szenvednie. Az orosz kormány, azt tartja az amerikai, mindig fogja a müvelt világot fenyegetni, soha sem fog örökös hóditások utján megállani, mig határozottan katonai hatalma fogja jellemezni és ebben nem fog változás mutatkozni, mig olyan államalkotmánynak nem fog az orosz nép örvendeni, a melynek segitségével a csupán néhány választottnak használó hóditási politikát ellenőrizheti. Amerikát magát illetőleg, azt mondja a szerző, nincs Oroszországnak egyelőre hóditó szándéka; azonban a nagy köztársasággal való védő és támadó szövetséget óhajt, jobban mondva, azt kivánja, hogy a köztársaság támogassa erkölcsileg és törvényhozási uton az orosz kényuraságot azzal, hogy olyan szerződésre lép Oroszországgal, a melynek értelmében az orosz kényuraság keze közül elmenekült politikai bünösöket hóhéraiknak kiszolgáltassa. «Ebbe soha sem szabad egyeznünk,» igy szól Foulke ur honfitársaihoz; «soha sem szabad a muszka kényuraság poroszlóivá sülyednünk; a zsarnoknak, a ki a bolgároknak megtiltotta, hogy amaz összeesküvőket megbüntessék, a kik a bolgár nép szeretett fejedelmét éjjel fogságba ejtették, nincs joga tőlünk azt kivánnia, hogy neki a szabadságra törekvő oroszokat kiszolgáltassuk, hogy a szibiriai bányákban elevenen eltemesse, a hóhér bárdjának átadja vagy a Trubeczkoj-féle kazamaták kinjaival halálra gyötörje.»

És ilyen értelemben folytatja az előttünk levő mü. Szerzőnk megvallja, hogy II. Sándor czár az amerikai köztársaság megpróbáltatásának napjaiban, tehát huszonöt évvel ezelőtt az északiak pártján állott és hogy nem kedvezett a déliek elkülönitésének, mint Angolország. De valamint az angol népet nem lehet az akkor uralkodó körök hajlamaiért felelőssé tenni, ugy nem kötelezheti halára

* Slav on Saxon, a study of the growth and tendencies of Russian civilization by Wm. D. Foulke, A. M. New-York and London, 1887.

Egy franczia nő Kossuthról.

Nagyanyám, Maure Mária, ki Párisban született s egy ott lakó magyar ember tanácsára jött Magyarországba s ki számos előkelő magyar család gyermekeit oktatta a franczia nyelvre, a magyar szabadságharcz előtt, Kossuth Lajos gyermekeinek franczia nevelőnője volt. Mint eszes és müvelt nőt, Kossuth és családja igen hamar megkedvelte, sőt Kossuth annyira kitüntette bizodalmával, hogy még az ország ügyei felől kifejezett vélekedéseit is szivesen meghallgatta. 1848 elején fiatal leányát — anyámat — ajánlotta Kossuthnénak helyetteseül. Ekkor volt először alkalma közelről látni a nagy férfiut és családját. Magyar szivességgel fogadták őt is, miután Kossuth és neje szivesen üdvözölték, Kossuth szivből jött szavakban kérte, hogy érezze magát körükben otthonosnak. Azonnal teljesen jól is érezte magát, abban a körben, melyben szeretet, müveltség és hazafiság honolt.

E percztől fogva anyám csodálata s lelkesülése Kossuth és ennek családja minden tagja iránt meg nem szünt. Ha néha-néha belenyul emlékezete gazdag tárházába s onnan élete nevezetesebb tapasztalatait előszedegeti s azokat — csaknem valamennyi franczia nő természetében levő elevenséggel és tüzzel — elbeszéli: akkor mindig örömmel emlékezik meg ama rövid, de kedves időről, melyet a nagy férfiu házában töltött. És nemcsak azért szereti azt a szép multat, mert akkor fiatal leány volt, ki, természetesen, szépnek látja a világot, és nemcsak azért, mert büszkesége, hogy szerencséje volt századunk egyik legnagyobb emberének közelébe jutni, hanem főképen azért, mert a magyarok között, kik iránt mindig elevenen rokonszenvvel viseltetett, valamint akkoriban, ugy még ma is legkedveltebb embere Kossuth, kiről mindig lelkesedő szeretettel és tisztelettel beszél. Az alábbiakban az ő véleményéről számolok be.

Mikor anyám Kossuth házához jött, Kossuth már miniszter volt és — ha jól emlékezik — a nádorutczában lakott. Lakása kényelmes volt, de abban hiu pompának vagy fényüzésnek nyoma sem volt. («Il logeait tout à fait bourgeoisement») Lakása olyan volt, mint a milyen egyszerü polgárhoz illik; hanem benne minden nemes egyszerüségre és jó izlésre vallott. Ruházatában is egyaránt kerülte némely demokrata hanyag, sőt tisztátalan viseletét és az ugynevezett gavallérok felesleges piperéjét. Öltözetében nem volt semmi különczködés vagy feltünő sem, mint például Rousseauéban, Széchényiében vagy Petőfiében. Némelyek hiusággal vádolták és egyebek között még azt is kárhoztatták, hogy parókát viselt; bizonyára egészsége megóvása végett tette, mert egészsége koczkáztatása nélkül nem szolhatott volna hajadon fővel néha órákig, a rendesen szellős, sőt légvonatos nyilvános nagy termekben, máskor meg isten szabad ege alatt.

Abban az időben a nemzet szive, bizodalma, tisztelete az övé volt, szóval a nép bálványa volt. Azonban mindez nem széditette meg; bár nemzete sorsának intézésében oly szerep jutott osztályrészeül, a minő századokon keresztül csak keveseknek; ő mindazáltal egyszerü polgárnak tartotta magát és valamint elveiben, ugy életmódjában is demokrata volt mindig. A mint érzett, beszélt és irt, akként cselekedett. Ő, ki mindig a maga keresményéből élt, kora ifjuságától fogva: a munka embere volt; éppen azért a józan takarékosság ellen soha sem vétett. Mértékletes volt ételben és italban. Ellensége volt mindig a rendetlenségnek. Gyakran mondá, hogy sohasem evett az étel kedveért és soha többet, mint a mennyi a testi és lelki képességek fenntartására szükséges. Anyagi érdekei is ugy parancsolták. Bár miniszteri polczra emelkedett, azonban fizetéséből házát és nagy rokonságát, melyről mindig gondoskodott, el nem tarthatta volna, ha kelleténél jobban költekezik. Magas politikai czélok mellett, bizonyára jövedelmeinek gyarapitása is szeme előtt lebegett, midőn miniszter létére, hirlapirással is foglalkozott. Roppant elfoglaltsága miatt tinnyei birtokát el kelle hanyagolnia, sőt el is adta, mert különben is csak azért szerezte, hogy Esztergommegyében, hol a konzervativ illetőleg aulicus párt igen hatalmas volt, a szabadelvü ellenzék érdekében befolyásra tegyen szert.

És okos gazdálkodásra annyival is inkább szüksége volt, mert a nyilvános politikai szereplés mindenkor sok munkába, sok testi, lelki fáradságba és — sok pénzbe került. Kossuth is kénytelen nyilt házat tartani; magyar vendégszeretettel látta magánál rokonait, barátait, kora irói s politikai nevezetességeit. Anyám még ma is gyönyörüséggel emlékezik azokra a szellemes beszélgetésekre s érdekes eszmecserékre, melyeket akkoriban hallania alkalma volt. Eleinte anyám csak kiváncsisággal, majd áhitattal és dagadó szivvel hallgatta szavait, melyek a politika napi kérdéseit tárgyalták, és a nemzet érzelmeit és sérelmeit teljes nyiltsággal feltárták. A ki hallgatta, annak fel kellett hevülnie. Kossuth előadásának egyik legfőbb sajátsága az volt, hogy — nemcsak nyilvános beszédeiben vagy iratiban, hanem baráti körben való társalkodásban is — érzelmeit és gondolatait, melyek nemes lelkének nyilvánulásai voltak, mindig nyomatékos és hathatós, de egyszersmind szép szavakban fejezte ki. Ellenei hibául rótták fel neki, hogy tetszeni akart; — hogy használhasson hazájának, azért akart tetszeni.

A nagy embereknek rendesen derék anyjuk van. Kossuth anyja, ki ez időben nála lakott s már tisztes koru hölgy volt, egyike volt a legjobb anyáknak, ki csupán gyermekeinek élt. Megérdemlet tisztelet környezte; egész családja, de különösen Kossuth gyengéd szeretettel csüggött a nemes gondolkozásu s áldott lelkü nőn, ki az eperjesi vértörvényszék idejében — hitéért és hazájáért — vértanui halált szenvedett, tyrlingi Weber András egyik méltó unokája volt. Anyám iránt is jó indulattal volt s szivesen elbeszélgetett vele, természetesen magyarul, mert francziául — ha talán ifju korában tudott is — nem beszélt. Bármint volt is, anyám, mint sokkal fiatalabb, nagy megtiszteltetésnek vette azt a rokonszenvet, melyet a köztiszteletnek örvendő hölgy részéről tapasztalni szerencsés volt. Kossuth atyja, kinek ősei a tatárdúláskor és II. Rákóczi Ferencz seregében karddal kezökben védelmezték vallásukat és hazájukat, nem élt már; az időben halt meg, midőn a bécsi kormány börtönbe vettette Kossuthot, a «Törvényhatósági Tudósitások» czimü lapjában megjelent szabadelvü és lelkesitő czikkei miatt. Ő maga mondja, Széchényi «Kelet Nép» czimü müvére irt feleletében: «Három hosszu éven át ürítém a vesztett szabadság kinpoharát, lélekben, értelemben elmaradottan, kipótolhatatlan veszteséggel, és ezalatt családom, melynek egyedüli gyámola valék, s mely másra nem szorult én kivülem, nyomoruságra jutott, mely ellen csak a nemzet nagylelküsége nyujthatott irt . . . és atyám e bánatos állapot alatt összeroskadott; béke nem derült élte alkonyára, — s nem adhatta áldását reám; — csak sirját lelém!» *

Mondani is felesleges, hogy még a fogságban sem volt munkátlan. A börtönben töltött időt is, amenynyire lehetséges vala, lelke müvelésére forditotta. Számot vetett magával, és végig tekintett ismeretein, hogy megtudja, mily tanulmányokra volna még leginkább szüksége. Egyebek közt angolul tanult és Shakespeare-t olvasta.

Elmélkedett ama teendőkről, melyek a haza sorsán lendithetnének. Szórakozása néhány énekes madár volt, s midőn hirül adták neki, hogy szabadságát visszanyerte, nem feledkezett meg madárkáiról, azokat is szabadon eresztette, de a börtön ablak párkányára magvakat hintett, hogy ha madarai nem találnának táplálékot, ott leljenek. Söt másnap még elment tudakozódni, vajon nem tért-e vissza közülök valamelyik . . .

Mikor a kormány elfogatta, Vesselényi Miklós felszólitására, ki egymaga 1000 frtot irt alá, Széchényi pedig 100-at, tetemes összeg gyült össze, melynek egy részét családjának, a többit pedig — 8000 frtot — Kossuthnak adták át kiszabadulásakor. De Kossuth az egész összeget egy általa szervezett iparegyesületre szánta alaptőkéül.

Ily csekélységekben nyilatkozik leginkább az ember valódi jelleme.

Kossuth három nőtestvérét, Ruttkaynét, Meszlényinét és Zsulavszkynét, szintén volt alkalma megismerni anyámnak. Mind a három szellemes, müvelt és szeretetreméltó hölgy volt, és Kossuth mind a hármat igen szerette, valamint ők is bátyjukat: de ugy tetszett, mintha különösen Meszlényiné birta volna bátyja bizalmát és vonzalmát, kiben bátyja jellemének csakugyan több vonása volt meg. Meszlényiné nagy tisztelője volt Görgeinek, ki sok más nevezetes férfiuval gyakori vendége volt a Kossuthháznak.

Nem érdekből, hanem őszinte vonzalomból és tiszta szerelemből vette el a nőt, kinek hü és gyengéd férje volt, és kit előbb ragadott el mellőle a halál sem mint hitte volna. Szeretet és becsület füzte nejéhez, kitől sok nemes buzditást és serkentést nyert élte komor pillanataiban és ki a balsors sulyos csapásai között szerettettel, teljes ragaszkodással osztotta meg vele bánatát. Teljesen jellemzi a köztük való viszonyt Kossuth néhány szava, hogy ő neki «mindene volt.»

Azt beszélték Kossuthnéról, hogy büszke volt; igaz, büszke volt — férjére. De melyik nő nem lett volna büszke, ha olyan férje van, mint Kossuth Lajos? . . .

Anyám feladata az volt, hogy a gyermekek az ő társaságában a franczia nyelvet, melyet már nagyanyámtól eléggé elsajátitottak, gyakorolják, és hogy reájuk gondot viseljen. Külön szobában lakott, a nagy férfiu három kis csemetéjével, kik mindannyian tehetséges, kedves és jóindulatu gyermekek voltak; szerette is őket, valamint ők is ragaszkodással viseltettek iránta. Rendszeres tanitásuk nevelőjükre, a jeles képzettségü s Kossuth és családja iránt tántorithatatlan hüségü Karádi Ignáczra volt bizva. A gyermekek igen nagy kedvvel és könnyüséggel tanultak és szép előmenetelt tettek; mi, kiváló tehetségeiken s a velük foglalkozók lelkiismeretességén kivül, főkép annak a nemes légkörnek volt tulajdonitandó, mely a nagy hazafi házában uralkodott, ennek hiányában a legkitünőbb tanitók fáradozása is sikertelen maradt volna.

Az első szülött Ferencz, a kinek Deák Ferencz volt keresztapja s az ő tiszteletére nyerte nevét is, komolyabb volt öcsesénél Lajosnál, ki igen eleven, de már akkor rendkivüli eszes gyermek volt.

A kis Lajos egyszer egy éjjel felriad álmából, mert orra vére eleredt, meghallotta sikoltását a szomszéd szobában háló Kossuthné, ki gondos és jó anya létére elősietett, és gyermekét vérben látván, azt vélte, hogy az ellenség állt bosszut gyermekén! de anyám csakhamar megnyugtatta a kedves kis gyermeket, ugyszintén megrettent anyját. Kossuth igen szerette mindhárom gyermekét, de mégis leggyengédebb hajlammal leánykája — a kis Vilma — iránt látszott viseltetni; roppant elfoglaltsága mellett is gyakran kérdezősködött hogylétök és a tanulásban való haladásuk felől. Anyámnak, kivel mindig lekötelező nyájassággal beszélt, és pedig bár még eperjesi tanuló korában megtanult francziául, leginkább magyarul, — buzditásul gyakran mondta: «Csak viselje jól gondját a gyermekeknek és ne féljen, majd férjhez adjuk, és egész kelengyéjéről én fogok gondoskodni. Csakugyan, anyámnak, mikor atyámmal, — D'Ouvenou Ferenczczel, — ki franczia nemes családból származott és Párisban született — jegyben járt, bizonyos összeget nyujtott át, hogy kelengyéje megszerzésének költségeihez ő is hozzájáruljon. Bizonnyára nem ő volt oka, hogy mielőtt anyám a jó szivvel adott összeget felhasználhatta volna a magyar pénz értéktelenné vált.

Elkövetkeztek a véres napok. Végig hangzott az országon a kiáltás: «A haza veszedelemben van!» Bármily boldog mennyasszony volt is anyám, de neki is kelle tapasztalnia amaz idők viszontagságait. Vőlegénye a magyar nemzeti szabadság iránt való szeretetből a szabadságharcz kezdetén eltökélte, hogy ő is védelmezni fogja a minden oldalról megtámadott védtelen, de nemes nemzetet, melynek hazája az ő hazájává is lőn.

Habár nehezére esett anyámnak vőlegénye e határozata, melynél fogva elszakadt oldala mellől és a csaták zajába ment, nem akarta visszatartani őt. Atyám felajánlotta szolgálatát a honvédelmi bizottmánynak és nemsokára főhadnagy lett az Attila-huszároknál. Végig küzdötte a hős Guyon tábornok oldala mellett a magyar szabadságharczot. Mint ügyes és bátor katona, kedves embere volt Guyonnak, kit egykor — Világosnál — a maga élete koczkáztatásával mentett meg; megsebesült és sokáig feküdt betegen Komáromban.

* * *

Anyám egyszer estefelé meglátogatta nagyanyámat, ki akkor az ujvilág-utczában lakott, s alig volt nála néhány perczig, nagyanyám lámpát adott kezébe s elmentek a ház pinczéjébe, hol néhány férfi, kiket anyám sem azelőtt sem azután nem látott, jókora s igen sulyosnak tetsző ládát helyezett el a pincze egyik nehezen fellelhető zugába. E munka alatt anyámnak az volt néma szerepe, hogy kezében lámpát tartva, világitott, de nem is sejtette, hogy voltaképen minek tanuja, s kiváncsi kérdézősködéseire csak azt nyerte válaszul, hogy nem szabad tudnia, mit rejt a láda magában és arról, a mit látott, senkinek se szóljon semmit.

Bármennyire óhajtotta is, sehogy sem találhatta ki, hogy mi volt a rejtelmes ládában; azonban nem ok nélkül gyanitotta, hogy mindenesetre nagy kincs lehetett benne, s csakugyan az volt benne, a magyar nemzet egyik legnagyobb kincse. Később megtudta, hogy az ország akkori kormányzója parancsára, a szent koronát rejtették el ott egyelőre, mig biztosabb helyre nem szállithatják.

Nagyanyám, kiről ugyszólván, köztudomásu volt, hogy mily tisztelettel és ragaszkodással viseltetik Kossuth és családja valamennyi tagja iránt és viszont ezek ő iránta, nem kerülhette el a fővárosban nemsokára urrá lett osztrák seregek kémeinek figyelmét és nem csekély zaklatásokon kelle keresztül mennie. Az egész ház, melyben lakott, tizenkét ember által körülvétetett és benne általános motozást vittek végbez, minthogy nem találtak semmit, nagy-

* Felelet Széchényi Istvánnak 1841. 54. lap.

az amerikaiakat a czárnak önző tekintetekre alapitott politikája. A Bourbonok uralkodó háza is támogatta egykor Amerikát Angliával vivott szabadságharczában, mindazonáltal ma nincs egyetlen egy amerikainak eszeágában, hogy a Bourbonok pártjára keljen a franczia köztársasággal szemben. «A szabadság ügye a mi saját ügyünk, bárhol lép is fel a világon; barátjai a mi barátjaink», igy kiált fel az amerikai iró elejétől végeiglen szellemes és gondolkodásra késztő müve végén. Munkáját a mai viszonyok közt már azért is tartottuk érdekesnek, mert általánosan elterjedt az a vélemény, hogy Oroszország az amerikai szövetségben támogatót fog lelni, ha Angliával vagy Európa egyéb hatalmaival háboruba bonyolódik. Európai köztársaságok, például a franczia, keveredjenek ám ilyen kétes szerelmi viszonyba; az ujvilág köztársasága egészen más anyagból alakult, más elvek éltetik és sohasem fog magáról annyira megfeledkezni, hogy korunk leggyalázatosabb kényszeruraságának támogató, segitő kezét nyujtsa.

Vámbéry Ármin.

A szesz és sör megadóztatásáról szóló törvényjavaslatok.

A képviselőház mai ülésén *Tisza* Kálmán miniszterelnök két törvényjavaslatot nyujtott be, melyek egyike az *égetett szeszes folyadékok után járó vámról, a szeszadóról, valamint a szesztermeléssel együttesen készitett sajtolt élesztőnek megadóztatásáról*, másika pedig a *sörtermelés megadóztatásáról szóló törvényes határozmányok részbeni módositásáról szól.*

E két törvényjavaslat az osztrák pénzügyminiszterrel történt megállapodás értelmében nyujtatott be. A szeszadóról szóló és 106 szakaszból álló törvényjavaslatot annak miniszteri indokolása a következőképen ismerteti:

Az államháztartás növekedő szükségleteinek fedezése, az állam jelenlegi jövedelmi forrásainak nagyobbmérvü kihasználását teszi szükségessé.

E jövedelmi források közül első sorban a szeszadó az, melynek tárgya jelenleg igen csekély adóval van megterhelve s a nagyobb adót annál könnyebben elbirja, mert annak forgalmi értéke viszonylag aránytalanul csekély ahhoz az árhoz képest, a melyen kiszokott méretni.

A szeszadó emelését a közegészségi és közerkölcsiségi tekintetek, ezeken kivül pedig különösen az a körülmény teszi indokolttá, hogy ezen adó más országoknak ebből merített jövedelméhez képest aránytalanul csekély. Mig ugyanis a magyar korona országainak területén a jelenlegi adótétel minden hektoliter tiszta alkohol után 11 frtot tesz, az évi nyers szeszadójövedelem pedig az 1884/85, 1885/86 és 1886/87-ik években elért eredmény átlaga szerint *10.942,458 frtot* s a lélekszám arányában fejenkint 66³/₁₀ krt tett, addig az évi szeszadó folyó pénzértékben számitva:

Angliában 247 frt 28½ kros adótétel mellett 161.787,137 frtra, 36.000,000 lélek után tehát fejenkint 4 frt 49 krra, Francziaországban 79 frt 10 kros adótétel mellett 124.695,956 frtra, 37.500,000 lélek után tehát fejenkint 3 frt 32 krra, Oroszországban 148 frt 28½ kros adótétel mellett 421.491,600 frtra, 86.000,000 lélek után tehát fejenkint 4 frt 90 krra, az amerikai Egyesült Államokban 127 frt 6 kros adótétel mellett 170.374,031 frtra, 50.000,000 lélek után tehát fejenkint 3 frt 40 krra, Belgiumban 65 frtos adótétel mellett 16.224,616 frtra, 5.500,000 lélek után tehát fejenkint 2 frt 95 krra, Svédországban 57 frtos adótétel mellett 10.123,984 frtra, 4.500,000 lélek után tehát fejenkint 2 frt 25 krra, Németalföldön 126 frt 30½ kros adótétel mellett 22.500,000 frtra, 4.500,000 lélek után tehát fejenkint 5 frtra, Olaszországban 91 frt 12½ kros adótétel mellett 13.350,667 frtra, 30.000,000 lélek után tehát fejenkint 44 krajczárra, Németországban (szeszadó-közösség) 43 forint 75 kros adótétel mellett 183.625,000 frtra, 37.000,000 lélek után tehát fejenkint 4 frt 96 krra, tehető, megjegyezvén, hogy Németország évi adójövedelme az 1887. évi október hó 1-én életbeléptetett uj szeszadótörvény indokolásában feltüntetett előreláthatÓ pénzügyi eredménynek megfelelő összegben van felvéve, s hogy Olaszországban a magas adótétel daczára azért oly csekély aránylag az évi szeszadójövedelem és az ennek fejében egy-egy főre eső összeg, mert nem lévén szesztermelő ország, szükségletének nagy részét más államokból kénytelen beszerezni s igy a szeszadót a vámjövedelem pótolja.

Részemről tehát nálunk is a szeszfogyasztás nagyobb mérvü megadóztatását s evvel kapcsolatban oly intézkedések megtételét tartom szükségesnek, melyektől ugy a mezőgazdasági mint a gyári szeszipar érdekeinek előmozditása s állandó biztositása várható.

E kettős czélt azonban a jelenleg érvényben lévő adóztatási rendszer keretén belül (1884. évi XXI. t. cz.) érvényesithetőnek nem vélem, nem pedig azért:

1. mert a termény mennyisége és annak 75 fokkal meghatározott átlagos foktartalma alapján való adóztatás (1884. évi XXI. t. cz. III. fejezetének 4. része), valamint a beczefrézésre szánt ürméret termőképessége szerinti átalányozás (1884. évi XXI. t.cz. III. fejezetének 2. része) mellett a tényleg termelt szesz csak részben kerülvén adó alá, jelentékenyebb pénzügyi eredmény csak is aránytalanul magas adótétel mellett volna elérhető. Ez esetben azonban az adótétel felemelése arányában növeltetnék azon hátrány is, melyet a két különböző adóztatási módból az átalányozás természetszerü követelményeként kifejlődött egyenlőtlen adóztatás eredményezett.

2. Nem vélem a jelenlegi adóztatási rendszert fentartathatónak, mert az utóbb emlitett átalányozási mód mellett az illető szeszgyárak, hogy az adó mentül nagyobb részét megtakarithassák, az erjesztés lehető gyorsitására lévén utalva, oly gyártási módot honositottak meg, mely a termelési anyagok hiányos kihasználására, valamint több és drágább erjesztő anyag igénylése által anyagpazarlásra, illetőleg a szesztermelés megdrágitására s e mellett az adóztatásban igen nagy aránytalanságra is vezetett; ily eljárás fentartása mellett pedig a szesztermelés nagyobb mérvü adóztatást, az ipar érdekeinek koczkáztatása nélkül alig birna el. Az érvényben lévő szeszadó rendszernek is tulajdonitható tultermelés által a szeszárakra gyakorolt nyomás az adónak a fogyasztókra való átháritását akadályozván meg, a szesztermelés megszünt jövedelmezővé lenni, s ugyanazért az adótételnek a rendszer keretén belül való emelése a szeszipar romlására vezetne.

A jelenlegi adóztatási rendszernek a fentiekben kiemelt hiányad mellett, annak keretében nem tehetők oly intézkedések, melyek ugy a mezőgazdasági, mint a gyári szeszipar érdekeit egyaránt előmozditani és állandóan biztositani képesek volnának.

Szükségesnek tartottam tehát egy más adóztatási rendszert különösen azokra a szeszgyárakra nézve czélba venni, melyek a fentebb emlitett két adóztatási módnak vannak alávetve, s ennélfogva, hogy a szeszipar-nak alkalmat nyujtsak igényeinek érvényesitésére az érdekeltek köréből egybehivott szakbizottságot hallgattam meg s e bizottság czélzataimmal megegyező véleményének tekintetbe vételével az osztrák pénzügyminiszterrel folytatott tárgyalások eredményét képezi az osztrák kormánynyal egyetértőleg megállapitott törvényjavaslat.

E törvényjavaslat a termény mennyisége és annak 75 fokkal meghatározott átlagos foktartalma alapján való adóztatás, valamint a beczefrézésre szánt ürméret termelőképessége szerinti átalányozást megszünteti s az eme két adóztatási módnak alá vetve volt szeszfőzdékre, valamint azokra a szeszfőzdékre nézve is, melyek borhulladékok (törköly stb.) feldolgozása mellett égetett szeszes folyadékkal együtt borsavas sókat is termeltek, s melyek a termény mennyisége és teljes foktartalma alapján adóztak (1884. évi XXI. t.-cz. 24. §-ának II. pontja) a tiszta *fogyasztási adót*, illetőleg az e szeszfőzdék által előállitott és belföldi fogyasztásra szánt szesz teljes mennyisége és tényleges foktartalma alapján való adóztatást lépteti életbe; ellenben a többi kisebb ugynevezett üstfőzdékre, és illetőleg azokra a szeszfőzdékre nézve, melyek gyümölcsöt, törkölt, bogyós gyümölcsöket, gyökér növényeket, bort, borseprőt, mustot, mézes vizet és sörfőzési hulladékokat stb. dolgoznak fel, a főzőkészülék termelőképessége szerinti átalányozást, valamint a szeszfőzővel kötendő szabad egyezkedés (megváltás) utján, a várható alkoholmennyiség alapján való adóztatást továbbra is fentartja.

E két adóztatási módot, melyek a fennforgó viszonyok mellett eddig is megfelelőknek mutatkoztak, annál kevésbé véltem elejthetőnek, mert az üstfőzdéknek mintegy százezerre terjedő rendkivül nagy számánál és azok nagy részének felette kezdetleges berendezésénél, valamint azok gyakran megszakitott üzemének rendszerint igen rövid tartamánál fogva ezekre a szeszfőzdékre nézve a fogyasztási adó — illetőleg terményadó — rendszer alkalmazását s különösen az ez által feltételezett ellenőrzési intézkedések végrehajtását, valamint a termelt szesz mennyiségének és foktartalmának esetrőlesetre való megállapitását kivihetőnek nem tartottam, s ezekre a szeszfőzdékre nézve más adóztatási rendszert sem láttam czélszerübbnek, mint mely azokra nézve jelenleg is alkalmazásban van.

Legfőbb fontossággal és legnagyobb horderővel bir azonban a javaslatba hozott fogyasztási adó-rendszer, mert az az összes mezőgazdasági és iparszerü gyárilag berendezett szeszfőzdékre terjed ki, melyek az 1884—85, 1885—86 és 1886—87-ik termelési évadok eredményének átlaga szerint 908,391 hektoliter alkoholnak adó alá történt bejelentése mellett, tényleg mintegy 1.245,539 hectoliter alkoholt állitottak elő és 9.992,303 frtot fizettek szeszadó fejében, mig az összes többi, illetőleg az ugynevezett üstfőzdék, melyekre nézve az eddigi adóztatási módok fentartattak, ugyanazon időszakban átlag csak 86,378 hektoliter alkoholmennyiségnek megadóztatása mellett, tényleg csak 950.155 forintot szolgáltattak adó fejében az állam pénztárába. A törvényjavaslat czéljainak érvényesitését tehát csak is a fogyasztái adórendszer életbeléptetése utján várom.

Ezen adóztatási rendszer rövid vázlata a következő:

A termelt szesz mennyisége s annak foktartalma a termeléskor szeszmérőgépek által állapittatván meg, szigoru hivatalos ellenőrzés alá vétetik.

Az ekként számba vett szeszmennyiségnek csak az a része esik fogyasztási adó alá, mely belföldi fogyasztásra fordittatik, mig az a szesz, mely valamely szabad raktárba vitetik át, feltételes adómentességet élvez; az a szesz mennyiség pedig, mely mint olyan, a vagy likörben vagy rumban, melyhez felhasználtatott, vagy borban, melyhez szesztartalmának emelése végett vegyittetett, a vámvonalon át kivitetik, vagy mely eczetkészitésre, vagy a fütés és világitás kivételével — más igazi czélokra fordittatik, megfelelő ellenőrzési intézkedések mellett teljesen adómentes.

Az adó alá eső szeszmennyiség után járó fogyasztási adó abban az időpontban fizetendő, melyben az a szeszfőzdéből avagy valamely szabad raktárból a szabad forgalomba megy át.

A fogyasztási adónak két tétele van, t. i. 35 krajczár és 45 krajczár minden hektoliterfok (liter) alkohol után.

A kisebbik adótétel mellett egy-egy termelési évadban termelhető alkoholmennyiség, az előrelátható adóköteles fogyasztás arányában meg van határozva, az egész osztrák-magyar vámterületre nézve együttvéve s külön mindegyik állam és a megszállott tartományok területe részére s az egyes területekre eső alkoholmennyiség az illető szeszfőzdék között az illető terület törvényhozása által önállóan osztandó fel, mig a nagyobbik adóterhek mellett belfogyasztásra, valamint adómentes ipari czélokra s a külföldre való kivitelre bármily mennyiségü szesz szabadon termelhető.

Az ipari czélokra adómentesen utalt szesz után ellenőrzési illeték fejében, minden liter-alkohol után 3 krajczár fizetendő.

A fogyasztási adóra nézve kellő biztositék mellett 4 havi hitelezésnek, ha pedig az az esedékesség alkalmával azonnal készpénzben lefizettetik, 1¹/₃% leszámitásnak van helye.

A külföldre kivitt szeszért hektoliter-fokonként 5 kr. adatik kiviteli jutalom fejében oly korlátozással, hogy az egy-egy termelési évad alatt kivitt szeszes folyadékok után járó jutalmak összege egészben 1.000,000 frtot meg nem haladhat, s ezenkivül az olyan szesz után, melyért az adó megfizettetett (átalányozás vagy megváltás utján) adóvisszatérités fejében minden liter-alkohol után csak 17½ kr. engedélyeztetik.

A mezőgazdasági szeszfőzdék megfelelő kedvezményben részesittetnek.

Az ekként tervezett adóztatási rendszer mellett szól különösen:

1. hogy egyenlő és arányos adóztatást eredményez s ennélfogva a legigazságosabb adóztatási mód;

2. hogy a szesztermelést okszerüvé és olcsóbbá teszi;

3. hogy csekélyebb minőségü s részben megromlott nyers anyagoknak haszonnal való feldolgozását lehetővé teszi.

4. hogy az adó esedékessége abban az időpontban áll be, a mely a fogyasztáshoz közel esvén, az adónak a fogyasztóra való áthárítását megkönnyiti;

5. hogy a tultermelésnek gátot vetve, ugy az adónak, mint a termelési költségeknek a szesz árában való megtérülését lehetőleg biztositja s ez által a szeszipart károsodásoktól megóvja;

6) hogy a szesztermelésnél való előleges adóztatás elejtése, valamint az ipari czélokra forditott és kivitelre szánt szesznek adó alóli kivétele folytán jelentékeny tökemegtakaritást eredményez;

7. hogy az állam részére nemcsak biztos, de a fogyasztás arányában növekedő adójövedelmet biztosit; és

8. hogy a törvényhozás szempontjából bizonyos állandóságot helyez kilátásba.

Nem hallgathatom el azonban azt, hogy a javaslatba hozott fogyasztási adó-rendszer az ellenőrzést nehezebbé fogja tenni, s hogy az a törvény életbeléptetésekor szükségelt szeszmérőgépek nagyobb részének a kincstár által viselendő első beszerzési költségein kivül nagyobb ellenőrzési kiadásokat fog igénybevenni; mindazonáltal nem tarthatom ezt a körülményt a különben hazai viszonyainknak leginkább megfelelő adóztatási mód oly nagy hátrányának, hogy annak elfogadását kérdésessé tehetné, és pedig annál kevésbbé, mert az ellenőrzés által igényelt kiadási többlet a nagyobb adójövedelemben, valamint az ipar és mezőgazdaságunk részére nyujtott előnyökben dus kárpótlást fog találni.

A jelen törvényjavaslat egyuttal fentartotta a szesztermeléssel együttesen készitett sajtolt élesztő megadóztatását, s gondoskodott arról is, hogy az égetett szeszes folyadékok utáni beviteli vám az adótételeknek megfelelő arányban felemeltessék.

Ezek után áttérek a törvényjavaslat egyes szakaszainak indokolására.

Az 1. §. az égetett szeszes folyadékok utáni beviteli vámot az adótételek telemelése folytán métermázsánkint, és pedig:

a) likőrök, puncsesszenczia és más égetett szeszes folyadékok, arrak, rum, franczia pálinka és cognac után 40 frtról *75 frtra;*

b) más égetett szeszes folyadékok után pedig 24 frtról *60 frtra* emeli fel, s ez által kikerekitett összegben fentartja jövőre nézve is az adó és vámtételek között jelenleg fennálló különbözetet, mely elegendőnek mutatkozik arra nézve, hogy a belfogyasztás szükségletének fedezése szesziparunk részére biztositottnak tekintessék.

A 2. §., midőn azt határozza meg, hogy a vámvonalon belül termelt szesz után járó adó a szeszfőzdék nemeihez képest, melyekben az termeltetik, a termeléskor, mint *termelési adó*, vagy a szesznek a hivatalos ellenőrzés alól a szabad forgalomba bocsáttatásakor mint *fogyasztási adó* fizetendő, egyuttal az adótételt minden hektoliter és szeszfok (hektoliterfok alkohol, — liter alkohol) után:

a termelési adóra nézve 35 krban,

a fogyasztási adóra nézve pedig 35 kr és 45 krajczárban állapitja meg.

A termelési adóra nézve, mely a főzőkészülék termelőképessége szerinti átalányozás, valamint szabad egyezkedés (megváltás) utján fog beszedetni, az okból volt csak egy és pedig a kisebbik adótétel megállapitandó, mert az eme két adóztatási módnak alávetett üstfőzdék és illetőleg azok a főzdék, melyek gyümölcsnemüeket, törkölyt, bort, seprőt stb. dolgoznak fel, a már fentebb előadottakon kivül még azért sem vonhatók a *fogyasztási adó* — illetőleg két adótétel alá, mert e szeszfőzdékre nézve — azoknak mintegy 100.000-re terjedő rendkivül nagy számánál és termelési viszonyainál fogva, — a kisebbik adótétel mellett egy-egy termelési évadban termelhető szesz mennyiségnek minden egyes főzdére nézve külön-külön való meghatározása kivihetőnek nem mutatkozik.

A fogyasztási adóra nézve két adótételnek megállapitását az a czél tette szükségessé, hogy a kisebbik adótétel mellett termelhető szeszmennyiség korlátozása s a tultermelésnek ez által való meggátlása folytán, ugy az adónak, mint a termelési költségeknek a szesz forgalmi árában való megtérülése lehetőleg biztositható legyen, még pedig a szesztermelésnek általánosságban való korlátozása nélkül, a mennyiben az a nagyobbik adótétel mellett belfogyasztásra, ugy nemkülönben adómentes ipari czélokra és kivitelre szabadon lesz gyakorolható.

A két adótétel közötti 10 frtnyi különbözet mérve a fenti czél lehető biztositásában találja indokolását.

Az adótételnek minden liter alkohol után 11 krról 35 krra, illetőleg 45 krra való felemelését pénzügyi tekintetek igénylik; lehetővé teszi pedig azt a szesznek már előbb kimutatott adóképességén kivül különösen az a körülmény, hogy a szeszipar érdekében egyidejüleg czélba vett intézkedések, valamint az ipari czélokra felhasznált szesznek adó alóli kivétele s ugy nemkülönben a kir. kisebb haszonvételeknek a közel jövőben szándékolt megváltása folytán attól tartani nem lehet, hogy a szeszadónak javaslatba hozott felemelése a szeszipar érdekeinek veszélyeztetését vagy a fogyasztók tulterheltetését vonhatná maga után.

Minthogy ezen adóemelés mellett közegészségi és közerkölcsiségi tekintetek is harczolnak, az adótételnek a fenti összegekben való fentartására annál inkább sulyt kell fektetnem, mert ezek az adótételek szemben a más államokban alkalmazásban levő adótételekkel, még igen mérsékeltek.

A 3. §-ban az az alkoholmennyiség, mely a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdék által egy-egy termelési évadban a kisebbik adótétel mellett termelhető, az előre látható adóköteles fogyasztásnak megfelelőleg, az osztrák-magyar vámterületre nézve 1.878,000 hltrben oly módon határoztatott meg, hogy az 1881/82—1886/87-ik termelési évadok átlaga szerint tényleg termelt mintegy 2.486,284 hltből az ugyanazon időszakban átlag kivitt és adómentes ipari czélokra felhasznált 176,700 hliter, valamint a jövőre előreláthatólag ipari czélokra még felhasználandó mintegy 100 000 hltr. és az adó felemelése folytán feltételezett fogyasztás-csökkenés fejében 15%, vagyis 331.438 hltr, összesen 608.138 hltr. levonásba hozatván, a fenmaradó 1,878.146 hltr. vagyis kerek számban 1,878.000 hltr. tekintetett azon alkohol mennyiségnek, mely a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdék által termelt szeszből előreláthatólag fog szükségeltetni.

Ebből az alkoholmennyiségből: a magyar korona országai részére 872,542 hliter, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok részére 997,458 hliter, a megszállott tartományok részére pedig 8000 hliter hasittatott ki, annak a fenntartásával, hogy a fenti alkoholmennyiségeknek az egyes szeszfőzdék között való felosztása iránt, mindegyik terület törvényhozása önállóan intézkedhetik, nemkülönben, hogy abban az esetben, ha a magyar királyi és a császári királyi kormány a fogyasztási adó kisebbik tétele mellett termelhető évi összes alkoholmennyiséget igen csekélynek találná, azt közös egyetértéssel felemelhetik s hogy e felemelés a fenti arányban osztassék fel.

A 4. §. a szesztermeléssel együttesen készitett sajtolt élesztőnek megadóztatását fentartja, s midőn minden liter alkohol után élesztő adó fejében 2½ krt követel, az eddigi adóztatás mérvét is kikerekitett összegben meghagyja.

Az 5. §. az eddig megengedve volt adómentes pálinkafőzést jövőre is egész terjedelmében fentartja.

A 6. §. a fogyasztási adó alól kiveszi a külföldre kivitt, valamint a megjelölt ipari czélokra felhasznált szeszt.

Ezen intézkedés, mely az adó mérve által van indokolva, s ugy a szeszipar, mint más szeszt fogyasztó iparágak régi ohaját képezi, növelni fogja a szesznek ipari czélokra való felhasználását, s közvetve a szeszfogyasztást illetőleg szesztermelést, s egyuttal a szeszadó előleges lefizetésének elejtése által tőke megtakaritást is eredményezend.

Az ipari czélokra adómentesen felhasznált szeszre nézve hektoliter fokonkint szabott 3 krnyi mérsékelt illeték az adómentesség által fokozott mértékben feltételezett ellenőrzés igényelte nagyobb kiadásokban találja méltányos indokolását.

A 7. §. a mezőgazdasági szeszfőzdéket külön kedvezményben részesiti, mely a naponkint átlag termelt alkoholmennyiséghez képest, minden hektoliter után:

4 hektoliteren felül 7 hektoliterig 1 frtot,
2 « » 4 « 2 «
2 hektoliterig pedig . . . . 3 « tesz.

Ezenkivül a mezőgazdasági szeszfőzdék még abban a kedvezményben is részesittetnek, hogy naponkinti átlagos szesztermelésüket, mely jelenleg a terményadó mellett 5 hektoliter folyó szesznél többre nem terjedhet, jövőre 7 hektoliter alkoholra terjeszthetik ki, s hogy a valamely szeszfőzdével összekötött gazdasághoz tartozó szántóföldek, rétek és legelők területének mennyisége is, mely jelenleg a naponkint termelt szesz, illetőleg a naponkint adózás alá került czefreedények ürtartalma arányában meg van szabva minden 3—3 liter alkohol után 1—1 hektárra kikerekitett számban némileg leszállittatott.

Egyuttal kiterjesztettek a mezőgazdasági szeszfőzdékre vonatkozó határozmányok azokra a szeszfőzdékre is, melyeket valamely szövetkezet tart üzletben, ha a szövetkezet tagjai mezőgazdaságoknak tulajdonosai vagy haszonbérlői, hogy ily módon a mezőgazdasági szeszfőzdék részére mezőgazdaságunk érdekében nyujtott kedvezmények jövőre a kisebb földbirtokosok illetőleg haszonbérlők által is igénybe vétethessenek.

A gazdasági szeszfőzdék részére nyujtott kedvezmények azoknak nagyobb üzemi költségeiben, valamint azok érdekeinek, az iparszerü szeszfőzdék veszélyeztetése nélkül lehető előmozditására és biztositására irányzott törekvésemben találják indokolásukat.

A 8. §. a külföldre kivitt szesz minden hektoliterfoka után *kiviteli jutalom fejében* 5 krt engedélyez s ennek megfelelő kedvezményben részesiti a kivitt likőrben foglalt szeszt is.

Az olyan szesz után pedig, melyet fogyasztási adó nem terhel, illetőleg melyért a főzőkészülék termelőképessége szerinti átalányozás vagy szabad egyezkedés (megváltás) utján az adó lefizettetett, annak feltételezése mellett, hogy az ezen adóztatási módok mellett megadóztatott alkoholmennyiségnél tényleg 100 százalékkal több termeltetik s hogy ennélfogva a tényleg termelt szeszmennyiség után a kisebbik adótétel arányában járandott adónak csak fele lett lizetve: a kiviteli jutalmon kivül még minden liter alkohol után 17½ kr adó visszatérités engedélyeztetik, hogy akként a termelésnél azonnal megadóztatott szesz kivitele is lehetővé tétessék.

A szeszkivitel jutalmazása mindaddig, mig a szeszipar más államokban s részben rendkivül nagy kiviteli jutalmakat élvez, hazai szesziparunk érdekeinek s a külföldi piaczokon való versenyképességének koczkáztatása nélkül meg nem szüntethető; s minthogy a javaslatba hozott adóztatási rendszer mellett kiviteli jutalom elpalástolt módon nem nyujtható, a kivitel fentartására szánt jutalmat nyiltan kellett engedélyezni.

A kiviteli jutalom mérvét illetőleg a legszorosabb szükségletet tartva szem előtt, oly összeget hoztam javaslatba, mely a terményadó utján megadóztatott szesznél jelenleg elpalástolt módon járó kiviteli jutalomnál ugyan nagyobb, de kisebb azon összegnél, melyet az ipar a többi adóztatási módok mellett termelt szeszkivitelénél élvezett s mely a más egyes államok által nyujtott hasonló kedvezményekkel szemben mérsékeltnek mondható.

A kiviteli jutalomnak nyilt módon való engedélyezése folytán, gondoskodni fog a kormány arról, hogy azok a nemzetközi szerződések, melyek a szeszkivitel jutalmazását meg nem engedik, a törvény intézkedéseivel idejekorán összhangzásba hozassanak.

A 9. §. az egy-egy termelési évad alatt a vámvonalon át kivitt égetett szeszes folyadékok után járó kiviteli jutalmak maximális összegét 1.000,000 frtban állapitja

---

anyámat bérkocsin Budára kisérték Jellasichhoz és Haynauhoz, kik őt avval vádolták, hogy ő tudja, hol van a magyar korona, s azt követelték tőle, hogy mondja meg, hol van; azonban ő erős lelkü nő létére meg nem ijedt a kegyetlen emberek bősz haragjától és semmit sem vallott, sőt teljes bátorsággal tudtukra adta, hogy fölötte semmi hatalmuk nincsen, mert ő franczia nő, ki Francziaország oltalma alatt áll. Erre haragosan azt válaszolta Haynau, hogy akkor távozzék hazájába, s nagyanyám ezután nemsokára Guyon-ékkal Törökországba ment.

Atyám, mint sok más honvédtiszt, a győzők vad bosszuja elöl szintén Törökországba menekült s ugyanott kelt egybe anyámmal. Nagyanyám Konstantinápolyból a Guyon-családdal Jeruzsálembe ment.

E sorok irója, ama franczia szülők gyermeke, ott török földön, Konstantinápolyban látott napvilágot, ma pedig hü fia e honnak, melyet szülcitől tanult szeretni.

Mert még gyermekkorában veszité el atyját, kinek utolsó betegségét e hon védésében szerzett sebei sulyosbbitották és ezek siettették halálát — és a ki 1871-ben hunyt el Temesváron, hol régi bajtársai, a honvédek, megadták neki, a hü bajnoknak, az őt megillető végtisztességet és katonai pompával temették el, — főkép anyjától tanulta tisztelni a haza nagy férfiait, kik között anyja meggyőződése szerint nincsen nagyobb hazafi Kossuthnál.

Minden nagy embernek sok az ellensége s irigye, kik nem szünnek meg mindenképen kisebbiteni és rágalmazni őt. Kossuthnak egyebek közt azt hányták szemére ellenségei, hogy nem volt teljesen önzetlen, hanem uralkodni vágyott. Ő, ki egyike a legjobb férfiaknak, kik valaha a népek élén állottak, kinek nemeslelküség, tiszta s gyöngéd sziv, őszinte emberszeretet, hit és bizodalom az emberekben, lelkesült szabadságszeretet és általában magas eszményekért hevülő lélek legkiválóbb tulajdonságai: miután feladatát félig teljesité, az önzés és uralomvágy ördögétől megszállva, megtagadta volna élete nagy elveit? Megmásitotta volna nemes természetét?

A nők általában, de különösen a franczia nők, gyakorta ügyesen tudják az embereket felismerni s kiváló tapintattal megitélni; mert Francziaországban a nők is be vannak avatva a közéletbe s akaratlanul is értesülnek az ország ügyeiről, azért a politika iránj való érdeklődés mintegy vérökben van.

A franczia nő, kinek századunk egyik legkiválóbb férfiáról való észrevételeit a fentebbiekben töredékesen közöltem, ezzel a néhány jelző szóval szokta a felőle való elbeszéléseit végezni: «Il était un homme juste», igaz ember volt; — «Kossuth c'est tout dire,» — neve a honfiui erényeket jelenti.

D'Ouvenou Gyula.

KÉNYELMETLEN ÖRÖKÖS.

1

— REGÉNY. —

Irta: HUGH CONWAY.

ELSŐ RÉSZ.

I.

Egy hideg, deczemberi estéján a sleefordi vasuti állomáson a felülről érkezendő vonatot várta néhány utas. Kicsiny, csekély forgalmu állomás ez Westhireben s a gyorsabb vonatok megállás nélkül robognak rajta keresztül. Künn a födetlen perronon egy málhatoló kocsi szélén várakozva ült egy ember, talpát a földhöz verdesve, hogy meg ne fázzék, s pipázva, mint a kinek barátja és vigasztalója a dohány.

Ez az ember a külsejére nézve akármi lehetett — legfölebb csak koldus vagy királyfi nem. Ruházata jó volt, de nem divatos. Keztyüt nem viselt, mert kezei nyilván hosszas gyakorlat által hozzá voltak keményedve az idő viszontagságaihoz. Nagy, vaskos csizmája volt s nyakán gyapju-kendőt viselt, s egész külseje a sokat utazott emberre látszott vallani.

Rövidre vágott szakálla itt-ott már deresedni kezdett, habár alig lehetett sokkal tul a negyvenen. Ha valaki, a kinek szokása, hogy utitársainak egyéniségét találgassa, ezzel az emberrel együtt utazott volna, nyilván abban állapodott volna meg, hogy emberünk java-életét külföldön töltötte, sokat dolgozott és — elégült tekintetéből itélve — nem is sikertelenül. Ha pedig szóba ereszkedett volna vele, bizonyosan mondott volna neki valamit a gyarmatok felől.

Emberünk láthatólag türelmetlenül várakozott. Egyszer, a mint pipája kialudt, zsebéből kést meg egy összecsavart csomó dohányt vett elő, a melyből elegendőt vágott le, hogy ismét rátölthessen, s látva, hogy az állomási szolga lámpással jár arrafelé, előszólitotta, hogy adjon egy kis tüzet. Kiejtése kissé amerikaias volt, de ez inkább csak megszokásnak, semmint veleszületett tulajdonságnak tetszett.

A szolga kinyitotta lámpását s az utas rágyujtott.

— Köszönöm, czimbora, mondá aztán jókedvüen. — Kell-e egy pipáravaló? s kinálta a dohányát.

— A szolgálatban tilos.

— Dugjon hát a zsebébe egy kicsit. Ilyet aligha kap itthon Angliában.

Azzal levágott egy jókora darabot a tekercsből, s a másik köszönettel fogadta.

— Mondja csak, kérdé aztán az utas, — mindig igy kell itt várakozni ezen az átkozott állomáson? Vagy ma csak kivételes késés van?

— A felső vonat megkésett. A mint beérkezik, rögtön indul az alsó.

— Gyönyörü egy-lovas rendszer, dörmögött az utas. — Ismerős a környéken?

— Idevaló vagyok.

— Merre van Redhills? . . . Odaigyekszem.

A szolga ránézett s ugy vélekedvén, hogy nem valami uriféle emberrel van dolga, visszakérdezte:

— Mit keres Redhillsben?

Az utas elnevette magát.

— Hát lehet, hogy dolgom van ott; lehet, hogy beszélni valóm van a földesurral; lehet hogy meg akarom venni birtokot. Megkapta a feleletet; most maga is feleljen.

A kiváncsi szolga zavarba jött kissé. Tudta, hogy némely uri ember nagyon furcsán öltözik. Azt gondolta hát magában, hogy jobb lesz udvariasnak lenni.

— Középütt esik Brackley és Longmere közt, uram. Legjobb, ha Longmereig tetszik menni.

— Csak ezt akartam tudni. Hanem ugy-e, eljutunk tán még az éjszaka Longmereig?

— Már jelzik a felső vonatot, felelt a szolga s átsietett az állomás tulsó oldalára.

A vonattal három-négy személy érkezett, kik ugyanabba az irányba igyekeztek, mint a mi utasunk. Átjöttek a tulsó oldalról s bementek a váróterembe. Csupán egy maradt künn, valami kivételesnek látszó személyiség, mert a szolga alázatosan lépdelt utána s vitte az utitáskáját, sőt az állomásfőnök is kijött, hogy a legnagyobb tisztelettel üdvözölje.

Magas, egyenes tartásu, körülbelöl ötven éves, de csinos férfi volt, kin első pillanatra meglátszott, hogy ur. Ennek a kérdésére nem felelt volna viszontkérdéssel semmiféle vasuti szolga. Alig is van a sorsnak szerencsésebb adománya, mint a szép külső. Több embert tett ez már szerencséssé, mint a saját tehetsége.

Röviden viszonozta az állomásfőnök köszönését.

— Miért nem inditja tovább a vonatot, Jones? kérdé parancsolóan.

— Előbb az expressznek kell elmenni, sir, s a málhákat is át kell rakni.

— Itt napról-napra rosszabbul mennek a dolgok. Már magam leszek kénytelen az igazgatósághoz fordulni, hogy e bajon segitsenek.

Az a hang, melyen a *magam* szót mondta, mulattatni látszott a toló-kocsin ülő embert. Elnevette magát s odafordulva barátjához, a szolgához, ki közelében állott, félhangon hallani:

— Beh jól is esik ilyen nagyuras hangot hallani. Ki lehet ez?

— Philip Tremaine Bourchier képviselő és redhillsi földesur, felelt a szolga csaknem áhitattal.

A toló-kocsin ülő ember összerezzent kissé. Előrehajolt s fürkészte a képviselő vonásait, a menynyire a félhomályban csak lehetett — még pedig olyan érdeklődéssel, hogy a szolga csak még büszkébb volt arra, hogy olyan nagy férfiunak a táskáját hordja a kezében.

Az utas folyvást nézegette a képviselő-földesurat, ki föl s alá járkált a peronon, mignem a szolga jelentvén neki, hogy a vonat mindjárt indul, odavezette a kocsijához, elrendezett neki mindent s bizonyára kellő borravalóval jutalmazva vonult vissza.

A váróteremből kijött az a néhány harmadosztályu utas, a ki tovább akart menni, s mindenki beszállott. A mi emberünket, ki az alsó vonattal akart tovább indulni, hirtelen gondolat szállta meg. Felugrott s a jegyáruló helyiséghez sietett. De ott már le volt bocsátva az ablakot elzáró tábla. Kopogtatott, de nem kapott feleletet.

Visszajövet a szolgával találkozott.

— Ki akarnám cserélni a jegyemet, mondá.

— Arra már nincs idő. A vonat meg is mozdult már. Siessen, mert különben itt virrad!

Igazat mondott. A vonat már mozgásban volt. Az utas felkapta kis kézitáskáját, utánaszaladt a vonatnak, kinyitotta az első ajtót, melynek a kilincsét megkaphatta, s nem törődve a vasuti szabályokkal, beugrott a kocsiba. Pillanat müve volt ez, de ez egy pillanat alatt is észrevette, hogy az a kocsi-szakasz, a melybe igy belebukkant, épen tőszomszédja annak, a melyet Mr. Bourchier foglalt el.

Levetette magát az ülésre s ránczigálni kezdve kurta szakállát, gondolkozott.

— Tessék, ilyen az én szerencsém! dörmögé. — Miért nem gondoltam én mindjárt arra, hogy kicseréljem a jegyemet? És ha már nem cseréltem ki, miért nem mindjárt a szomszéd kocsiba nyitottam be? De az is igaz, hogy akkor kidobott volna! . . . Pedig még az éjjel okvetlenül beszélnem kell vele akárhogy is. Az állomáson hallottam, hogy azt mondta a portásnak, vigyázzon a podgyászára, mert a kora-reggeli vonattal megint visszautazik. Igy aztán nem találkozhatom vele és hiába tettem ezt a hosszu utat. Ha pedig a kiszálláskor megszólitom, azt fogja mondani, hogy ne alkalmatlankodjam neki. . . .

Emberünk türelmetlenül fészkelődött az ülésen és mérgesen nézett a közfalra, mely a szomszéd kocsi-szakasztól elválasztotta. Azután leeresztette az ablakot, s a holdvilág mellett nézegette, hogy a különféle utszéli tárgyak, mint röppennek tova a vonat mellett.

— Nem tudom, miért ne tenném meg, dünnyögött tovább a különös utas. — Ez a vén vonat ugyancsak lassan baktat, s mindössze két lépést kell tenni. Lőni aligha fog — angol embernek nem szokása ez szó nélkül. . . . Bolond dolog — de megteszem. . . Lássuk csak előbb, rendben van-e minden.

Szétgombolta meleg kabátját s meggyőződést szerzett róla, hogy egy vastag, fekete zsebkönyv csakugyan ott van az oldalzsebben. Azután gondosan begombolózott, kellően beigazgatta a kabát ala a sálja csücskeit, s kinyitotta a kocsi ajtaját. A holdfényben tisztán láthatta a felhágó pallót, ugyszintén a sárgaréz fogózkodókat, melyek sápadtan csillámlottak.

Keményfejü, erős és bátor volt — egyik kocsitól a másikhoz átjutnia nem is igen látszott valami veszedelmes vallalatnak. Kilépett a pallóra, belefogózva a rézrudakba, betette az ajtót, söt olyan gondos volt, hogy még a kilincset is rácsavarta.

Az utasra nézve, a ki nyugodtan ül egy vasuti kocsiban, térdén a lábtakaróval s szájában egy jó szivarral, melynek a füstje mellett elmélkedik — alig lehet megdöbbentőbb valami, mint egyszerre csak koczogtatást hallani az ablakon s odapillantva, a sötét háttéren nem a maga képmását látni, hanem — egy idegen arczot.

Philip Tremaine Bourchier földbirtokos és képviselő nem volt félénk ember, de könnyen elképzelhetni ijedelmét. Egy-két pillanatig tehetetlenül bámult a váratlan jelenségre, de mivel a koczogtatás nem szünt meg, ledobta térdéről a lábtakarót, fölállott s odament az ablakhoz. Ha másvalaki is lett volna a kocsiban, észrevette volna, hogy Mr. Bourchier, mielőtt fölállott, belső oldalzsebéből a kabátja külső zsebébe tett át valamit, hogy könnyebben utánanyulhasson.

Azután kinyitotta az ablakot.

— Mit keres itt? kérdé a künn álló embertől.— Ha rablási szándéka van, rosszul választotta meg az emberét.

A másik erre olyan jóizüet nevetett, hogy Mr. Bourchiernek minden aggodalma eloszlott

— Jobb lesz, ha beereszt, mondá. — Akkor majd megmondom, hogyan kerültem ide.

Habár senkinek sem áll jogában, hogy olyan helyzetbe juttassa magát, a milyenben most az ismeretlen utas volt, az a helyzet mégis sokkal veszedelmesebbnek tekinthető, semhogy tárgyalgatásnak egyáltalában helye lehetne. Mr. Bourchier tehát minden további szó nélkül félreállott, mialatt látogatója bemászott az ajtón s azután elégülten mosolyogva foglalt helyet az ülésen, hogy terve ilyen szépen sikerült.

Philip Tremaine Bourchier olyan ember volt, a kivel kevesen mertek konfidenskedni. Ránczba vont homloka rideg, ajka kemény kifejezésü, világos-kék szeme pedig könyörtelenül fagyos tekintetü tudott lenni. Csavargók és vadorzók, kiket sorsuk a törvény elé állitott, mindig örültek, ha tudták, hogy ő szigorusága ép akkor nincs a biróság tagja közt, mikor az ő ügyök kerül tárgyalásra.

Elképzelhetni hát, hogy az a tekintet, melyet Mr. Bourchier a kéretlen vendégre vetett, nem volt valami nyájas, és hogy a hangja sem volt hizelgő, a mint ezt mondá:

— Nos hát, ha már összeszedte magát, ne sajnálja magyarázatát adni ennek a betolakodásnak — ha ugyan jobban nem szereti, majd a vonatvezetőnek adni felvilágositást a legközelebbi állomáson.

(Folytatása következik.)

meg, a mi 200,000 hektoliter alkoholnak, tehát 23.366 hliterrel többnek felel meg, mint mennyi az utolsó 6 termelési évadban átlag kivitetett s egyuttal a fennforgó viszonyok által indokolt óvatossággal teszi meg az intézkedést arra nézve, hogy e maximális összeg tulhaladása sikeresen meggátoltassék.

E korlátozás czélja: hogy az ipart a tultermelés veszélyétől az államkincstárt pedig a szeszadó jövedelmének csorbitásától megóvja.

A fogyasztási adó fizetésére a 15. §. 2. pontja szerint e rendszerből kifolyólag — és eltérőleg az eddigi szabálytól — első sorban az nem kötelezve, ki a szeszt valamely szeszfőzdéből vagy szabad raktárból átveszi, s a vállalkozónak szavatossága csak jövedék-csonkitás esetében áll be.

A 21—30. §§-ok az *adó biztositása* iránti általános szabályokat tartalmazza.

A 31. §. az adóztatási módokat illetőleg a *megadóztatandó alkoholmennyiség megállapitásának* módjait határozván meg, e részben fenntartja a főzőkészülék termelőképessége szerinti átalányozást, valamint a várható alkoholmennyiség szerinti egyezkedést (megváltást) s csakis a fogyasztási adó alá eső szeszre nézve rendeli a tényleges termelvénynek a szeszmérőgép jelzései alapján való megállapitását.

A 32. §. a szeszfőzdék felosztását tartalmazza ahoz képest, a mint az illető szeszfőzdék berendezésükre vagy a feldolgozott anyagokra való tekintettel az egyik vagy másik adóztatási módnak lesznek alávetve.

Az e részben eddig fennállott törvényes intézkedésekkel szemben csak azt tartom különösen kiemelendőnek, hogy a szeszfőzdék eme felosztásából kifolyólag *lisztes anyagoknak* az üstfőzdékben való feldolgozása csak mezőgazdáknak lesz megengedve, kik a szeszfőzést kizárólag azért gyakorolják, hogy marhaállományuk fentartására moslékot nyerjenek, s hogy répának és czukorüledéknek ily üstfőzdékben való feldolgozása egy általában ki lesz zárva.

E megszoritások a lisztes anyagokat illetőleg azért voltak szükségesek, mert ezen anyagoknak az üstfőzdékben aránylag csekélymérvü adóztatás mellett iparszerüleg való feldolgozását ugy pénzügyi, mint közgazdasági tekintetek ellenzik; mig a répára és czukorüledékre vonatkozó megszoritás által, miután eddig ilyen anyagok üstfőzdékben különben sem dolgoztattak fel, ugyanazon tekintetekből csak jövőre nézve kivántatott eleje vételni annak, hogy ilyen anyagok az üstfőzdékre nézve fentartott enyhe adóztatási módok mellett feldolgoztathassanak.

A 36. §. rendeli, hogy a szeszadó a főzőüst termelő képessége szerinti átalányozás és a szeszadó iránti egyezkedés (megváltás) alapján való adóztatás mellett, a szesztermelésénél fizetendő; ellenben, ha az alkohol mennyiség a tényleges termelés szerint állapittatik meg, tehát fogyasztási adó fizetendő, abban az időpontban szedendő be, melyben a szesz a hivatalos ellenőrzés alól a szabad forgalomba megy át.

A 37—50. §-ok a *főzőüst termelőképessége szerinti átalányozás* módozatait határozzák meg s e részben az eddig fennállott törvényes intézkedéseken lényegesebb változtatást csak arra nézve tesznek, hogy lisztes anyagok feldolgozása mellett az adóköteles müveletnek, mely eddig 24 órára terjedhetett, jövőre az ellenőrzés biztositása érdekében — legalább is nyolcz napi szakadatlan főzési időszakra kell terjednie (47. §.), mely azonban 24 órára is leszállitható.

Az 51—65. §-ok a fogyasztási adó alá tartozó szeszfőzdékben termelt alkoholmennyiségnek *szeszmérőgép jelzései alapján* a szeszfőzdében való meghatározása, és az e czélból szükségesnek mutatkozó ellenőrzés iránti intézkedéseket tartalmazván, e tekintetben — a fogyasztási adórendszer által feltételezett változtatásokkal fentartják a jelenlegi szeszadótörvényben a terményadóra nézve érvényes határozmányokat.

Lényeges változtatást tesz e részben az 52. § nak az intézkedése, hogy a törvény hatályba léptekor szükséges szeszmérő-gépeket azon szeszfőzdék számára, a melyek eddig a beszerzésre szánt ürméret termelőképessége szerint adóztak, valamint ama szeszfőzdék számára is, melyek a terményadó mellett naponkint 5 hlter szesznél többet nem termeltek, a kincstár saját költségén fogja szolgáltatni, mig eddig a terményadó alá tartozott szeszfőzdék a szeszmérőgépeket sajátjukból voltak kénytelenek beszerezni. Indokolttá teszi azonban e kedvezményt az a körülmény, hogy az illető szeszfőzdék legnagyobb részben gazdasági jelleggel birnak, s az adóztatási rendszer által különben is nagyobb berendezési költségekkel lesznek terhelve.

A 66. §., midőn az iránt intézkednék, hogy a szesznek az üzleti helyiségekből vagy szabadraktárból való elszállitása, mely esetekben történhetik, a fogyasztási adó lefizetése nélkül és mely esetekben a fogyasztási adó lefizetése mellett, egyszersmind az ellenőrzés érdekében rendeli, hogy az üzleti helyiségekből vagy szabadraktárból rendszerint egyszerre 1 hektoliternél kevesebb szesz nem szállitható ki.

A 75—77. §-ok az égetett szeszes folyadékok töményitésére és átalakitására vonatkozó határozmányokat tartalmazzák s az e részben jelenleg érvényes elvi intézkedésektől csak annyiban térnek el, a mennyiben azoknak a vállalkozóknak, kik olyan szeszes folyadékokat is töményiteni vagy átalakitani kivánnak, melyek után a fogyasztási adó még nem fizettetett meg, szabad raktárak tartása engedélyeztetik, és pedig nemcsak a feltételesen adómentes szeszforgalom fejlesztése érdekében, hanem még azért is, hogy ilyen vállalkozók a más fogyasztási adó alá eső szeszfőzdékből beszerzett és általuk töményitett szesznek, valamint ilyen szeszből készitett likőrnek külföldre való kivitelében ne legyenek gátolva, miután fogyasztási adó alá eső szesznek és likőrnek kivitele esetében adómentességnek van helye és adóvisszatérités nem igényelhető.

A 78. §. a *szeszadó esedékessége* iránt az egyes adóztatási módoknak megfelelőleg akként intézkedik, hogy a termelési adó, vagyis a főzőkészülék termelőképessége szerinti átalányozás, valamint a szeszadó iránti egyezkedés (megváltás) alapján fizetendő adó, az illető szeszfőzde részéről az adóköteles müveletről teendő jelentés benyujtásának időpontjában, a fogyasztási adó pedig abban az időpontjában válik esedékessé, melyben az azzal terhelt szesznek a szeszfőzde üzleti helyiségeiből, vagy valamely szabad raktárból a szabad forgalomba hozatala bejelentetik.

A sajtolt élesztő készités után járó adó, a szabályszerü bejelentés alkalmával lesz esedékes.

A 79. §. szerint a szesztermelési és élesztő adóra nézve, kellő biztosíték mellett 6 havi, a fogyasztási adóra nézve pedig, miután az nem a termelés alkalmával előlegesen fizetendő, — 4 havi *hitelezésnek*, — ellenben a fogyasztási adó és az ez alá tartozó szeszfőzdék által fizetendő élesztő adó azonnali lefizetése esetében 1½ illetőleg 2% leszámitásának van helye.

A 80—102. §-ok *büntetési határozatokat* tartalmaznak. Ezekre nézve a többi fogyasztási adóknál s jelesen a jelenleg érvényes szeszadó rendszernél követett alapelvek nyertek megfelelő alkalmazást, melyektől csakis a büntetések mérvére nézve történt eltérés annyiban, a mennyiben adómegröviditéseknél a megröviditett vagy a megrövidités veszélyének kitett adónak nem 4—8-szoros, hanem 8—16-szoros összege szabandó meg büntetés fejében, s hogy az üstfőzdéknél a pénzbüntetés alapját legalább is a 8 napi adónak megfelelő összeg képezi.

A 103. §. átmeneti intézkedést tartalmaz, mely szerint az *1888. évi szeptember hó 1-én* vagyis a *törvény életbeléptetése* napján meglevő szeszkészletek után hektoliter-fokonkint (liter alkohol) 24 kr. vagyis a jelenlegi 11 és a jövő 35 krnyi adótétel közötti különbözetnek megfelelő összeg fizetendő pótadó fejében.

A pótadó fizetése alól mentesek azonban a 20 liter alkoholt meg nem haladó szeszkészletek, valamint az a szesz, mely adómentes ipari czélokra van rendelve. E szakasz egyszersmind intézkedést tartalmaz a *pót szeszadó lerovása*, valamint az elmulasztás megtorlása iránt is.

A törvényjavaslat pénzügyi eredményét kimutatni alig lehet, mert nem tekintve azt, hogy egy egészen uj adóztatási rendszernek életbeléptetéséről van szó, még változatlan termelési viszonyok mellett is az adójövedelemre befolyással biró különböző körülményeket s különösen azt nem lehet már most előre meghatározni, hogy hazai szeszfőzdéink fognak-e egyáltaljában és esetleg mily mennyiségü szeszt a nagyobbik adótétel mellett termelni, nemkülönben vajon a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdék a kisebbik adótétel mellett termelhető szeszmennyiséget tényleg mily mértékben fogják előállitani, s hogy a szabad raktári intézmény miként fog érvényesülni s milyen befolyást fog az adó jövedelmezőségére gyakorolni.

A jövőre várható szeszadójövedelem kiszámitásának alapjául csakis az a szeszmennyiség vehető, mely a kisebbik adótétel mellett ugy a fogyasztási, mint a termelési adó alá eső, tehát az összes szeszfőzdék által egy-egy termelési évadban termelhető lesz, tekintet nélkül a szabad raktárak forgalmára.

Ezen az alapon való számitásnál feltehető, hogy a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdék által a kisebbik adótétel mellett egy-egy termelési évadban termelhető 872,542 hktltr és a termelési adó alá eső szeszfőzdék által az utolsó hat termelési évadban átlag megadóztatott 79,000 htltr, összesen 951,542 hktltr. alkoholmennyiséggel szemben előreláthatólag elérendő évi bruttó-szeszadójövedelem fejében mintegy 900,000 hektoliter alkoholnak megfelelő összeg fog befolyni, melyből azonban a mezőgazdasági szeszfőzdék igénylendő kedvezmény fejében, továbbá a kiviteli jutalmak és adóvisszatérités, valamint az adó azonnali lefizetése esetében járó leszámitás és ellenőrzési költségtöbblet czimén felmerülő kiadások lesznek fedezendők, melyek jelenleg számszerint ugyan meg nem határozhatók, de melyek előreláthatólag tetemesebb összeget veendnek igénybe.

Ez által ugy hiszem megjeleltem azt a keretet, mely jövőre a szeszadó-jövedelem alapját fogja képezni, és nem kétkedem, hogy ezen számitásom, ha nem is az első évben talán, de akkorra, midőn ezen adóztatási rendszer már teljesen átment az életbe, végeredményében alaposnak fog bizonyulni.

A sörtermelés megadóztatásáról szóló törvényes határozmányok részbeni módositásáról szóló törvényjavaslat igy szól:

1. §. A serfőzde vállalkozójának kérelmére vagy a hütőbárka a sörlé mennyiségének biztos és pontos megállapitására nem mutatkozik alkalmasnak, megengedhető, illetve elrendelhető, hogy a vállalkozó költségén más mérőedény állittassék fel.

E mérő edények szerkezetére és felállitására vonatkozó szabályokat a pénzügyminiszter egyetértőleg az osztrák cs. kir. pénzügyminiszterrel, rendeleti uton fogja közzé tenni.

2. §. Az államkincstár biztositására szükséges feltételek és elővigyázati intézkedések mellett minden serfőzőnek, az általa termelt és a vámvonalon át kivitt sör után, ha az élvezetre alkalmas és szénsavtartalmától megfosztva, legalább is 2½ czukormérőfokot mutat, fogyasztási adó fejében szabad választásához képest visszatérittetik; vagy

1. tekintet nélkül annak a sörlének czukortartalmára, melyből a sör készült, minden hektoliter sör után 1 frt 50 kr, vagy

2. a kivitel előtti utolsó hat hónapban termelt sörlé legkisebb czukortartalma szerint: minden hektoliter sör és e czukortartalom minden foka után $16\frac{7}{10}$ kr; vagy

3. a sörlének megadóztatott és az ebből készült sörnek megvizsgálása által is megállapitott teljes czukortartalma szerint: minden hektoliter sör és e czukortartalom minden foka után $16\frac{7}{10}$ krajczár; vagy

4. a kivitelt megelőző utolsó hat hónapban termelt sörlének egy-egy hektoliterje átlag eső czukorfoktartalom szerint, minden hektoliter és az átlagos czukortartalom minden foka után $16\frac{7}{10}$ krajczár.

Ebben az esetben a sörlének, melyből a kiszállitandó sör készült, legalább is ezzel az átlagos czukortartalommal kell birnia.

Ezenfelül a megadóztatott sörlé mennyiségében erjedés, raktározás, stb. folytán felmerült apadás fejében a fennebbiek (1., 2., 3. és 4. pont) szerint visszatéritendő adó 4 százaléka visszafizettetik.

3. §. Jövedéki kihágást képez:

1. ha sör helyett, melyért az adóvisszatérités igénybe vétetik, más folyadék és nem sör találtatik; vagy

2. ha a kivitelre bejelentett sör szénsavtartalmától megfosztva 2½ foknál csekélyebb czukortartalommal bir; vagy

3. ha azokban az esetekben, midőn az adóvisszatérités a sörlének megadóztatott teljes czukortartalma vagy a kivitelt megelőzött utolsó hat hónapban termelt sörlének átlagos czukortartalma szerint vétetik igénybe, a kivitelre bejelentett sör

a) oly sörléből származik, mely kisebb czukortartalommal birt, mint milyennek annak a sörlének kellett birnia, melyre az adóvisszatéritési igény állapittatik; vagy

b) bármivel vegyitette, mi azt idézi elő, hogy az eredeti sörlé czukortartalmának kinyomozására irányzott vizsgálatnál nagyobb eredmény éretik el, mint a mely az eredeti sörlének megfelel.

A büntetés megszabandó:

az 1-ső és 2-ik pont alatt emlitett esetekben annak az összegnek négy egész nyolczszorosával, mely fogyasztási adóvisszatérités fejében általában igénybe vétetett; a 3-ik pont a) betüje alatt emlitett esetben azon összeg négy egész nyolczszorosával, melylyel a kiviteli bejelentés szerint nagyobb adóvisszatérités igényeltetik, mint a milyen a hivatalos vizsgálat szerint járna. A 3-ik pont b) alatt emlitett esetben minden hectoliter után 10 forinttal.

4. §. Jelen törvény a magyar korona országaira érvényes és kihirdetése után 30 nappal lép életbe.

5. §. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter és igazságügyminiszter, Horvát-Szlavonországokra nézve a pénzügyminiszter bizatik meg, ki e tekintetben egyetértőleg Horvát-, Szlavon- és Dalmátországok bánjával jár el.

A képviselőház bizottságaiból.

A képviselőház közgazdasági bizottsága *Falk* Miksa elnöklete alatt tartott mai ülésében változatlanul elfogadván a főrendiház által az állategészségügyi törvényjavaslaton tett módositásokat, tárgyalás alá vette az Olaszországgal 1887 deczember 7-én kötött kereskedelmi és hajózási szerződésnek és a hozzá tartozó tarifák pótczikk vámkartel és zárjegyzőkönyvek, valamint az ugyanazon napról kelt állategészségügyi egyezménynek beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot.

Láng Lajos előadó a szerződést s járulékait elfogadásra ajánlja.

Gaál Jenő konstatálja, hogy az olasz kormány e szerződés által elérte azon czélját, hogy a viszonyt a maga részére javitsa s igy természetesen a mi hátrányunkra módositsa. A mi pénzügyi vámjaink tekintetében nagymérvü engedmények adattak Olaszországnak, ellenben Olaszország pénzügyi vámjai érdekében megtagadta a gabonavámok megkötését. A marha kivitelre nézve a régi szerződésnek legalább türhető vámtételei voltak, az olasz kormány e vámokat se akarta lekötni. A fa és ló vámmentessége kétségkivül javunkra szolgál, de ez meg volt az eddigi szerződésben is. Ellenben mi nemcsak a pénzügyi vámoknál, hanem más vámtételeknél is engedményeket tettünk. A jelen szerződés határozottan kevésbbé előnyös a réginél. Szóló azonban ennek daczára, tekintettel a fenforgó politikai viszonyokra is, a szerződés elfogadása mellett nyilatkozik.

Matlekovits államtitkár előadja, hogy a szerződésnek az olasz kormány részéről történt felmondása után a kiindulási pont az volt, vagy szerződni Olaszországgal a mostani tarifa alapján, vagy nem. Mi is, az olasz kormány is nagyobb követelésekkel léptünk fel, természetesen mindenik engedett s végre a középuton történt megállapodás. A pénzügyi vámoknál, a melyeknél engedtünk, főleg a narancs és czitromnál, a szabad kikötők küszöbön álló megszünése következtében, bizonyos természetes ok volt rá, hogy konczessziók fejében engedjünk. A fügénél a pénzügyi vám, a mit engedtünk, alig pár ezer forintban találja kifejezését. E vámok az általános vámtarifába különben is mint tárgyalási objektumok Olaszországgal voltak odaállitva. A minket közelebbről érdeklő sertéskereskedés fejlődő forgalma érdekében Olaszország tett engedményt s a szeszre nézve is, melynek olasz piaczát fentartani határozott érdekünkben áll, az eddigi állapot marad fenn.

Wahrmann elfogadja a szerződést, mert arra kell törekednünk, hogy a hol nagy hátránynyal nem jár, tarifaszerződést kössünk. Szóló is azt hiszi, hogy Olaszországgal szemben nem értük el mindazt, a mit kivánhattunk, de szóló ezt a szerződést Magyarországra nézve valami nagyobb fontosságunak nem tartja. Nagyon sajnálja szóló, hogy a gabonára és lisztre nézve nem sikerült eredményt elérnünk, mig a mostani kedvezőtlen viszonyok közt is van kivitelünk e czikkekben Olaszországba és hogy az nem nagyobb, annak egyik oka az, hogy a malomipar nem karolja a kivitelt elég erélylyel fel. A fára nézve határozott előnyt lát szóló a szerződésben s a mai viszonyok közt a lóra nézve is előnynek kell tekintenie az eddigi állapot fentartását. A pénzügyi vámoknál részünkről tett engedményeket nem tartja szóló oly nagyoknak, hogy ezekért az eredményt koczkáztatná.

Baross miniszter forgalompolitikai szempontból készséggel járul e szerződés megkötéséhez, kétséget nem szenved, hogy üdvözölnünk kell a kereskedelmi minisztériumot azért, hogy a mai viszonyok közt sikerült tarifa-szerződést kötni, a mely megkönnyiti a forgalom politikai tekintetek érvényesitését. Fakivitelünk Fiuméból tetemesen emelkedik s ennek egy része, a puhafa Olaszországba megy, a mely kivitel emeléséhez bizonyára hozzá fog járulni az e szerződésben nyilatkozó akczió is.

Mudrony Soma elfogadja a szerződést, valamint általában a saját álláspontjáról minden oly szerződést helyesel, a mely nemcsak az ipari vámokat leszállitja, hanem egyes czikkekben kivitelünket is elősegiti.

Hoitsy Pál nem lát ugyan a javaslatban nagy előnyöket Magyarországra nézve, de a mi részünkről tett konczessziókat sem tartja olyanoknak, hogy belőlük veszedelem származhatnék. Hátrány, hogy a bornál, a gabonánál nem tudtunk engedményeket elérni, de reméli, hogy a szállitási politikával lehetni fog ennek bizonyos fokig korrektivumát megtalálni. E szempontból szóló is hozzájárul a javaslathoz.

Perlaky megnyugvással járul hozzá e szerződéshez.

A bizottság ezek után általánosságban és minden érdemleges módositás nélkül részleteiben is elfogadta.

A törvényjavaslat elfogadása a kormányra nézve felhatalmazásul tekintetik arra nézve is, hogy a len- és selyemárukra nézve a zárjegyzőkönyvben fentartott opciót gyakorolhassa.

Ezzel az ülés véget ért. (O. É.)

A képviselőház zárszámadási bizottsága ma délután 5 órakor *Rakovszky* István elnöklete alatt ülést tartott, melynek napirendjére az igazságügyi s a honvédelmi tárczák voltak kitüzve.

Az ülésen a bizottság tagjain kivül jelen voltak: *Fabiny* Teofil igazságügyminiszter, *Gromon* honvédelmi min. államtitkár, *Hosszu* államszámszéki alelnök, *Jankovich* pénzügymin. oszt. tan., azonkivül a honvédelmi minisztérium részéről *Cserhalmay* vezérhadbiztos.

Elnök az ülést megnyitván, *Zay* Adolf előadó előterjeszti az igazságügyi tárcza 1886. évi zárszámadását, kimeritően ismertetvén azon eltéréseket, melyeket ez — ugy kiadási, mint bevételi részeiben — szemben a költségvetéssel feltüntet.

Inditványozza, hogy utasittassék a kormány, hogy oly kiadásokat, melyek a budget részletes tárgyalása előtt merülnek fel, illeszszen be a budget keretébe.

Fabiny igazságügyminiszter saját tárczájára nézve ezt épen a mult évben megtette, midőn a pénzügyi bizottság tárgyalta a költségvetést, abba pótlólag még néhány kiadásokat felvévén. *Zay* inditványát az általános tárgyalás alkalmából tartja megvitatandónak.

A bizottság *Molnár* Viktor felszólalása után ily értelemben határoz s a tulkiadásra a felmentvény megadását hozza javaslatba.

2., 3., 6. czimek alatt előforduló csekélyebb hiteltullépések az *előadó* s *Fabiny* miniszter indokolására jóváhagyatnak.

A házbérek rovatánál *Zay* azon kivánságát fejezi ki, hogy a hivatalok czélszerübb elhelyezése ezentul csak akkor történjék, ha már erre a kormány a hitelt a törvényhozástól megkapta.

Fabiny miniszter ez elvi álláspontot helyesli.

Boda Vilmos az eredményekből azt látja, hogy az előirányzatok nem voltak őszinték, remélheti, hogy a jövőben az előirányzatokban sokkal nagyobb óvatosságot fog a kormány tanusitani, nehogy ismét ily tulkiadások merüljenek fel.

Fabiny miniszter kijelenti, hogy e czimen többé a bizottság tulkiadásokkal nem fog találkozni. Erre *Molnár* felszólalása után a bizottság a tulkiadást indokoltnak mondja ki s a felmentvény megadását hozza javaslatba.

7. czim. *Királyi ügyészségek*: A 1364900 forint előirányzattal szemben mutatkozik 1568681 frt 83½ kr utalványozás, tehát tulkiadás 203781 frt 83½ kr. E tulkiadás a házbéreknél, épületfentartás, hivatal és iroda költségek s rabtartási költségeknél fordult elő. Az előbbi rovatok *Zay* és *Fabiny* miniszter felvilágositásai alapján elfogadtatnak, az utóbbi rovatnál *Zay* megjegyzi, hogy az előirányzat nem volt reális a rabtartási költségek rovatánál.

Boda beismeri, hogy ezen tételnél van a legnagyobb szerepe a véletlennek. Előre látni csakugyan nem lehet, hogy hány bünvádi eljárás lesz folyamatban, hány rab fog élelmeztetni. Kérdi, hogy a rabtartási költségek elég szigorral hajtatnak-e be?

Fabiny reméli, hogy e rovat alatt a jövőben kiadási szaporulat nem lesz, az előirányzat meg fog felelni a valóságos szükségletnek, bár — mint Boda is helyesen jegyezte meg — épen itt nem lehet pozitive megállapitani előre a szükségletet. Boda kérdésére válaszolja, hogy a téritvények most már sokkal pontosabban folynak be, a behajtások szigorral, de nem tulszigorral folytattatnak. Hiszi, hogy a restancziak feldolgozása után az előirányzat és tényleges kiadás közt az összhang helyre álland. Kéri a felmentvény megadását. A bizottság az indokolást elfogadván, a felmentvény megadását hozza a háznak javaslatba.

«*Beruházások*» és «*Nyugdijak*» fejezetei észrevétel nélkül letárgyaltatván s evvel az igazságügyi tárcza zárszámadásának tárgyalása bevégeztetvén, következett a *honvédelmi* tárcza zárszámadása, melyet *Mikó* Árpád előadó terjesztett elő, ismertetvén azon főösszegeket, melyeket e tárcza zárszámadása, kiadási és bevételi részeiben feltüntet.

Áttérve a részletekre, az egyes czimeknél előforduló csekélyebb tulkiadások az *előadó* s *Gromon* Dezső államtitkár indokolásai alapján elfogadandóknak határoztatnak s ezekre nézve a felmentvény javaslatba hozatik. A kevesebb bevételek hasonlókép indokoltaknak találtatván, a tárcza zárszámadása evvel letárgyaltatott s az ülés napirendje kimerittetett.

A tárcza letárgyalása után *Molnár* V. kérdezi a honvédelmi miniszteri államtitkártól, hogy vajon alapos-e azon — magán uton — nyert értesülése, hogy a honvédelmi minisztérium a zárszámadási bizottság által a mult évben előterjesztett határozati javaslatot, mely a ház által határozattá emeltetett s mely szerint utasittatott a kormány, hogy a törvényesnél magasabb nyugdijakat ne állapitson meg, magára nézve kötelezőnek nem tartja, mert azon határozat csak a polgári nyugdijtörvényre hivatkozik.

Grómon államtitkár megnyugtatja felszólalót, hogy ezen minisztérium is kötelezőnek tartja magára nézve is a ház ezen határozatát, ugy a minisztérium hivatalnokai, mint más katonai alkalmazottakkal szemben, s e szerint minden alapot nélkülöz ezen felvetett hirlelés.

Ugy a felszólaló, mint a bizottság ezen választ helyeslő tudomásul vevén, elnök az ülést 8 óra után berekeszti, legközelebbi ülést szombatra tüzi ki, midőn az általános tárgyalás fog megkezdetni. (O. É.)

A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága gr. *Csáky* László elnöklete alatt tartott mai ülésében érdemleges tárgyalás alá vette *Almásy* Géza, Hevesmegye Kápolna kerületi képviselője ellen a házban *Szederkényi* Nándor képviselő által tett összeférhetlenségi bejelentést. *Almásy* Géza t. i. Hevesmegye közigazgatási bizottságába gazdasági előadónak neveztetett ki. A bizottság tagjai közül jelen voltak: *Szomjas* József, *Andaházy* László, *Zboray* Béla, *Weszter* Imre, *Hertelendy* Béla és *Szilágyi* István. Felolvastatott a földmivelés, ipar és kereskedelemügyi miniszter átirata a bizottság elnökéhez s ennek kapcsán a kinevezési okmány másolata, továbbá a közigazgatási bizottsági tagok hatáskörét szabályozó régibb utasitás s a legujabb utasitás, mely szerint a közgazdasági előadók állása tiszteletbeli és dijtalan. *Szederkényi* Nándor hivatkozva a törvényre s a mult évi állami költségvetésre, azok alapján feltételezte, hogy a közgazdasági előadó állása a képviselő állásával összeférhetlen. Csak itt értesült a miniszter által tett változtatásokról, melyeket a bizottság van hivatva belátása szerint alkalmazni. *Almássy* Géza képviselő kijelenti, hogy ő már a mult évben is dijtalanul viselte e tisztet, hogy a bejelentést maga is megtette volna, ha nem volnának más tagjai is a háznak, kik hasonló tisztet viselnek, a nélkül, hogy ellenök feljelentés tétetett volna. Az érdekeltek távoztával a bizottság *Almásy* Géza képviselő Hevesmegye közgazdasági előadói tisztét a képviselő állásával összeférhetőnek mondotta ki az 1887: I. tcz. 1-ső §-a alapján, minthogy ezen állás sem fizetéssel, se másnemü dijazással nem jár. Ezzel az ülés véget ért. (O. É.)

VIDEK.

* **Dunaszerdahelyről** táviratozzák mai kelettel: Szabó Lajos képviselőjelölt ma megjelent a szolgabirói hivatalban s kijelentette, hogy ő most mint negyvennyolczas antiszemita lép föl. Bartal Aurél a kormánypárt jelöltje az antiszemiták részéről üzött izgatások következtében visszalépett. Szabó Lajos ma segédeket küldött Bartalhoz és kihivatta, mire Bartal azt válaszolta, hogy intézze el előbb Szabó korábbi becsületbeli ügyeit. Mint Pozsonyból lapunknak táviratozzák, a megye alispánja ma kapta meg a hivatalos értesitést, hogy a dunaszerdahelyi választást megsemmisitették. Az uj választás csakugyan e hó 13-án lesz.

* **A zágrábi** kaszárnyaépitésre vonatkozó terveket, valamint a kölcsön tervezetét a kormány jóváhagyta.

A szocziálista vita a német birodalmi gyülésben.

A német birodalmi gyülésben tegnap folytatták és befejezték a szocziálista törvényjavaslat tárgyalását. A három napi vita eredménye az lett, hogy a javaslatot egy 28 tagu bizottságnak adták ki felülvizsgálás végett. A birodalmi gyülés tegnapi heves vitájáról, melyről már adtunk távirati tudósitást, pótlólag még a következőket jelentik Berlinből:

Az első szónok *Bebel* szocziálistapárti képviselő kifejti, hogy eddigelé semmi ok se volt a szocziálistatörvény meghosszabbitására és még kevésbbé szigoritására. A vádak közül, melyeket Singer képviselő felhozott, egyetlen-egyet se czáfoltak meg. A számüzés a legnagyobb büntetés; összes büntetései közül egy se okozott neki annyi fájdalmat, mint mikor Lipcséből, mint egy redves kutyát, kiutasitották. A munkások szövetkezési jogának megszoritásával és miuden emberbaráti intézmény megszüntetésével szemben a szocziálista-reform mit sem ér. A kormány azonban, mint a hamelni patkányfogó, csak fujja tovább a reformok flótáját. A szocziál-demokrata képviselőknek a szemökre vetik, hogy bár az anarkhizmus határozott ellenségeinek hirdetik magukat, az emberiesség nevében a chikágói elitéltek számára kegyelemért folyamodtak. De akkor csak politikai büntettről volt szó. (*Puttkamer* gunyosan: Csak politikai vétségről.) De hol maradt a megbotránkozás, mikor 1886-ban *a birodalmi kanczellár azt kivánta a bolgároktól, hogy kegyelmezzenek meg az árulóknak*, kik a Bismarck herczeg által a trónra ültetett Battenberg herczeget, a törvényes uralkodót megfosztották koronájától és az életére törtek? Pedig itt nem férfiakról volt szó, kik politikai meggyőződésükért küzdöttek, hanem közönséges aljávaló gonosztevőkről, kiket *orosz rubelekkel fölbéreltek*. A jobboldal a szocziáldemokratákat mint erőszakra hajló pártot tünteti föl. Lapozgassanak csak a német főnemesség történelmében és az erőszakosság és véres borzalmak szakadatlan lánczolatát fogják találni; hisz épen a Hohenzollernek voltak, a kik a porosz nemességet megtörték. (Derültség jobbról.) De ez már régen volt. A mult idők emlékeihez tartozik s mint rom nyul át a mi időnkbe. Emlékezzenek csak vissza, nem német herczegnő volt-e, a ki III. Péter czárt meggyilkolta és III. Gusztáv svéd király és I. Pál czár nem a nemesség összeesküvésének estek-e áldozatul? A szóló emlékeztet arra, hogy a mai nemzeti liberálisok közül sokan jóval forradalmibb hangon beszéltek 1848-ban, mint a «Social-Demokrat», igy például *Biedermann* tanár az akkori nemzetgyülésben *a köztársaságot* jelölte meg, mint Németország jövendő kormányformáját. — Ezután azt bizonyitja a szóló, hogy nem igaz a javaslat amaz állitása, mintha a biróságok eddig csak hat hónapi fogsággal büntették volna a tiltott nyomtatványok ismételt terjesztését, mert a rendes büntetés három vagy négy évi fogság volt. Most azonban már egyszerü terjesztést két évi fogházzal akarnak sujtani s az üzletszerü folytatás büntetése a kiutasitás. Azokat az embereket becsukják két esztendőre a börtönbe, s mikor már tönkretették vagyonukat, családjaikat, aláásták egészségöket, a külföld kegyelmére bizzák őket, fogadja be az, ha akarja. Ezután a birodalmi törvényszék ujabb itéleteit birálgatja a szóló. Miután őt és társait a titkos szövetkezetben való részvétel alól négy törvényszék felmentette, a birodalmi törvényszék kilencz hónapi fogságra itélte őket. Miután a biróságok, a szoczialis nyomtatványokra való egyszerü előfizetést éveken át nem tartották terjesztésnek és hasonlóan nyilatkozott Schwarze hirneves kriminalista is, a birodalmi törvényszék elitélte a szólót, mert előfizetője a «Social-Demokrat» ujságnak. *De Puttkamer is előfizetője e lapnak*, s megtörténhetik vele, hogy majd a szólóval együtt kerül a plötzenseei börtönbe. (Derültség.) Ezután az agents provocateurs-öket veszi sorra a szóló, s azt mondja, hogy *Krüger* és *Hacke* rendőrtanácsosok Puttkamer nyilatkozata szerint derék hivatalnokok voltak, akik ismerték a kanczellár és Puttkamer intencziót. A miniszter most is hallgat, tehát helybenhagyja a szóló nyilatkozatát. (Derültség jobbról.) Nos én azt állitom, hogy *Kruger és Hacke mint agents provocateurs-ök voltak alkalmazva* s azért huztak fizetést, hogy a Svájczban merényletet idézzenek elő, s igy *diskreditálják a menedékjogot*. Hogy Svájczból ki ne utasithassák, Schröder rendőrügynök *porosz pénzen* megszerezte a svájczi polgárjogot. Ez a Schröder valahogy az asztalosczéh elnökévé választatta magát, s ezt az állását denuncziálásokra használta föl. Bizalmasan érintkezett Kammerer, Stellmacher és Neve szocziáldemokratákkal. A Svájczban mindenféle strikera birta a munkásokat s teljesithetetlen követelések támasztására unszolta őket. Azután ismerteti Schrödernek párthivei által történt leleplezletését, mikor gyaluforgács közt elrejtve *dinamitszekrényt* találtak nála. A svájczi hatóság csak akkor fogatta el Schrödert, mikor bebizonyult rá, hogy büntettekre izgat. Ezután a Svájczban anarkhizmus miatt letartóztatott badeni kapitányt, *Ehrenberget* jellemzi a szónok. Ez eleinte a néppárt hive és a poroszok ellensége volt, később szocziáldemokrata lett. De Bebel és társai nem fogadták őt be. Ehrenberg exczentrikus ember. (*Puttkamer* belügyminiszter közbeszól: Bolond az az Ehrenberg.) — *Bebel*: *Az az ön szerencséje*, hogy bolond, vagy legalább annak jelentették ki. Később Ehrenberg bosszuból porosz rendőrügynök lett. (*Puttkamer*: Az nem nem igaz.) — *Bebel*: Később Ehrenberg a *franczia kormánynak* is ajánlott módokat a német szocziáldemokratáknak háboru esetén a hadsereg háta mögött való felfegyverzésére. E másik rendőrügynök *Trautner* volt bajor százados maga ajánlkozott s a szocziál-demokraták által meg akarta magát vásároltatni. *Peukert*, a ki a londoni «Autonomie» ujságban az anarhkistákat erőszakoskodásra izgatta, *szintén rendőrügynök* és az üldözötteket kiszolgáltatta a porosz hatóságoknak. A szóló továbbá azt állitja, hogy ama svájczi hivatalnokokat, kikről a porosz kormány most oly becsmérlően beszél, a porosz rendőrkémek meg akarták vesztegetni. Az ily rendszer végre is nemzetközi bonyodalmakat idéz elő és mélyen sérti Németország tekintélyét. A szónok igy végzi: Eljön még az az idő, mikor önök *keservesen megbánják, hogy valaha rászavaztak erre a legátkosabb törvényre.*

Bebel három óra hosszat tartó beszédére *Puttkamer* belügyminiszter csak néhány megjegyzéssel válaszolt. Legelébb egy táviratot olvas fel, melyszerint a poseni szoczialista perben a vádlottakat bünösnek mondták ki, és fogságbüntetésre itélték. (Mai lapunk *Törvényszéki csarnok* rovatában tavirataink nyomán közöltük ez itéletet.) Hogy a Svájczból megszökött Ehrenberg Karlsruheban szabadon járhat-kelhet, azt ugy magyarázza Puttkamer, hogy Svájcz, mikor kiadatását kérte, kikötötte, hogy a porosz kormány ne üldözze. Ma a szónoki emelvényről hallott Ehrenberg ellen vádakat, s ezen az alapon majd perbe fogatja, s ehhez a pörhöz megidézteti Bebelt tanu gyanánt. Az, mintha Ehrenberg porosz ügynök lett volna, tisztán Bebel találmánya.

Az elnök Bebelt, azért, mert a szoczialista törvényt *átkosnak* mondta, *utólag rendre utasitja*.

Kardorff (jobbpárti) azt mondja, hogy Bebel visszaélést követett el, mikor a szónoki emelvényről három órán keresztül olyan dolgokkal untatta a birodalmi gyülést, melyek nincsenek bebizonyitva, s semmi hatást sem tettek. Puttkamer miniszter egész szabatosan jellemezte álláspontját a *politikai rendőrséggel* szemben. Ha a rendőrtisztviselők tullépnek hivatáskörük korlátjain, azért a miniszter nem lehet felelős. Egyes tüntetések szigoritását a szóló szükségesnek tartja, de a *számkivetést a birodalmi párt ellenzi*; a párt egyes tagjai elvből vannak ellene. Ezért szavaztak annak idején Friedenthal és Münster a jezsuita-törvény ellen. Mások nem elvi ellenségei a számüzetésnek, de ellene vannak, mert czélszerütlennek tartják. Szükséges volna, hogy végre állandóan megállapitsák a szoczialdemokraczia üldözési módját, hogy a birodalmi gyülésben ne kerüljön ez a kérdés minden harmadik évben ujból szőnyegre. A szoczialdemokraczia arra törekszik, hogy mindazt, a mi a népnek szent, kiirtsa a tömeg szivéből.

Windthorst képviselő azt mondja, hogy ime teljesült, a mit ő megjósolt, s a szoczialista törvény több veszedelmet okozott, mint hasznot. A nyugalom, melyről a kormány dicsekedve beszél, mesterségesen van csinálva. A kráter tovább fő és izzik a takaró alatt. *A törvény a szocziáldemokratákat a titkos izgatás terére szoritotta* s ez az oka, hogy a titkos rendőrség is oly nagy mértékben kifejlődött. Igaz ugyan, hogy azokból, miket Singer és Bebel mondtak, sok nincsen bebizonyitva, de azért nem tetszenek a szólónak ama theoriák, melyeket Putkammer a titkos rendőrségre vonatkozólag kifejtett, mert ezek azt mutatják, hogy nemcsak a czél szentesiti az eszközöket. (Derültség jobbról.) Ne nevessenek, nagyon szomoru lehet az ébredésük. Ez a három napos tanácskozás megkapó hatással volt a szólóra, mert megmutatta, milyen mély örvény szélén állanak. A szónok küzdeni akar a szocziáldemokráczia ellen, mert azt pestisnek tartja, de csak igazságos fegyvereket akar használni. A bizottságokban pártja ismételni fogja régi javaslatait s legalább is a kis *ostromállapot megszüntetését fogja követelni*. Ha ezeket elfogadják, akkor a czentrum még egy időre meghosszabbitja a törvényt; ha pedig nem fogadják el, akkor a párt egy része *minden meghosszabbitás ellen* szavaz, a másik rész pedig a törvényt megszavazza, de csak *változatlanul*, s feltéve, hogy a kormány felhasználja a közbeeső időt és a törvény helyébe más határozatokat alkot.

A birodalmi gyülés a *szocziális-tatörvényt* végül egy huszonnyolcz tagból álló *bizottsághoz utasitotta*.

Az orosz készülődések és a diplomácziai helyzet.

— jan. 31.

A német kormány félhivatalos lapja, mint táviratainkban jelezve volt, a magyar miniszterelnök minapi nyilatkozatára szükségesnek tartja megjegyezni, hogy a függőben levő nemzetközi kérdéshez még a legilletékesebb részről is csak a legóvatosabb módon és bizonyos fentartások mellett lehet hozzászólni. A magyar miniszterelnök szavaiból — mondja tovább a *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* — semmi más sem világlik ki, mint a mi már a nélkül is ismeretes volt; a hatás, melyet Tisza hallgatóinál oly nyilvánvalóan elért, nem annyira a tartalom, mint inkább fellépésének formája által éretett el, ama föltétlen loyalitás által, melylyel a miniszter magáévá tette a középeurópai békepolitikát, összes konzekvencziáival együtt.

A franczia lapok közül eddigelé a *Temps* és a *Liberté* nyilatkozatai vannak előttünk. Az előbb emlitett, mérsékelt irányu vezérlap ezt irja: E beszéd a jóakarat bizonyitékánál is többet igazol, tudniillik Ausztria-Magyarország amaz elhatározását, hogy nem tartja magát provokáltnak és nem is akar provokálni. A mig a bolgár kérdés függőben van, addig megoldásról még nem lehet szó, de a közvetlen veszély el lesz háritva, ha a két hatalom, Ausztria-Magyarország és Oroszország elismeri, hogy mindegyiköknek joga van olyan védelmi intézkedéseket foganatosithatni, a minőket szükségesnek látnak. Ugyan oly helyzet állott fenn az utóbbi év végén Francziaország és Németország között, a melyből Francziaország, szilárd és békés magatartása által menekült ki. — A Liberté ugy vélekedik, hogy Tisza beszéde le fogja ugyan csendesiteni Magyarországon a fegyvercsörgést és sarkantyu-pöngetést, de a bolgár kérdést megoldatlanul hagyja. Oroszország elvárja, hogy a hatalmak a berlini szerződés értelmében eltávolitják vagy meghódoltatják a szófiai trónbitorlót.

A mostani körülmények közt, midőn Tisza miniszterelnök beszédének az orosz katonai intézkedésekre vonatkozó utalása csak annál határozottabb szinben tüntette föl a helyzet aggodalmas voltát: feltünésre számithat ugyan, de hitelre alig talál egy legujabb keletü *krakkói* hir, mely szerint legközelebb az orosz hivatalos lapokban az a közlés fog kibocsáttatni, hogy az osztrák-magyar határ mentén a lublini kormányzóságban elhelyezett összes orosz csapatok utasittattak, hogy a határtól *30 versztnyi távolságra* (körülbelől ugyanannyi kilométer) huzódjanak vissza. A rendes lovasság is, mely a határ mentén rosszul volt elszállásolva, hátrább fog vonulni, mig a nem reguláris lovasság és a gyalogság megmarad előbbi állásaiban. A lovasság csak félnapi távolságra huzódik vissza.

Lord *Randolph Churchillről*, ki pénteken utazott haza Berlinből, érdemes följegyezni azt a felsülést, hogy *Bismarck* herczeg, kinél Friedrichsruhban látogatást akart tenni, a jövőbeli angol vezér-státusférfiut nem fogadta el. Bismarck Herbert gróf, kinél Churchill e dologban járt, azzal mentegette atyját, hogy bokros teendői vannak, de kilátásba helyezte az angol lordnak, hogy ha a kanczellár Berlinbe visszatér, majd kieszközöl számára egy audiencziát. De Churchill már nem várta be a kanczellár visszaérkeztét. Egészen bizonyosra veszszük egyébiránt, hogy *Bismarck* herczeg a 279 milliós hadügyi hitel tárgyalása alkalmával nyilatkozni fog az európai helyzetről.

Mint a bécsi félhivatalos Pol. Corr.-nek Budapestről irják, *Tisza* Kálmán a külügyi helyzetről mondott beszéde alkalmával azért nem ismételte 1886. szeptemberében kifejtett programmját, mert ez motiválatlan és felesleges lett volna, a jelen esetben pedig esetleg még aggályossá is válhatott, mert talán a sértő demonstráczió jellegét ruházták volna reá. Ez pedig olyan hatás, melynek az elkerülése kétszeresen tanácsos egy oly nyilatkozatban, mely az osztrák-magyar politikát mint olyant jellemezte, a mely minden provokálást kerül.

*

Ma érkezett tavirataink következők:

Belgrád, jan. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Szofiából érkező utasok jelentik, hogy a czankovisták a fejedelem távollétében fel akarták lázitani a helyőrséget és ideiglenes forradalmi kormányt akar-

tak alakitani s fennen hirdették, hogy a fejedelem végleg elhagyja az országot. A készülő forradalmat még sikerült csirájában elnyomni.

Bécs, jan. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) A Pol. Corr.-nak egy *berlini* levele megütközéssel emlékszik meg a budapesti kormánypárti sajtó ama nyilatkozatáról, mely szerint a félhivatalos német sajtó egy részében, Ausztria-Magyarország haderejéről megjelent és megvető hangon irt czikkek, Magyarországban igen rosz benyomást keltettek. A levél szerint a kormánypárti német sajtóban igen nehéz volna csak egy olyan czikket is találni, mely megvető hangon nyilatkozik Ausztria-Magyarország haderejéről, de viszont szerfelett könnyü volna számos rokonszenves hangon irt nyilatkozatra rámutatni. Berlini politikai körökben most kutatják azt a nyilatkozatot, mely a budapesti kormánypárti sajtót olyan kijelentésre indithatta, mely Magyarországban téves fogalmakat terjeszt a német sajtónak a magyarországi viszonyokról táplált nézetéről. E felszólalásnak nem az a czélja, hogy éles polemiát, de igenis hogy barátságos eszmecserét idézzen elő egy olyan ügy felett, mely Ausztria-Magyarországra és Németországra nézve egyenlő érdekkel bir, s a melyben lehetőleg mind a két részről minden félreértést kerülni kell.

Bécs, jan. 31, (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Ifj. Krupp ágyugyárost a király ma kihallgatáson fogadta. Krupp ezután több főherczegnél is volt kihallgatáson.

Berlin, jan 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A «Post», valószinüleg félhivatalos vezérczikkben, kárhoztatja a német sajtó ama különös és káros szokását, hogy a német hadseregről szólva mindig nagy számokkal és gyors mozgósitásról beszél, mert a külföld ennek következtében hadserege hasonló szervezésére törekedhetik, vagy pedig ugy tesz, mint Oroszország, mely a mozgósitást az által késziti elő, hogy az első támadásra szánt hadcsapatokat előre vasuti állomásokon helyezi el. A német békeszeretet legnagyobb tanubizonysága az, hogy a fenyegető orosz készülődésekkel szemben német részről semmi sem történik; de azért ne áltassa a nemzetet az a meggyőződés, hogy a német politika kitünően van vezetve, mert a türhetetlen állapot immár azon a ponton áll, hogy gyorsan véget kell érnie. Oroszország nagy mértékben készül a támadásra s épen azért mutatja magát most békeszeretőbbnek mint valaha. Az orosz háborus párt a bolgár kérdést csak ürügyül használja fel, de azért Oroszország soha sem bizott abban, hogy a Balkán-félszigeten elért sikerekkel meg lehessen elégedve s most a saját hibájából történt balsikert, mint várva-várt ürügyet akarja felhasználni, hogy az orosz hadsereggel nyugat felé vonulhasson.

Berlin, jan. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) A keleti és nyugati határkerületek összes vasuti állomásokat a hadügyminiszter rendeletére jelentékenyen kibővitik, több vonalon a vágányokat szaporitják.

Páris, jan. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) Cahu a «Figaro» bécsi levelezője beszélt *Lobanov* herczeggel a bécsi orosz nagykövettel s beszélgetésükről ezt táviratozzák lapjának: «Én», mondá Lobanov, *nyiltan és őszintén hiszek a békében* s örülök, hogy alkalmat adott nekem e nyilatkozatom ismétlésére. *A czár nem akar háborut*, a csapatok szaporitása Lengyelországban nem fejezi ki a háborus szándékot, ellenkezőleg azzal éppen megakadályozni akarjuk a háborut, az által, hogy haderőnket a megfelelő magaslaton tartjuk. Németország és Ausztria-Magyarország nagy előnyben voltak. A határra nem küldünk annyi csapatot, mint állitják; Oroszországban a közvélemény majd Németország, majd Ausztria-Magyarország ellen fordul, annyira azonban még sem viszik, hogy az országot meggondolatlan háboruba rántsák. Azt, hogy Oroszország egy német-franczia háboru esetén mit tenne, nem tudom, de Németországban azt hiszik, hogy Oroszország Francziaországgal tartana. Különben meg vagyok róla győződve, hogy Bismarck nem akar háborut. Németország ma a gazdag ember helyzetében van, a ki vagyonát meg akarja tartani. Bismarck nem fog ugy tenni, hogy a falatot elvegyék tőle, de a végett sem fog semmit sem tenni, hogy uj falatot kapjon s azért a háborura buzditó pártot vissza fogja tartóztatni. Valahányszor francziával beszélek, mindig azt mondom neki: Ne legyen izgatott. Bismarck nem akar háborut, de ha valami a franczia-német határon történik, Berlinben készen vannak a támadásra. Ezt az állapotot a kölcsönös gyülölség teremtette és az, hogy a parancsokat nem teljesitik. A bolgárok sem lesznek a háboru oka. Oroszország türelmes, mert erejét ismeri. Oroszország mindent a bolgárok bon sens-étől vár. A bolgárok fejedelmet akarnak, de nem épen osztrák herczeget. Oroszországnak nincsenek követelése. Tudvalevő, hogy Oroszország mit tett és mit akar. Hivatalosan senkit sem nevezett meg Sándornak utódjául. Oroszország vár, mig Ferdinánd lejárja magát, ez mindenesetre bekövetkezik, mert Ferdinándnak nincs képessége ahhoz, hogy kormányozni tudjon. A kalandnak rossz vége lehet reá nézve; Klementina herczegnő nélkül, a ki a gyeplőt tartja, már ugyis befejezte volna gazdálkodását.» Az okmányhamisitást Lobanov a bolgár fejedelem környezetének tulajdonitja, e hamisitásokkal nemcsak Németországot akarták Oroszországgal összeveszteni, hanem azt is akarták elhitetni, hogy Németország támogatja őket.

London, jan. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) Megerősitik a hirt, hogy a porta pétervári képviselője utasitást kapott, hogy a török határon végbemenő orosz csapatösszpontositások okáról felvilágositást kérjen.

Pétervár, jan. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Novoje Vremja* egy párisi levelében azt fejtegeti, hogy Oroszország *offenzivára kényszerül* abban az esetben, ha Ausztria-Magyarország a fekete-tengeri politikai és strategiai szempontból veszélyeztetné. Addig Oroszországnak tartózkodni kell.

Szófia, jan. 31. A Havas-ügynökség irja: A kormány értesitést kapott, hogy Drinápoly környékén orosz tisztek által vezényelt uj bandák alakultak, hogy Ruméliába törjenek.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket, a kiknek előfizetésük m. hó végével lejárt, hogy ujabb megrendeléseiket mielőbb megtenni méltóztassanak.

Lapunk előfizetési ára:

egy hóra	1 frt 80 kr.	hat hóra	10 frt
két hóra	3 frt 60 kr.	egész évre	20 frt
három hóra	5 frt — kr.		

Lapunk *mindennap*, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

T. előfizetőink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az «Ország-Világ» czimü, legdiszesebb képes hetilapot 10 frt helyett 8 frtért, félévre 4 frtért, negyedévre 2 frtért kapják.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán olvashatólag kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk. Régi előfizetőink legczélszerübben cselekszenek, ha czimszalagjukat a posta-utalvány szélére ragasztva beküldik a kiadó-hivatalnak.

Az esetre, ha t. előfizetőink az előfizetési határidő lejárta előtt lakást változtatnak, az uj czim mellett a régit is kérjük velünk pontosan tudatni, mi által minden zavar vagy félreértés sokkal könnyebben elkerülhető.

Az előfizetési pénzek és posta-utalványok Budapestre az „Egyetértés" kiadó-hivatalába (kecskeméti-utcza 6. szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés" kiadó-hivatala

UJDONSÁGOK.

— jan. 31.

Lapunk melléklete a következő közleményeket tartalmazza: Országgyülés. Tárcza: A ma, holnap nélkül, Ártatlan bünösök.

— *Személyi hirek.* A *trónörököspár* tegnap este lakomát adott, melyre csupán katonatisztek voltak hivatalosak. — *Reuss* herczeg bécsi német nagykövet tegnap hosszabb látogatást tett *Kálnoky* gróf külügyminiszternél. — *Erzsébet* főherczegnő kihallgatáson fogadta *Galimberti* pápai nunciust. — *Károly Lajos* főherczeg bécsi palotájában tegnap nagy diner volt. — *Albrecht* főherczeg tegnap látogatást tett a bécsi arzenálban s két óra hosszat időzött ott. — *Pejacsevich* Miklós gróf hadtestparancsnok ma Bécsből Budapestre érkezett. — *Sturdza* román miniszter ma Bécsből visszautazott Bukarestbe.

— **A német trónörökös állapota.** Egy san-remoi távirat szerint Mackenzie tegnap délután a trónörököst kezelő orvosokkal ismét tanácskozott s egyhangulag annak a véleménynek adtak kifejezést, hogy a trónörökös betegsége semmiesetre sem rák. A trónörökös különben igen jól érzi magát. Légzése rendes, álma zavartalan, de hangja még nem teljesen tiszta, mert a gégefő jobboldala kissé még mindig gyulladásban van. A trónörökös alkalmasint májusban tér vissza Potsdamba. A *Voss. Ztg* szerint a trónörökös hat heti ott tartózkodás után alkalmasint Griesbe megy, Tirolba. Egy, a késő éjjeli órákban érkezett san-remoi távirat szerint a trónörökös javulása csak lassan fog haladni. Eddig csak a gégeporczkörüli lob van konstatálva, a mi abszolute nem zárja ki a rákot.

— **Az olasz trónörökös eljegyzési hire** egy brüsszeli távirat szerint nagy haragra lobbantotta az ottani klerikális sajtót, melynek sehogy sem lenne inyére a trónörökös és Henriette flandriai herczegnő házassága. Összehasonlitják ezt a frigyet az orleansi herczeg és Mecklenburg-Schwerin Ilona herczegnő házasságával s hasonló szerencsétlen sorsot jósolnak neki, mert az olasz dinasztia csak bitorolja az uralkodás jogát, mely Rómában csupán a pápát illeti meg. Nagy megelégedéssel vették ennélfogva az eljegyzési hir czáfolatát, bárha erről nem az olasz követség hivatalos közlése után értesültek. Della Croce gróf ugyanis azzal tért ki a kérdés elől, hogy ő az eljegyzésről mit sem tud s igy az erre vonatkozó hireket sem meg nem erősitheti, sem meg nem czáfolhatja.

— **Politika a tánczban.** Egy pétervári távirat érdekes hirt közöl a téli palotában lefolyt első udvari bálról. E szerint a czár Wolkenstein-Trostburg grófnéval, az osztrák-magyar nagykövet nejével kezdte meg a lengyelkét s a rákövetkező első négyest a czárné Wolkenstein-Trostburg osztrák-magyar nagykövettel tánczolta. Bárha rendszerint nem a táncztermben szokás eldönteni a népek sorsát, mindazonáltal ezt a báli epizódot a mai válságos időkben szivesen magyaráznók arra, hogy az a két hatalom barátságos érzületének bizonyitéka s igy a béke reményének egy kis tápláléka is volt. Az orosz czárné az első négyes után még a trónörökös nagyherczeggel és a német nagykövettel is tánczolt. Nagykövetünk e kitüntetése annál nagyobb feltünést keltett, mert a czárnénak régi szokás szerint az első négyest a diplomácziai kar második legidősbjével, tehát ebben az esetben Sakir pasával kellett volna tánczolnia. A czári pár hagyományos három cercleje alkalmával, a czár első izben a czárnét, másod izben Wolkenstein gróf nejét és harmadizben lady Morriert vezette karján. Vacsoránál Sakir pasa a czárné jobbján ült, a ki a legudvariasabban tudtára adta, hogy a régi szokásban történt változás sem ő reá, sem országára nézve nem volt sértő.

— **Ováczió egy főszolgabirónak.** Ráczkevéről irják, hogy Szilágyi Lajos főszolgabirót, hivataloskodásának 10-ik évfordulója alkalmából diszes és értékes emlékalbummal lepte meg Pestmegye pesti alsó járásának közönsége. Az album átadása alkalmával ifj. Galambos Antal laczházai városi főjegyző, Marok Kálmán t. szolgabiró és Éder Kálmán ráczkevei ügyvéd mondtak üdvözlő beszédeket. Este 150 teritékü banket volt a ráczkevei «Fekete sas» vendéglőben az ünnepelt tiszteletére.

— **Uj merénylet az orosz czár ellen.** Egy tegnapról keltezett londoni távirat szerint a «Saint James Gazette» Pétervárról a következő szenzácziós hirt kapta: «III. Sándor czárt ismét csak a véletlen mentette meg egy orgyilkos golyójától. A mult vasárnap egy tisztet hoztak a pétervári kórházba a ki öngyilkos szándékból a szive tájékán meglőtte magát. Mikor az orvosok a sebet halálosnak nyilvánitották, a tiszt kérte őket, hogy hivassanak valakit a hatóságtól. De még mielőtt a hatóságok kiküldötte megérkezett volna, a tiszt bevallotta, hogy azért lőtte meg magát, mert tagja volt egy forradalmi társulatnak és a sors ugy határozta, hogy neki kellett volna a czár ellen merényletet elkövetnie. Két orvost, a kik a vallomást véletlenül hallották, azonnal elfogták, de csakhamar szabadon bocsátották őket. A haldokló tiszt később a hatóságok előtt is ismételte vallomását. A további részletek eddig ismeretlenek.

— **Forgalmi akadályok a vasutakon.** Az országszerte dühöngő hóvihar a hazai vasutakon ujból megnehezíti a közlekedést s majd minden vasut kisebb-nagyobb forgalmi akadályokkal küzd. A menetrend sehol sem tartható meg, a késések legtöbbször órákra terjednek. *Az osztrák-magyar államvasut vonalán* a tegnapi temesvár-orsovai személyvonat 2 óra 53 percz, a délutáni temesvári futárvonat 4 órai s a temesvári esti személyvonat 7½ órai késéssel érkezett meg Budapestre. A Konstantinápolyból tegnap esedékes keleti futárvonat még nem jött meg, ugy szintén a szegedi omnibusz-vonat sem. A ma reggel 7 óra 20 perczkor esedékes temesvári személyvonat hat órai késéssel ma déli 1½ órakor érkezett ide. A mint az igazgatóság közli, a garam-ipolyvölgyi vonalon a hóakadályok elhárittattak és az összforgalom a mai 1512. és 1511. sz. vonatokkal ismét megnyilt. — *A magy. kir. államvasutak* vonalán Zákány, Dombovár és Báttaszék közt még mindig szünetel a közlekedés. A többi vonatok rendesen indultak és pontosan érkeztek a központi pályaudvarba. — *A magyar északkeleti vasut* üzletkezelése alatt álló nyiregyháza-mátészalkai vasuton a hóakadályok elháritatván, a vonatforgalom megnyilt. — *A déli vasut* vonala egész Pragerhofig szabad. A vonatok rendes időben indultak s csekély késéssel érkeztek.

— **Nyugalmazott altábornagy.** Mint a hivatalos lap jelenti, a király ez évi jan. hó 26-án Bécsben kelt elhatározásával, Hollán Ernő altábornagynak, a székesfehérvári V-ik honvéd kerület parancsnokának, saját kérelmére, a jól megérdemelt nyugállományba helyezését elrendelte s ez alkalommal neki a belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **A versecziszenzácziós öngyilkossághoz.** Megirtuk ma, hogy Versecen Petrovics nyug. cs. és kir. százados neje, született Radák J. a robogó vonat elé vetette magát, mert az a hir terjedt el felőle, hogy kléptomániában szenved. Az esetről most azt irja levelezőnk, hogy a szerencsétlen asszonyt a napokban ismét rajtakapták, hogy egy üzletben betegsége erőtt vett rajta s ellenségei ezt az esetet felhasználták arra, hogy névtelen levelekkel üldözzék és dobra ütötték a dolgot az egész városban. Petrovicsné annyira szivére vette a névtelen levelek gyalázkodásait, hogy férje haragja és a világ megvetése elől a halálba menekült.

— **Kegyelmet kapott orosz forradalmárok.** Pétervárról táviratozzák, hogy az orosz hivatalos lap jelentése szerint a czárnak 1887. évi október 6-án kelt parancsa folytán nyolcz embert állitottak a szenátusnak államellenes bünügyek elbirálására alakitott külön tanácsa elé. A vádlottak a következők: Orsich és Petrowsky kisgazdák, Tschernov kozákkapitány, Alexandrin nemes, Szigida kisgazda nejével, Trinitatskaja hivatalnok neje és Feodorova, egy kisgazda neje. Azzal vádolják őket, hogy mint a Narodnaja Wolja nevü titkos szövetkezet tagjai, robbanó bombákat őriztek, melyek tervezett merényletek végrehajtása czéljából voltak náluk. A vádlottak Taganzogban nyomdát is állitottak fel forradalmi czélokra. Ezt még 1886. január 23-án felfedezték. Miután Orsich beteg volt, ezt nem itélték el, de a többit a hatóság vétkesnek találta és kötél általi halálra itélte. A vádlottak közül ötre nézve enyhitő körülményeket vettek tekintetbe. Hat elitélt kegyelmi kérvényt adott be. Most a czár valamennyinek megkegyelmezett olyképen, hogy Petrowsky és Szigida határozatlan kényszermunkára, Alexandrin 18 évi, Tschernov 15 évi, Trinitatskaja 12 évi, Szigida neje és Feodorova egyenkint 3 évi kényszermunkára itéltettek.

— **Véres biróválasztás.** Temesvárról irják, hogy Lukarecz temesmegyei községben a nép és a csendőrség közt a mult szombaton összeütközésre került a dolog, mert a biróválasztás alkalmával Lazár Szilárd főszolgabiró Gruin Nikolajt a nép ellenzése daczára megválasztott birónak jelentette ki. Gruin azzal kezdte meg szereplését, hogy leitatta a csendőröket, azután felbujtotta őket, hogy verjék meg azokat, a kik a választásnál ellene voltak. A részeg csendőrök a felhivásnak eleget is tettek és több falubelit sulyosan megsebesitettek. A panaszosokat a főszolgabiró azzal utasitotta el, hogy menjenek hozzá Rékasra, ott majd jegyzőkönyvet vesz fel az esetről. E miatt a nép elkeseredése nagy.

— **Sarkatlan bakancsok.** Nagy bubánat éri nemsokára a bakákat. Az uniformis egyik legfőbb disze forog veszedelemben, melyhez ugyan a bundások eddig sem igen jutottak, de annál inkább pompáztak vele az altisztek, a kiknek több jussuk van válogatni az «extrá»-ban. Leveszik a magas sarkot a bakancsról, lapos lesz ezután a bakatalp, mint a libáé, nem lehet ugy kihuzni magát a daliáknak, mint eddig, sem a sorban, sem a vasárnapi sétán. A főfő aranygalléros «szabók», a kik anynyit bibelődnek a gombokkal, a zsinórral és minden egyéb aprósággal, a mi nélkül szerintük se baka, se huszár nem igazi katona: rájöttek most arra, hogy a magas sarok alkalmatlan a hosszu meneteknél, mert tyukszemet csinál s ennélfogva még a régi bakancsokról is leütteti a felesleget. A közös hadügyminiszter már elrendelte a nevezetes hadi reformot, a mi bármily okos dolog is különben, bizonyára kinos szenzácziót fog kelteni a szakácsnői és — a dadai körökben.

— **Magyarellenes tüntetés Balázsfalván.** Kolozsvárról a következőket irják: Balázsfalván az ottani magyarság e hó 28-án tartotta meg a bálját. Az oláhok ezen a napon a báli helyiség környékén kitüzték az oláh lobogót, melynek használatát a törvény tiltja. A balázsfalvai magyarságot az oláhok tüntetése nem hozta ki a nyugalmából, de nagyon kellemetlenül érintett mindenkit, a ki magát magyarnak tartja, hogy az eddig is többször megzavart egyetértést egypár meggondolatlan oláh ujabb megzavartatásnak tette ki. A tüntetőkkel egyébiránt a hatóság le fog számolni.

— **Német rendőrkémek Svájczban.** A svájczi hivatalos és félhivatalos lapok szóról szóra megerősitik mindazt, a mit Singer szocziáldemokrata képviselő a Svájczban tartózkodó német titkos rendőrökről mondott. A *Bund* erről a következőket irja: A hivatalos vizsgálat kiderítette, hogy Schröder és Haupt német rendőrkémek voltak, a kik Berlinből jó fizetést huztak. A két kém üzelmei most már nem titkok többé. Az, hogy Singernek miként jutott a hivatalos vizsgálat eredménye tudomására, mellékes; fődolog, hogy a német titkos rendőrökre kétségtelenül bebizonyult, hogy Svájczban anarchisztikus mozgalmat iparkodtak előidézni, sőt még dinamittal is dolgoztak. Puttkammer miniszter maga is beösmerte, hogy a német rendőrségnek vannak ilyen ügynökei, a kik nem igen válnának be gentlemanoknak. Ha valaki tehát panaszkodhatik, csak mi tehetjük ezt, a kiket ez az intézmény legközelebbről, még pedig ugyancsak károsan érint.» Puttkammer miniszter ama fenyegetésére, hogy a német birodalmi kormány felvilágositást fog kérni a svájczi hatóságok indiszkrécziójára vonatkozólag, a «Neue Züricher Ztg» a következőket mondja: Svájcz csakugyan irigylendő helyzetben van. Egy szomszédos nagyhatalom egész sereg ingyenélőt kényszerit arra, hogy a nyakunkra jöjjenek, a kik közül egy sem birt volna otthon megélni s a kiknek eszökjárásával a svájcziak legnagyobb része épen nem ért egyet. Ezek után a szökevények után egy sereg kémet küldenek ki, a kik itt csak elmérgesitik az ide tóduló csőcselék által amugy is viszásakká tett állapotokat s az országot diszkreditálják. Igy élnek vissza elnézésünkkel s ha egyszer fellebben a fátyol a csunyaságok tömkelegéről, akkor meg minket vonnak felelősségre s azt állitják, hogy rendőreik nincsenek nálunk biztonságban.

— **Nagy tüzvész New-Yorkban.** New-Yorkból tegnapi kelettel a következőket táviratozzák: «Ma reggel itt óriási tüzvész pusztitott, mely a Broadway legszebb üzleteit elpusztitotta. Az elpusztult üzletek czégei a következők: Robertson, Kaufmann, Wilson, Falk, Kämpfer, Bianchi, Hery Rogers, Libby, Veit Nelson, Gost, Malcomson, Terkovszky, Mitchell és Metzger. A kár hat millió forintra rug. Ez volt New-Yorkban 15 év óta a legnagyobb tüzvész. A Broadway egyike New-York legnagyobb és legszebb utczáinak, mely harmincz méter széles és majdnem öt kilométer hosszu. A Broadway áthuzódik az egész városon és a legválasztékosabb üzletekkel és a legpompásabb fogadókkal van tele, nem csak fő forgalmi utja New-Yorknak, hanem egyszersmind korzója a város lakóinak. A tüz részleteiről még a következőket jelentik: Reggeli 7 óra tájban könnyü füstfellegeket vettek észre egy csipkekereskedő házában s azonnal értesitették a legközelebb eső tüzőrséget. Az oltó eszközök néhány pillanat mulva a helyszinén voltak, de akkorra a tüz már óriási kiterjedést nyert. A könnyü modorban épitett ház, mely ötödik emeletéig csipkével volt telve, rövid idő alatt veszve volt s nemsokára a szomszédos házak is menthetetlenné váltak. Igy történt, hogy ½10-kor a Broadway hat legnagyobb háza lángban állt. Elégett Newyork legnagyobb szövöttáruháza, egy óriási diszmüáruraktár, egy mesterséges virág- és disztollraktár s egy óriási posztókereskedés. Már eddig is konstatálva van, hogy öt tüzoltó sulyos sérüléseket szenvedett, három könnyen megsérült és hetet a nagy füst és hőség következtében ájultan vittek el a vész szinhelyéről. Mentésre az áruházak körül gondolni sem lehetett. A mit a tüz megkimélt, tönkretette a viz. A tüz oltásában 24 gőzfecskendő, 8 közönséges fecskendő és 260 tüzoltó müködött közre. Esti 6 órakor a tüzet még nem sikerült eloltani de a további terjedés veszélye megszünt.

— **Meggyilkolt tanu.** Bécsből irják, hogy az Alt- és Neusiebenhirt közt levő országuton tegnap meggyilkolva találták Hlava (más forrás szerint Pavlik) József vendéglői szolgát, a kinek a Haagen testvérek bünügyében ma kellett volna tanuként szerepelni. A Haagen testvérek sulyos testi sértéssel voltak vádolva s ők gyilkolták meg a szolgát, a ki ellenök tanuskodott volna. A gyilkosokat elfogták.

— **Kitünő fogást** tett tegnap az orsovai csendőrség. Kézre keritette ugyanis ama párisi nagy lopás tettesét, mely lopásról nemrégen mi is megemlékeztünk. A tolvaj nem kevesebb mint 300,000 frankot lopott el. Alapos volt a gyanu, hogy külföldre menekült, s igy távirati uton értesitették a külföldi rendőrséget, a minek most meg van a kellő sikere. Mint Temesvárról tegnapi kelettel táviratozzák, Orsován a tolvajt, az ismert személyleirás nyomán, abban a pillanatban fogták el, mikor az a határt át akarta lépni, hogy utját Bukarest felé folytassa. Felismerése nem volt nehéz, mert a személyleirásban, egyéb ismertető jelek mellett az is benne volt, hogy az illető ballábára sántit. A hófuvások következtében a vasuti közlekedés szünetelvén, a foglyot éjjel a temesvári fegyházban tartották, de ma reggel erős rendőri fedezet mellett át szállitották Budapestre.

— **Elfogatások Bécsben.** A *Wohlstein házaspár* Bécsben történt elfogatásáról már megemlékeztünk. Most azt irják Bécsből, hogy a nevezett házaspár Szarvasról szökött oda, miután többrendbeli csalást követett el. A férj 45 éves, a nő pedig, a kinek családi neve Waldner Anna, 20 éves. — *Hayegg* álnév alatt tartózkodott mostanában Bécs különféle vendéglőiben egy württembergi paraszt, a kinek valódi neve Schreiber Antal, s a ki nagyobbmérvü váltóhamisitások miatt szökött meg hazájából. A parasztot tegnap elfogták.

Rövid hirek. *Szerajevóból* a bosznai és herczegovinai katholikusok április hóban Stadler püspök vezetése alatt zarándok-utat terveznek Rómába. — *Villafranka* mellett a napokban, a Quinebany nevü észak-amerikai hadi-hajónak egy hivatalnoka a vonat elé vetette magát, mert a monte-carloi játékbarlangban nagy összeget vesztett. — *Nagy-Kanizsán* tegnap a csendőrség nyomára jött négy czigánynak, kiket már régóta kerestek. Hármat közülök elfogtak, a negyediket pedig, a ki el akart szökni, lelőtték. — *Bécsben* a Burgszinházban tegnap este egy gázlámpa nagyon fel volt csavarva és erős füstszagot terjesztett, mire sokan, a kik tüzveszélytől tartottak, elhagyták a szinházat. — *Aradon* tegnap M. szerkesztő és D. főhadnagy közt véres kardpárbaj volt, melynél az utóbbi könnyü sebet kapott. A párbajra kaszinói összeszólalkozás adott okot. — *Bukarestben* a napokban kegyetlen rablógyilkosság történt, melynek fötettesét, Samuil Ivan Popát, tegnap Holbák fogarasmegyei községben elfogták. — *Aradon* egy Sümegi Jolán nevü kis leány a padlásról lezuhant és ennek következtében megnémult. — *Gyöngyösön* e hó 23-án Szekriszt Ignácz czipész, volt 48-as honvéd, széngázmérgezés következtében meghalt. — *Keszthelyen* a csendőrség Bogáry Ferencz 21 éves parasztlegény személyében elfogta a bellatinczi és deklezsini határban a mult őszszel elkövetett rablások tettesét. — *Dublinból* irják, hogy Cox képviselőt lázitó beszédeiért a törvényszék négy hónapi fogságra itélte. — *Nomeny* franczia faluban egy házaspár két gyermekét megfojtotta s aztán a házat felgyujtotta, azt akarván elhitetni, hogy a két gyermek a tüzben lelte halálát. Az epinali törvényszék megindította a nyomozást. — *Merczyfalván* Ádám Jakab munkást egy szénakazal agyonütötte. Haldokolva vitték lakására, ahol rövid idő mulva kiszenvedett. — *Temesváron* a gyárvárosi fasorban szombaton este egy farkas több járó-kelőt megtámadott, a kik csak oly módon tudtak megmenekülni, hogy egy épen arra haladó szánra ugrottak. — *A Pancsován* horgonyzó «Wilhelm» nevü gőzös tegnapelőtt a nagy jégzajlás következtében léket kapott. Gyorsan alkalmazott segélylyel megmentették a biztos elsülyedéstől. — *Kis-Szent-Miklóson* Constantin Dimitrie közhuszár ellopta egy társa fegyvereit, de rajta kapták. Midőn a vizsgálati fogságból kiszabadult, főbelőtte magát. — *Bécsben* egy muzsikus, a ki másfél éves korában, himlő következtében elvesztette szemefényét, most, 60 év után egy szerencsés operáczió folytán visszanyerte látóképességét.

= **Veszedelmes sütemények.** Ritter István ezredes tegnap este vacsora után, egy czukrászboltból czukorsüteményeket hozatott. A süteményből az egész család evett: az ezredes, valamint neje, leánya Ritter Gizella, férj. Szaifné s fia, ifj. Ritter István. Éjfél után 2 órakor mind a hárman felébredtek s heves rosszullétről panaszkodtak. Kresz Géza dr., kit a családhoz hivtak, életveszélyes mérgezési tüneteket konstatált s azonnal értesitette a mentőegyesületet is, melynek inspekcziós tagjai csakhamar megjelentek s megadták az első segélyt. Ritter Gizella s fivére Ritter István oly rosszul voltak, hogy csak hajnal felé tértek egy kevéssé magukhoz. A megmérgezett család még most sincs veszélyen kivül. A czukrász ellen, kitől a veszedelmes süteményeket az ezredes hozatta, megtették a bünügyi följelentést.

Az Eötvös-Vadnay-ügy

Mai lapunkban közöltük az Eötvös-Vadnay-affaire ügyében összeült párbajbiróság határozatát, közöltük egyszersmind Eötvös Károlynak Pázmándy Dénes országgy. képviselőhöz, mint volt megbizottjához intézett levelének tartalmát, a melynek értelmében kijelentette Eötvös, hogy Vadnay személyét sérteni nem volt szándéka s a félreértést mélyen sajnálja.

A párbajbirósági határozat és e kijelentés után mindenki azt hitte, — és joggal hihette, — hogy a sajnálatos affaire ezekkel véget ért; véget ért pedig oly módon, a mely teljesen megfelel a müvelt társadalom igényeinek s tökéletes elégtételt szolgáltat mind a két fél egyéni becsületének. Ezt hitte mindenki, még pedig, ismételjük: joggal és méltán és — rettenetesen csalódott, a ki igy gondolkozott, mert a legperfektebb gentelman párbajbirák által elbirált becsületügyi kérdésnek még egy forumon kellett keresztül mennie: a katonai forumon, (lévén Vadnay tartalékos hadnagy), már pedig ott egészen más zsinórmértékkel mérik a becsületet, mint a tisztességes polgári életben.

Ez a körülmény aztán olyan fordulatot adott az immár polgári uton teljesen befejezett ügynek, a minőre bizonyára nem volt elkészülve senki sem, s a mely meg kell hogy döbbentse a magyar polgári társadalom minden józanul és egyenesen gondolkozó tagját.

A dolog s az ujabban ez ügyben előfordult megbotránkoztató inczidens érdeméről lapunk más helyén van szó, mi itt pusztán és egyszerüen csak a megtörtént tényeket konstatáljuk történeti hüséggel.

Vadnay Andor tudvalevőleg elégtételt kért Eötvös Károlytól a Nagy Pál-Vadnay-féle sajtóbirósági tárgyaláson az utóbbi — mint vádlott ellen — Eötvös Károly, Nagy Pál védőügyvéde, által használt kifejezésekért.

Eötvös megnevezte segédeit és ezek Vadnay megbizottaival összeülvén, a következő jegyzőkönyvet vették fel az ügyről:

Jegyzőkönyv. Felvétetett Budapesten 1888. évi január hó 29-én Vadnay Andor és Eötvös Károly között fennforgó lovagias ügyben.

Jelenlevők: Szlávy Olivér és Beöthy Algernon, mint Vadnay Andor megbizottjai, Pázmándy Dénes és kisbaári Kiss Ferencz Komjáthy Béla helyettesében, mint Eötvös Károly megbizottjai. Vadnay Andor ur fentnevezett megbizottjai f. hó 29-én Eötvös Károly ur irodájában megjelenvén, lovagias elégtételt kértek a f. hó 26-án Nagy Pálnak Vadnay Andor elleni sajtóbirósági tárgyalás alkalmával Eötvös Károly ügyvéd által használt azon kifejezésért, hogy azon perbeni D alatti okmányt Vadnay Andor ur elsikkasztotta, és hogy ezenfelül őt Vadnay Andor okmányhamisitással vádolta védbeszédében. Eötvös Károly ur f. hó 27-én vagyis ugyanazon nap délutánján Pázmándy Dénes és Komjáthy Béla urak személyében megnevezte segédeit. Felek megnevezett segédei f. hó 28-án reggeli 10 órakor összejövén, Eötvös Károly imént megnevezett megbizottjai kinyilatkoztatták, hogy mielőtt felek nevében határozott nyilatkozatot tennénk, szereztessék be gyorsirói kivonata azon nyilatkozat szövegének melyre az állitólagos sértés alapittatik.

Ezen gyorsirói kivonat beszereztetvén, f. hó 29-én felek megbizói, és pedig ezuttal Komjáthy Béla helyett kisbaári Kiss Ferencz, mivel előbbi elodázhatlan családi ügyben elutazni kénytelenitetett, összeültek, mely alkalomkor a gyorsirói kivonatból a következő konstatáltatott: «A D alatti felolvasását magam is kérem, de azon feltétel alatt, illetve azon hozzátétellel, hogy azon D alatti okmányt azon biróságtól Vadnay Andor ur elsikkasztotta, a mi a jegyzőkönyv végén konstatálva van és a mi meggátolta Nagy Pált, hogy rögtön felléphessen és a mi a jegyzőkönyvben megvan jegyezve, azt kérem felolvasni. A gyorsirói jegyzetek szerint a fenthivatkozott jegyzőkönyv vége igy hangzik: «A D alatt becsatoltat vádlott Vadnay Andor visszavette és felhivás daczára ujból be nem mutatta.» Ezek konstatálása után Vadnay Andor segédei megbizójuk nevében vagy a sérelem visszavonását, bocsánatkérést, vagy fegyveres elégtételt követeltek Eötvös Károly urtól, mire Eötvös Károly ur segédei kinyilatkoztatták, hogy ők a fenforgó esetet nem tartják olyannak, hogy Eötvös Károly ur a fenforgó sérelemért elégtételt adni köteles legyen, sőt azt meg sem engedhetik, hanem kivánják, hogy egy párbaj-biróság döntsön azon kérdes felett, vajon «köteles-e Eötvös Károly ur ama, a budapesti sajtóbiróság előtt Nagy Pál vádlónak rágalmazással és becsületsértéssel vádolt Vadnay Andor ur ellen e hó 26-dikán lefolytatott sajtóvétségi ügyében a biróság előtt hivatalos védői minőségben a D alatti okmányra vonatkozólag előterjesztett inkriminált szavaiért magán minőségben elégtételt adni.» — Vadnay Andor ur segédei azt tartják ugyan, hogy a fenforgó ügyben a feltétlen lovagias elégtételre elég indok foglaltatik, mindazonáltal nem akarván a felvetett elvi kérdésnek praejudikálni: a párbajbiróságot elfogadják. Az öt tagból álló párbajbiróság 24 óra alatt lesz megalakitandó. Kmf. Kisbaári Kiss Ferencz m. k., Pázmándy Dénes m. k., mint Eötvös Károly segédei. Beöthy Algernon, Szlávy Olivér, mint Vadnay Andor segédei.

Megjegyezzük itt, hogy Vadnay Andor ur segédei a proponált párbajbiróságot nem akarták elfogadni, s a tárgyalást este 11 óra után félbeszakitva, egyikök: Beöthy Algernon felkereste Vadnayt, tőle utasitást kérendő s a reá várakozó többi megbizottakhoz azzal tért vissza, hogy *Vadnay Andor ur a párbajbiróságot elfogadja.*

E hó 30-án, tegnap, a mindkét fél által választott párbajbiróság össze is ült s tanácskozásának eredményéről a következő jegyzőkönyvet kézbesitették a segédek feleiknek.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett 1888. január 30-án Eötvös Károly s Vadnay Andor urak közt fenforgó lovagias ügyben. *Jelenlévők* nevezett felek alólirt segédei: A tegnapi jegyzőkönyv határozata szerint az ott jelzett párbajbiróságba Eötvös Károly részéről felkérettek gr. Gyürky Ábrahám és gr. Károlyi Gábor urak, Vadnay Andor részéről pedig gr. Horváth-Toldy Lajos és Fay László. A párbajbiróság elnökül megválasztván Somssich Pál urat, a délután folyamában megalakult s a neki tegnapi jegyzőkönyvben felvett kérdésre a következő határozatot hozta, mely nekünk azonnal szószerint igy hirdettetett ki.

«A nélkül, hogy a párbajbiróság azon kérdésnek feszegetésébe belebocsátkozott volna, hogy Eötvös Károly a biróság előtt mint ügyvéd Vadnay Andor urat előadásában megsértette-e vagy nem? — egész általánosságban kimondja azon véleményét, illetve határozatát, hogy az ügyvéd azért, a mit mint ilyen a biróság előtt tett, vagy mondott, magánelégtételt adni nem tartozik». *Ekként az ügy befejeztetvén*, a jegyzőkönyvnek egy-egy példánya a feleknek átadatott. Kelt mint fent. Kisbaári Kiss Ferencz m. k., Pázmándy Dénes m. k., mint Eötvös Károly segédje. Beöthy Algernon m. k., mint Vadnay Andor segédje, Szlávy Olivér m. k., mint Vadnay Andor segéde. — (P. H.)

A párbajbiróság sem tanácskozásáról, sem határozatáról nem vett fel jegyzőkönyvet, de a hozott határozatot Somssich Pál, a biróság elnöke tollba mondta két segédnak, s azok a szöveget összeegyeztették, felolvasták a biróság előtt, s csak azután irta alá mind a négy megbizott.

Eötvös Károlynak Pázmándy Dénes kézbesitette a párbajbiróság határozatát tartalmazó jegyzőkönyvet, s Eötvös annak átolvasása után a következő levelet intézte Pázmándy Déneshez:

Kedves barátom! Értesültem, hogy a párbajbiróság elvi álláspontunkat helyeselte. Ezzel ügyvédi állásom és reputáczióm meg van mentve. A párbajbirák bölcsesége mellett a te és Komjáthy Béla és kisbaári Kiss Ferencz lelkes baráti fáradozásának köszönöm karom nevében is ezen eredményt. Midőn ezt igazán őszinte érzéssel kijelentem: egyuttal nemes kötelességemnek tartom, hogy ezen ügyre nézve nyilatkozatot tegyek előtted. A tárgyalások folyamán közölték velem, hogy Vadnay Andor ur kijelentő segédei előtt, hogy a kérdéses bizonyitványt neki a biróság adta át. Miután e kijelentés komolysága kétkedés tárgya nem lehet, szivesen kijelentem, hogy e biróság előtt mondott szavaim téves értesülésen alapultak, hogy ezeket nem létezőknek tekintem s felette sajnálom, hogy ezeket Vadnay Andor ur ugy értelmezte, mintha én őt személyesen sérteni akartam volna. Ez nem volt szándékomban. Ismerve lovagias felfogásodat, te bizonyára természetesnek tartod nyilatkozatomat s azért belátásodra bizom, hogy ezt bármely lovagias férfiuval, Vadnay Andor urral és segédeivel közölhesd. Szives baráti szolgálatodért mély köszönetem még egyszer hangsulyozva, maradok Budapesten 1888. január 30-án. Igaz, jó hived *Eötvös Károly.*

Pázmándy e levél másolatát még tegnap (január 30.) este 7 órakor elküldte Beöthy Algernonnak az orszgy. szabadelvü körbe, a ki azonban tegnap ott nem lévén, a levelet neki nem kézbesithették.

A mi pedig ezután történt, azt e helyen minden kommentár nélkül közöljük a következőkben:

Ma délelőtt 10 óra tájban két Rodich-ezredbeli katonatiszt jelent meg Eötvös Károly orszggy. képviselőnek fürdő-utcza 4-ik szám alatt levő irodájában és ott Eötvös után kérdezősködtek. Itt azt a választ nyerték, hogy Eötvös Károly a budai Fortunában védői tisztet teljesit, s ott ez idő szerint privát ügyben vele értekezni nem lehet. A katonatisztek e válaszra kijelentették, hogy délután 6 órakor visszatérnek, ott hagyták névjegyeiket és eltávoztak.

Eötvös Károly — mint a katonatiszteknek az irodában mondták — a Fortunában egy bünügyi tárgyaláson mint védő szerepelt. Délelőtt 11 és 12 óra között egy hivatalszolga jött be hozzá a tárgyalási terembe s azt mondta neki, hogy két katonatiszt óhajt vele beszélni. Eötvös rögtön kiment s az ajtó előtt találta a reá várakozó tiszteket, a kiket nyomban bevezetett a tanu-

szobájába, s ott mindenekelőtt azt a kérdést intézte hozzájok:

— Kikhez van szerencsém.

A tisztek bemutatták magukat, az egyik *Brandtner* Arnold főhadnagy, a másik kardosfalvi *Kardos* László hadnagy volt, mindketten a cs. és kir. 68-ik Rodich-gyalogezredből. A bemutatás megtörténte után Eötvös Károly kijelentette, hogy rendelkezésükre áll.

Ekkor Brandtner főhadnagy a következőket mondta:

— Vadnay Andor cs. és kir. tart. hadnagy ur részéről mi *méltóságodtól* föltétlen elégtételt kérünk, a mit ha meg nem adna, meg vagyunk bizva önt Vadnay ur nevében gyávának, hazugnak... itt a vele lévő hadnagyra nézett, ugy látszik, azért, hogy az egy elfeledett szót emlékezetébe hozzon. Eötvös azonban rögtön közbevágott, mondván

— Ne fárasszák magukat, én mind a kihivást, mind az üzenetet visszautasitom. Kérem önök névjegyét!

Névjegyet csak Kardos hadnagy adott, s erre irta fel Bradtner főhadnagy is a nevét. Ez alatt Eötvös azt a kérdést intézte hozzájuk:

— Ismerik-e önök ezen ügy előzményeit?

A tisztek kijelentették, hogy semmiféle magyarázatba nem bocsátkoznak, mire Eötvös azt felelte:

— Tehát ismétlem: én mind a kihivást, mind az izenetet visszautasitom.

Ez után nyujtotta át Brandtner a névjegyet s ezzel együtt egy levelet is, a mely Vadnay Andor irásbeli inzultusát tartalmazza és ezzel a tisztek eltávoztak.

A törvényszék elnöke: *Székács* Ferencz csak később értesült az esetről, s többek előtt nagy felindulással kijelentette, hogy ha arról a lefolyás alkalmával tudomása lett volna: *a tiszt urakat kivezettette volna a birósági épületből.*

A főhadnagy és hadnagy urak azonban már akkor messze jártak, egyenesen visszatértek a Károly-laktanyába s itt rögtön rapportra jelentkeztek a Rodich-ezred parancsnokánál, a kinek jelentették, hogy: Eötvös Károly elégtételadásra képtelen ember, s a kit megsért, azt előre is rehabilitált embernek kell kijelenteniök.

Vadnay Andornak pedig eljárásukról a következő jegyzőkönyvet kézbesitették:

«Vadnay Andor urnak, a 66. gyalogezred cs. és k. tart. tisztjének. Helyben. Megbizásod folytán Eötvös Károly ur lakásán és irodájában ma reggel ½10 órakor megjelenvén, hogy tőle a rajtad elkövetett sérelemért feltétlen elégtételt kérjünk, mind a két helyen azt az értesitést nyertük, hogy Eötvös Károly ur egész esti 7 óráig csak a kir. törvényszék helyiségében, a Fortunában található. Az utóbbi helyen 11 órakor feltalálván öt, én, Brandtner Arnold cs. és k. főhadnagy, félre nem érthető nyomatékos hangon a következő szavakat intéztem hozzá: «Vadnay Andor cs. és k. tart. hadnagy ur ön által sértve érzi magát s mi, mint megbizottjai, az ő nevében feltétlen elégtételt kérünk. Egyszersmind előre is kijelentjük, hogy az esetben, ha felünknek feltétlen elégtételt nem adna, Vadnay Andor hadnagy ur önt gyávának, hazugnak, rágalmazónak nyilvánitja és megveti». Hasonló tartalmu leveledet neki kézbesitettem is. Eötvös Károly ur következő szavakkal válaszolt: «Én ezen kihivást határozottan visszautasitom. Különben, kérem, van-e tudomásuk arról az uraknak, hogy a becsületbiróság...» Tovább nem engedtem beszélni, következőleg vágva szavába: «Kérem, mi, mint Vadnay tiszttársunk megbizottai, nem magyarázatot, hanem határozott feleletet kérünk». Én kardosfalvi Kardos László cs. és kir. hadnagy a 68. gyalogezredből hozzátevém: «Ezek utolsó szavai?» mire Eötvös: «Utolsó és végső szavam az, hogy visszautasitom ezen kihivást és jelentést fogok tenni az önök és a magam hatóságánál». Budapesten, 1888. jan. 31. déli 12 órakor. Brandtner Arnold cs. és k. főhadnagy a 68. gyalogezredben. Kardosfalvi Kardos László cs. és k. hadnagy a 68. gyalogezredben.

Vadnay Andornak a párbajbiróság határozatával szemben követett ilyen eljárására némi világot vet az a körülmény, hogy — értesülésünk szerint — mikor a párbajbiróság határozatát ezredesével, a Rodich-ezred parancsnokával tudatta, ez kijelentette, hogy *nem tartja azt kielégitőnek* s ha Vadnay azzal beéri, *a csapat előtt többé meg nem jelenhetik.* Egyuttal utasitotta a két katonatiszthez, hogy ügye elintézését bizza azokra.

Igy került aztán a két katonatiszt a biróság sérthetetlen tekintélyének és köteles tiszteletének rovására, ezeknek egyenes ignorálásával és megvetésével, a budavári Fortuna: birósági épület tárgyaló termének ajtaja elé és igy provokálta egy közös hadseregbeli főhadnagy és hadnagy Eötvös Károlyt olyan dologért, olyan ügyért, a melyet Magyarország legelső öt gentleman-éből összeállitott párbajbiróság már elbirált és befejezettnek jelentett ki.

Az eset hire, a mint elterjedt — óriási megbotránkozást és fölháborodást keltett birói körökben.

Az egyetemi ifjuság — mint halljuk — Eötvös Károly tiszteletére nagyszabásu tüntetést rendez.

*

Eötvös Károly a következő *nyilatkozatot* teszi közzé:

Ma déli 11 és 12 óra közt, midőn a budapesti kir. büntető törvényszék előtt egy sulyos váddal terhelt vagyontalan ifjut nobile officiumból védelmeztem, két közös hadseregbeli tiszt fegyveresen a törvényszék helyiségébe jött s engem a tárgyaló teremből kihivatva, tőlem Vadnay Andor tartalékos tiszt részére lovagias elégtételt kért s egyuttal ugyanennek sértő és inzultáló izenetét közölte velem, mielőtt nyilatkoztam volna. Ugyan e két tiszt egy levelet is nyujtott nekem át, melyet első pillanatban látogató jegynek véltem, mely azonban, mint utólag meggyőződtem, Vadnay Andor cs. és kir. tartalékos tisztnek hozzám intézett sértő levelét tartalmazta.

Én mind a kihivást, mind a sértő izenetet visszautasitám.

Tettem ezt azért, mert ugyanez ügyben Vadnay Andor már pár nap előtt Beöthy Algernon és Szlávy Olivér urak, mint párbajsegédei által tőlem lovagias elégtételt kért s ugyanezen urak által tegnap aláirt s birtokomban levő jegyzőkönyv szerint ez ügyet egy párbajbirósági határozat alapján lovagiasan elintézettnek kijelenté. Csak mellékesen jegyzem meg, hogy a párbajbiróságot oly férfiak képezték, kiknek véleménye előtt mindenkinek a királytól a káplárig tisztelettel meg kell hajolni.

A mai esetet ezek után a lovagiasság terére tartozónak tekinteni nincs jogom, tehát nincs szándékom sem.

Az esetet és eljárásomat be fogom jelenteni a kamarának, Vadnay Andor tartalékos tiszt izenetét és levelét pedig átadandom az illetékes büntető biróságnak.

Az is természetes, hogy ez ügyben semmi további hirlapi polemiába nem bocsátkozom s a végleges itéletet az ország mivelt, komoly és tisztességes közönségére bizom.

Budapest, január 31. 1888.

Eötvös Károly.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Opera.** Őszinte örömmel kell konstatálnunk, hogy a közönség érdeklődése az operai előadások iránt — a mióta az uj állapotok megszülettek — napról-napra élénkebb lesz. Minden előadás telt ház előtt megy végbe, s hogy a közönség élénken figyel az előadásra, bizonyitja az a minduntalan felhangzó taps, a melylyel az előadók müködését kiséri, a melyről pedig már csak nemrég is azt hittük, hogy végleg kiveszett a nézőtérről. Az előadó személyzet is összehasonlithatlanul nagyobb kedvvel játszik most, mint azelőtt s igy a mai napon is igen sikerült előadásról kell számot adnunk. Verdi elpusztithatlan Troubadour-ja került szinre érdekes szereposztással, a mennyiben Leonorát *Wiltné* a., Mauricot *Perotti* s Luna grófot *Takáts* az opera ifju jeles barytonistája énekelte. Wiltné ma ismét felejthetetlen élvezetet szerzett a közönségnek. Tüneményszerü hangját már régóta hallottuk ily pompásan csengeni s csodás énekmüvészetét is régóta volt alkalma ugy ragyogtatni, mint éppen ma Leonora szerepében, a melyet egyébiránt nem ma énekelt először nálunk s remélhetőleg nem is utoljára. Perottinak éppen az ilyen Maurico féle szerepek «fekszenek jól» s a pompás magas regiszter kedvéért elviselünk sok más, épenséggel nem pompás dolgot. A két előbbi jeles szereplő mellett dicsőséggel állotta meg helyét a harmadik: *Takács*, a ki mai szereplésével az opera első rangu erői közt követelhet helyet magának. Hangja napról-napra erősebb, kifejezőbb lesz, routinje ugy az éneklésben, mint a játékben szemmel láthatólag gyarapodik, a szöveget tisztán deklamálja s általában arra törekszek, hogy az, a mit ad, minden tekintetben szolid legyen. Örvendünk, hogy az igazgatóság elsőrendü szerepeket biz reá s igy alkalmat ad neki arra, hogy rövid idő mulva esetleg a szinház egyik oszlopává váljon. Azuczena szerepét Fleissig Mariska énekelte csinosan. A főbb szereplőket az egész estén át minden jelentékenyebb szám után élénken tapsolta a közönség. A zenekar s énekkar Erkel Gyula jeles vezetése mellett derekasan müködött.

— **Angot asszony leánya**, Lecocq pompás operetteje ma csekélyszámu közönséget vonzott a népszinházba, pedig ezuttal vendégszereplés is volt. *Dárdai* Gyula a német szinház egykori operette-tenorja ugyanis megszabadulván hosszas rekedtségétől, ujabb kisérletet tett Ange Pitou szerepében. A kisérlet elég jól sikerült, a közönség rokonszenvesen fogadta a vendéget s egynehányszor zajosan meg is tapsolta. Dárdai nem mintája ugyan az operette-tenornak, de egészben véve mégis rendelkezik a szerepkör legfőbb kellékeivel: tetszetős szinpadi alak, kissé gyönge és törékeny természetü, de kellemes csengő hangja van, elég jól énekel és ügyesen mozog. Egyelőre nagy hátránya az idegenszerü németes kiejtés meg a németes előadási mód, mely feltünően különbözik az egész személyzet játékától De jót-rosszat egybevetve, Dárdai már most is használható a népszinházban, a jövőre pedig még azt is reméljük, hogy hibáiról leszokik, magyarosabb kiejtésre tesz szert s végre még jó tulajdonságaiban is megerősödik. Angot mai előadásában Hegyi Aranka és Pálmay Ilka ma is nagy tetszésben részesültek, a férfiak közül pedig Vidor (Pomponet) mellett leginkább Boránd vált ki Trenitz szerepében. Boránd már többször bebizonyitotta, hogy hasonló szerepekben, a hol ritmikus mozgásra van szükség, megbecsülhetetlen erő s mégis azt halljuk, hogy tavaszszal megválik a népszinháztól. Őszintén fogjuk sajnálni, ha elbocsátják.

— **A várszinház** operai előadását holnapról péntekre halasztották. Megemlitjük, hogy Delibes *Lakmé*-ja ezuttal kerül szinre először a várszinházban. A czimszerepet Ábrányiné énekli, a többi szerep pedig a régi kezekben marad.

— **Haase Frigyes**, a kitünő német szinész, ki multkori vendégszereplése alkalmával egészen meghóditotta a fővárosi közönséget, holnap, szerdán kezdi meg csak néhány estére terjedő ujabb vendégszereplését. Először *Narciss*-ban lép föl, még pedig a magyarországi hirlapirok nyugdijintézete javára. Ezt az előadást még az is érdekessé teszi, hogy *Frank Katalin* elhalasztotta elutazását és szintén föllép a jótékonyczélu előadásban, Pompadourt személyesitve. — Haase második föllépteül a *Cromwell* czimü darabot választotta, a melyben Richelieu-éhez hasonló jellemszerepe van.

— **A népszinház** szombati bérletszünetes, fölemelt helyáru előadását a magyar iskolaegyesület javára rendezik. Szinre kerül a *Czigány báró*, melyet a zeneszerző Strauss János személyesen fog dirigálni.

— **Eredeti dráma-irodalom.** A kolozsvári nemzeti szinház a jövő hónapban két eredeti ujdonságot fog bemutatni csupa uj emberektől. Az egyik *Álarcz alatt*, vigjáték 3 felvonásban, irta ifj. Pap János; a másik *Jolántha*, 4 felvon. dráma Mészáros Kálmántól. Az utóbbi Fáy Szeréna jutalomjátékául fog szinre kerülni. — Ugyancsak Kolozsvárt a napokban adták Bercsényi Béla *Uj élet* czimü drámáját és Szigeti József *Rokolyás biróját*, de egyik sem aratott sikert.

— **A magyar szinészegyesület központi igazgatótanácsa** ma tartotta alakuló ülését. Elnökké *Ribáry* József min. tanácsost, alelnökké pedig Várady Antalt és Feleky Miklóst választotta meg. A fegyelmi tanács tagjai lettek: Lukácsy Sándor, Bercsényi Béla, dr. Váli Béla, Horváth Zoltán, Feleky Miklós és Ferenczy József. A felvételi tanács tagjai: Pázmándy Dénes, dr. Sziklay János, Szacsvay Imre, Bartha László és Szathmáry Árpád. Végre a számvizsgáló bizottság tagjai: dr. Vida Jenő, Vidor Pál és Mezey Péter.

— **Szathmáry Árpád**, a népszinház jeles tagja számos vidéki tisztelője s barátja meghivására e hó 10-étől kezdve egymásután Debreczen, Arad és Szeged szinházaiban fogja megünnepelni szinészi pályájának 25 éves jubileumát. Debreczenben és Szegeden a *Párisi rongyszedő* czimszerepében, Aradon *IV. Henrik* Falstaff szerepében fog fellépni. Szathmáry Árpád budapesti tisztelői is ezt az alkalmat használják fel, hogy a müvész iránti nagyrabecsülésüknek kifejezést adjanak.

— **A «Bécsi keringő» Kolozsvártt.** A kolozsvári jótékony nőegylet által tervezett nagyszabásu hangversenyen a *Bécsi keringő* czimü balletet is előadják, még pedig egészen mükedvelő személyzettel, a melynek névsora már magába véve is biztositja az előadás rendkivül sikerét. A balletben való föllépésre eddig a következő hölgyek vállalkoztak: Aubin nővérek, br. Bornemisza Eszter, gr. Bethlen Mária, gr. Toldalagi Eliza, Fischer nővérek, Bölöny Józsefné, Eszterházy, Nemes, Haller és Pálffy grófnők, a férfi szerepekre pedig a következő urak: gr. Almássy Imre, br. Apor István, Macskássy Pál, Béldy László, br. Bánffy Gyurka, gr. Béldy Ákos, Barcsay Domokos, Barcsay Tamás, gr. Bethlen Gergely, gr. Bethlen Bálint, Miksa Imre, Keller István, gr. Lázár István, br. Nyáry László, Thoroczkay István, Inczédy Sámuel, br. Splényi Árpád, gr. Teleki László, Sigmond Ákos, br. Inczédy Ádám, gr. Wallis. A balleten kivül gyermekek által előadandó táncz is lesz, melyben 80 gyermek vesz részt. Az előadást a szinházban tartják két este egymás után. A közönség körében már eddig is olyan nagy érdeklődés mutatkozik, hogy vidékről is többen jegyeztették elő magukat páholyokra. Az egész előadást br. Bánffy Gyurka rendezi.

— **A monsoreaui hölgy**, Salvayre öt felvonásos operája, a melyet tegnap adtak először a párisi operában, mint nekünk táviratozzák, csak egyes részleteivel nyerte meg a közönség tetszését. Az opera szövege, a III. Henrik kalandor korában mozgó cselekvény kissé tulbalmozottnak bizonyult, a zene pedig, ámbár számos oly részlete van, a mely határozott tehetségről s a hangszerelésben való jártasságról tanuskodik, nem melegithette föl a közönséget, mert jobbára ideges recitativokból van fölépitve s mert a zártformáju áriák is, épen dallambeli szegénységük miatt, ugy tünnek föl, mintha recitativok volnának. Nagy hatást vártak a fényes kiállitástól, s a hatodik képben előforduló egyházi körmenet pompásan is sikerült, de épen itt dőlt el az opera sorsa, mert a közönség pisszegéssel fogadta az egyházi aktus profanálását, s megfeledkezett magáról a zenemüről. Az előadás általános tüntetéssel végződött, a legtöbben pisszegtek a körmenet s az egyházi férfiak szerepeltetése miatt, a többiek pedig pisszegték a pisszegőket.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A fővárosi egylet** ma Királyi Pál elnöklete alatt tartott értekezletén mindenekelőtt ama tanácsi előterjesztés fölött folyt vita, hogy a Hunyady-utczai elemi iskola és a Kisfaludy utczai polgári leányiskola egy házban — a Kisfaludy utcza és práter utcza sarkán helyeztessék-e el? E tanács egyesitő javaslata ellen Deme László tett észrevételeket, károsnak jelentvén ki a polgári leányiskola s az elemi fi és leányiskola egy épületben való elhelyezését paedagogiai szempontból is, de meg azért is, mert az elemi iskola befelé hozatala épen ama vidékre káros, a melynek számára az az iskola nyittatott. Az észrevételeket az értekezlet helyeselte és Molnár Imre igéretet tett, hogy ily irányban a holnapi közgyülésen inditványt nyujt be. A magyar fegyvergyár részére kért telekre nézve elnök megjegyezte, hogy egyik józsefvárosi biz. tag külön véleményt nyujtott be, hogy csak az esetre járulnak ő s társai a javaslathoz, ha a gyárban robbanó szereket nem gyártanak. Dr. Krick Árpád és Reményi Antal fölszólalásai oda irányultak, hogy alig lehet tartani e féléktől, különben a közgyülésnek e tárgyban czélszerü volna a határozat előtt valódi szakemberektől kérni felvilágositást. Az értekezlet a telekeladáshoz hozzájárult.

— **A magyar fegyver- és lőszergyár.** A tanács mai ülésében tárgyalta a pénzügyi és gazdasági bizottságnak a magyar fegyvergyár részére szükséges ingatlan átengedésére vonatkozó javaslatát s ahhoz egész terjedelmében hozzájárult. A tanács tehát azt az előterjesztést teszi a holnapi közgyülésnek, hogy a kért 21,355.3 négyszögölnyi terület négyszögölenkint 2 frt kedvezményes áron, és minden korlátozás nélkül engedtessék át, csupán azt az óhaját fejezi ki, hogy az alapitandó fegyvergyár ne ideiglenes (t. i. addig mig a szállitandó fegyverek elkészülnek), hanem állandó legyen.

— **A stáczió- és Podmaniczky-utczai vasutak.** A stáczió- és Podmaniczky-utczai gőzmozdonyu vasutak irán, mint tudjuk, a szerződések megkötése folyamatban van. A vállalkozók és a főváros közt már csak két pontban van eltérés. Az egyik, hogy a szerződés a vállalkozókat a lóvasuttársasággal az átszállási forgalom biztositására kötelezte, a másik, hogy a vállalkozók az oly munkák után fölmerült költségeket is amortizáltatni akarják, melyek a főváros hozzájárulása nélkül hajtattak végre. Az első differencziára nézve a közmunka és közlekedésügyi miniszter ma érkezett leirata döntött, a mennyiben a miniszter kijelentette, hogy az átszállási forgalom biztositása ugy értendő, hogy ha a lóvasuttársasággal erre vonatkozolag egyezség nem jöhet létre, ebben az esetben természetesen nincs átszállási kötelezettség sem. A mi a másodikat illeti, azt a tanács elfogadhatatlannak tartja, miért is kijelenti, hogy amennyiben a vállalkozók kivánságuktól eltekintenek és a szerződéseket holnap déli 12 óráig aláirják, ugy azokat jóváhagyás végett a közgyülés elé terjeszti, ellenkező esetben javaslatot fog tenni a vállalkozókkal való további tárgyalások megszakitása iránt.

— **A pénztári és számviteli szolgálat** ujjászervezése következtében több dijnok vétetett fel ideiglenes alkalmazásra. A tanács az ideiglenes személyzetet most még három hónapra engedélyezte.

— **Az V. ker. uj iskolaház.** A tanács az V. ker. Kálmán-utczában mintegy 90,000 frttal épitendő elemi iskolaház épitési költségeinek fedezésére vonatkozó pénzügyi és gazdasági bizottsági javaslatot, pártolólag terjeszti a közgyülés elé.

— **A szentendrei helyi érdekü vasut.** A budapesti közuti vaspályatársaságnak azt a kérvényét, hogy a szentendrei helyi érdekü vasut vonataival a budai lánczhidfőig, illetőleg nagy körut torkolatáig közlekedhessék, a tanács a mérnöki hivatal és középitési bizottság jelentései értelmében elutasitani javasolja.

— **A János-kórházi bizottság** tegnap Haberhauer tanácsos elnöklete alatt tartott ülésén tárgyalta a felső vizivárosi plebános kérvényét, hogy a jánoskórházi lelkészi szolgálatért a balparti szokás szerint őt is honoráriumban részesitse a város. Kimondták, hogy a kórházi szervezés életbeléptéig is, a plebános 100 frt évi tiszteletdijat kapjon. Az ambulans betegek eddig a Jánoskórházban is kötelesek voltak a kitett perselybe tetszés szerinti mennyiségü pénzadományt tenni. A bizottság proponálja, hogy ez többé ne legyen kötelező, hanem egy figyelmeztető tábla hivja fel egyedül reá az ambulans betegek figyelmét. A persely tartalma pedig többé ne szállittassék be a letétpénztárba, henem mindig az illető osztály folyó költségeire forditassék.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A Szent-István-társulat** tudom. és irod. osztálya ma tartá a társulat disztermében téli osztálygyülését a rendes tagok és a közönség élénk érdeklődése mellett. A gyülésen dr. Steiner Fülöp páp. h. praelatus elnökölt. Az első felolvasó Lubrich Ágost egyetemi tanár volt. Felolvasásának czime: «A régi és az uj gymnazium szervezete». A tudós tanár történeti visszapillantást vetett a görög s római nevelési rendszerekre, kiemelte a középkor kiváló paedagogusainak elméletét. Érdekesen fejtegette a feltünő ellentéteket s reá mutatott társadalmunk, nevezetesen a mai iskolarendszer számos bajaira. Ezután dr. Fraknói Vilmos apátkanonok «Zrednai Vitéz János primás származása» czimü értekezését olvasta fel. Következtek a folyó ügyek: *Hummer* Nándor előterjesztè az osztály költségvetését. Az osztály 1888. évben 1030 frt 68 krt fordit irodalmi czélokra. — Ez összeg mireforditása felett az osztály a tavaszi gyülésen fog határozni. Felolvasta továbbá *dr Bozóky* Alajos nagyváradi jogakadémiai igazgató rendes tag azon inditványát, hogy *Pastor* «Papstgesichte» czimü munkája leforditassék. Ezen inditvány áttétetett az illető szakosztályhoz. — Felolvastatott *dr. Bita* Dezső egyet. tanár rendes tag és az első szakosztály előadójának inditványa, hogy azon rendes tagok, kik tényleg két-három szakosztályba iratkoztak, a zavarok kikerülése végett szólittassanak fel, melyik szakosztályban akarják jogaikat gyakorolni. Az osztály elhatározta, hogy a tagokhoz ily értelmü felhivást intéz az elnökség. — A titkár felolvassa az egri egyházmegyei irodalmi egyiet Zsendovics József elnök és dr. Zudar Sándor titkár által aláirt üdvözlő levelét, melyben a nevezett egylet meleg hangon üdvözli a Szt-István-társulat tud. és irodalmi osztályát.

— **Az országos régészeti és embertani társulat** *Pulszky* Ferencz elnöklete alatt ma délután ülést tartott. Az első felolvasó *Orbán* Balázs volt, a ki Deés város régiségeiről értekezett. Leirta a deési hires harangot, mely 1477. évben készült, majd a régi város ismertetésére tért át, kiemelve, hogy az fekvésénél fogva hadászati tekintetben igen fontos hely volt. A tetszéssel fogadott értekezés után *Fejérpataky* László dr. Brassó város régi kereskedelméről és müipararól tartott felolvasást. Az érdekes felolvasás után Pulszky Ferencz több ujabban érkezett régészeti leletet, köztük néhány csákányt mutatott be. Végül *Szendrey* titkár jelentette, hogy a társulat tagjainak száma hárommal szaporodott. A titkári és pénztárnoki havi jelentés tudomásul vétele után az ülés véget ért.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A dupla fenekü petróleumos hordók** miatt, mint akkoriban részletesen elmondtuk, Klein Gyula budapesti kereskedő feljelentést tett az *Első magyar petroleum-ipar-részvénytársaság* ellen csalás büntette miatt. A magánvádló azzal okolta meg feljelentését, hogy a társaság a petroleumos hordók belső fenekére fatömböket szegeztetett, és a hordók göngysulyát mesterségesen felemelve, a magánvádlót tetemesen megkárositotta. A budapesti törvényszék a feljelentést, mint bünvádi eljárásra alkalmatlant visszautasitotta. A magánvádló képviselőjének dr. *Fischer* Mór ügyvédnek felebbezése következtében az ügy a kir. tábla elé került, melynek I. büntető tanácsa (tanácselnök *Sárkány*, előadó *Gergely* biró) tegnap vette az ügyet tárgyalás alá és beható tanácskozás után ma hirdette ki a határozatot. E szerint a kir. tábla az első birósági végzést megváltoztatván, a *bünvizsgálat folytatását* rendelte el.

— **Vétkes bukás** miatt 8 napi fogházra itélte ma a törvényszék Altenhaller János volt füszerkereskedőt.

— **Az ujpesti csendbiztost**, Chapó Gézát tegnap csendbiztosi *hivatalából végleg elbocsátották*. Ujpest község ugyanis *Földváry* Mihály alispán sürgős megkeresésére tegnap rendkivüli közgyülést tartott s azon határozatképen kimondták, hogy Chapó Géza csendbiztosi hivatalából azonnal elbocsátandó.

— **A kaposvári kir. törvényszék** s az odatartozó járásbiróságok, valamint a kir. ügyészség segéd és kezelő személyzete általános fizetésemelésért, magasabb dijszabályba való sorozásért és ötödéves pótlékengedélyezésért kérvénynyel járult a képviselőház elé.

— **Internaczionális csalóbanda.** A budapesti törvényszék ma folytatta a kauczió-szédelgők bünperének tárgyalását. A vádlottak kihallgatása hosszabb időt vett igénybe, de a furfangos, agyafurt emberek nem voltak őszinte vallomásra birhatók. A majd egy évig tartott vizsgálati fogság alatt mindegyik külön védelmi rendszert alkotott magának, s attól nem tágit. A kihallgatott panaszosok sorra elmondják ugyanazt a történetet, s majd valamennyi az utolsó, összes pénzét adta a csalóknak, biztos állás reményében. Bámulatos az a naivság, melylyel ez emberek lépre mentek. Majd mindenik gondolkodás és utánjárás nélkül fizette le összekuporgatott pénzét. A tárgyalást holnap folytatják, s akkor valószinüleg a perbeszédeket is elmondják.

— **Halálos itélet Eszéken.** Az eszéki kir. törvényszék e hó 26-ikától 28-ikáig tárgyalta *Bajer* Emma 28 éves cselédleány gyermekgyilkossági-, illetve *Fehir* Mihály 40 éves háziszolgának evvel összefüggő bünszerzői bünügyét. Bajer Emma ellen ugy szólt a vád, hogy 1882. október 4-én István nevü törvénytelen gyermekét gyilkossági szándékkal a bobotai csatornába dobta, minek következtében az életét vesztette. Fehir Mihály, a ki a bün elkövetésének szemtanuja volt s azt sem meg nem akadályozta, sem idejében föl nem jelentette, a tettes vallomása alapján bünszerzőség büntette miatt lett vád alá helyezve. Minthogy Bajer Emma ellen a gyermekgyilkosság kétségtelenül bebizonyult, Fehir ellenben bünszerzőségét mindvégig tagadta s azt nem is lehetett ellene kideriteni, a törvényszék Bajer Emmát a gyilkosság büntettében mondta ki vétkesnek és *kötél által való halálra*, Fehirt pedig bünrészesség miatt 3 évi sulyos börtönre itélte. Mindkét elitélt fölebbezett. Az eszéki törvényszéknek a lefolyt hónapban ez a harmadik halálos itélete.

MULATSÁGOK.

— **Bál a bécsi Coburg-palotában**, Tegnap este fényes bál folyt le a bécsi Coburg palotában, melyen Rudolf trónörökös, Valeria főherczegnő és az uralkodó család több tagja volt jelen, valamint az arisztokraczia is szép számmal volt képviselve. Stefánia főherczegnőt gyöngélkedése távol tartotta az estélytől. A sikerült bált Valéria főherczegnő nyitotta meg gr. Khuen gárdafőhadnagygyal.

— **Bál a római nagykövetnél.** Rómából jelentik, Bruck báró, az osztrák-magyar monarchia nagykövete tegnap az olasz királyi udvar tiszteletére fényes bált adott. A Chigi palotában Haymerle ideje óta most jelent meg először az olasz királyi pár. A palota remek stylusu helyiségeit a háziasszony, kinek választékos izlését a római társaságban általánosan ismerik, gyönyörüen felékesitette. A király, a királyné és a trónörökös teljes udvari kisérettel 11 órakor jelentek meg a nagykövetség palotájában. A felséges vendégeket a lépcsőház feljáratánál a nagykövet fogadta, kinek a királyné karját nyujtva, a bálterembe léptek. A megjelentek között voltak Crispi miniszterelnök, valamennyi miniszterrel, a diplomácziai kar tagjai, a hatóságok fejei, számos kamarai képviselő, szenátorok és a főuri körök kiváló tagjai.

— **A pestmegyei bál**, a farsang várva várt mulatsága, holnap lesz a vigadó termeiben. Hogy fényes, a hozzá füzött várakozásnak teljesen megfelel: ez iránt alig lehet kétség; a fáradhatatlan rendezőség mindent elkövetett annak biztositására; ugyan a beállott havazás miatt kétséges volt, hogy a vidékről készülők feljöhetnek-e, de ma már a rendezőség ezen aggodalmával szemben az idegenek névsora megnyugtatásul szolgálhat. A lady patroness *nemeskéri Kiss* Pálné *Szápáry* Vera grófnőnek az összes főuri körök kilátásba helyezték megjelenésüket, nemkülönben a miniszterek s a katonai méltóságok is fényesen lesznek képviselve a megyei gentry és a fővárosi uri körök mellett. A tánczoló fiatalságra bizonyára kellemes meglepetés lesz, hogy a bál estéjén nem kevesebb, mint négy uj zenemü fog bemutattatni és pedig a bálanyának ajánlott «Pestmegyei csárdás», melyet az idén is Zseny József megyei aljegyző szerzett; a «Katinka» mazurka, melyet Szentkirályi Ödön irt s özv. gróf Teleki Sándorné szül. Teleki Jozefine grófnőnek ajánlott, a «Rózsa Csárdás» dr. Friebeisz Istvántól Dalmady Győzőné urnőnek, a «Jégvirágok» czimü mazurka pedig ifj. Istvánffy Miklós szerzeménye s Minich Ida urhölgynek van ajánlva. Belépti jegyek a bizottság irodájában (Gránátos-utcza, megyeház) csak esti 6 óráig válthatók, azontul 9 órától kezdve a vigadóban.

— **A calicóbál** iránt a fővárosban nagy érdeklődés mutatkozik s az minden tekintetben sikerültnek igérkezik. A rendező bizottság nagy sulyt helyez arra, hogy a bálon minél több calico-domino legyen.

— **Az erdélyrészi közmüvelődési egyletnek** febr. 10-én az operaház helyiségeiben megtartandó báljára a rendezőség várja a trónörökös és Stefánia trónörökösné megjelenését is A rendezőség tegnap a képviselőház egyik termében értekezletet tartott, melyen a közelebbi teendőket beszélték meg. A bál mindenesetre egyike lesz a farsang legfényesebb eseményeinek.

— **Tisztviselőbál.** A magyar tisztviselők országos egyesületének bálja február 4-én lesz a vigadó nagytermében. A rendező bizottság élén Szápáry Péter gr., Bekény Béla és ifj. Várady Gábor dr. állanak. A rendezőség irodája a «Nemzeti szálló»-ban van, a hol jegyek február hó 2-től kezdve válthatók. A meghivókat már szétküldték, a kik még nem kaptak s arra igényt tartanak, forduljanak a rendezőséghez.

— **A budapesti önk. tüzoltó testület** holnap tartja zártkörü tánczmulatságát a VI—VII. ker. kör helyiségeiben. Jegyek a parancsnoksági irodában (Dunautcza 1. sz. II. emelet) és este a pénztárnál válthatók.

— **A budai dalárda** febr. 4-én a vizivárosi Fáczán termeiben jelmez estélyt rendez.

— **Az esztergomi dal és zenekedvelők egyesülete** február 11-én a «Fürdő vendéglő termeiben tánczczal egybekötött dalestélyt rendez.

— **A párisi osztrák-magyar egylet bálja.** A párisi osztrák-magyar egylet, mint előre jelentettük is már, e hó 27-én segélyalapja javára bált rendezett. A bál, mint Párisból irják, rendkivül fényesen ütött ki. Hoyos grófné, a nagykövet neje volt a lady patroness, ki esti 11 órakor jelent meg a Zodiaque fényes termeiben, hol a bált tartották. A lady patronest, ki gyémántokból diszitett kék ruhában, nyakán három sor igaz gyöngygyel s fején gyémánt diadémmal jelent meg, a bejárásnál Zichy gróf, Széchén gróf, Mensdorff-Touilly, Munkácsy fogadták. A bálon mintegy ezerkétszáz ember jelent meg.

— **A párisi hotel de ville bálja.** Mint Párisból irják a Hotel de ville az idén is megtartotta bálját. Tizenkétezer ember volt meghiva s a meghivottak legnagyobb része, köztük a politikai, tudományos, társadalmi élet kiválóbb tagjai meg is jelent. A hotel de ville termei hemzsegnek a közönségtől; mind a mellett a rendezés oly ügyes volt, hogy nagyobb zavarok nem fordultak elő.

HÁZASSÁG.

— **Esküvő.** *Török* János dr. ügyvéd jan. 31-én vezette oltárhoz Lustig Katinkát.

— **Eljegyzések.** *Paget* Olivér kisküküllőmegyei nagybirtokos közelebbről jegyezte el Marosvásárhelytt *Gyárfás* Etelkát, Gyárfás Ferencz kir. táblai biró leányát. — *Zilahi* Kiss Ernő köz- és váltóügyvéd Kolozsvárott, eljegyezte alcsernátoni *Farkas* István földbirtokos leányát Erzsikét.

GYÁSZROVAT.

Mészöly Farkas Fejérvármegye várnagya 1848/49-ki honvéd-huszár alezredes életének 73-ik évében január 29-én meghalt.

Szeremley Gábriella január 26-án hosszabb szenvedés után életének 28-ik évében Sárospatakon elhunyt.

Róma, jan. 31. Bosco apát a salesi francziskanusi hittéritő egylet és számos jótékonysági intézetek megalapitója az éjjel meghalt.

Markovics Döme fogorvos Temesváron 76 éves korában meghalt. Ma délután ½4 órakor temették nagy részvét mellett

A hivatalos lap jan. 31-ki számából.

Kitüntetés. Ő felsége *Szántó* Mihály miniszteri titkárnak az osztálytanácsi, dr. *Tőry* Gusztáv miniszteri fogalmazónak pedig a miniszteri czimet és jelleget dijmentesen adományozta.

Kinevezés. Ő felsége törvényszéki biróvá a zombori törvényszékhez: *Dalmay* Pál ottani járásbirósági albirót; továbbá járásbirákká a hajduszoboszló járásbirósághoz: *Lengyel* Imre ottani és a kecskeméti járásbirósághoz: *Oláh* Imre nagykőrösi járásbirósági albirákat; végül albirákká az oraviczabányai járásbirósághoz: *Porutiu* Emil lugosi és a nagymartoni járásbirósághoz: *Fischer* Imre soproni törvényszéki jegyzőket, a zentai járásbirósághoz: *Langenberger* Pál szakolczi és az ó-becsei járásbirósághoz: *Szedressy* Ödön ottani járásbirósági aljegyzőket nevezte ki; továbbá a m. kir. igazságügyminiszter aljegyzővé a teregovai kir. járásbirósághoz: *Brády* Attila pécsi kir. törvényszéki joggyakornokot, irnokokká a kis-czelli kir. járásbirósághoz: *Tóth* Lajos szombathelyi ér a karánsebesi kir. járásbirósághoz: *Orosz* László temesvári kir. ügyészségi irnokokat, továbbá a felsőpulyai kir. járásbirósághoz; *Zoob* Lajos keszthelyi, az oraviczabányai kir. járásbirósághoz: *Drágán* Miklós ottani kir. járásbirósági dijnokokat, végre a nagyszebeni kir. járásbirósághoz: *Baláz*s Károly cs. és kir. számvivő-őrmestert, a földmivelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. miniszter a budapesti kir. zálogházak tiszti létszámában *Simonyi* János I. oszt. járulnokot II. oszt. hivataltisztté, *Toperczer* Rezső II. oszt. járulnokot I. oszt. járulnokká és *Budner* Vilmos dijas gyakornokat II. oszt. járulnokká, a budapesti kir. itélő-tábla elnöke a vezetése alatt álló kir. itélő-táblához: *Rabár* Endre végzett joghallgatót dijtalan joggyakornokká nevezte ki.

A csendőrség köréből. Ő felsége az 1887-dik év tavaszán Dél-Magyarországban pusztitott árviz alkalmával, a védekezési és mentési és mentési munkálatoknál tanusitott rendkivüli és sikeres tevékenysége elismeréseül *Nagy* Gábor m. kir. II. számu csendőr-kerületbeli főhadnagynak a katonai érdemkeresztet adományozta és elrendelte, hogy *Lénárd* Pál ugyanazon csendőr-kerületbeli főhadnagynak, ugyanezen alkalomból a legfelső dicsérő elismerés tudtul adassék.

Királyi adomány. Ő felsége *Kovászna* községnek az ott mult évi augusztus hó 15-én dühöngött tüzvész által károsodott lakosai segélyezésére ötszáz forintnyi összeget magánpénztárából adományozott.

TÁVIRATOK.

Bécs, jan. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A «Neue Fr. Presse»-nek jelentik San-Remoból, hogy a trónörökösnek az orvosok a hüvös idő daczára is megengedték, hogy kisétáljon, a mi legjobb bizonyitéka a kedvezőtlen kirek alaptalanságának. Virchov jelentését csak egy pár nap mulva várják. Az orvosok a mai vizsgálat alkalmával nem taltak uj szimptomákat s nincsenek meglepve az által, hogy a perichondritis lassan fejlődik, mert a porczok gyógyulása még lassubb folyamatu szokott lenni, mint a csontoké. Az orvosok ennélfogva nem határozhatják meg most, hogy meddig fog még a baj elhuzódni A mütői beavatkozásra mindamellett azt hiszik, hogy nem lesz szükség. Az orvosok most a Virchoh véleményétől teszik függővé további eljárásukat. Mackenzie itt várja be a Virchow jelentését s azután tanácskozás lesz, melynek eredményét közé fogják tenni.

Bécs, jan. 31. A képviselőház folytatta a czukoradó törvényjavaslat feletti általános vitát. *Türk* és *Hevera* a kormanyjavaslat mellett szólnak. A vita bezáratván, mint választott vezérszónokok *Menger* a javaslat ellen és *Salasek* a javaslat mellett szólottak. Miután még *Plener* a kisebbségi és *Meznik* a többségi előadó szólottak, a ház a többség javaslatát a részletes vita alapjául fogadta el. A pénzügyminiszter ezután a szeszadó törvényjavaslatot, valamint a sör-adó némely határozmányainak módositásáról szóló javaslatot. *Milevoj* és társai a kereskedelmi minisztert az éjszaki vasut által a Guttmann czégnek szénszállitásokmál engedményezett dijkedvezmények ügyében interpellálják különös tekintettel Isztriára. A legközelebbi ülés holnap lesz.

Prága, jan. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) Az itteni ifju-cseh klub elhatározta, hogy a birodalomgyülési ifju cseh-klubot felszólitja: müködjék oda, hogy Liechtenstein iskolaügyi javaslatát már az első olvasásnál elvessék. A Narodni Listy-nak jelentik Bécsből: A jobboldal bizalmi férfiai tegnap tanácskoztak Liechtenstein herczeg javaslata fölött. Liechtenstein herczeg annak szükségét fejtegette, hogy e javaslat az első olvasáson minél előbb átmenjen. A jobboldal többi klubjainak képviselői nem ellenezték, hogy az első olvasás még ebben az ülésszakban legyen. Általában hangsulyozták, hogy a többi klubboknak a Liechtenstein-klubbal való szövetség miatt is kell arra szavazni, hogy a javaslat a nagyobbitott iskola-bizottsághoz utasittassék. Bizonyos tehát, hogy ez még husvét előtt történik meg.

Lemberg, jan. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol Corr. Potocky Alfred gróf, ki a tartománygyülés ülésszaka alatt megbetegedett, már annyira helyrejött, hogy orvosai tanácsára legközelebb elutazhatik Cannesbe.

Berlin, jan. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) Abból, hogy Bismarck a szocziálista vitáról szándékosan elmaradt s lapjának magatartásából azt következtetik, hogy a kanczellár nem értett egyet Puttkammer eljárásával. Konzervativ körökben Bennigsennek és Miquelnek azt vetik a szemére, hogy Bismarcknál Puttkammer megbuktatásán müködnek.

Berlin, jan. 31. A szövetségtanács mai ülésén elfogadta a katonai czélokra szükségelt kölcsönre vonatkozó törvényjavaslatot. A törvényjavaslat egyben áttétetett a birodalmi gyülés elé.

London, jan. 31. Mac Taddon, az izgató beszédek tartása miatt Dunfanaghyban letartóztatott katholikus lelkészt, ma három havi fogságra itélték; ügyének a felettes biróság általi elintézéséig azonban szabadon bocsátották.

Roma, jan. 31. A Stefani-ügynökség jelenti Massauahból: Asmaraban és Tigreben tartja magát a hir, hogy Menelik király a negus ellen fellázadt Jóllehet e hir Assabban, hová 14 nap alatt eljuthatna, még megerősitve nem lett, a körülmény hogy a hirnökök valamennyien a hirt ismétlik, mindenesetre figyelmet érdemel.

Róma, jan. 31. A Stefani-ügynökség a hadügyminiszteriumtól nyert értesülés alapján jelenti, hogy az olasz csapatok Szaatit holnap megszállják; a főhadiszállás azután oda fog áttétetni.

Róma, jan 31. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Monitore de Rome* üdvözli Liechtenstein herczeget javaslata alkalmából s kitartásra buzditja.

Róma, jan. 31. A Szenci a Stefani-Masszauáhból mai napról jelenti, hogy az éjjel az összes rendelkezésre álló hadierő Saariba küldetik, mely már teljesen meg van erősitve. Az abissziniaik e meglehetős számkbn a hegyoldalokon felvonultak, hogy az olaszok állásait figyelemben tartsák Azt állitják, hogy a negus Ras Mihályt utasitotta hogy az olaszokat megtámadja és hogy e parancsát ismét visszavonta. Itt az ujabb támadást valószinünek tartják és óhajtják, hogy ez az eshetőség csak hamar bekövetkezzék.

Brüsszel, jan. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az itteni klerikális sajtó rendkivül hevesen kikel az olasz trónörökösnek Henriette belga herczegnővel állitólag tervbe vett házassága ellen. A sajtó azt irja, hogy a katholikus belga királyi ház nem léphet rokonságba a templomrabló savoyai dinasztiával. Ez a tapintatlanság itt nagy méltatlankodást keltett. Valószinü, hogy a klerikális sajtó hangja megakasztja a házassági tervet.

Pétervár, jan. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) (A határig postán.) A közoktatásügyi miniszterium rendelete szerint a tanulók ezentul katonai módon az uralkodó család tagjainak arczfordulattal, a közoktatásügyi miniszternek és segédeinek, a kurátornak és segédeinek, a főkormányzónak, a városkapitánynak az arkhimandritáknak és az összes közvetlen elöljáróknak a kéznek a kalaphoz való emelése által tartoznak tisztelegni. Az egyetemi rendszabályokban eszközölt egyéb fontos változtatásokról még nem tudnak semmit.

Pétervár, jan. 31. A Journal de St. Petersbourg a leghatározottabban megczáfolja ama hireket, melyek szerint a *bukaresti orosz követség* a román hatóságokkal felfüggesztette volna összeköttetéseit. A bukaresti ügynek — ugymond nevezett lap — nincs semmi jelentősége. Bizonyos kölcsönös

felvilágositások kérettek és adattak is és ezzel az ügy elintézést nyert. — Az *uj orosz kölcsönnek* Párisban való megkötéséről szóló hirekre vonatkozólag a *Journal de St. Petersbourg* tőzsdei tudósitója azt mondja, hogy merőben felesleges kijelenteni, hogy ez a hir esztelenség. A Journal de St. Petersbourg hivatkozik arra, hogy néhány nap előtt fejtegette a folyamatba teendő pénzügyi intézkedéseket és az utóbbi napokban semmi sem történt, a mi ezen irányon változtatott volna.

Pétervár, jan. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Az a hitel, melyet a nyugati orosz tartományokban az orthodox vallás támogatása czéljából a szent zsinat rendelkezésére bocsátanak, az idén majdnem kétszer annyira rug, mint a mult évben.

Konstantinápoly, jan. 31. A Reuter-ügynökség jelenti: Hire jár, hogy Kiajlin bej legközelebb Szófiába megy, hol ugyanazon teendőket teljesiti, melyek annak idején Gadban effendi hivatását képezték.

Konstantinápoly, jan. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) A porta Zeilah kiüritését követeli az angoloktól, mert Abdul Aziz szultán 1875-ben csak hübérül engedte át 7000 török lira tributumért.

Szerajevo, jan. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A Boszniában és Herczegovinában élő katholikusok áprilisban *Stadler* püspök vezetése mellett Rómába szándékoznak zarándokolni.

Szófia, jan. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az udvar hétfőn visszatér Szófiába.

KÖZGAZDASÁG.

Lipcse, jan. 31. A lipcsei diskontó-társaság hitelezőinek bizottsága elhatározta, hogy a bejelentett követelésekre 30% erejéig kiegyenlitést fog eszközölni. A hitelezők bizottsága által megejtett vizsgálatok alapján bizonyosnak mutatkozik, hogy körülbelül 60 százalék lesz fizethető.

Pétervár, jan. 31. Az *uj orosz kölcsönnek Párisban* való megkötéséről szóló hirekre vonatkozólag, a Journal de St. Petersbourg tőzsdei tudósitója azt mondja, hogy «merőben felesleges kijelenteni, hogy ez a hir esztelenség. A Journal de St. Petersbourg nehány nap előtt fejtegette az ez állam által folyamatba teendő pénzügyi intézkedéseket és ez utóbbi napokban mi sem történt, a mi ez irányon változtatott volna.»

Washington, jan. 31. Az elnök kiáltványt bocsátott ki, melynek értelmében a német kikötőkből érkező hajók után beszedett hat centnyi tonnailleték megszüntetik.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **Osztrák-magyar Lloyd.** Mint a bécsi félhivatalos Pol. Corr.-nek Budapestről jelentik, a két kormány és az osztrák-magyar Lloyd-társaság közt a szubvencziókérdésén kivül semmiféle differenczia sem áll fenn, és ebben az egy kérdésben is már annyira közeledtek egymáshoz a felek, hogy a teljes megegyezés legközelebb biztosan várható. Ha a szubvencziót nem szállitják le jelentékenyen, akkor a Lloyd-társaság a szolgálatot és szervezetét olykép változtatja meg, hogy az jobban megfeleljen a két kormány érdekeinek, mint eddigelé.

IPARÜGYEK.

— **Az országos iparegyesület** igazgatósága tegnap *Zichy* Jenő gróf elnöklete mellett ülést tartott, a melyen mindenek előtt több uj tagot jelentett be a titkár. Az igazgató jelentést tett több szakosztály ujjáalakitásáról. Az igazgatóság örvendetes tudomásul vette, hogy a háziipari szakosztály elnökségét *Németh* Imre min. tanácsos s a kereskedelmi muzeum igazgatója elfogadta, mert az igazgatóság a háziipar fejlődését leginkább a kereskedelmi muzeummal kapcsolatban véli előmozdithatónak. Az épitő- és mü-ipari szakosztály elnökévé *Palóczi* Antal, a butoripari szakosztály elnökévé *Krámer* Sámuel választatván meg, tudomásul szolgál s az utóbbi szakosztálynak ügyrend módositása jóváhagyást nyer. Vasvármegye átirata, a melyben az egyesület fölhivására késznek nyilatkozik két vasmegyei fiunak háziipari tanmühelyekben való kiképzésére ösztöndijat alapitani, tudomásul vétetvén, érdemleges elintézés végett a háziipari szakosztálynak adatik ki. A stuttgarti kereskedelmi s iparkamara többféle közgazdasági érdekü munkálatát küldi meg az egyesületnek, a melyeket az illető szakosztályokban ismertetni fognak. Az állami középiskola vizsgálataira az egyesület képviseletében Eőry Farkas Kálmán és Jungfer Gyula igazgatósági tagok küldetnek ki. A budapesti lakatos ipartestület átiratát, a mely egy konkrét eset alkalmából arra kéri az egyesületet, hogy intézkedések tétessenek annak meggátlására, hogy magyar iparosok külföldi tárgyakat saját formájuk alatt ne hozhassanak forgalomba, véleményes javaslattétel végett az illetékes szakosztályoknak adták ki. Végre igen érdekes eszmecserét keltett az egyesület pénzügyi viszonyainak rendezése s a házvételi terhek konvertálása. Az eszmecsere folyamán Zichy Jenő gróf, Burchard Konrád, Fischer I., Havas Sándor, Eőry Farkas Kálmán, Steindl Imre, Rausch Ferencz és Falk Zsigmond lovag által tett javaslatok összeegyeztetés végett, a végrehajtó bizottsághoz tétetnek át, a melynek ide vonatkozó javaslatait az igazgatóság az e czélból tartandó rendkivüli ülésén fogja tárgyalni és elintézni. Miután még a kiállitási szakosztálynak ujjáalakitása határozatba ment, az ülés véget ért.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Az aranyjáradék-kibocsátás.** A harmincz millió forint névértékü magyar aranyjáradék-kötvény kibocsátása végett a Rothschild-hitelintézeti csoporttal kötött szerződést Tisza Kálmán, mint pénzügyminiszter tudvalevőleg szombaton irta alá. Mint szerződő felek a bécsi, frankfurti és londoni Rothschild-czégek, az osztrák hitelintézet, az osztrák földhitelintézet, a magyar hitelbank, a berlini disconto-társaság és a berlini Bleichröder czég szerepelnek s ezeken kivül a csoport többi tagjai is részt vesznek ebben az üzletben. A csoport arra kötelezte magát, hogy a harmincz millió forint összegü aranyjáradékot fix veszi át. Az egyes összegek átvételi idejét ugy állapitották meg, hogy májusban az utolsó részletet is át kell venni. Természetes, hogy a csoport, ha a viszonyok az aranyjáradék eladására kedvezők lesznek, az összeget hamarabb is átveheti, viszont, ha politikai krizis talál kiütni, ez a csoportot az átvétel kötelezettsége alól felmenti.

** **Az ultimo az értéktőzsdén** minden zavar nélkül simán folyt le. A prolongáczió-tételek egy fél hónapra a következők voltak: Magyar aranyjáradék 12½—17½ kr deport, magyar papirjáradék 7½—12½ kr deport, magyar hitelbank 20—10 kr report, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank simán — 5 kr deport, magyar jelzáloghitelbank simán — 5 kr report.

** **Osztalékok.** A *budapesti közuti vaspályatársaság* igazgatósága az 1887. évi üzletévre részvényenkint 24 frt osztalék fizetését fogja a közgyülésnél javaslatba hozni. — *Az első magyar gyapjumosó és bizományi részvénytársaság* igazgatósága elhatározta, hogy a közgyülésnek 15 frtnyi, vagyis 7½% osztalékot fog inditványozni.

* **A pesti hazai első takarékpénztár-egyesület** február 7-én tartja ez évi rendes közgyülését. A jelentésből, melyet az igazgatóság a közgyülés elé fog terjeszteni, kiemeljük a következőket: Legfontosabb változás a lefolyt évi üzletben az a tetemes emelkedés, mely a hosszabb lejáratra elhelyezett és minden viszonyok közt kedvező és biztos kamatozást nyujtó kölcsönök álladékában mutatkozik; ezek ugyanis a mult évi 52 millió 779 ezer frtról 58 millió 159 ezer frtra, tehát mintegy 5½ millióval emelkedtek és pedig részint a kir. kincstártól leszámitolt államjavak vételárában, részint más nagyobb kölcsönökben. Valamint nagymérvü az emelkedés az u. n. nyilthiteli — leginkább a gazdaközönségnek bekebelezési biztositék mellett váltók alapján adott — kölcsönökben is, melyek álladéka az 1886. évi 1.712,360 frt helyett 2.740,748 frtot tesz. Természetesen ez előnyös elhelyezéseket más értékek, nevezetesen az értékpapirállomány kevesbitése által kellett és lehetett elérni, és ez az oka, hogy ez utóbbiak, az időközbeni sorsolásokat is ide számitva, szintén több mint 5 millióval apadtak. Az összes értékpapirálladék a mult évi névértékü 33.281,740 frt helyett 27.751,740 frtot tesz, 26.423928 frt árfolyamértékben; az árfolyamveszteségek fedezésére szolgáló alapszabályszerü külön tartalékalap pedig, a legalacsonyabb árfolyamok alapul vétele mellett is, 6.094,687 frtot, vagyis az egész értékpapirálladéknak mintegy 23½%-át teszi. a kezelés alatti 106.761,118 frtnyi tőke mintegy 60%-ig hosszabb lejáratu, de azért legnagyobb részben előbb is felmondható, mintegy 40%-ig pedig azonnal mozgósitható értékekben van elhelyezve, és igy minden eshetőségre lehető előrelátással gondoskodva van, ugy az egyesületi részvényesek, mint a betevők érdekeiről. A közgyülési felhatalmazás alapján, az igazgatóság megkezdte az egyesület váczi-köruti házának átépitését s annak a hivatali helyiségekül szolgáló utczai része már teljesen el is készült, és a hivatalok augusztus óta már ezen, a forgalom igényei, valamint a kezelés czélszerüsége és a közönség kényelmének minden tekintetben megfelelő uj helyiségekben vannak elhelyezve. A bérházul használandó rész átépitése szintén folyamatban van és folyó évi augusztusra teljesen elkészül. A budai fiókpénztárt augusztus 1-én, ideiglenesen a II. ker. Főutcza 6. sz. ház I. emeletén elhelyezve, megnyitották s annak már eddigi müködése is szép eredménynyel járt. E fiókpénztár végleges és minden tekintetben czélszerü elhelyezhetése végett, szintén közgyülési felhatalmazás alapján, a fővárosi közmunkák tanácsától megszerezték a II. ker. fő- és jégverem-utczák sarkán fekvő telket, a melyen a kitüzött czélnak megfelelő épület felépitését remélhetőleg még ez év folyamán megkezdi az igazgatóság. Sajnálattal jelenti az igazgatóság, hogy az egyesület legrégibb tisztviselője, id. Vida Károly pénztárnok, folyó évi január 6-án elhalt; az elhunytnak érdemeit, ki 43 éven át, csaknem az intézet fennállása óta, becsületesség, példás szorgalom és pontossággal végezte teendőit, már igazgatósági jegyzőkönyvileg megfelelően méltatták és ezt a közgyülésnek is tudomására hozzák, mivel érdemei elismeréseül, temetkezési és ama költségekre, a melyekből családja által részére megfelelő siremlék fog állittatni, a szabályszerünél nagyobb összeget — 1000 forintot — utalványozott az igazgatóság az egyesületi nyugdijalap terhére. Ezek előre bocsátása után a bemutatott mérleg szerinti 1.360,548 frt 74 kr tiszta jövedelem felosztása iránt a következő javaslatot teszi az igazgatóság: A tiszta nyereségként mutatkozó 1.360,548 forint 74 krból levonva: 1. az alapszabályszerü különféle, összesen 11½ százalékot tevő jutalékokat 156,463 forint 11 krt, 2. továbbá a tartalékalapnak 10%-ot 136,054 frt 87 krt, együtt 292,517 frt 98 krt, az ily módon fennmaradó 1.068,030 frt 76 krból 3. adassék osztalékul minden részvényre *400* frt, a mi 2400 részvény után a szelvények bélyegilletékével együtt 963,000 frt, 4. a tisztviselők külön jutalmazására 16,000 frt, 5. köz és jótékonyczélokra, betudva a közgyülés jóváhagyásának reményében az év folyamán már kifizetett 1800 frtot, 26,000 frt, 6. végre az egyesületi nyugdijalap gyarapitására mint rendkivüli adomány 23,030 frt 76 kr. Az ezek után még fennmaradó 40,000 frt pedig az 1888. üzletév javára vitessék át.

** **A magyar kereskedelmi csarnok** választmánya ma tartotta meg alelnöke: Brázay Kálmán vezetése alatt rendes havi ülését, melyben a következő fontosabb dolgok tárgyaltattak: A belügyminiszterium leirata, mely szerint a teherkocsiknak a lánczhidon való közlekedése — habár némi, a hid teherképessége által indokolt korlátozással — továbbra is megengedtetik, örvendetes tudomásul vétetett. Ezután Pinkász Zsigmond választmányi tag inditványára elhatározták, hogy a m. kir. pénzügyminiszteriumnál kérvényt nyujtanak be az iránt, hogy kereskedői számlák, ugy mint ez Ausztriában van, 10 frtnyi összegig bezárólag bélyegmentesek legyenek. Id. Schulcz József inditványozza, hogy a csarnok kebelében forgalmi szakosztály létesittessék, hogy továbbá a miniszteriumnál lépések tétessenek az iránt, hogy a vasuti igazgatóságok rendelete ellenében, a mely szerint csupán a fuvardijat fizetőknek, tehát az áruk czimzettjének szolgáltassanak ki az esetleges fuvardij-felülfizetések, tartassék fenn az eddigi szokás, a mely szerint azok birtokosai is fel vannak jogositva esetleges felülfizetések reklamálására. Ez inditványok véleményezés végett a szállitók szakosztálya elé utaltatnak. Végül a tagok számának örvendetes szaporodása tudomásul vétetik.

** **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Kreditorenverein a következő fizetésképtelenségekről teszt jelentést: Neubauer Gusztáv vegyes árukereskedő Bécsben, Baumgartgartner Luigi tajtékáru kereskedő Triesztben, Sztisovics Milován kereskedő Weiczeban, Perschun és Markovics szabóüzlete Alekszináczban, Mladenovics Videje H. szabóüzlete Nisben, Sikicze M. és társa kereskedő czég Zenggben, Halmágyi Viktor kereskedő Marosvásárhelyen, Hevesi Sándor ruhakereskedő Budapesten, Maiblum Leon kereskedő Brodiban, Friedrich Miksa kereskedő Schaumburgban, Neumann M. Bünauburgban.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Január 31. —

Gabona-tőzsde.

A *buza*-üzlet ma is szilárd irányt követett. A kinálat gyenge volt, a vételkedv mérsékelt és mintegy 10,000 mm. adatott el, teljes tegnapi árakon. Egyéb gabonanemekben csak gyér volt a forgalom és irány meg árak teljesen változatlanok maradtak. — Eladatott: **Buza:** *Tiszavidéki* 2500 mm. 78.4 k. 7.40 frt, 300 mm. 81.5 k. 7.40 frt, 100 mm. 80.5 k. 7.40 frt, 800 mm. 80.5 k. 7.40 frt, 400 mm. 80.5 k. 7.42½ frt, 300 mm. 80.5 k. 7.42½ frt, 100 mm. 80.5 k. 7.40 frt, 400 mm. 80.5 k. és 500 mm. 78 k. 7.40 frt, 100 mm. 80.5 k. és 100 mm. 80 k. 7.40 frt, 300 mm. 80 k. 7.40 frt, 100 mm. 80 k. 7.40 frt, 300 mm. 79.5 k. 7.35 frt, 100 mm. 79 k. 7.30 forint, 300 mm. 79.5 k. és 200 mm. 78.8 k. 7.37½ frt, 100 mm. 78.6 k. 7.27½ frt, mind három hónapra.

Pestvidéki 200 mm. 79.5 k. 7.37½ frt, 500 mm. 79.5 k. 7.25 frt, 500 mm. 79 k. 7.35 frt, 1000 mm. 78.5 k. 7.30 frt, 100 mm. 76.5 k. 7.05 frt, mind három hóra.

Fehérmegyei 900 mm. 79 k. 7.42½ frt, három hóra.

Északmagyarországi 800 mm. 78 k. 7.20 frt, három hóra.

Tengeri 100 mm. 5.70 frt, 200 mm. 5.60 frt mindkettő készpénzfizetés mellett.

Mai hivatalos effektiv árak:

			frttól	frtig
Buza	uj bánsági	78—81 k/g	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	78—81 »	7.05	7.30
—	» pestvidéki	76—81 »	7.—	7.25
—	» fehérmegyei	78—81 »	7.05	7.30
—	» bácskai	78—80 »	7.10	7.30
—	» északmagyarorsz.	78—81 »	6.85	7.15
Rozs	»	70—72 »	5.55	5.80
Árpa	» takarmány	60—62 »	5.40	5.60
—	» égetni való	62—64 »	5.75	6.80
—	» sörfőzdei	64—66 »	6.90	7.60
Zab	»	39—41 »	5.40	5.75
Tengeri	» bánsági	75 »	5.65	5.75
—	» másnemü	73 »	5.55	5.60
Köles	»	— »	6.25	7.—
Repcze	» káposzta	— »	—.—	—.—
—	» bánsági	— »	—.—	—.—

Határidőüzlet mérsékelt forgalom mellett az alacsonyabb new-yorki és londoni gabonaárfolyamok következtében lanyha irányban nyilt meg, de később a nagy havazások következtében jelentékenyen megszilárdult. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra mintegy 20,000 mm. 7.27, 7.28, 7.29, 7.30 és 7.31 forinton.

Szokványbuza őszre mintegy 10,000 mm. 7.66, 7.68, 7.69 és 7.70 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 10,000 mm. 5.99, 6, 6.01 és 6.02 forinton.

Szokványzab tavaszra mintegy 5000 mm. 5.63, 5.65 és 5.66 frton.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén valamivel nyugodtabb irány mellett gyenge volt a forgalom. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 7.30 és 7.29 frton.

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 7.69 és 7.68 forinton.

Déli 1 órakor hivatalosan záródnak.

Szokványbuza tavaszra	frt	7.29	—	7.30
Szokványbuza őszre	«	7.67	—	7.69
Uj tengeri május-juniusra	«	6.—	—	6.02
Szokványzab tavaszra	«	5.65	—	5.67

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom mérsékelt volt és az irány, daczára az alacsonyabb berlini gabonaárfolyamoknak fedezési és véleményvásárlásokra és a tartós havazás következtében szilárd volt. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 20,000 mm. 7.30, 7.31, 7.32, 7.33 és 7.32 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 6.02, és 6.03 frton.

Szokványzab tavaszra mintegy 10,000 mm. 5.62 5.64, 5.65 és 5.66 frton.

Délután 5 órakor záródnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	7.31	—	7.33
Szokványbuza őszre	»	7.68	—	7.70
Uj tengeri május—juniusra	«	6.02	—	6.04
Szokványzab tavaszra	«	5.65	—	5.67
Káposztarepcze aug.—szept.-re	«	10.⅜	—	10.¾

Terménytőzsde.

Terményekben mérsékelt volt a forgalom.

Szilva határozottan szilárd, bosszniai zsákáru szokványminőségben kész szállitásra 6.50 frton, 75 dbos 12.50 frton, 100 hordó kereskedelmi áru kész szállitásra Sziszekben 6.25 forinton, köttetett 56 kilokint.

Értéktőzsde.

Buzditó jelentések hiányában a mai értéktőzsde lanyha és kedvetlen volt; az üzérkedési értékek árfolyama hanyatlott. Később kedvezőbb külföldi tudósitásokra javult irány, de a forgalom nem nyert nagy kiterjedést. Közlekedési vállalatok és helyi értékek ma is kevés figyelemben részesültek. A valuták és váltók nem változtak.

Előtőzsde.

Az előtőzsdén szilárd irány mellett osztrák hitelrészvény 268.80-tól 268.30-ig, magyar aranyjáradék mediora 96.70-től 96.80-ig, magyar papirjáradék 83.50-en köttetett.

11 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 268.80—268.90, magyar aranyjáradék 96.80—96.82½, magyar papirjáradék 83.45—83.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén gyengébb irány uralkodott; a forgalom is gyenge volt. Osztrák hitelrészvény 268.70 és 268.20 közt ingadozván, maradt 268.70 pénz, magyar hitelbank maradt 271.50 pénz, magyar leszámitoló és pénzváltó bank 85⅝-on, budapesti bankegyesület 103.50-en, magyar aranyjáradék mediora 96.65-től 96.80-ig, magyar papirjáradék 83.35-től 83.45-ig, molnárok és sütők malma 338-tól 343-ig, Pannonia malom 740-en, Athenaenm 510-en, Drasche-féle téglagyár 220-on köttetett.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 268 70—268.80, magyar hitelbank 271.50—271.75, magyar aranyjáradék 96.80—96.82½, magyar papirjáradék 83.40—83.42½.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 2—2.50 frt, nyolcz napra 5—6 frt, egy hóra 10—12 frt.

Utótőzsde.

Az utótőzsde iránya határozatlan volt. Osztrák hitelrészvény 268.40-től 268.60-ig, magyar aranyjáradék 96.72½-en kelt.

2 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 268.50—268.60, magyar aranyjáradék 96.72½—96.75.

Esti tőzsde.

Az esti tőzsdén igen gyenge üzlet volt. Osztrák hitelrészvény 268.50-től 268.40-ig, magyar aranyjáradék 96.67½-től 96.70-ig, magyar papirjáradék 83.30-on árultatott.

6 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 268.50—268.60, magyar aranyjáradék 96.67½—96.70, magyar papirjáradék 83.30—83.35.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, január 31. Nehéz áru kerestetik. Magyar urasági öreg, nehéz 47—49 forint, fiatal nehéz 49½—51 forint, fiatal közép 49—50 forint. fiatal, könnyü 48½—49 forint, közönséges (szedett) nehéz 47—48 forint, közép 46½—48 forint könnyü 46—47 forint. Romániai, bakonyi, átmeneti nehéz ——— frt, közép ——— frt, könnyü ——— frt eredeti (Stachel) nehéz ——— frt, közép ——— frt Szerbiai nehéz 46—46½ frt, közép 45—46, könnyü 44—45 frt. Hizó egy éves, —.— forint, hizó két éves makkos ——— frt, hizó öreg —.— forint. — Sertéslétszám: jan. 29-én volt készlet 79,214 drb, jan. 30-án felhajtatott 92 darab, január 30-án elszállittatott 774 darab, január 31-én maradt készletben 78,532 darab sertés.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, jan. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) A mai előtőzsdén is lanyha volt az irány ama hirek következtében, melyek már tegnap is lanyhitó hatással voltak a tőzsdékre. Még az orosz kölcsönre vonatkozó pétervári hivatalos czáfolat sem változtatta meg az irányt, mert most az üzérkedés Bismarck herczeg jövő beszédjét tartja szem előtt, mely a tőzsdének valószinüleg határozott irányt fog adni. A deportok további emelkedésének annyiban volt kedvező hatása, hogy ez által az árfolyamok tarthatták magukat. Valuták megszilárdultak.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 268.25, magyar hitelbank 271, uniobank 192.25, osztrák tartományi bank 207, osztrák-magyar államvasut 212.40, elbavölgyi vasut 157.50, májusi járadék 78.25, magyar aranyjáradék 96.70, magyar papirjáradék 83.30, husz frankos arany 10.02, márka 62.17.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde gyenge árfolyamokkal nyilt meg. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 268.10, magyar hitelbank 271, osztrák tartományi bank 207, uniobank 192, angol-osztrák bank 100.50, bankegyesület 83.25, osztrák-magyar államvasut 212.40, déli vasut 82.75, Károly Lajos-vasut 193, májusi járadék 78.20, magyar aranyjáradék 96.65, magyar papirjáradék 83.30, husz frankos arany 10.02.

Később a Köln. Ztg ama hire, hogy Oroszországban uj csapatmozgalmak történnek a határ felé, ugy Berlinben, mint itt is lanyhább irányt idéztek elő. E mellett az üzlet jelentéktelen maradt. Váltók és valuták megdrágultak.

2 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 268.30, angol-osztrák bank 100.—, uniobank 192.—, bankegyesület 83.—, magyar hitelbank —.—, osztrák tartományi bank 206.25, osztrák-magyar államvasut 212.30, Károly Lajos-vasut 192.75, dunagőzhajózási részvény 348.—, Lloyd részvény —.—, északnyugati vasut 153.50, elbavölgyi vasut 156.80, tramway 216.75, déli vasut 82.75, papirjáradék 78.—, aranyjáradék 108.50, magyar aranyjáradék 96.70, magyar papirjáradék 83.25, északi vasut 2462, bécsi községi sorsjegy 128.50, 20 frankos arany 10.02½, márka 62.20. Járadékok lanyhák.

Bécs, jan. 31. (*Magyar értékek hivatalos zárlata*). Magyar földtehermentesitési kötvények 104.40, Erdélyi földtehermentesitési kötvények 104.50. 5½%-os magyar földhitelintézeti záloglevél —.—. Erdélyi vasutr. 168.50 Magy. keleti vasut els. k 110.75. Magy. ny. sorsjegy 118.50. Szőlődézsmaváltsági kötvények —.— 5%-os papirjáradék 83.20. Tiszavölgyi sorsjegy 123.—, Magyar 4%-os aranyjáradék 96.70. Magyar vasuti kölcsön 148.75, Magyar hitelbank 271.—. Alföldi vasut 171.50. Magyar északkeleti vasut 153.25. Keleti vasuti elsőbbség 94.75. Tiszavidéki vasut-részvény 248.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank részvény 85.—. Kassa-oderbergi vasutrészvény 138.—. Dohány-részvények —.—. Leszámitolóbank —.—. Temes Béga —.—.

Bécs, jan. 31. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 268 30. Déli vasut 82.75. 4%-os aranyjáradék 108.60. Váltó Londonra 126.35. Károly-Lajos vasut 192.75. 1864-es sorsj. 166.—. 1860-as sorsjegy —.—, Török sorsjegy 18.30. Angol-osztrákbankrészvény 100.—. 4·2%-os ezüstjáradék 79.85. Osztrák államvasut 212 50, 20-frankos 10.02, 4·2%-os papirjáradék részv. 78.05. Osztrák hitelsorsjegy 176.50. osztrák-magyar bankrészvény 864.—. Császár. kir. arany 5.97. Német bankváltók 62.15. Elbavölgyi vasut részv. 157.—. Bécsi bankegyesület részvényei 83.25. Dunagőzhajózási-társ.-részv. 347. Gyenge.

Esti tőzsde.

Bécs, jan. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az esti tőzsde üzlettelen volt. Az árfolyamok daczára a kielégitő berlini jelentésnek, kissé csökkentek, mert a hirlapi jelentések a helyzetről kedzezőtlenek voltak. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 268.76—268.50, uniobank 191.25, osztrák tartományi bank 206.75, török dohányrészvény 69.90, májusi járadék 78.10—77.90, osztrák aranyjáradék 108.50, magyar aranyjáradék 96.80, magyar papirjáradék 83.55—83.25.

5 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 268.55, Károly-Lajos-vasut 192.50, déli vasut 83, alpesi bányatársaság 30.20, májusi járadék 77.90, magyar aranyjáradék 96.72, magyar papirjáradék 83.27, husz frankos arany 10.02, márka 62.20, ultimóra 62.30.

Zárlat után jegyez osztrák hitelrészvény 268.60, magyar aranyjáradék 96.70.

Az **esti magánforgalomban** csak kevés kötés történt. Osztrák hitelrészvényben 268.65 és 268.70 között.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, jan. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A jelentékenyen alacsonyabb newyorki jegyzések és az angol piaczok lanyhább jelentései a mai tőzsdén bágyadt hangulatot idéztek elő; végül azonban mérsékelten javult az irány, mert a kinálat tartózkodó volt és daczára a gyenge vételkedvnek, nem volt elég anyag a piaczon. — Köttetett buza tavaszra 7.60, 7.59, 7.62, őszre 7.91, 7.90, 7.93, zab tavaszra 5.98, 5.96 és 5.97, május—juniusra 6.10, tengeri május—juniusra 6.54—6.53 frton.

Délután jelentékeny üzlet mellett nyugodt volt a hangulat. Buza tavaszra 7.61—7.62, őszre 7.93—7.94, zab tavaszra 5.97—5.98, tengeri május—juniusra 6.53—6.54 frton, rozs tavaszra inkább névleg 6.13—6.15 forint.

Kész áru üzlettelen.

Szesz ára tartott. Kész áru 26½ frton adatott el és záródik ma változatlanul 26⅞—26¾ frton.

BÉCSI ÁRUTOZSDE.

Bécs, jan. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) A mai tőzsdén köttetett:

Czukor: 400 zsák pilé márczius—juniusra Triesztben 22¾ frt.

Petroleum: 5 waggon szalonolaj 20.75 frt, 3 waggon standard white 19.75 frt, mindkettő kész szállitásra Bécsben; 2 vaggon standard white Elbeteinitzben 19.65 frton.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Trieszt, jan. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Váltó Londonra 126.70, olasz bankpiaczokra 49.15, Napoleon d'or 10.01, májusi járadék 78.35, magyar papirjáradék 83.45, magyar aranyjáradék 96.80, osztrák hitelrészvény 268.70, osztrák-magyar Lloyd 456, olasz járadék 93.37. Csendes.

Berlin, jan. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az orosz kölcsönhirek czáfolata eleintén kedvezően hatott, de az üzlet pangott és csak külföldi járadékok meg vasutak voltak kissé élénkek. Orosz és magyar járadékok kináltattak. Később elgyengült az irány, de a zárlat napi fedezések következtében megszilárdult. Magánkamatláb 1¾ százalék.

Berlin, jan. 31. (Tőzsdei tudósitás.) Korlátolt üzlet mellett nagyon szilárd az irány. A tegnapi hirek megczáfolása és a nyugati tőzsdék jobb hangulata befolyásolták a tőzsdét.

Berlin, jan. 31. (Utótőzsde.) Magyar aranyjáradék 77.60, osztrák hitelrészvény 138¾, osztr.-magyar államvasut 85¼, osztrák déli vasut 33.75, Károly Lajos-vasut 77¼. Zárlat felé javult.

Frankfurt, jan. 31. (Esti tőzsde.) Magyar aranyjáradék 77.60, osztrák hitelrészvény 213.87, osztrák-magyar államvasut 170¼, osztrák déli vasut 65⅞. Megszilárdult.

Páris, jan. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Gyenge irány mellett *12 óra 50 perczkor jegyeznek*: 3%-os járadék 81.35, 4½%-os járadék 107.65, olasz járadék 93.75, magyar aranyjáradék 77.50, egyiptomi kölcsön 273.75, spanyol járadék 67, török vasuti kölcsön 14.10, ottoman bank 503.75, Rio Tinto 565, Szuez-részvény 2070, Panama-részvény 295, osztrák-magyar államvasut 425, osztrák déli vasut 180. Szilárd.

3 óra 40 perczkor záródnak: 3%-os járadék 81.42, 4½%-os járadék 107.67, törleszthető járadék 85.05, magyar aranyjáradék 77⅝, magyar vasuti kölcsön 300, magyar országos bank 458.75, osztrák-magyar államvasut 422.50, osztrák déli vasut 180, ottomán bank 504.68. Szilárd.

London, jan. 31. (Zárlat.) Magyar aranyjáradék 76.75, osztrák aranyjáradék 87, osztrák ezüstjáradék 64, angol consolok 102.15, ezüst 44¼. Lanyha.

London, jan. 31. (Megnyitás.) Angol consolok 102¼.

Newyork, jan. 30. (Kabelsürgöny.) Váltó Berlinre 400 márkáról (60 napilátra) 95, váltó Londonra 4.83½, négyszázalékos tőkésitett kölcsön 1877-ből 126, Erie-vasut 28 váltó Párisra 5.21⅞.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető hely szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra *U*-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a transaktió-költségek, továbbá a medió- és ultimo-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 62 frt 15 kr. 100 frank vista = 50 frt 10 kr.

Január 31.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet a utolsó zárlathoz képest osztr. értékben	
PÁRIS.					
*Franczia 3%-os járadék		81.42	—.—		—.—
» 4½%-os »		107.67	—.—		—.—
Osztrák-magyar államvasut	M	422.50	210.88	—	0.63
Osztrák déli vasut	M	180.—	82.68	—	0.63
*Osztrák földhitel-részvénytársaság	U	—.—	—.—		—.—
*Franczia törleszthető járadék	U	85.05	—.—		—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék	M	—.—	—.—		—.—
Magyar vasuti kölcsön	K	300.—	149.82		—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	U	—.—	—.—		—.—
Bécsi unió-bank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar aranyjáradék	U	77.63	96.91	—	0.06
Magyar 5%-os papirjáradék	U	—.—	—.—		—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—		—.—
BERLIN.					
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék	K	62.40	78.06	—	0.86
» 5%-os »	U	—.—	—.—		—.—
» 4⅕%-os ezüstjáradék	K	64.20	79.89	—	0.47
» 4%-os aranyjáradék	K	87.60	109.10	—	0.76
Magyar aranyjáradék	U	78.—	97.04	+	0.13
» 5%-os papirjáradék	U	67.—	83.48	—	0.25
» keleti vasuti kötvények	K	76.10	94.63	—	0.37
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv.	K	100.40	124.92	—	0.48
Osztrák hitelrészvény	U	138.70	267.87	+	0.63
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—		—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	85.40	212.29	+	0.24
Osztrák déli vasut	U	33.70	83.69		—.—
Károly-Lajos vasut	U	77.50	192.60	—	1.26
Kassa-oderbergi vasut	K	56.20	137.34		—.—
*Román vasutirészvények		—.—	—.—		—.—
Orosz bankjegy		174.50	108.45	—	0.05
Váltó bécsi piaczra		160.70	62.14	—	0.04
*Keleti kölcsön II. kibocsátás		—.—	—.—		—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	K	—.—	—.—		—.—
» leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—		—.—
» országos bank	K	—.—	—.—		—.—
FRANKFURT.					
Osztrák 4% -os papirjáradék	K	62.70	78.43	—	0.49
» 5%-os »	U	—.—	—.—		—.—
» 4⅕%-os ezüstjáradék	K	64.30	80.01		—.—
» 4%-os aranyjáradék	K	87.70	109.34	—	0.40
Magyar aranyjáradék	U	77.50	96.42	—	0.74
» %-os papirjáradék	U	67.—	83.48	—	1.24
Osztrák hitelrészvény	U	213.75	267.84	—	0.38
Osztrák-magyar bank	U	—.—	—.—		—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	170.62	212.37	—	0.70
Károly-Lajos vasut	U	154.87	192.65		1.42
Osztrák déli vasut	U	68.03	83.39	—	2.60
Erzsébet osztrák nyugoti vasut	K	—.—	—.—		—.—
Magyar-gácsországi vasut	U	—.—	—.—		—.—
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötvények	K	—.—	—.—		—.—
Váltó bécsi piaczra		160.50	62.22	+	0.09
*4½%-os földhitelintézeti záloglevél	K	—.—	—.—		—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—		—.—
Magyar jelzálog-bank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar orsz. bank		—.—	—.—		—.—

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Prága, jan. 30. A *czukorpiaczon* nem volt említésre méltó forgalom; árhatárok készáruért 26.40—27.15 frt, határidő áruért 14.10—14.85. — *A szeszpiaczon* általános tartózkodás mellett változatlanok az árak.

Trieszt, jan. 30. A *czukorpiacz* centrifugal pilé kész szállitásra 21¼—21¾ frt. — *Kávé* valamivel javult. — *Szesz* kész magyar áru 18 frt, oláh kész áru 15 frt, német 15¼—15⅜ frt.

Berlin, jan. 31. *Buza, rozs* és *zab* bágyadt, *olaj* és *szesz* csendes.

Hamburg, jan. 30. *Petroleum* helyben 7.40 márka.

Páris, jan. 31. *Buza* és *olaj* csendes, *liszt* és *szesz* tartva.

Havre, jan. 30. *Kávé*: Santos good average folyó hónapra 78½ frank, négy hónapra 78½ frank.

London, jan. 30. Gabona nyugodt, angol *buza* ½—1, indiai ½, délorosz ½ shillinggel olcsóbb; *liszt bab* és *borsó* nyugodt, ½ shillinggel olcsóbb; *tengeri* és *árpa* tartott; közönséges *zab* ¼ shillinggel olcsóbb — *Repczeolaj* 24¼. — Felhozatal: Buza 21194, árpa 33102, zab 64504 qu. — Az időjárás fagy.

Antwerpen, jan. 30. *Petroleum* 18½ frank. Emelkedő.

Bréma, jan. 30. *Petroleum* helyben 7.60 márka Szilárd.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Átszámitási árfolyam német piaczokra 100 márka vista 62.15 frt, 100 fr 50.10 frt.

Január 31.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben	
PÁRIS.				
Buza folyó hóra	23.30	11.67		—.—
— februárra	23.80	11.67	—	0.05
— márcz.-tól 4 hóra	23.80	11.94	—	0.10
— májustól 4 hóra	24.10	12.07	—	0.07
Liszt folyó hóra	51.10	16.12	—	0.03
— februárra	51.25	16.16	—	0.05
— márcz.-tól 4 hóra	52.10	16.42	—	0.06
— májustól 4 hóra	52.60	16.57	—	0.06
Olaj folyó hóra	54.—	27.05		—.—
— februárra	54.—	27.05		—.—
— márcz.-tól 4 hóra	54.25	27.17		—.—
— májustól 4 hóra	54.25	27.17		—.—
Szesz folyó hóra	46.25	25.24		—.—
— februárra	46.75	25.51		—.—
— márcz.-áprilisra	47.—	25.64		—.—
— máj.-tól 4 hóra	47.75	26.07		—.—
BERLIN.				
Buza ápr.-májusra	169.25	10.52	—	0.0
— május-juniusra	171.75	10.67	—	0.0
Rozs ápr.-májusra	122.75	7.62	—	0.03
— május-juniusra	124.75	7.75	—	0.02
Zab ápr.-májusra	116.—	7.21	—	0.03
— május-juniusra	118.50	7.36	—	0.05
Olaj ápr.-májusra	46.40	28.84	+	0.06
— május-juniusra	46.50	28.90	+	0.08
Szesz ápr.-májusra	99.80	61.03	—	1.18
— május-juniusra	100.50	62.46	—	0.19
STETTIN.				
Buza ápr.-májusra	170.—	10.57		—.—
— jun.-juliusra	174.50	10.85	+	0.04
Rozs ápr.-májusra	119.—	7.40	—	0.06
— jun.-juliusra	123.50	7.68	—	0.03
Olaj jan.-ra	46.60	28.90		—.—
— ápr.-májusra	46.70	29.02		—.—
Szesz kész szállitásra hordó nélkül	98.—	59.91	—	1.18
— Kész szállitásra 50 márka fogyasztási adóval	49.20	30.58	—	0.18
— Kész szállitásra 70 márka fogyasztási adóval	31.20	19.39	—	0.07
— deczemb.-jan.-ra	99.50	61.84		—.—
— ápr.-májusra	—.—	—.—		—.—
KÖLN.				
Buza márcziusra	17.80	11.08		—.—
— májusra	18.10	11.25	—	0.03
Rozs márcziusra	12.80	7.95		—.—
— májusra	13.—	8.08		—.—
Olaj kész szállitásra	25.50	31.70		—.—
— májusra	24.90	30.95	+	0.12
BOROSZLÓ.				
Buza	16.20	10.07		—.—
Zab	—.—	—.—		—.—
Szesz	48.30	30.02		—.—
Rozs	11.40	7.09		—.—
Repcze	20.40	12.68		—.—
Tengeri	11.80	7.33		—.—

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Sertésvásár.

Bécs (St.-Marx), jan. 31. (Távirat.) Felhajtatott: 9045 sertés, közte 1035 bakonyi nehéz, 2010 könnyebb és 6000 süldő. A magyar sertések ára szilárd irány mellett 50 krajczárral emelkedett. Az üzlet nyugodtan folyt le. Fizettek: bakonyi nehéz sertésekért 45—46.50 frtot könnyebbekért 41—44 frtot, süldőkért 27—36 frtot szalonnáért 51—52 frtot, zsirért 57—58 frtot, 100 kilogrammonkint.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **A gazdakör** igazgatósága február 2-án délután 4 órakor ülést tart, melyre a tagok tisztelettel meghivatnak.

NAPIREND: február 1-én.

Naptár: Szerda. — Róm. kath.: Pongrácz pk. vt. — Prot. Brigitta. — Görög-orosz: (január 20.) Eutim ap. — Zsidó: (svat 19.) — Nap kél 7 ó. 29 p., nyug. 4 ó. 59 p. — Hold kél 9 ó. 22 p. este, nyugsz. 9 ó. 29 p. d. e.

Honvédelmi miniszter fogad d. u. 2—3.

Horvát miniszter fogad d. e. 10— d. u. 2.

Főváros törvényhatóságának közgyülése d. u. 4 órakor az uj városháza nagy termében.

Magyarhoni földtani társulat közgyülése d. u. 5 órakor az akadémia földsz. termében.

Orsz. iparegyesület szeszes italok szakosztályának ülése d. u. 5 órakor (uj-utcza 4.)

A budapesti philologiai társulat ülése d. u. 5 órakor a m. tud. akadémia heti ülés termében.

Pestmegyei bál a vigadóban.

Az önkéntes tüzoltó testület zártkörü tánczvigalma a VI—VII. ker. kör termében.

Az osztrák-magyar vasuti kalauzok egyesületének bálja a régi polg. lövöldében.

A ferenczvárosi kör tánczestélye a bakácsteri város épület disztermében.

A budapesti tanitó egyesület hangversenynyel egybekötött tánczmulatsága a «Fáczán» vendéglőben.

A budapesti magyar iparosok franczia társas-estélye a «Tigris» szálló termeiben.

Böcklin-kiállitás a mücsarnokban (Andrássy-ut 69.) d. e. 9— d. u. 5. Belépti dij 50 kr.

Kereskedelmi muzeum hazai termékek állandó kiállitása a városligeti iparcsarnokban. Nyitva áll naponkint dél 12 órától délutáni 4 óráig. A muzeum igazgatóságának irodája ugyanott reggeli 9—12-ig és délutáni 3—6 óráig. Belépti dij 20 kr.

Nemzeti muzeum: képtár d. e. 9— d. u. 1.

Országos képtár az akadémia palotájában d. e. 9—d. u. 1

Történelmi arczképcsarnok a budai várbazárban nyitva d. e. 9—12.

Orsz. tanszermuzeum a budai állami tanitóképző intézet épületében d. e. 9—12 és d. u. 3—6.

Müszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-től 1-ig d. u. 3—5.

Vörös-kereszt-egylet Erzsébet-kórháza (Buda déli pályaudvar közelében) megszemlélhető naponkint d. e. 10—11 óra között

Egyetemi könyvtár d. e. 10—12 és d. u. 3—7.

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7-ig.

Muzeumi könyvtár d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Seemann központi kávéháza villamos világitással az egyetem-utcza és Ferencziek-tere sarkán.

Állatkert nyitva egész nap. Belépti dij 30 kr.

Kivonat a hiv. lap jan. 31-ki számából.

Árverések a fővárosban. Ringler Márton 457 frtra becs. ingós. febr. 7. (vas-utcza 1.) Münz Mór 700 frtra becs. ingós. jan. 31. (király-utcza 18.) Lorencz Adolf 462 frtra becs. ingós. febr. 1. (soroksári-utcza 41.) Klivár József 323 frtra becs. ingós. febr. 4. (váczi-körut 5.) Hecks Alfréd 352 frtra becs. ingós. febr. 3. (szervita-tér 9.)

Árverések a vidéken. Szabó Juliánna 7800 frtra becs. ingatl. máj. 4. Kecskemét. Gyulai András 600 frtra becs. ingatl. febr. 27. Halas. Csiszár Katalin 700 frtra becs. ingatl. febr. 29. Halas. Pethő Antal 14939 frtra becs. ingatl. máj. 2. Nyiregyháza. Krausz Mátyásné 2301 frtra becsült ingatl. febr. 2. Kis-Czell. Szucsigán Tódor 623 frtra becs. ingatl. febr. 17. Sejtény. (Makó.) Steffanits Ferencz 419 frtra becs. ingatl. febr. 21. Szombathely. Hamp József 2851 frtra becs. ingatl. febr. 3. Csákova. Fényes Julia 4627 frtra becs. ingatl. febr. 17. Bugyi. (Pestvidéki kir. tvszék.) Mattyasovszky Alajos 6373 frtra becs. ingatl. febr. 27 Rózsahegy. Freudmann József 2662 frtra becs. ingatl. febr. 6. Kassa. Juhász Sándor 2620 frtra becs. ingatl. febr. 6. Mező-Bánd. Fleischmann Mór 4785 frtra becs. ingatl. Pozsony.

Csődmegnyitás. J. Händler temesvári lakos ellen. csődbiztos Virter Antal törvényszéki biró, tömeggondnok dr. Weldin József temesvári ügyvéd, bej. határidő márczius 12.

felvilágositások kérettek és adattak is és ezzel az ügy elintézést nyert. — Az *uj orosz kölcsönnek* Párisban való megkötéséről szóló hirekre vonatkozólag a *Journal de St. Petersbourg* tőzsdei tudósitója azt mondja, hogy merőben felesleges kijelenteni, hogy ez a hir esztelenség. A Journal de St. Petersbourg hivatkozik arra, hogy néhány nap előtt fejtegette a folyamatba teendő pénzügyi intézkedéseket és az utóbbi napokban semmi sem történt, a mi ezen irányon változtatott volna.

Pétervár, jan. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Az a hitel, melyet a nyugati orosz tartományokban az orthodox vallás támogatása czéljából a szent zsinat rendelkezésére bocsátanak, az idén majdnem kétszer annyira rug, mint a mult évben.

Konstantinápoly, jan. 31. A Reuter-ügynökség jelenti: Hire jár, hogy Kiajlin bej legközelebb Szófiába megy, hol ugyanazon teendőket teljesiti, melyek annak idején Gadban effendi hivatását képezték.

Konstantinápoly, jan. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) A porta Zeilah kiüritését követeli az angoloktól, mert Abdul Aziz szultán 1875-ben csak hübérül engedte át 7000 török lira tributumért.

Szerajevo, jan. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A Boszniában és Herczegovinában élő katholikusok áprilisban *Stadler* püspök vezetése mellett Rómába szándékoznak zarándokolni.

Szófia, jan. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az udvar hétfőn visszatér Szófiába.

KÖZGAZDASÁG.

Lipcse, jan. 31. A lipcsei diskontó-társaság hitelezőinek bizottsága elhatározta, hogy a bejelentett követelésekre 30% erejéig kiegyenlitést fog eszközölni. A hitelezők bizottsága által megejtett vizsgálatok alapján bizonyosnak mutatkozik, hogy körülbelül 60 százalék lesz fizethető.

Pétervár, jan. 31. Az *uj orosz kölcsönnek Párisban* való megkötéséről szóló hirekre vonatkozólag, a Journal de St. Petersbourg tőzsdei tudósitója azt mondja, hogy «merőben felesleges kijelenteni, hogy ez a hir esztelenség. A Journal de St. Petersbourg néhány nap előtt fejtegette az ez állam által folyamatba teendő pénzügyi intézkedéseket és ez utóbbi napokban mi sem történt, a mi ez irányon változtatott volna.»

Washington, jan. 31. Az elnök kiáltványt bocsátott ki, melynek értelmében a német kikötőkből érkező hajók után beszedett hat centnyi tonnailleték megszüntetik.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **Osztrák-magyar Lloyd**. Mint a bécsi félhivatalos Pol. Corr.-nek Budapestről jelentik, a két kormány és az osztrák-magyar Lloyd-társaság közt a szubvenczió-kérdésén kivül semmiféle differenczia sem áll fenn, és ebben az egy kérdésben is már annyira közeledtek egymáshoz a felek, hogy a teljes megegyezés legközelebb biztosan várható. Ha a szubvencziót nem szállitják le jelentékenyen, akkor a Lloyd-társaság a szolgálatot és szervezetét olykép változtatja meg, hogy az jobban megfeleljen a két kormány érdekeinek, mint eddigelé.

IPARÜGYEK.

— **Az országos iparegyesület** igazgatósága tegnap *Zichy* Jenő gróf elnöklete mellett ülést tartott, a melyen mindenek előtt több uj tagot jelentett be a titkár. Az igazgató jelentést tett több szakosztály ujjáalakitásáról. Az igazgatóság örvendetes tudomásul vette, hogy a háziipari szakosztály elnökségét *Németh* Imre min. tanácsos s a kereskedelmi muzeum igazgatója elfogadta, mert az igazgatóság a háziipar fejlődését leginkább a kereskedelmi muzeummal kapcsolatban véli előmozdithatónak. Az épitő- és mü-ipari szakosztály elnökévé *Palóczi* Antal, a butoripari szakosztály elnökévé *Krámer* Sámuel választatván meg, tudomásul szolgál s az utóbbi szakosztálynak ügyrend módositása jóváhagyást nyer. Vasvármegye átirata, a melyben az egyesület fölhivására késznek nyilatkozik két vasmegyei fiunak háziipari tanmühelyekben való kiképzésére ösztöndijat alapitani, tudomásul vétetvén, érdemleges elintézés végett a háziipari szakosztálynak adatik ki. A stuttgarti kereskedelmi s iparkamara többféle közgazdasági érdekü munkálatát küldi meg az egyesületnek, a melyeket az illető szakosztályokban ismertetni fognak. Az állami középiskola vizsgálataira az egyesület képviseletében Eőry Farkas Kálmán és Jungfer Gyula igazgatósági tagok küldetnek ki. A budapesti lakatos ipartestület átiratát, a mely egy konkrét eset alkalmából arra kéri az egyesületet, hogy intézkedések tétessenek annak meggátlására, hogy magyar iparosok külföldi tárgyakat saját formájuk alatt ne hozhassanak forgalomba, véleményes javaslattétel végett az illetékes szakosztályoknak adták ki. Végre igen érdekes eszmecserét keltett az egyesület pénzügyi viszonyainak rendezése s a házvételi terhek konvertálása. Az eszmecsere folyamán Zichy Jenő gróf, Burchard Konrád, Fischer I.. Havas Sándor, Eőry Farkas Kálmán, Steindl Imre, Rausch Ferencz és Falk Zsigmond lovag által tett javaslatok összeegyeztetés végett, a végrehajtó bizottsághoz tétetnek át, a melynek ide vonatkozó javaslatait az igazgatóság az e czélból tartandó rendkivüli ülésén fogja tárgyalni és elintézni. Miután még a kiállitási szakosztálynak ujjáalakitása határozatba ment, az ülés véget ért.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Az aranyjáradék-kibocsátás**. A harmincz millió forint névértékü magyar aranyjáradék-kötvény kibocsátása végett a Rothschild-hitelintézeti csoporttal kötött szerződést Tisza Kálmán, mint pénzügyminiszter tudvalevőleg szombaton irta alá. Mint szerződő felek a bécsi, frankfurti és londoni Rothschild-czégek, az osztrák hitelintézet, az osztrák földhitelintézet, a magyar hitelbank, a berlini disconto-társaság és a berlini Bleichröder czég szerepelnek s ezeken kivül a csoport többi tagjai is részt vesznek ebben az üzletben. A csoport arra kötelezte magát, hogy a harmincz millió forint összegü aranyjáradékot fix veszi át. Az egyes összegek átvételi idejét ugy állapitották meg, hogy májusban az utolsó részletet is át kell venni. Természetes, hogy a csoport, ha a viszonyok az aranyjáradék eladására kedvezők lesznek, az összeget hamarabb is átveheti, viszont, ha politikai krizis talál kiütni, ez a csoportot az átvétel kötelezettsége alól felmenti.

** **Az ultimo az értéktőzsdén** minden zavar nélkül simán folyt le. A prolongáczió-tételek egy fél hónapra a következők voltak: Magyar aranyjáradék 12½—17½ kr deport, magyar papirjáradék 7½—12½ kr deport, magyar hitelbank 20—10 kr report, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank simán — 5 kr deport, magyar jelzáloghitelbank simán — 5 kr report.

** **Osztalékok**. A *budapesti közuti vaspályatársaság* igazgatósága az 1887. évi üzletévre részvényenkint 24 frt osztalék fizetését fogja a közgyülésnél javaslatba hozni. — *Az első magyar gyapjumosó és bizományi részvénytársaság* igazgatósága elhatározta, hogy a közgyülésnek 15 frtnyi, vagyis 7½% osztalékot fog inditványozni.

* **A pesti hazai első takarékpénztár-egyesület** ebruár 7-én tartja ez évi rendes közgyülését. A jelentésből, melyet az igazgatóság a közgyülés elé fog terjeszteni, kiemeljük a következőket: Legfontosabb változás a lefolyt évi üzletben az a tetemes emelkedés, mely a hosszabb lejáratra elhelyezett és minden viszonyok közt kedvező és biztos kamatozást nyujtó kölcsönök álladékában mutatkozik; ezek ugyanis a mult évi 52 millió 779 ezer frtról 58 millió 159 ezer frtra, tehát mintegy 5½ millióval emelkedtek és pedig részint a kir. kincstártól leszámitolt államjavak vételárában, részint más nagyobb kölcsönökben. Valamint nagymérvü az emelkedés az u. n. nyilthiteli — leginkább a gazdaközönségnek bekebelezési biztositék mellett váltók alapján adott — kölcsönökben is, melyek álladéka az 1886. évi 1.712,360 frt helyett 2.740,748 frtot tesz. Természetesen ez előnyös elhelyezéseket más értékek, nevezetesen az értékpapirállomány kevesbitése által kellett és lehetett elérni, és ez az oka, hogy ez utóbbiak, az időközbeni sorsolásokat is ide számitva, szintén több mint 5 millióval apadtak. Az összes értékpapirálladék a mult évi névértékü 33.281,740 frt helyett 27.751,740 frtot tesz, 26.423928 frt árfolyamértékben; az árfolyamveszteségek fedezésére szolgáló alapszabályszerü külön tartalékalap pedig, a legalacsonyabb árfolyamok alapul vétele mellett is, 6.094,687 frtot, vagyis az egész értékpapirálladéknak mintegy 23½%-át teszi. a kezelés alatti 106.761,118 frtnyi tőke mintegy 60%-ig hosszabb lejáratu, de azért legnagyobb részben előbb is felmondható, mintegy 40%-ig pedig azonnal mozgósitható értékekben van elhelyezve, és igy minden eshetőségre lehető előrelátással gondoskodva van, ugy az egyesületi részvényesek, mint a betevők érdekeiről. A közgyülési felhatalmazás alapján, az igazgatóság megkezdte az egyesület váczi-köruti házának átépitését s annak a hivatali helyiségekül szolgáló utczai része már teljesen el is készült, és a hivatalok augusztus óta már ezen, a forgalom igényei, valamint a kezelés czélszerüsége és a közönség kényelmének minden tekintetben megfelelő uj helyiségekben vannak elhelyezve. A bérházul használandó rész átépitése szintén folyamatban van és folyó évi augusztusra teljesen elkészül. A budai fiókpénztárt augusztus 1-én, ideiglenesen a II. ker. Főutcza 6. sz. ház I. emeletén elhelyezve, megnyitották s annak már eddigi müködése is szép eredménynyel járt. E fiókpénztár végleges és minden tekintetben czélszerü elhelyezhetése végett, szintén közgyülési felhatalmazás alapján, a fővárosi közmunkák tanácsától megszerezték a II. ker. fő- és jégverem-utczák sarkán fekvő telket, a melyen a kitüzött czélnak megfelelő épület felépitését remélhetőleg még ez év folyamán megkezdi az igazgatóság. Sajnálattal jelenti az igazgatóság, hogy az egyesület legrégibb tisztviselője, id. Vida Károly pénztárnok, folyó évi január 6-án elhalt; az elhunytnak érdemeit, ki 43 éven át, csaknem az intézet fennállása óta, becsületesség, példás szorgalom és pontossággal végezte teendőit, már igazgatósági jegyzőkönyvileg megfelelően méltatták és ezt a közgyülésnek is tudomására hozzák, mivel érdemei elismeréséül, temetkezési és ama költségekre, a melyekből családja által részére megfelelő siremlék fog állittatni, a szabályszerünél nagyobb összeget — 1000 forintot — utalványozott az igazgatóság az egyesületi nyugdijalap terhére. Ezek előre bocsátása után a bemutatott mérleg szerinti 1.360,548 frt 74 kr tiszta jövedelem felosztása iránt a következő javaslatot teszi az igazgatóság: A tiszta nyereségként mutatkozó 1.360,548 forint 74 krból levonva: 1. az alapszabályszerü különféle, összesen 11½ százalékot tevő jutalékokat 156,463 forint 11 krt, 2. továbbá a tartalékalapnak 10%-ot 136,054 frt 87 krt, együtt 292,517 frt 98 krt, az ily módon fennmaradó 1.068,030 frt 76 krból 3. adassék osztalékul minden részvényre *400* frt, a mi 2400 részvény után a szelvények bélyegilletékével együtt 963,000 frt, 4. a tisztviselők külön jutalmazására 16,000 frt, 5. köz és jótékonyczélokra, betudva a közgyülés jóváhagyásának reményében az év folyamán már kifizetett 1800 frtot, 26,000 frt, 6. végre az egyesületi nyugdijalap gyarapitására mint rendkivüli adomány 23,030 frt 76 kr. Az ezek után még fennmaradó 40,000 frt pedig az 1888. üzletév javára vitessék át.

** **A magyar kereskedelmi csarnok** választmánya ma tartotta meg alelnöke: Brázay Kálmán vezetése alatt rendes havi ülését, melyben a következő fontosabb dolgok tárgyaltattak: A belügyminiszterium leirata, mely szerint a teherkocsiknak a lánczhidon való közlekedése — habár némi, a hid teherképessége által indokolt korlátozással — továbbra is megengedtetik, örvendetes tudomásul vétetett. Ezután Pinkász Zsigmond választmányi tag inditványára elhatározták, hogy a m. kir. pénzügyminiszteriumnál kérvényt nyujtanak be az iránt, hogy kereskedői számlák, ugy mint ez Ausztriában van, 10 frtnyi összegig bezárólag bélyegmentesek legyenek. Id. Schulcz József indítványozza, hogy a csarnok kebelében forgalmi szakosztály létesittessék, hogy továbbá a miniszteriumnál lépések tétessenek az iránt, hogy a vasuti igazgatóságok rendelete ellenében, a mely szerint csupán a fuvardijat fizetőknek, tehát az áruk czimzettjének szolgáltassanak ki az esetleges fuvardij-felülfizetések, tartassék fenn az eddigi szokás, a mely szerint azok birtokosai is fel vannak jogositva esetleges felülfizetések reklamálására. Ez inditványok véleményezés végett a szállitók szakosztálya elé utaltatnak. Végül a tagok számának örvendetes szaporodása tudomásul vétetik.

** **Fizetésképtelenségek**. A bécsi Kreditorenverein a következő fizetésképtelenségekről teszt jelentést: Neubauer Gusztáv vegyes árukereskedő Bécsben, Baumgartgartner Luigi tajtékáru kereskedő Trieszben, Sztisovics Milován kereskedő Weiczeban, Perschun és Markovics szabóüzlete Alekszináczban, Mladenovics Videje H. szabóüzlete Nisben, Sikicze M. és társa kereskedő czég Zenggben, Halmágyi Viktor kereskedő Marosvásárhelyen, Hevesi Sándor ruhakereskedő Budapesten, Maiblum Leon kereskedő Brodiban, Friedrich Miksa kereskedő Schaumburgban, Neumann M. Bünauburgban.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Január 31. —

Gabona-tőzsde.

A *buza*-üzlet ma is szilárd irányt követett. A kinálat gyenge volt, a vételkedv mérsékelt és mintegy 10,000 mm. adatott el, teljes tegnapi árakon. Egyéb gabonanemekben csak gyér volt a forgalom és irány meg árak teljesen változatlanok maradtak. — Eladatott: **Buza**: *Tiszavidéki* 2500 mm. 78.4 k. 7.40 frt, 300 mm. 81.5 k. 7.40 frt, 100 mm. 80.5 k. 7.40 frt, 800 mm. 80.5 k. 7.40 frt, 400 mm. 80.5 k. 7.42½ frt, 300 mm. 80.5 k. 7.42½ frt, 100 mm. 80.5 k. 7.40 frt, 400 mm. 80.5 k. és 500 mm. 78 k. 7.40 frt, 100 mm. 80.5 k. és 100 mm. 80 k. 7.40 frt, 300 mm. 80 k. 7.40 frt, 100 mm. 80 k. 7.40 frt, 300 mm. 79.5 k. 7.35 frt, 100 mm. 79 k. 7.30 forint, 300 mm. 79.5 k. és 200 mm. 78·8 k. 7.37½ frt, 100 mm. 78.6 k. 7.27½ frt, mind három hónapra.

Pestvidéki 200 mm. 79.5 k. 7.37½ frt, 500 mm. 79.5 k. 7.25 frt, 500 mm. 79 k. 7.35 frt, 1000 mm. 78.5 k. 7.30 frt, 100 mm. 76.5 k. 7.05 frt, mind három hóra.

Fehérmegyei 900 mm. 79 k. 7.42½ frt, három hóra. *Északmagyarországi* 800 mm. 78 k. 7.20 frt, három hóra.

Tengeri 100 mm. 5.70 frt, 200 mm. 5.60 frt mindkettő készpénzfizetés mellett.

Mai hivatalos effektiv árak:

			frttól	frtg
Buza	uj bánsági	78—81 k/g	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	78—81 »	7.05	7.30
—	» pestvidéki	76—81 »	7.—	7.25
—	» fehérmegyei	78—81 »	7.05	7.30
—	» bácskai	78—80 »	7.10	7.30
—	» északmagyarorsz.	78—81 »	6.85	7.15
Rozs	»	70—72 »	5.55	5.80
Árpa	» takarmány	60...62 »	5.40	5.60
—	» égetni való	62—64 »	5.75	6.80
—	» sörfőzdei	64—66 »	6.90	7.60
Zab	»	39—41 »	5.40	5.75
Tengeri	» bánsági	75 »	5.65	5.70
—	» másnemü	73 »	5.55	5.60
Köles	»	— »	6.25	7.—
Repcze	» káposzta	— »	—.—	—.—
—	» bánsági	— »	—.—	—.—

Határidőüzlet mérsékelt forgalom mellett az alacsonyabb new-yorki és londoni gabonaárfolyamok következtében lanyha irányban nyilt meg, de később a nagy havazások következtében jelentékenyen megszilárdult. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra mintegy 20,000 mm. 7.27, 7.28, 7.29, 7.30 és 7.31 forinton.

Szokványbuza őszre mintegy 10,000 mm. 7.66, 7.68, 7.69és 7.70 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 10,000 mm. 5.99, 6, 6.01 és 6.02 forinton.

Szokványzab tavaszra mintegy 5000 mm. 5.63, 5.65 és 5.66 frton.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén valamivel nyugodtabb irány mellett gyenge volt a forgalom. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 7.30 és 7.29 frton.

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 7.69 és 7.68 forinton.

Déli 1 órakor hivatalosan záródnak.

Szokványbuza tavaszra	frt	7.29	—	7.30
Szokványbuza őszre	«	7.67	—	7.69
Uj tengeri május-juniusra	«	6.—	—	6.02
Szokványzab tavaszra	«	5.65	—	5.67

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom mérsékelt volt és az irány, daczára az alacsonyabb berlini gabonaárfolyamoknak fedezési és véleményvásárlásokra és a tartós havazás következtében szilárd volt. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 20,000 mm. 7.30, 7.31, 7.32, 7.33 és 7.32 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 6.02, és 6.03 frton.

Szokványzab tavaszra mintegy 10,000 mm. 5.62 5.64, 5.65 és 5.66 frton.

Délután 5 órakor záródnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	7.31	—	7.33
Szokványbuza őszre	»	7.68	—	7.70
Uj tengeri május—juniusra	«	6.02	—	6.04
Szokványzab tavaszra	«	5.65	—	5.67
Káposztarepcze aug.—szept.-re	«	10.⅝	—	10.¾

Terménytőzsde.

Terményekben mérsékelt volt a forgalom. **Szilva** határozottan szilárd, bosznia zsákáru szokványminőségben kész szállitásra 6.50 frt, 75 dbos 12.50 frton, 100 hordó kereskedelmi áru kész szállitásra Sziszekben 6.25 forinton, köttetett 56 kilokint.

Értéktőzsde.

Buzditó jelentések hiányában a mai értéktőzsde lanyha és kedvetlen volt; az üzérkedési értékek árfolyama hanyatlott. Később kedvezőbb külföldi tudósitásokra javult irány, de a forgalom nem nyert nagy kiterjedést. Közlekedési vállalatok és helyi értékek ma is kevés figyelemben részesültek. A valuták és váltók nem változtak.

Előtőzsde.

Az előtőzsdén szilárd irány mellett osztrák hitelrészvény 268.80-tól 268.30-ig, magyar aranyjáradék mediora 96.70-től 96.80-ig, magyar papirjáradék 83.50-en köttetett.

11 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 268.80—268.90, magyar aranyjáradék 96.80—96.82½, magyar papirjáradék 83.45—83.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén gyengébb irány uralkodott; a forgalom is gyenge volt. Osztrák hitelrészvény 268.70 és 268.20 közt ingadozván, maradt 268.70 pénz, magyar hitelbank maradt 271.50 pénz, magyar leszámitoló és pénzváltó bank 85⅝-on, budapesti bankegyesület 103.50-en, magyar aranyjáradék mediora 96.65-től 96.80-ig, magyar papirjáradék 83.35-től 83.45-ig, molnárok és sütők malma 338-tól 343-ig, Pannonia malom 740-en, Athenaenm 510-en, Drasche-féle téglagyár 220-on köttetett.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 268.70—268.80, magyar hitelbank 271.50—271.75, magyar aranyjáradék 96.80—96.82½, magyar papirjáradék 83.40—83.42½.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 2—2.50 frt, nyolcz napra 5—6 frt, egy hóra 10—12 frt.

Utótőzsde.

Az utótőzsde iránya határozatlan volt. Osztrák hitelrészvény 268.40-től 268.60-ig, magyar aranyjáradék 96.72½-en kelt.

2 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 268.50—268.60, magyar aranyjáradék 96.72½—96.75.

Esti tőzsde.

Az esti tőzsdén igen gyenge üzlet volt. Osztrák hitelrészvény 268.50-től 268.40-ig, magyar aranyjáradék 96.67½-től 96.70-ig, magyar papirjáradék 83.30-on árultatott.

6 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 268.50—268.60, magyar aranyjáradék 96.67½—96.70, magyar papirjáradék 83.30—83.35.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, január 31. Nehéz áru kerestetik.. Magyar uraségi öreg, nehéz 47—49 forint, fiatal nehéz 49½—51 forint, fiatal közép 49—50 forint. fiatal, könnyü 48½—49 forint, közönséges (szedett) nehéz 47—48 forint, közép 46½—48 forint, könnyü 46—47 forint. Romániai, bakonyi, átmeneti nehéz ——— frt, közép ——— frt, könnyü ——— frt, eredeti (Stachel) nehéz ——— frt, közép ——— frt Szerbiai nehéz 46—46½ frt, közép 45—46, könnyü 44—45 frt. Hizó egy éves, —.— forint, hizó két éves makkos ——— frt, hizó öreg —.— forint. — Sertésletszám: jan. 29-én volt készlet 79,214 drb, jan. 30-án felhajtatott 92 darab, január 30-án elszállittatott 774 darab, január 31-én maradt készletben 78,532 darab sertés.

BÉCSI ÉRTÉKTOZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, jan. 31. (Az *Egyetértés* távirata.) A mai előtőzsdén is lanyha volt az irány ama hirek következtében, melyek már tegnap is lanyhitó hatással voltak a tőzsdékre. Még az orosz kölcsönre vonatkozó pétervári hivatalos czáfolat sem változtatta meg az irányt, mert most az üzérkedés Bismarck herczeg jövő beszédjét tartja szem előtt, mely a tőzsdének valószinüleg határozott irányt fog adni. A deportok további emelkedésének annyiban volt kedvező hatása, hogy ez által az árfolyamok tarthatták magukat. Valuták megszilárdultak.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 268.25, magyar hitelbank 271, uniobank 192.25, osztrák tartományi bank 207, osztrák-magyar államvasut 212.40, elbavölgyi vasut 157.50, májusi járadék 78.25, magyar aranyjáradék 96.70, magyar papirjáradék 83.30, husz frankos arany 10.02, márka 62.17.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde gyenge árfolyamokkal nyilt meg. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 268.10, magyar hitelbank 271, osztrák tartományi bank 207, uniobank 192, angol-osztrák bank 100.50, bankegyesület 83.25, osztrák-magyar államvasut 212.40, déli vasut 82.75, Károly Lajos-vasut 193, májusi járadék 78.20, magyar aranyjáradék 96.65, magyar papirjáradék 83.30, husz frankos arany 10.02.

Később a Köln. Ztg ama hire, hogy Oroszországban uj csapatmozgalmak történnek a határ felé, ugy Berlinben, mint itt is lanyhább irányt idéztek elő. E mellett az üzlet jelentéktelen maradt. Váltók és valuták megdrágultak.

2 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 268.30, angol-osztrák bank 100.—, uniobank 192.—, bankegyesület 83.—, magyar hitelbank —.—, osztrák tartományi bank 206.25, osztrák-magyar államvasut 212.30, Károly Lajos-vasut 192.75, dunagőzhajózási részvény 348.—, Lloyd részvény —.—, északnyugati vasut 153.50, elbavölgyi vasut 156.80, tramway 216.75, déli vasut 82.75, papirjáradék 78.—, aranyjáradék 108.50, magyar aranyjáradék 96.70, magyar papirjáradék 83.25, északi vasut 2462, bécsi községi sorsjegy 128.50, 20 frankos arany 10.02½, márka 62.20. Járadékok lanyhák.

Bécs, jan. 31. *(Magyar értékek hivatalos zárlata)*. Magyar földtehermentesitési kötvények 104.40, Erdélyi földtehermentesitési kötvények 104.50. 5½%-os magyar földhitelintézeti záloglevél —.—. Erdélyi vasutr. 168.50 Magy. keleti vasut els. k 110.75. Magy. ny. sorsjegy 118.50. Szőlődézsmaváltsági kötvények —.— 5%-os papirjáradék 83.20. Tiszavölgyi sorsjegy 123.—, Magyar 4%-os aranyjáradék 96.70. Magyar vasuti kölcsön 148.75, Magyar hitelbank 271.—. Alföldi vasut 171.50. Magyar északkeleti vasut 153.25. Keleti vasuti elsőbbség 94.75. Tiszavidéki vasut-részvény 248.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank részvény 85.—. Kassa-oderbergi vasutrészvény 138.—. Dohány-részvények —.—. Leszámitolóbank —.—. Temes Béga —.—.

Bécs, jan. 31. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 268.30. Déli vasut 82.75. 4%-os aranyjáradék 108.60. Váltó Londonra 126.35. Károly-Lajos vasut 192.75. 1864-es sorsj. 166.—. 1860-as sorsjegy —.—, Török sorsjegy 18.30. Angol-osztrák-bankrészvény 100.—. 4·2%-os ezüstjáradék 79.85. Osztrák államvasut 212 50, 20-frankos 10.02, 4·2%-os papirjáradék részv. 78.05. Osztrák hitelsorsjegy 176.50. osztrák-magyar bankrészvény 864.—. Császi. kir. arany 5.97. Német bankváltók 62.15. Elbavölgyi vasut részv. 157.—. Bécsi bankegyesület részvényei 83.25. Dunagőzhajózási-társ.-részv. 347. Gyenge.

Esti tőzsde.

Bécs, jan. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az esti tőzsde üzlettelen volt. Az árfolyamok daczára a kielégitő berlini jelentésnek, kissé csökkentek, mert a hirlapi jelentések a helyzetről kedzezőtlenek voltak. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 268.76—268.50, uniobank 191.25, osztrák tartományi bank 206.75, török dohányrészvény 69.90, májusi járadék 78.10—77.90, osztrák aranyjáradék 108.50, magyar aranyjáradék 96.80, magyar papirjáradék 83.55—83.25.

5 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 268.55, Károly-Lajos-vasut 192.50, déli vasut 83, alpesi bányatársaság 30.20, májusi járadék 77.90, magyar aranyjáradék 96.72, magyar papirjáradék 83.27, husz frankos arany 10.02, márka 62.20, ultimóra 62.30.

Zárlat után jegyez osztrák hitelrészvény 268.60, magyar aranyjáradék 96.70.

Az **esti magánforgalomban** csak kevés kötés történt. Osztrák hitelrészvényben 268.65 és 268.70 között.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, jan. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A jelentékenyen alacsonyabb newyorki jegyzések és az angol piaczok lanyhább jelentései a mai tőzsdén bágyadt hangulatot idéztek elő; végül azonban mérsékelten javult az irány, mert a kinálat tartózkodó volt és daczára a gyenge vételkedvnek, nem volt elég anyag a piaczon. — Köttetett buza tavaszra 7.60, 7.59, 7.62, őszre 7.91, 7.90, 7.93, zab tavaszra 5.98, 5.96 és 5.97, május—juniusra 6.10, tengeri május—juniusra 6.54—6.53 frton.

Délután jelentékeny üzlet mellett nyugodt volt a hangulat. Buza tavaszra 7.61—7.62, őszre 7.93—7.94, zab tavaszra 5.97—5.98, tengeri május—juniusra 6.53—6.54 frton, rozs tavaszra inkább névleg 6.13—6.15 forint.

Kész áru üzlettelen.

Szesz ára tartott. Kész áru 26½ frton adatott el és záródik ma változatlanul 26⅞—26¾ frton.

BÉCSI ÁRUTOZSDE.

Bécs. jan. 31· (Az *Egyetértés* távirata.) A mai tőzsdén köttetett:

Czukor: 400 zsák pilé márczius—juniusra Triesztben 22¾ frt.

Petroleum: 5 waggon szalonolaj 20.75 frt, 3 waggon standard white 19.75 frt, mindkettő kész szállitásra Bécsben; 2 vaggon standard white Elbeteinitzben 19.65 frton.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Trieszt, jan. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Váltó Londonra 126.70, olasz bankpiaczokra 49.15, Napoleon d'or 10.01, májusi járadék 78.35, magyar papirjáradék 83.45, magyar aranyjáradék 96.80, osztrák hitelrészvény 268.70, osztrák-magyar Lloyd 456, olasz járadék 93.37. Csendes.

Berlin, jan. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az orosz kölcsönhirek czáfolata eleintén kedvezően hatott, de az üzlet pangott és csak külföldi járadékok meg vasutak voltak kissé élénkek. Orosz és magyar járadékok kináltattak. Később elgyengült az irány, de a zárlat napi fedezések következtében megszilárdult. Magánkamatláb 1½ százalék.

Berlin, jan. 31. (Tőzsdei tudósitás.) Korlátolt üzlet mellett nagyon szilárd az irány. A tegnapi hirek megczáfolása és a nyugati tőzsdék jobb hangulata befolyásolták a tőzsdét.

Berlin, jan. 31. (Utótőzsde.) Magyar aranyjáradék 77.60, osztrák hitelrészvény 138¾, osztr.-magyar államvasut 85¼, osztrák déli vasut 33.75, Károly Lajos-vasut 77¼. Zárlat felé javult.

Frankfurt, jan. 31. (Esti tőzsde.) Magyar aranyjáradék 77.60, osztrák hitelrészvény 213.87, osztrák-magyar államvasut 170¼, osztrák déli vasut 65⅞. Megszilárdult,

Páris, jan. 31. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Gyenge irány mellett *12 óra 50 perczkor jegyeznek*: 3%-os járadék 81.35, 4½%-os járadék 107.65, olasz járadék 93.75, magyar aranyjáradék 77.50, egyiptomi kölcsön 273.75, spanyol járadék 67, török vasuti kölcsön 14.10, ottoman bank 503.75, Rio Tinto 565, Szuez-részvény 2070, Panama-részvény 295, osztrák-magyar államvasut 425, osztrák déli vasut 180. Szilárd.

3 óra 40 perczkor záródnak: 3%-os járadék 81.42, 4½%-os járadék 107.67, törleszthető járadék 85.05, magyar aranyjáradék 77⅝, magyar vasuti kölcsön 300, magyar országos bank 458.75, osztrák-magyar államvasut 422.50, osztrák déli vasut 180, ottomán bank 504.68. Szilárd.

London, jan. 31. (Zárlat.) Magyar aranyjáradék 76.75, osztrák aranyjáradék 87, osztrák ezüstjáradék 64, angol consolok 102.15, ezüst 44¼. Lanyha.

London, jan. 31. (Megnyitás.) Angol consolok 102¼.

Newyork, jan. 30. (Kabelsürgöny.) Váltó Berlinre 400 márkáról (60 napilátra) 95, váltó Londonra 4.83½, négyszázalékos tőkésitett kölcsön 1877-ből 126, Erie-vasut 28 váltó Párisra 5.21⅞.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető hely szokványok szerint készpénzben, mediora vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy mediora illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a mediora M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a transaktió-költségek, továbbá a medió- és ultimo-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 62 frt 15 kr. 100 frank vista = 50 frt 10 kr.

Január 31.		Ár-folyam	Buda-pesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben	
PÁRIS.					
*Franczia 3%-os járadék		81.42	—.—		—.—
» 4½%-os »		107 67	—.—		—.—
Osztrák-magyar államvasut	M	422 50	210 88	—	0.63
Osztrák déli vasut	M	110 —	82.68	—	0.63
*Osztrák földhitel-részvénytársaság	U	—.—	—.—		—.—
*Franczia törleszthető járadék	U	85.05	—.—		—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék	M	—.—	—.—		—.—
Magyar vasuti kölcsön	K	300 —	145.82		—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	U	—.—	—.—		—.—
Bécsi unió-bank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar aranyjáradék	U	77 68	96.91	—	0.06
Magyar 5%-os papirjáradék	U	—.—	—.—		—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—		—.—
BERLIN.					
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék	K	62.40	78.06	—	0.86
» 5%-os »	U	—.—	—.—		—.—
» 4⅕%-os ezüstjáradék	K	64.20	79.89	—	0.47
» 4%-os aranyjáradék	K	87.60	109.10	—	0.76
Magyar aranyjáradék	U	78 —	97 04	+	0 13
» 5%-os papirjáradék	U	67.—	83 48	—	0 25
» keleti vasuti kötvények	K	76.10	94·63	—	0.57
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv.	K	100.40	124.92	—	0.48
Osztrák hitelrészvény	U	138.70	267 87	+	0.62
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—		—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	85.40	212 29	+	0 24
Osztrák déli vasut	U	83.70	82 69		—.—
Károly-Lajos vasut	U	77.50	192.60	—	1.26
Kassa-oderbergi vasut	K	56 20	137.34		—.—
*Román vasutirészvények		—.—	—.—		—.—
Orosz bankjegy		174.50	108.45	—	0.05
Váltó bécsi piaczra		160.70	62.14	—	0 04
*Keleti kölcsön II. kibocsátás		—.—	—.—		—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	K	—.—	—.—		—.—
» leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—		—.—
» országos bank	K	—.—	—.—		—.—
FRANKFURT.					
Osztrák 4⅕% -os papirjáradék	K	62.70	78.43	—	0.49
» 5%-os »	U	—.—	—.—		—.—
» 4⅕%-os ezüstjáradék	K	64.80	80,01		—.—
» 4%-os aranyjáradék	K	87.76	109.34	—	0.40
Magyar aranyjáradék	U	77.50	96.42	—	0.74
» %-os papirjáradék	U	67.—	83.48	—	1 24
Osztrák hitelrészvény	U	213 75	267 84	—	0.58
Osztrák-magyar bank	U	—.—	—.—		—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	170.62	212.37	—	0.70
Károly-Lajos vasut	U	154.87	192 65		1 42
Osztrák déli vasut	U	68.03	83.39	—	2.60
Erzsébet osztrák nyugoti vasut	K	—.—	—.—		—.—
Magyar-gácsországi vasut	U	—.—	—.—		—.—
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötvények	K	—.—	—.—		—.—
Váltó bécsi piaczra		160.50	62.22	+	0 09
*4½%-os földhitelintézeti záloglevél	K	—.—	—.—		—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—		—.—
Magyar jelzálog-bank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar orsz. bank		—.—	—.—		—.—

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Prága, jan. 30. A *czukorpiaczon* nem volt emlitésre méltó forgalom; árhatárok készáruért 26.40—27.15 frt, határidő áruért 14.10—14.85. — *A szeszpiaczon* általános tartózkodás mellett változatlanok az árak.

Trieszt, jan. 30. A *czukorpiacz* centrifugal pilé kész szállitásra 21¼—21¾ frt. — *Kávé* valamivel javult. — *Szesz* kész magyar áru 18 frt, oláh kész áru 15 frt, német 15½—15⅝ frt.

Berlin, jan. 31. *Buza, rozs* és *zab* bágyadt, *olaj* és *szesz* csendes.

Hamburg, jan. 30. *Petroleum* helyben 7.40 márka.

Páris, jan. 31. *Buza* és *olaj* csendes, *liszt* és *szesz* tartva.

Havre, jan. 30. *Kávé*: Santos good average folyó hónapra 78½ frank, négy hónapra 78½ frank.

London, jan. 30. Gabona nyugodt, angol *buza* ½—1, indiai ½, délorosz ½ shillinggel olcsóbb; *liszt, bab* és *borsó* nyugodt, ½ shillinggel olcsóbb; *tengeri* és *árpa* tartott; közönséges *zab* ¼ shillinggel olcsóbb — *Repczeolaj* 24¼. — Felhozatal: Buza 21194, árpa 33102, zab 64504 qu. — Az időjárás fagy.

Antwerpen, jan. 30. *Petroleum* 18½ frank. Emelkedő.

Bréma, jan. 30. *Petroleum* helyben 7.60 márka Szilárd.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Átszámitási árfolyam német piaczokra 100 márka vista 62.15 frt, 100 frank 50.10 frt.

Január 31.	Ár-folyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben	
PÁRIS.				
Buza folyó hóra	23.30	11.67		—.—
— februárra	23 80	11.67	—	0.05
— márcz.-tól 4 hóra	23 80	11.94	—	0.10
— májustól 4 hóra	24.10	12.07	—	0.07
Liszt folyó hóra	51.10	16.12	—	0.03
— februárra	51 25	16.16	—	0.05
— márcz.-tól 4 hóra	52.10	16.42	—	0.06
— májustól 4 hóra	52.60	16 57	—	0.06
Olaj folyó hóra	54.—	27.05		—.—
— februárra	54.—	27.05		—.—
— márcz.-tól 4 hóra	54.25	27.17		—.—
— májustól 4 hóra	54.25	27 17		—.—
Szesz folyó hóra	45.25	25 24		—.—
— februárra	46 75	25 51		—.—
— márcz.-áprilisra	47.—	25 64		—.—
— máj.-tól 4 hóra	47.75	26.07		—.—
BERLIN.				
Buza ápr.-májusra	169 25	10.52	—	0.0[illegible]
— május-juniusra	171.75	10 67	—	0.0[illegible]
Rozs ápr.-májusra	122.75	7.62	—	0.08
— május-juniusra	124.75	7.75	—	0 02
Zab ápr.-májusra	116 —	7.21	—	0.08
— május-juniusra	118.50	7.36	—	0.05
Olaj ápr.-májusra	46.40	28.84	+	0.06
— május-juniusra	46 50	28.90	+	0.08
Szesz ápr.-májusra	99.80	61 03	—	1 18
— május-juniusra	100.50	62 46	—	0.19
STETTIN.				
Buza ápr.-májusra	170.—	10.57		—.—
— jun.-juliusra	174.50	10 85	+	0.04
Rozs ápr.-májusra	119.—	7 40	—	0.06
— jun.-juliusra	123.50	7 68	—	0.08
Olaj jan.-ra	46.50	28.90		—.—
— ápr.-májusra	46.70	29.02		—.—
Szesz kész szállitásra hordó nélkül	98.—	59.91	—	1.18
— Kész szállitásra 50 márka fogyasztási adóval	49.20	30.58	—	0.18
— Kész szállitásra 70 márka fogyasztási adóval	31.20	19.89	—	0.07
— deczemb.-jan.-ra	99.50	61.84		—.—
— ápr.-májusra	—.—	—.—		—.—
KÖLN.				
Buza márcziusra	17.80	11 08		—.—
— májusra	18.10	11·25	—	0.03
Rozs márcziusra	12.80	7.95		—.—
— májusra	13.—	8 08		—.—
Olaj kész szállitásra	25.50	31.‧0		—.—
— májusra	24.90	30.95	+	0 12
BOROSZLÓ.				
Buza	16.20	10.07		—.—
Zab	—.—	—.—		—.—
Szesz	48.30	30 02		—.—
Rozs	11.40	7 09		—.—
Repcze	20.40	12 68		—.—
Tengeri	11.80	7.33		—.—

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Sertésvásár.

Bécs (St.-Marx), jan. 31. (Távirat.) Felhajtatott: 904[illegible] sertés, közte 1035 bakonyi nehéz, 2010 könnyebb és 6000 süldő. A magyar sertések ára szilárd irány mellett 50 krajczárral emelkedett. Az üzlet nyugodtan folyt le. Fizettek: bakonyi nehéz sertésekért 45—46.50 frtot könnyebbekért 41—44 frtot, süldőkért 27—36 frtot szalonnáért 51—52 frtot, zsirért 57—58 frtot, 100 kilogrammonkint.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **A gazdakör** igazgatósága február 2-án délután 4 órakor ülést tart, melyre a tagok tisztelettel meghivatnak.

NAPIREND: február 1-én.

Naptár: Szerda. — Róm kath.: Pongrácz pk. vt. — Prot. Brigitta. — Görög-orosz: (január 20.) Eutim ap. — Zsidó: (svat 19.) — Nap kél 7 ó. 29 p., nyug. 4 ó. 59 p. — Hold kél 9 ó. 22 p. este, nyugsz. 9 ó. 29 p. d. e.

Honvédelmi miniszter fogad d. u. 2—3.

Horvát miniszter fogad d. e. 10— d. u. 2.

Főváros törvényhatóságának közgyülése d. u. 4 órakor az uj városháza nagy termében.

Magyarhoni földtani társulat közgyülése d. u. 5 órakor az akadémia földsz. termében.

Orsz. iparegyesület szeszes italok szakosztályának ülése d. u. 5 órakor (uj-utcza 4.)

A budapesti philologiai társulat ülése d. u. 5 órakor a m. tud. akadémia heti ülés termében.

Pestmegyei bál a vigadóban.

Az önkéntes tüzoltó testület zártkörü tánczvigalma a VI—VII. ker. kör termében.

Az osztrák-magyar vasuti kalauzok egyesületének bálja a régi polg. lövöldében.

A ferenczvárosi kör tánczestélye a bakácstéri város épület disztermében.

A budapesti tanitó egyesület hangversenynyel egybekötött tánczmulatsága a «Fáczán» vendéglőben.

A budapesti magyar iparosok franczia társas-estélye a «Tigris» szálló termeiben.

Böcklin-kiállitás a mücsarnokban (Andrássy-ut 69.) d. e. 9— d. u. 5. Belépti dij 50 kr.

Kereskedelmi muzeum hazai termékek állandó kiállitása a városligeti iparcsarnokban. Nyitva áll naponkint dél 12 órától délutáni 4 óráig. A muzeum igazgatóságának irodája ugyanott reggeli 9—12-ig és délutáni 3—6 óráig Belépti dij 20 kr.

Nemzeti muzeum: képtár d. e. 9— d. u. 1.

Országos képtár az akadémia palotájában d. e. 9—d. u. 1

Történelmi arczképcsarnok a budai várbazárban nyitva d. e. 9—12.

Orsz. tanszermuzeum a budai állami tanitóképző intézet épületében d. e. 9—12 és d. u. 3—6.

Müszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-től 1-ig d. u. 3—5.

Vörös-kereszt-egylet Erzsébet-kórháza (Buda déli pályaudvar közelében) megszemlélhető naponkint d. e. 10—11 óra között

Egyetemi könyvtár d. e. 10—12 és d. u. 3—7.

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7-ig.

Muzeumi könyvtár d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Seemann központi kávéháza villamos világitással az egyetem-utcza és Ferencziek-tere sarkán.

Állatkert nyitva egész nap. Belépti dij 30 kr.

Kivonat a hiv. lap jan. 31-ki számából.

Árverések a fővárosban. Ringler Márton 457 frtra becs. ingós. febr. 7. (vas-utcza 1.) Münz Mór 700 frtra becs. ingós. jan. 31. (király-utcza 18.) Lorencz Adolf 462 frtra becs. ingós. febr. 1. (soroksári-utcza 41.) Klivár József 323 frtra becs. ingós. febr. 4. (váczi-körut 5.) Hecks Alfréd 352 frtra becs. ingós. febr. 3. (szervita-tér 9.)

Árverések a vidéken. Szabó Juliánna 7800 frtra becs. ingatl. máj. 4. Kecskemét. Gyulai András 600 frtra becs. ingatl. febr. 27. Halas. Csiszár Katalin 700 frtra becs. ingatl. febr. 29. Halas. Pethő Antal 14939 frtra becs. ingatl. máj. 2. Nyiregyháza. Krausz Mátyásné 2301 frtra becsült ingatl. febr. 2. Kis-Czell. Szucsigán Tódor 623 frtra becs. ingatl. febr. 17. Sejtény. (Makó.) Steffanits Ferencz 419 frtra becs. ingatl. febr. 21. Szombathely. Hamp József 2851 frtra becs. ingatl. febr. 3. Csákova. Fényes Julia 4627 frtra becs. ingatl. febr. 17. Bugyi. (Pestvidéki kir. tvszék.) Mattyasovszky Alajos 6373 frtra becs. ingatl. febr. 27 Rózsahegy. Freudmann József 2662 frtra becs. ingatl. febr. 6. Kassa. Juhász Sándor 2620 frtra becs. ingatl. febr. 6. Mező-Bánd. Fleischmann Mór 4785 frtra becs. ingatl. Pozsony.

Csődmegnyitás. J. Händler temesvári lakos ellen. csődbiztos Virter Antal törvényszéki biró, tömeggondnok dr. Weldin József temesvári ügyvéd, bej. határidő márczius 12.

Csődmegszüntetés. Lippert János lovrini lakos ellen.
Pályázatok. A pécsi kir. tvszéknél joggyakornoki, — a csik szeredai kir. tvszéknél mérnöki, — a galgóczi kir. jbiróságnál aljárásbirói, — a zilahi kir. tvszéknél aljegyzői, — a budapesti kir. tvszéknél irnoki, — a n.-szebeni kir. tvszéknél mérnöki állomásra.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

IDEGENEK NEVSORA.

Marchall-szálloda, az Angol királynéhoz.
Gr. Dessenfeld L. Debreczen
Gr. Eszterházy J. Pozsony
Gr. Eszterházy J. Rhéde
Joubert K. Bécs
Burián J. Szófia
Br. Radvánszky J. Radvány
Mayer R. Bécs
Marison A. Bécs

Fehérhattyu szálloda.
Fautz Gy. Pétervására
Dento F. Aszód
Grün L. Szarvas

M. Államvasut-szálloda.
Schretter S. Bécs
Füchsl M. N.-Várad
Weidinger S. Zombor
Balogh K. Jerszeg
Nagy Gy. F.-Iregh
Delwoth K. Stryj
Kovács E. Gyöngyös

Aranysas szálloda.
Majtényi J. Verseg
Hamvay A. Csiz
Rosenfeld P. M.-Csáth
Dobrovitzky A. Nógrád
Lakner K. P.-Poó
Breiner F. B.-Ujfalu
Dr. Stankovics P. Kalocsa
Balásovich O. J.-Monostor
Rónai L. N.-Várad

Walter Fehérló szálloda.
Veres J. Orosháza
Taposi J. Gyöngyös
Bach F. Temesvár
Mozl A. Bécs
Scherfl M. Bécs
Buzáth T. M.-Sziget
Finder M. Köln
Trakoványi Gy. Mohács
Hankó L. Miskolcz
Fehér M. Debreczen
Szelner J. Bécs
Harsányi G. Dorogh
Klein M. Pozsony

Schmidt Orient szálloda.
Hammer K. Temesvár
Varga E. Jászberény
Hoffer G. Bécs
Weinmann A. Bécs
Tarnay S. Arad
Bedő L. T.-Lápos
Helf F. Szolnok
Kötz F. Zólyombrezó
Ullman J. N.-Várad
Helm A. Bécs
Gottschar F. Zólyom
Reisner J. Eszék
Brody S. Zimony
Nagy J. Miskolcz

István főherczeg száll.
Br. Perényi Zs.-né Szöllős
Gr. Wilczek V. Kalocsa
Szilágyi I. Kövesliget
Rozsonyi S. Debreczen
Zeitler D. Bécs
Lamm B. F.-Nyék
Krammer J. Orsova
Strasser J. Pozsony
Knapp M. Bécs
Beer L. Brünn
Kovács I. Arad

Két korona szálloda.
Löwy M. B.-Csaba
Szavics K. M.-Óvár
Szabó G. Szabadka
Papp L. Somogy
Tóth F. Zombor
Erdélyi B. Pozsony
Vadász D. Gyöngyös
Ujváry A. N.-Körös
Budai J. Győr
Kelencsér M. Fehértó

Vadászkürt szálloda.
Fáy L.-né Csány
Halász A. Csány
Döry J. Dombóvár
Wirolkovski O. Bécs
Diedek K.-né Bécs
Schutze L. Trieszt
Glasser E. Zágráb
Müller M. Bécs
Jansen F. Páris

Hungária szálloda.
Stadelmayer P. München
Hahn F. München
Dr. Genesy S. Miskolcz
Wikhardt J. Kula
Singer S. Bécs
Sonnenschein L. Bécs
Slingl J. Bécs
Jonniaus Ch. Páris
Fischer L. Fiume
Guttmann A. Berlin
Witte A. Hamburg
Mayer K. Fehértemplom
Winkler S. Szeged
Klein E. Temesvár
Pfau N. Kassa
Stadelhofer J. B.-Baden
Kab O. B.-Baden

Nemzeti szálloda.
Br. Spens J. Bécs
Fischbein E. Debreczen
Salamon A. A.-Alap
Petrovits A. Eger
Zöld S. Hőgyész
Markovics M. Zágráb
Lits S. Ercsi
Tiller M. Bécs
Honig J. Bécs
Keppich L. Győr
Harangi G. M.-Kövesd
Kardos F. Siófok
Trencsiner B. Kaposvár

Magyar király szálloda.
Rácz Gy. Kula
Stern J. Uj-Fehértó
Salgó D. Turkeve
Bacsák P. Pozsony

Wechsberg L. Bécs
Klein B. Pécs
Mayer K. Linz
Wielwoll V. Rorschach
Teller J. Ratkersburg
Szlovák A. Csabrendek
Adler A. Pozsony
Adler A. Bécs
Hohldampf S. Süttő

Pannonia szálloda.
Kégl A. P.-Szt-Király
Stadl J. Tarnok
Polgár B. F.-Gyarmat
Alt M. Szolnok
Scheiber J. Nyiregyháza
Müller J. Süttő
Kapriva W. Sárvár
Siska F. Esztergom
Dr. Steinfeld F. Bécs
Novotny K. Ratótb
Tolcsvay S. T.-Szt-Miklós
Weinberger G. Girincs
Osztreicher L. Losoncz
Derei M. Losoncz
Dorner J. Losoncz
Lintner J. Bécs
Fried S. Eperjes
Szőke I. Szatmár
Kiszlingstein A. Esztergom
Fischer W. Rákos
Mezey F. Dévaványa
Kiss S. Szeged

London szálloda.
István R. Prága
Dr. Kohn B. Mokrin
Schmid L. Verekő
Nevole S. Bécs
Hajek O. Szeged
Merfort A. Bécs

Elhaltak névsora 1888. január 28.

Wagner Lukácsi J. 59 é. napsz.-né VIII. k. József-u. 47.
Turcsányi L. 8 é. keresk. fia VII. k. Szilágyi-u. —.
Borszéky Tölgyessy V. 60 é. miniszt. tanácsos neje IV. k. Duna-u. 6.
Danda V. 12 é. kőmüves I. k.
Kas M. 46 é. kádár I. k. fehérvári-ut 7.
Klein Schwitzer N. 53 é. orvos neje I. k. Erzsébet-kórház.
Ferim A. 64 é. napsz. I. k. alkotás u. 17.
Gáspár I. 3 é. napsz. fia VIII. k. fuvaros-u. 16.
Fuchs F. 61 é. napsz. VIII. k. Bem-u. 12.
Zihovics G. 6 é. pedellus II. k. iskola-u. 44.
Culmann K. 19 é. tanuló II. k. lánczhid-u. 6.
Filisberg J. 53 é. napsz. VII. k. Bem-u. 12.
Gerstenmayer G. 5 é. kertész I. VII. k. törökőr 2552.
Polifka F. 76 é. szegényház.
Mayerhoffer H. 61 é. szegényház.
Pfeiffer J. 68 é. molnár szegényház.
Horák Vinnisch M. 38 é. hiv. neje VI. k. rózsa-u. 85.
Nagy J. 3 é. czipész fia X. k. Delmedicó-ház.
Szimertk I. 59 é. pénztárnok VIII. k. Pál-u. 4.
Stern Nicolsburger J. 78 é. magánzó neje VI. k. király-u. 24.
Fundák Lazics B. 70 é. magánzó V. k. bálvány-u. 26.
Pollák I. 88 é. fozl. nelk. V. k. váczi-ut 8.
Mórocz V. 27 é. VIII. k. kerepesi-ut 47.
Meister Bokovits E. 58 é. kocsis neje VIII. k. kerepesi-ut 69.
Vajda M. 39 é. napsz. VII. k. kerepesi-ut 78.

Kazinszky J. 37 é. napsz. X. k.
Lövy M. 41 é. fogl. nélk. VI. k. Izabella-u. 12.
Fröschl R. 18 é. kéjnő VI. k. uj utcza 26.
Horánszky J. 24—30 é. lak.
Hölrágel A. 51 é. napsz. lakástalan.
Pintér Gy. 40 é. napsz. VIII. k. Homok-u. 12.
Futó K. 30 é. kocsis IX. k. bokréta-u. 28.
Proschek J. 62 é. napsz.-né Rákos-Csaba.
Klima J. 26 é. cseléd IV. k. kecskeméti-u. 8.
Fábián F. 39 é. dijnok utról
Hajnald F. 27 é. kocsis VI. k. Bajza-u. 52.
Valicsek M. 36 é. kövező VIII. k. koszoru-u. 13.
Frecsák M. 30 é. kötélverő S. roksár.
Dobi N. 42 é. irnok VIII. k. stáczió-u. 20.
Bóka E. 27 é. cseléd IV. k. fürdő-u. 6.
Kajky I. 42 é. lakatos VIII. k. gyöngytyuk-u. 7.
Fink A. 15 é. gépész VIII. k. bodzafa-u. 6.
Gerstenbrein J. 58 é. napsz. lakástalan.
Nagy J. 21 é. kocsis X. k. régi sörház.
Magyar J. 44 é. napsz IX. k. soroksári-u. 62.
Bacza R. 26 é. napsz. Rákosról jött.
Lenarovics R. 21 é. fogl. nélk. IV. k. Károly-kaszárnya.
Lichtenstern F. 47 é. molnár VI. k. Dávid-u. 16.

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.
Bérlet 1. sz.
Budapest, február 1-én.
A kis szórakozott.
Vigjáték 3 felv. Irta Barriére és Gondinet.
Személyek:
Champanet — Szigeti J.
Grimoine — Ujházi
Jules Carpiquel — Náday
Don Stephano — Vizvári
Joseph — Faludi
Céleste — G. Csillag T.
Cécile — Alszegi I.
Elmire — Békéssy I.
Olympia — Vizváriné
Te Trottin — Nagy I.
Justine — J. Gaál I.
Kezdete 7 órakor.
Holnap, február 2-án. *II-ik Rákóczi Ferencz fogsága.*

M. KIR. OPERAHÁZ.
Budapest, február 1-én.
Az operaház zárva.

Holnap február 2-án. Wilt M. assz. és Perotti Gy. ur vendégjátékául: *Hunyadi László.*

NEP-SZINHAZ.
Budapest, február 1 én. Blaha L. assz. mint vendég. Először:
A TÜCSÖK.
Falusi életkép 5 felv., énekekkel, Georg Sand elbeszélése után irja Birchfeiffer S. Forditotta Bulyovszky L.
Személyek:
Barbeaud apó — Horváth V.
Barbeaud anyó — Klárné
Landry — Szirmai
Didier — Boránd
Martineau — Izsó
Etienne — Ujvári
Collin — Egri
Pierre — Kompolthy
Fadette anyó — Párténviné
Fanchon — Blaha L.
Manon — Izsón
Caillard apó — Szathmáry
Maddon — Fodor F.
Susette — Hegyesi I.
Mariette — Munkácsi M.
Anette — Gyöngyösi I.
Kezdete 7 órakor.
Holnap, február 2-án. UGYANEZ.

NÉMET SZINHÁZ.
Budapest, február 1-én.
A magyar hirlapirók nyugdijintézete javára: Frank K. és Haase F. szives közreműködése mellott:
N A R C I S S.
Szomorujáték 5 felv.
Kezdete 7 órakor.

Első fővárosi orpheum
Nagymező-utcza 17. sz.
4728

Előleges jelentés: Február 1-én először lépnek fel: **Mayerhoffer Lilly** k. a. bécsi énekesnő, **Ferry Toni** k. a. német dalénekesnő, Miss Sterson légtornásznő. Február 2-án először a jó hirü The Phoites társulat grotesque magasugrásaikkal és némajátékaikkal. 5-én legelőször Forrest zenészek.

Ma fellépte **Serenato spanyol mandolin-csoportnak** (5 hölgy egy ur), továbbá **Forres testvérek**, eredeti komikus bohóczok, **Mr Felix** franczia tánczés dalkomikus és a szép hangu **Graham Marion** k. a. angol énekesnőnek. E hó 31-én utoljára lép fel: **Hemmerdin testvérek**, torzkép gyorsrajzolók és gördülő korcsolyázók, «**Alpesi Viola**» cz. tiroli terczett, **Roger Margot** bájos dalénekesnő és **Schenk Márton** dalkomikus. Még csak rövid ideig **Sign. Wallenda** betanitott kutyáival. **Miss Nala Damajanti** indiai kigyóbüvölő 39 élő kigyóval; **Lass Larson** kitűnő tornászcsalád (1 férfi, 3 nő).

Vizállás, 1888. január 31.

Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik	Névszerint	Méterben 0 fölött	alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	1.45	—	apadó	M.-Sziget	0.71	—	apadó
Komárom	4.83	—	áradó	V.-Namény	0.82	—	apadó
Budapest	8.61	—	áradó	Tokaj	0.74	—	áradó
Mohács	4.00	—	áradó	Szolnok	0.50	—	áradó
Vukovár	—			Szeged	1.35	—	apadó
Ujvidék	2.96	—	apadó	**Bodrog** Sárospatak	0.81	—	apadó
Pancsova	3.93	—	áradó	**Szamos** Szatmár	1.52	—	apadó
Orsova	1.92	—	áradó	**Körös** B.-Gyula	0.84	—	áradó
Vág Sellye	1.23	—	áradó	Gyoma	2.09	—	áradó
Dráva Barcs	0.82	—	apadó	**Maros** Arad	0.60	—	áradó
Eszék	1.97	—	áradó	**Béga** Temesvár	0.74	—	apadó
Száva Sziszek	0.86	—	apadó				
Mitrovicza	5.00	—	áradó				

Időjárás
a m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1888. jan. 31. reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm.	A hőmérséklet Celsius szerint	Szél iránya és ereje	Felhőzet
Bregenz	—	—	—	—
Prága	—	—	—	—
Bécs	—	—	—	—
Sopron	779.7	— 5.8	—	köd
Magyar-Óvár	759.0	— 5.2	DK 1	borult
Trencsén	—	—	—	—
Selmecz	761.5	— 7.2	K 2	borult
Korpona	760.3	— 5.4	—	»
Beszterczebánya	758.2	— 9.3	ENY 3	»
Budapest	759.8	— 6.0	—	
Szolnok	760.3	— 6.0	K 2	hó
Eger	—	—	—	—
Debreczen	758.1	— 4.0	EK 2	felhős
Késmárk	758.1	— 8.8	DNY 1	borult
Uj-Tátrafüred	—	—	—	—
Ungvár	759.2	— 7.7	EK 4	felhős
Szatmár	760.9	— 4.0	K 2	borult
Nagyvárad	760.8	— 2.1	D 2	»
Mármaros-Sziget	759.8	— 6.2	K 1	»
Kolozsvár	—	—	—	—
Nagy-Szeben	760.3	— 7.2	NY 1	borult
Orsova	76.27	— 1.1	E 1	hó
Temesvár	758.2	— 3.0	E 3	»
Arad	758.3	— 3.8	K 2	»
Szeged	758.3	— 6.2	K 2	»
Pancsova	757.8	— 1.0	K 3	borult
Keszthely	760.8	— 6.0	EK 2	»
Csáktornya	758.8	— 6.8	E 2	»
Zágráb	758.4	— 5.4	EK 2	»
Fiume	754.8	— 2.4	E 4	»

A *légnyomás* többnyire kissé emelkedett. Ungvártt 3.2 mm.-rel, délen kissé sülyedt. Pancsován 6.3 mm.-rel. A *hőmérsék* többnyire kissé emelkedett. Csáktornyán 10.2 fokkal. *Budapesten* a megelőző nap legnagyobb hőfoka — 3 fok, Budapesten a megelőző éj legkisebb hőfoka — 8 fok. *Ozon* Budapesten nappal 0, éjjel 7.

Közlekedési utmutató.
Megjelent legutóbb az Egyetértés január 16-iki számában.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései január 31.

Faj	Irányzat	Minős. suly hektolit.	100 kilogramm ára frttól	frtig	Minős. suly hektolit.	100 kilogramm ára frttól	frtig
Buza bánsági uj	csendes	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
»	»	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
tiszavidéki	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	78	7.05	7.10	79	7.15	7.20
»	»	80	7.20	7.25	81	7.25	7.30
pestvidéki	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	78	7.—	7.05	79	7.10	7.15
»	»	80	7.15	7.20	81	7.20	7.25
fejérmegyei	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	78	7.05	7.10	79	7.15	7.20
»	»	80	7.20	7.25	81	7.25	7.20
bácsi	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	78	7.10	7.15	79	7.20	7.25
»	»	80	7.25	7.30	81	—.—	—.—
magyar északvidéki	»	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
»	»	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
»	»	78	6.85	6.90	79	6.90	6.95
»	»	80	6.95	7.05	81	7.10	7.15

Gabona ó vagy uj	Irányzat	Faj	Minőségi suly hektoliterk.	100 kilogramm ára frttól	frtig
rozs ó	szilárd	—	70—72	5.55	5.80
árpa	szilárd	takarmány	69—62	5.40	5.60
»	»	égetni való	62—64	5.75	6.80
»	»	sörfőzdei	64—66	6.90	7.60
zab	szilárd	—	39—41	5.40	5.75
tengeri	szilárd	bánsági	75	5.65	5.70
» uj	»	másnemü	73	5.55	5.60
köles	—	—	—	6.25	7.—
káposzta-repcze ó	—	—	nélkül	—.—	—.—
bánsági repcze uj	—	—	»	—.—	—.—
» ó	—	—	»	—.—	—.—

Szokvány-gabona határidőre	Irányzat		100 kg ára pénz	100 kg ára áru
buza	szilárd	tavaszra	7.29	7.30
»	»	őszre	7.67	7.69
tengeri	szilárd	máj.—jun.-ra	6.—	6.02
»	»	jul.—aug.-ra	—.—	—.—
zab	»	tavaszra	5.65	5.67
»	»	őszre	—.—	—.—
káp. repcze	—	aug.-szept.	—.—	—.—

Különféle termények	Irányzat	Faj (100 kilogramm ára)	Pénz frt	Áru frt
Heremag	szilárd	luczerna magyar	42.—	45.—
»	»	franczia	—.—	—.—
»	»	olasz	—.—	—.—
»	»	vörös	42.—	46.—
Repczeolaj	»	nyers azonnali szállit.		
»	csendes	finomitott	29.—	29.75
»	»	őszi, kétszer finomitott		
Lenmagolaj	csendes			
Olajpogácsa	szilárd	repcze	5.10	5.20
Disznózsir	csendes	pesti	57.—	57.50
»	»	vidéki	—.—	—.—
Szalonna	—	m. Ia. légensz. áru m. sz.	49.—	50.—
»	»	városi légensz.	49.	50.—
»	»	füstölt	55.—	56.—
Faggyú	szilárd	olvasztott	31.—	32.—
Szilva	»	bosznai hordóban 1886.	—.—	—.—
»	»	» zsákokban	11.50	11.75
»	»	szerbiai, hordóban	—.—	—.—
»	»	szerbiai, zsákokban	11.—	11.25
» határidő	»	bosznai, h. okt.-nov. zsákokban	—.—	—.—
»	»	szerbiai hordó	—.—	—.—
»	»	» zsákb.	—.—	—.—
Szilva-iz	—	szlavoniai új	13.50	14.—
»	»	bánsági új	12.25	12.50
» határidő	szilárd	szlavoniai szept.—okt.	—.—	—.—
»	»	bánsági	—.—	—.—
Dió	—	magyar min. szerint	—.—	—.—
»	—	szlavoniai	—.—	—.—
Gubacs	—	magyar Ia.	—.—	—.—
»	—	szerbiai	—.—	—.—
»	—	bosznai	—.—	—.—
Borkő term.	szilárd	fehér Ia.	80.—	90.—
»	»	fehér IIa.	65.—	70.—
»	»	vörös	—.—	—.—
Méz	csendes	nyers	—.—	—.—
»	»	sárga, csurgatott	33.—	34.—
»	»	világos szinü	—.—	—.—
Viaszk	szilárd	rozsnyói	118.—	119.—
»	»	szlavoniai	—.—	—.—
Szesz	lanyha	szesz	24.25	24.50
»	»	szesz-élesztő	28.—	28.50

ÉRTÉKPAPIROK — ÁLLAMADÓSSÁG		Utolsó árkelet pénz	áru
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000	4%	96.80	97.20
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 10,000	4%	—.—	—.—
Magyar papirjáradék adómentes	5%	83.50	83.90
Magyar vasuti kölcsön à 120 frt o. é. (300 frank)	5%	148.50	149.—
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	149.50	150.50
Gömöri államvasuti záloglevelek	5%	—.—	—.—
Magyar 1869. keleti vasut államkötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	94.50	95.50
Magyar 1878. keleti vasut arany v. ezüstb. (elsőbb.) adóm.	5%	124.50	125.50
Magyar 1876. keleti vasut államkötvény aranyban	5%	110.50	111.50
Magy. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt		118.—	119.—
Magy. kir. nyeremény-kölcsön 50 frt		118.—	119.—
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	122.50	123.50
1871-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben	5%	—.—	—.—
1873-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	104.—	105.—
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. arzdék		103.75	104.75

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	103.50	104.50
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	103.50	104.50
Magyar földtehermentesitési kötvények horvatországi	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi	5%	104.—	104.50
Magyar orsz. jelzálog urbéri váltságkötvények (100 frt)	5%	97.—	98.—
K. ir. horv.-szlavonjelzálog földváltságkötvény (100 frt)	5%	—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	99.50	100.50
Magy. kir. kamatozó kincst. utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban máj.—nov.	$4^{2}/_{10}$%	78.30	78.80
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug.	$4^{2}/_{10}$%	78.30	78.80
Egyes. államad. ez. kam. jan.—jul.	$4^{2}/_{10}$%	80.25	80.75
Egyes. államad. ez. kam. apr.—okt.	$4^{2}/_{10}$%	80.25	80.75
Osztrák aranyjáradék adómentes	4%	109.50	110.—
Osztrák papirjáradék adómentes	5%	93.25	93.75
Osztr. államad., kisors. 1854. 250 frt p.p.	4%	132.—	133.—

Osztalék 1886-ra	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
	Osztr. államad., kisors. 1860 500 frto. é.	5%	—.—	—
	Osztr. államad., kisors. 1860. 100 frto. é.	5%		
	Osztr. államad., kisors. 1864. 100 frto. é.		165.50	166.50
	Osztr. államad., kisors. 1864. 50 frto. é.		165.50	166.50
	A temes-bégavölgyi vizszab. társulat	5%	93.50	94.50
	Pest város kölcsöne 1870-ből adómts.	6%	107.—	108.—
	Pest város kölcsöne 1871-ből adómts.	6%	108.—	109.—
	Budapest főváros 1880-iki kölcs. adóm	5%	100.—	101.—
	Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	30.25	31.
	Bécs város nyeremény-kölcs. 1874-ből		128.50	129.50
	RÉSZVENYEK. a) Bankok.			
6.—	Angol-osztrák bank	120	—.—	—.—
7.50	Budapesti bankegyes. r. társ.	100	103.50	104.—
	Fiumei hitelbank	200	—.—	—.—
18.—	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
30 frank	Magyar általános hitelbank	200	271.50	272.—
15 frank	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
6.50	Magyar jelzálog-hitelb. II. kib. id. é.	100	126.—	126.50
25 frank	Magyar leszámitoló és pénzváltóbank	100	85 3/4	85.75
13.—	Magyar országos bank r. társ.	100	268.70	268.90
38.60	Osztrák hitelintézet	160	—.—	—.—
10.—	Osztrák-magyar bank	600	865.	870.—
45.—	I. Magyar iparbank	100	150.—	155.—
8.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	678.—	680.—
14.—	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
	«Unio»-bank	200	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
12.—	Bécsi biztositó társaság	200	198.—	200.—
10.—	Bécsi élet- és járadék-bizt. társaság	200	191.—	197.—
200.—	Első magyar általános bizt. társ.	1000	2820.—	2850.—
3.—	Foncière pesti biztositó intézet	100	61.50	62.—
30 frank	Magyar-franczia biztositó társaság	200 ar.	208.—	210.—
65.—	Pannonia viszontbiztositó társaság	30	790.—	800.—
	c) Gőzmalmok.			
50.—	Concordia gőzmalom	500	432.—	436.—
10.—	Első budapesti	500	950.—	960.—
—.—	Erzsébet-malom	200	233.—	235.—
10.—	Hengermalom	500	500.—	505.—
20.—	Lujza-malom	200	217.—	219.—
—.—	Molnárok és sütők	200	240.—	242.—
—.—	Pannonia	1000	740.—	750.—
	Viktória	150	104.—	107.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
—.—	«Adria» m. tengeri haj. r.-t.	100	—.—	—.—
	Alföld-fiumei	200	172.50	173.50
	Aradi és csanádi egyesült vasut	200	—.—	—.—
	Barcs-pakraczi vasut részvény-társ.	200	—.—	—.—
	Battaszék-dombovári	100	—.—	—.—
9.—	Budapest-pécsi vasut r. t.	200	—.—	—.—
	Bpest-Szt.-Lőrincz helyi érdekü v.-r.-t.	100	169.—	170.—
	Bpest-Szt.-Lőrincz helyi érdekü els. r.	100	—.—	—.—
	Debreczen-hajdunánási v. e. r.	100	—.—	—.—
1 frank	Déli vasut	200	—.—	—.—
	Északkeleti vasut	200	153.—	154.—
	Erdélyi vasut	200	170.—	171.—
1.—	Győr-sopron-ebenfurti vasut	100	—.—	—.—
	Kassa-oderbergi vasut	200	—.—	—.—
	Magyar-galicziai vasut	200	139.—	140.—
5.—	M. ny. v. (székesfehérvár-győr-gráczi)	200	158.50	159.50
17½ frk.	Mármarosi sóvasut r.-t. el., r.	200	150.—	155.—
	Osztrák-magyar államvasut	200	92.50	93.50
	Pécs-barcsi vasut	200	212.50	213.—
6.—	Szamosvölgyi vasut t. els. r.	200	—.—	—.—
	Szatmár-nagybányai vasut els. rkb.	200	—.—	—.—
—.—	Tiszavidéki vasut	200	—.—	—.—
	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	247.—	248.—
26.—	Pesti közuti vaspálya	200	348.—	352.—
16.—	Pesti közuti vaspálya élv. jegy	200	397.—	399.—
	e) Takarékpénztárak.		205.—	210.—
7.—	Budapest III. kerületi	50	104.—	107.—
8.—	Országos központi	300	476.—	478.—

Osztalék 1886-ra	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
400.—	Pesti első hazai	1000	7475.—	7500.—
25.—	Egyesült Budapest fővárosi	200	472.—	475.—
4.50	Magyar ált. takarékpénztár r.-t.	100	93.—	94.—
	f) Különféle vállalatok.			
9.—	Alagut	105	152.—	154.—
4.50	Általános waggon-kölcsönző társaság	80	62.—	64.—
	Északmagyarorsz. e. kőszénb. r.-t.	100	—.—	—.—
13.50	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	194.—	196.—
35.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	100	510.—	520.—
80.—	Pesti könyvnyomda részvény-társ.	500	1120.—	1150.—
—.—	Pallas irodalmi és nyomdai r.-t.	200	155.—	160.—
45.—	Fiumei I. m. rizshánt. és rizskeményit.	500	610.—	620.—
55.—	Ganz és Társa vasöntöde és gépgyár	400	755	760.—
23.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	327.—	330.—
20.—	Gyapjumosó és biz. első magy.	200	250.—	255.—
24.—	Kereskedelmi testület épülete	210	710.—	—.—
18.—	Kőszén- s téglagyár (Drasche)	200	220.—	222.—
9.—	Salgótarjáni kőszénbánya	100	161.50	162.—
20.—	Göztéglagyár, kőbányai	160	235.—	237
15.—	Tégla és mészégető, ujlaki	200	150.—	152.
4.—	Nemzetközi waggon-k. részv.-társ.	100	51.—	53.—
5.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmü	100	92.—	93.—
6.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	129.—	131.—
50.—	Serfőzde első magyar	350	825.—	830.—
24.—	Sertéshizlaló	200	288.—	290.—
—.—	Spodium és csontlisztgyár	200	102.—	107.—
5.—	Szálloda részvény-társaság	80	102.—	103.—
—.—	Szegedi szeszgyár és finom. r.-társ.	100	—.—	—.—
	Török bir. dohány-egyedárus	250 frk	71.—	72.—
20.—	Uj-Antalvölgyi üveggyár r.-t.	600	505.—	—.—
	ZÁLOGLEVELEK.			
	Magyar földhitelint. papirérték	5%	101.50	102.—
	Magyar földhitelint. papirérték	4½%	99.75	100.50
	Magyar földhitelint. papirérték	4%	94.50	95.—
	Magyar földhitelint. ar. v. ez.	5%	131.25	—.
	Magyar jelzálogbank	5½%	102.75	103.50
	Magyar jelzálogbank	5%	101.—	101.50
	Magyar jelzálogbank	4½%	98.—	98.50
	Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete	5½%	101.—	101.75
	Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete	5%	100.75	101.25
	Osztrák-magyar bank o. é.	4½%	101.85	102.50
	Osztrák-magyar bank o. é. 40½ évre	4%	99.30	100.—
	Osztrák-magyar bank o. é. 50 évre	4%	99.30	100.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	6%	102.—	102.50
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5½%	101.—	101.50
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5%	101.—	101.50
	Pesti magy. kereskedelmi bank	4½%	98.—	98.50
	Pesti magy. ker. bank községi kötv.	4½%	99.50	100.—
	«Albina» takarék- s hitelintézet	6%	101.—	102.—
	Nagyszebeni földhitel intézet	5%	100.—	100.75
	Nagyszebeni földhitelintézet	5½%	101.75	102.25
	Nagyszebeni földhitelintézet	6%	103.50	—.—
	Magyar jelzálog-hitelbank ny. köl.	4%	103.75	104.50
	Magyar jelzálog-hitelbank nyeremény-jegy		14.—	16.—
	Osztr. földh. int. dij kölcsön kötv.	3%	101.75	102.50
	Pesti hazai I. takp. e. kib. kötv.	5%	101.50	102.—
	Pesti hazai I. takp. e. kib. kötv.	4½%	99.—	99.50
	ELSŐBBSÉGEK.			
	Alföld-fiumei v. u. (v.-eszéki v.)	200 5%	99.—	100.—
	Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	5%	98.75	99.50

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
Budapesti közuti vasp. társ. részlet	5½%	100.50	101.—
Budapesti közuti vasp. társ. részlet	4½%	96.—	96.50
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	100 5%	97.—	98.—
Budapesti lánczhid	200 6%	104.—	105.50
Budapest-pécsi vasut	200 5%	100.—	101.
Déli vasut	400/2000 márka 4%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társ	100/200 5%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság	100 6%	—.—	—.—
Északkeleti vaspálya	300 5%	95.50	96.50
Északkeleti vaspálya (aranyb.)	200 5%	—.—	—.—
Északkeleti vaspálya (aranyb.)	1000 6%	—.—	—.—
Lloyd és tőzsde-épület	100 5%	99.50	—.—
Magyar-galicziai vaspálya	200 5%	96.—	97.—
Magyar-galicziai vasp. II. kib.	200 5%	—.—	—.—
Magyar-galicziai vasp.	ezüst 4%	87.50	
M.-ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi)	200 5%	98.—	99.—
Magyar nyug. v. 1874. kib.	200 5%	97.—	98.—
M. v. elsőbbs. beruh. aranyb.	200 5%	124.—	125.—
I. erdélyi vaspálya	200 5%	97.—	98.—
Győr-sopron-ebenfurti vasut arany	200 3%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut, ezüstben	200 5%	99.—	100.—
Kassa-oderbergi v. (eperjes-tarn.)	300 5%	99.50	100.50
Kassa-oderbergi v. (osztr. vonal)	200 5%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi v. (m. v.) arany	200 5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut arany	200 5%	—.—	—.—
O.-m. államv. 1883. kib.	400/2000 márka 4%	—.—	—.—
O.-m. államv. X. kib. 1885. 500 fr.	3%	183.50	184.50
Tiszavidéki vasut	100 5%	—.—	—.—
Victoria gőzmalom elsőbbs. kötv.	150 5%	150.—	151.—
MAGÁNSORSJEGYEK.			
Budavárosi sorsjegy		51.—	52.—
Keglevich sorsjegy		28.50	29.50
M. sz. korona orsz. vörös kereszt egylet		11.25	12.—
Nyer.-kötv. a bpest-lipótv. bazil. felép.		8.50	9.25
Az olasz vörös kereszt egylet		13.10	13.60
Osztrák hitelintézet		177.50	178.50
Osztrák vörös kereszt egylet		17.25	17.75
Osztr. földhitel intéz. kötv. nyerem. jegy		—.—	—.—
Pálffy sorsjegy		48.	48.75
PÉNZNEMEK.			
Császári királyi arany (vert)		5.93	5.98
Császári királyi arany (kör.)		5.84	5.88
Osztrák-magyar 8 forintos arany		10.—	10.03
20 frankos arany		10.—	10.03
20 márka		12.41	12.45
Török arany lira		—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst		—.	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi		62.10	62.25
Váltók árfolyama (látra)	bank k. láb		
Német bankpiaczok 100 márka	3%	62.15	62.35
Amsterdam 100 hollandi forintért	2½%	105.—	105.25
Brüsszel 100 frankért	3½%	—.—	—.—
Páris 100 frankért	3%	50.10	50.20
Marseille 100 frankért	3%	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért	2½%	50.05	50.15
Zürich 100 frankért	2½%	50.05	50.15
London 10 font sterlingért	4%	126.60	127.
Szentpétervár 100 rubelért	5%	—.—	—.—
Olasz bankp. 100 lira nouve ital.	5½%	—.—	—.—

Felszámitolási árfolyamok	
Magyar 4% aranyjáradék	—.—
» 5% papirjáradék	—.—
» általános hitelbank	272.—
» pénzv. és leszám. bank	—.—
Tisza és szegedi kölcsön	—.—
Magyar jelzálogbank	—.—
Osztrák hitelintézet	269.—
Anglo-osztrák bank	—.—
Állami vasut	—.—
Déli vasut	—.—
Török birodalm. dohány	—.—
Rima-Murány	—.—
Jelzálog nyomm.	—.—

A mai déli tőzsdén eladatott «szállitásra»	Határidők	Utolsó árkelet pénz	áru	Előfordult kötés legmag. árkelet	legalacs. árkelet
4% magyar aranyjáradék	feb. 15	96.80	96.85	96.80	96.65
5% » papirjáradék	feb. 15.	83.40	83.45	83.45	8.35
Magyar hitelbank	—	—.—	—.—	—.—	8—.—
Osztrák »	1888. jan. 4	—.—	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Déli vasut-részvény	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Leszámitoló-részvény	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Jelzálog-hitelban-részvény	—	—.—	—.—	—.—	—.—

A tudomány és irodalom minden szakjába vágó könyvek a legolcsóbban kaphatók

KOHN TESTVÉREK
antiquar könyvkereskedésében
Budadest, IV. ker., gr, Károlyi-utcza.

Ugyanott bármely nyelvü **könyvek** egyenként vagy gyüjteményekben a **legjobb árban** számitva becseréltetnek, vagy készpénzért **megvásároltatnak.** Szives ajanlatok kéretnek.
Könyvjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Rendkivül érdekes, pikáns olvasmányok rendkiváli árleszállitásban!

Catanello (Markus): Tisztességes asszonyok eredeti ára 1 frt most 60 kr.
» Aquarellek Amor műtermében » 1 » » 60 »
» Tilosban » 1 » » 60 »
» Exotikus növények » 1 » » 60 »
Bársony Istv.: Százszorszépek » 80 kr. » 50 »
Catulle-Mendès: A szüz király » 1.20 » » 70 »
Tiltott gyümölcsök irta Egy vén bünös » 80 » » 50 »
Fanchette: Kabinet-képek » 1 frt » 60 »
Pikáns Naptár: 1886. » 1 » » 50 »
» » 1887. » 1 » » 50 »

Legujabb mest jelent meg:
CASANOVA VERSEI czimü pikáns verskötet gyönyörü művészileg kiállitott boritékkal és mintegy 100 képpel illusztrálva. Ára 1 frt 50 kr!
Együtt megrendelve az összes itt felsorolt művek a megjelölt áraknál is **olcsóbban**, összesen **6 frtért bérmentve** küldetnek meg.
Megrendelések czimzendők: 4649
Kohn Testvérek
könyvkereskedése Budapest, IV., gr. Károlyi-utcza.

I-ső cs. kir. kizár. szabad. ujonnan javitott
RUGANYOS SÉRVKÖTŐK
biztonsági övvel és
Fontos szenvedőknek — **Fontos szenvedőknek**

sérvvédővel.

Legujabb találmány az amerikai, ujonnan javitott ruganyos sérvkötő Politzertől; ez rugók nélkül van, tisztán ruganyából művészisen szerkesztve s az a czélja, hogy még a legüdültebb sérveket is lehető legrövidebb idő alatt egyenletes fekvésbe hozza, s ugy nappal a legerőfeszitőbb munkánál, vagy a sokat járkálásnál, mint szintén éjjel alvásban is használtatik, a nélkül, hogy a sérvbajban szenvedő hivatásában legkevésbbé is volna akadályoztatva. Felette nagy haszon, hogy az még éjjel is a testen maradhat, mivel hogy a szenvedő testrészre kiváltképen jótékony, kellemetes nyomást gyakorol, s a legtöbb esetben még a sérv biztos gyógyulását is eszközli. A legtöbb orvosi tekintélyek által elismerve, megvizsgálva s a legjobbnak találva: professor **Kovács** a sebészeti kórodа alelnöke, dr. **Gross Lajos** magy kir. egészségügyi tanácsos, dr **Glück Ignácz**, kir törvényszéki orvos által.
Alólirott egyszersmind nagy raktárt is tart angol és franczia aczél sérvkötőkből, függesztő készülékeket (suspensorium) gummiburó szövötteket, mint szintén szarvasbőrből. A szarvasbőr és gummi suspensoriumok czélja, hogy a tágulást megakadályozzák.
Méhfecskendők, légpárnák, ágybetétek, periodtáskák, präservativumok, gummiharisnyák, és mindennemü gummi áruczikkek. Sérvkötőknél kérem megjelölni: jobb, bal vagy kettős-e, mint szintén a test bőségét is. Megrendeléseket utánvétel mellett elfogad
POLITZER MÓR
cs. k. szab. sérvkötő-készitő Budapesten, Deák Ferencz-utcza.
Valódi franczia és amerikai gummi óvszerek (praeservativ) tuczatonként 3—6 frt. Női különlegességek tuczatonként 2—4 frt.
Árak: urak, hölgyek és gyermekek számára, egyoldalunak drbja 6—10 frt, a kettősnek drbja 10—16 frt, gyermekeknek felével olcsóbb. Ugyanitt kapható legjobb amerikai sérvkenőcs. Egy tégely ára 3 frt 50 kr. 475.

A magy. korona tartományai és a kelet részére helyben, ujonnan megnyitott ezel.
ó pilzeni serfőződe főraktára,
ajánlja a kitünő hirnévnek örvendő
pilzeni szalon és kiviteli sört
ugy palaczkokban valamint hordókban. Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek.
Védjegy.
Városi iroda Budapest, V. k., Lipótváros, templom-bazár 11—12. sz. | Transitó-pincehelyiségek Kőbányán, Molnár-féle kőfejtés. 4947
Fiók-üzlet: Lobmayer Emil IV. Ujvilág-utcza 2.

Farsangi tréfa.
Mulatságok alkalmával a szokásos tréfás cottilion-meneteket nagyszerü zenekarrá alakithatjuk, papir maché-ből készült, a valódi réz- és fa-hangszerekhez a csalódásig hasonló «**Bigotphon**» hangszerek által. Ezen tréfás és hatást keltő hangszerekkel, minden előzetes tanulás nélkül, bármely darabot éneklés által el lehet játszani. Ennél nagyobb feltünést keltő és hatásosabb tréfát, képzelni sem lehet.
6 drb különféle Bigotphon, eredeti alakokban összeállitva, mint klárinét, trombita stb. kisebbek ... 4 frt.
12 drb eredeti alakokban összeállitva bőgőkkel 8 frt.
6 drb a nagyobb alaku hangszerekből összeállitva 8 frt.
12 darab eredeti nagyalaku hangszerek, bőgőkkel 12 frt.
Kizárólagos főraktár Magyarország részére:
STERNBERG ARMIN hangszergyára
Budapesten, VII., kerepesi-ut 36. sz.
Megrendelések csakis az összeg előleges beküldése vagy utánvéttel teljesittetnek. Csomagolási költség nem számittatik. 3389

Titkos betegségeket,
hugycsőfolyásokat, sebeket, syphilis utókövetkezményeit elgyengült férfierőt, magömléseket, önfertőztetés utóbajait, nőknél fehérfolyást és bármely női bajokat, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjukori bünök következtében beállott ideg- és ennek utókövetkezményekép létrejött hátgerinczbajokat gyógyit 15 évi katonaorvosi tapasztalat után a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos sikerrel
Dr. KAJDACSY
volt cs. kir. ezredorvos.
Lakás: V., váczi-körut 4. sz., I. em., bejárat a lépcsőnél.
Rendel délelőtt ½10—4 óráig, este 7—8 óráig; nőknek u. m. férfiaknak külön be- és kijárat — külön váróterem. — Dijazott levelekre azonnal válaszoltatik és gyógyszerekért is gondoskodva lesz. 4667

Birtok eladás.
Komárommegyében az ujszőnyi és érsekujvári vasut állomások közt fekvő 2300 hold kiterjedésü, kitünő gazdasági épületekkel ellátott birtok, a hozzátartozó kastélylyal szabad kézből eladó. Bővebb értesitést ad **Feszti Lajos** ügyvéd **Komáromban.** 4977

Cs. és kir. szabad. hygienikus készitmények a száj és a fogak rendszeres gondozására
Med. dr. C. M. Faber-től Bécsben
néhai mexikói Miksa császár udv. fogorvosa, a becsületrend lovagja stb.
Eucalyptus-száj-essenczia
(kitüntetve 1878-ban Párisban)
A legrendszeresebb, legtartalomdusabb (78% hatásos alkatrész) elismert hygienikus készitmény a száj gondozására, a kellemetlen szag megszüntetésére, a fogak ápolására, óvszer mindenféle torokbaj ellen. — **Gyermekeknek** nagyon ajánlható gargarizálásra az iskola előtti és utáni látogatásnál. **A szobák fertőztelenitésére nélkülözhetlen.** A cs. orosz kormány 1881. jan. 28-iki, 681. sz. miniszt. rendelete szerint a cs. kórházakban és gyógyintézetekben használtatik. **Egy üvegcse ára 1 frt 20 kr.** 2268
„Puritas" speczifikus száj-szappan.
Az egyetlen szer, mely valaha egy világkiállitáson (London 1862) jutalomérmmel lett kitüntetve, mert legrendszeresebb és legkellemesebb fog-conserváló készitmény. — **Egy doboz ára 1 frt.**
Garantirozott Puritas-fogkefék
préselt puszpáng és vegyészetileg zsirtól mentesittetett sörtével. Drbja 50 kr. Ezen készitmények az osztrák-magyar birodalom és a külföld minden gyógyszertárában, és jóhirü illatszerkereskedésében kaphatók.
Fő szétküldési raktár:
Bécs, I., Bauernmarkt 3. szám.

Hirdetmény.
Vb. Schönberg és Oláry alólirott csődtömeg gondnoka részéről az ideigl. csődválasztmány határozatához képest, mely határozat a nváradi tek. kir. tszék, mint csődbiróság 886/888 p. sz. végzésével is jóváhagyatott, közhirré tétetik, miszerint közadósok csődtömegéhez leltározott, s a nagyváradi üzletben 1—1370-ig s 1372—1373 tételszámig bezárólag felvett, és 20642 frt 97 kr beszerzési, s 7783 frt 63 krra becsült, mint a b.-ujfalusi üzletben leltározott, s a csődleltárban 1—275 tételszámig bezárólag felvett 7428 frt 21 kr beszerzési s 1975 frtra becsült kézmü, divat, rövidáru kész női s gyermekköltönyök, kalapok, muffok, fehérnemüek. ruhanemüek s az összes üzleti felszerelések zárt ajánlatok utján, a legtöbbet igérőnek el fognak adatni.
Mihez képest az ajánlatot tenni óhajtók felhivatnak, miszerint 1000 azaz egy ezer frt készpénzzel, mint bánatpénzzel ellátandó zárt ajánlatukat **1888. évi február hó 15. napjának d. u. 6 óráig** Rothman Lipót ügyvéd, nagyváradi lakos, választmányi elnök urhoz adják be; az ajánlati eljárás feltételei az ajánlatnak jogerős elfogadása után a vételárnak 3 nap alatt kezeimhez leendő lefizetése, a vételi illetéknek viselése, a többi feltételek, mint a csődleltárak alólirottnál Nagy-Váradon, apácza-utcza 17. sz. ügyvédi irodámban bármikor megtekinthetők. A nagyváradi üzletben levő áruraktár megszemlélése végett alólirottnál mindennap d. e. 9—12-ig, s d. u. 3—6 óráig az illetők jelentkezhetnek; mig a b.-ujfalusi raktár megszemlélésére határidőül 1888. évi február hó 8—12. napjainak d. e. 9-től d. u. 6 óráig terjedő időköz tüzetik ki, mikor is alulirott tömeggondnok B.-Ujfaluban, s a nagy vendéglőben lesz feltalálható.
Nagyváradon, 1888. évi január hó 27-én.
Szokoly Tamás, ügyvéd és csődtömeggondnok.
4979

Matico-injectio
GRIMAULT & Co. PARIS
Matico levelekből készült ártalmatlan szer legrövidebb idő alatt gyógyitja a **titkos betegségeket**, mint **hólyaghurut**, kankó stb. még akkor is, ha az régi s elhanyagolt volna is. — Egy üveg ára 2 frt.
Matico-tokocskák
(Capsules matico)
a gyógyuláshoz nagy mérvben hozzájárulnak, a javulást gyorsitják. — **Fecskendők** minőség és czélszerüség szerint 1 frt, 60 kr, 35 kr és 25 kr, ugyszintén suspensoriumok mindig készletben.
Egy üveg ára 2 frt 50 kr.
Magyarországi főraktár **TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertára Budapest, király-utcza 12.** 4597

SZAB. OSZTR.-MAGY. ÁLLAMVASUT-TÁRSASÁG.
4289. szám.
Hirdetmény.
A Budapest és Vácz között forgalomban állott, Budapestről 5 óra 40 perczkor d. u. induló 126, és Budapestre 9 óra 15 perczkor este érkező 125. sz. omnibusvonat, további intézkedésig nem fog forgalomba helyeztetni. A csavargőzös-menetek beszüntetése alatt Esztergom és Esztergom-csavargőzös 131. sz. őrház megállóhely között, ezen megállóhelyen az arra menetrendszerüleg kijelölt vonatok sem fognak megállani.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönetirat folytán ezen intézet legmelegebben ajánlható.
Titkos betegségeket,
hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire is idültek, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója, és bőrbetegségeket gyógyit ujgyógymód szerint biztos sikerrel, gyorsan és alaposan
Dr. GARAY ANTAL
orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt csász. kir. oszt.-főorvos.
Lakás: BUDAPEST,
IV. ker., kigyó-utcza 1. sz.
Rendel: naponta 10 órától d. e. egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. Dijazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz. — **Nőknek külön váróterem.** 4986
Ugyanott megjelent és szerzőnél Dr. GARAY ANTAL-nál megrendelhető:
Népszerü utmutató
a nemi betegségek s ezek észszerü gyógykezeléséhez czimü könyv, máris a második kiadás. — **Ára 2 frt 50 kr.**
A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. II. A nemi élet ébredése. III. Az önfertőztetés és az éjjeli magömlések. IV. A hugycsőtakár (Tripper) és hugycsőszükületek. V. A bujakór (syphilis). VI. Fehérfolyás. VII. Elgyengült férfierő. VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostitutió.

A füzök ára: 10, 12, 14 egész 16 forint és feljebb.
Ceinture-ök 6, 8, 10 egész 12 forintig.
Levélbeni megrendeléseknél a méretek megjelölése centiméterekben kéretik: 1. a mell és hát egész kerülete a karok alatt. 2. A derék kerülete 3. A csipők kerülete. 4. Hosszuság a karoktól a derékig. 4645
A mérték a testen ruha fölött veendő.

MAGYAR LEXIKON
AZ EGYETEMES ISMERETEK ENCYKLOPAEDIÁJA.
16 kötet szöveg, és 1 kötet (160) képmelléklet.
Ára füzve 48 frt, kötve 64 frt.
Kötetenként füzve 3 frt. Kötetenként kötve 4 frt.
Evtizedekig várta közönségünk egy **Magyar Lexikon** megjelenését, mely pótolta volna a régen elfogyott ismeretek tárát, s a magyar viszonyokkal nem törődő német Conversations-Lexikonokat. A fenti munka e hézagot akarja pótolni. Elég bő, hogy akár Brockhaus, akár Mayer Lexikonjait nélkülözhetővé tegye, másrészt hazai viszonyainkra oly nagy mérvben van tekintettel, hogy semmiféle más idegen nyelvü Lexikon nem pótolhatja e tekintetben a **Magyar Lexikon**-t.
Ezen a maga nemében egyetlen és különösen a magyar viszonyokat fölkaroló minden tudományágat, történelmi, földrajzi s életrajzi adatokat tömören magában foglaló mü, egymaga ugyszólván egész könyvtárt pótolni képes.
Kapható a **PALLAS könyvkiadóhivatalában** Budapesten valamint minden hazai könyvkereskedésben.

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadásában megjelent és ugyanott (Budapest, Kecskeméti utcza 6. sz.), valamint minden könyvárusnál kapható:
PETELEI ISTVÁN
AZ ÉN UTCZÁM
elbeszélések egy kötetben
17 iv 280 oldal.
Ára füzve 1 frt 80 kr.
TARTALOM:
Őszi napsugár. — IV. Sugár a buba.
Szeret. — V. A porkorum inspektor
Szomszédaim: — VI. Kati
I. Patakiék és a néni. — VII. Két gyermekről.
II. A rácz Boglánról. — 4. A kapu be van zárva.
I. Klára az anya. — 5. Máli.
6. Rosz vásár.

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 2 krral, s compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden közlése után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik, és a hirdetés alatt álló szám közöltetik.

Házassági ajánlat. Intelligens gazdász, gazdasági tanácsos és birtokbecslő, 42 éves, kellemes külsejü, előkelő családból, protestáns vallásu, 2—3000 forint évi jövedelemmel és biztosan várható évi járadékkal, élettársnőt keres, 25—30 évek közti kisasszonyt vagy özvegyet, ki vagy birtokkal bir vagy olyat vehet, hogy azon maguk gazdálkodhassanak. Ajánlatokat fényképpel ellátva, melyek visszaküldetnek, «Tolnay 6. sz.» jelige alatt átvesz a kiadóhivatal. A legszigorubb titoktartás biztosittatik. 221

Magasabb zenei kiképzés czéljából keres egy jó hangu fiatal ember nemeslelkü urnőt, ki a kiképzésre szükséges költséggel kölcsönképen ellátná. Szives ajánlatok «Énekes» czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 5105

Eladás.

Uj zongora jutányos áron eladó. Czim Bogner Vilmosné Pozsony, Stefánia-ut 4. 247

V., Bálvány-utcza 6. sz. Használt és uj **pénz-szekrények** rendkivüli olcsó áron eladatnak. Bécsi pénzszekrény gyári raktár **Budapest**, V., Bálvány-utcza 6. 4665

Használt batard, olajos tengelylyel és egy használt landaui olajos tengelylyel olcsón eladó. Hol, megmondja a kiadóhivatal. 242

Vaskereskedés vidéken azonnal átadandó. Ajánlatok «Vasüzlet» czimen a kiadóhivatalba kéretnek. 220

10,000 legnemesebb gyümölcsoltvány, argenteuilli spárga gyökér, hónapos málna cserjék eladók. Árjegyzék ingyen. Czim: Marton Andor, gazdatiszt, Alacska, u. p. Sajó-Szent-Péter. 4683

Egy szánkó

két üléssel 80 forintért eladó

Fürdő-utcza 8. a kapusnál. 148

FEJ-KENDŐ

1 db	tiszta selyemből		—.80-tól
6 «	sely. nyakkendő		1.20 «
1 «	Mikado téli nyakkendő		60—1.20
2 «	finom ing	......	1.50-től
12 «	finom gallér	...	1.80 «
1 «	halcsont mellfüző		2.— «

Leveleket kérek **SCHWARZ A.** nyakkendő- és fehérnemü-gyárához Budapest, VI., nagy-mező-utcza 14. szám alatt czimezni. Képes árjegyzékek bérmentve. 4289

Vető-árpa! Kitünő minőségü eredeti Hanna árpa vetéshez kapható Graus Sándornál Budapest, Eötvös-tér 2. I. em. 219

Alkalmazást keres

Ajánlkozás. Egy irodalmi egyén — megjelent önálló müvek szerzője — volt hivatalnok s magántitkár ajánlkozik sajtó-irodákba mint munkatárs, vagy javitnok; ajánlkozik mint titkár, levelező, uraságokhoz mint udvarmester, vagy számadásképes házinspektor; de mint magánnevelő is foglal állást. Czim a kiadóhivat Iban. 5104

Müvelt özvegy uri nő nyelv- és zeneismerettel, néhány évig mint nevelőnő is müködött, tökéletesen alkalmas nagyobb leányok nevelését befejezni, mint **garde des dames** vagy mint társalgónő óhajt alkalmaztatni. Ajánlatok «Békeffy Laura Nagy-Endréd» (Barsmegye) czim alatt kéretnek. 250

Délutáni foglalkozást keres egy vasuti hivatalnok, kinek nagyon szép magyar és német irása van. Szives megkeresések S. S. alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 5101

Gazdaasszony, 20—30 év közt, kellemes külsejü, némi müveltséggel, kerestetik egy magányos urhoz. Ajánlatok «Gazdaasszony 54» alatt lehetőleg arczképpel e lap kiadóhivatalához intézendők. 5099

Egy fiatal, nőtlen, katonamentes gazdász, ki a debreczeni magy. kir. földmives intézetet jeles sikerrel végezte, már nagyobb uradalmakban alkalmazva volt, állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 246

Alkalmazást nyer

Ügynökségi és bizományi üzletbe gyakornok kerestetik havonkint 5 frt fizetésért. Czim a kiadóhivatalban. 5103

Elsőrangu férfiszabó üzletbe egy csinos külsejü **ügyes és tapasztalt szabász** (keresztény, nőtlen) kerestetik. Ajánlatok az eddigi alkalmazás megnevezése és bizonyitvány másolatainak csatolása mellett a kiadóhivatalba D. 1822 alatt kéretnek. 215

Oktatás.

Une parisienne enseignant la littérature grammaire et conversation, désire donner des leçons. Chiffre A. D. 2. 54 Z. 240

Hegedü leczkéket óhajt adni kezdőknek egy fiatal ember szerény feltételek mellett. Czimek R. S. alatt kéretnek e lap kiadóhivatalába. 5102

Házitanitónak vagy **nevelőnek** ajánlkozik egy e téren gyakorlott technikus. Czim a kiadóhiv. 5088

Ötödéves orvosnövendék, ki ugy a gimnáziál, mint a reáliskolai tantárgyakban képes oktatást adni, szükség esetén pedig franczia nyelvet is tanit, korrepetitorul ajánlkozik szerény feltételek mellett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5043

Lakás és bérlet

Kiadó lakások. Akadémia-utcza 5. szám alatt 5—6 szobából és minden más néven nevezendő mellékhelyiségekből álló két utczai lakás, kiadó. 232

Korcsmai helyiség kerttel, fedett tekepályával, a VIII. kerületben, azonnal bérbeadandó. Bővebb értesitést ad a kiadóhivatal. 229

Különféle.

Áru és pénzhitelek, **Betáblázások** és **óvadékok, jótállók** és **társak,** nagyobb **vállalatokhoz szükséges tőkék, kiegyezések** keresztülvitelnek, **pénzzavarokban szenvedők** kisegitése, **üzleti könyvek** bevezetése, átvizsgálása és helyreigazitása, **ingatlanok forgalma. Kétes követelések vétele, közbenjárás minden kereskedelmi ügyben gyorsan Unió Közbenjáró Iroda Budapest, Ferencz Jó sef-rakpart 3.** 249

Ebédet egyetemi polgárok és hivatalnokok orvosi egyetemhez közel nyerhetnek havi 8 frtért (leves, marhahus mártással, főzelék sülthussal, tészta). Ugyanezen étel 40 krért napra kiszolgáltatik. Ugyanott nagy szoba havi 12 frtért kiadandó. Czim a kiadóhivatalban. 245

Egy a sorstól sujtott özvegy hivatalnokné hajlandó 8 éves csinos, egészséges leánykáját tisztességes szülőknek örökbe átengedni. Czim a kiadóhivatalban. 5106

Csak 3 frt

a legalkalmasabb

ünnepi ajándék

(Emlék elhaltak után.)

4810

Arczképek életnagyságban, minden beküldött fénykép után. Felpénz 1 frt. Leghübb hasonlatosság biztosittatik. A fénykép sértetlen marad. Szállitási idő 10 nap.

Bodascher Siegfried

jutalomdijazott müterme

Bécsben, II., Grosse Pfarrgasse Nr. 6.

Kávémérés nagy forgalmu tejárusitással igen élénk vidéken, (lakással együtt csak 400 frt évi házbér) berendezéssel vagy a nélkül elutazás miatt azonnal átadandó. Ugyanott egy szoba csinos butor is eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5091

Egy vagy 2 fiatal ur számára 1 csinos **hónapos szoba** esetleg teljes **ellátással** olcsón kiadó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 5081

Nincs többé tüdőbaj!!!

Tscheikols tanár által feltalált **köhögés, rekedtség, elnyálkásodás, asthma,** valamint minden **tüdőbaj** ellen legjobb óv zernek bizonyult s jó hiréről ismert **STRAUSZ A.**-féle **Amerikai gyógyfükivonati mellpastillák.** 4562

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógysz., **Budapesten,** király-utcza 12. sz. Szétküldési raktár: **Strausz A. váczi-körúton, az Andrássy-ut sarkán levő Fonciére-palotában.** Azonkivül kapható az ország minden jóhirü gyógyszertárában. **1 doboz 20 kr, 6 doboz 1 frt,** továbbá ugyanazon kivonatból elő illitott s nagyon kedvelt **MELLSZÖRP, 1 kis üveg 50 kr. 1 nagy üveg 1 frt, 6 kis üveg 2 50. 6 nagy üveg 5 frt. Naponkint postai szállitás.**

Pénzkölcsön első, esetleg **második helyre fővárosi házakra kapható.** Bővebb értesités e lap kiadóhivatalában. 5015

Pántlika-Giliszta

(Galandféreg)

Hat percz alatt teljes biztonsággal elhajtatik fejestül a **páfrány kapszulák** által. Valódi minőségben csakis **Schneider József** gyógyszerésznél kapható **Resiczán** (Bánát), **3** frt **75** kr előleges beküldése mellett, egy eredeti dobozhasználati utasitással együtt bérmentesen a fönti gyógyszertől megküldetik. Biztos hatásért jót állunk. 4891

Németül tanulóknak

legalkalmasabb kézikönyvül ajánlható: **Német. nyelvtan** magyarok számára. **Ahn J** hires, könnyü rendszere után irta **Nagy Lajos.** (Á a 80 kr., mely bélyegekben is beküldhető.) — E könyv rendkivüli előnye, hogy az egyetlen nyelvtan, melyben a német szavak is magyar betükkel nyomatvák. Kapható a **Pallas** könyvkiadóhivatalában Budapesten.

JUNKER

és GAERTNER-féle átrakható MEZEI és ERDEI VASUTAK részletesen ismertetvék rajzokkal a „GAZDASÁGI MÉRNÖK“ czimü közérdekü gazdasági és müszaki hetilap f. évi 5. számában. 4960

Sérvben szenvedők figyelmeztetnek, hogy a legujabb találmányu Keleti sérvkötő csakis **KELETI J. cs. kir. sz. sérvkötésznél** (Koronaherczeg-u. 17/F.) megszerezhető. Egyoldalu 6, kettős 12 frt.

József-tér 9-dik szám alatt.

Butor eladás.

Február hó 15-ig

bámulandó olcsó áron adatik el a nagy raktár a legfinomabb **uraságí butorokban** és a legegyszerübbekben a közönséges polgári háztartáshoz, azonban a legkitünőbb minőségben **étszoba, hálószoba, szalon, fogadó-** és **uri szoba berendezések** és minden más bebutorozáshoz szükséges butorok a kitünő minőség kezessége mellett.

SZABÓ JÓZSEF ÉS TÁRSAI

budapesti asztalos társasága

miután az örvendetes pártolás által, m. t. vevőinek száma folyton szaporodik, elhatároztuk a **József-tér 1, a fürdő-utcza sarkán** és a **Nádor-utcza 4.** szám alatti raktárunkat feloszlatni és a

József-téren 9-dik szám alatt szemben az osztrák-magyar bankkal,

egy a választás kényelmének megfelelő, könnyen áttekinthető nagy helyiséget választottunk, s nem kiméltük az áldozatot, hogy m. t. vevőink eddigi megelégedését és bizalmát nemcsak hogy megtartbassuk, hanem hogy jövőre még nagyobb mértékben kiérdemeljük, miért is kérjük továbbra is b. pártfogásában és bizalmában részesiteni. — Árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgálunk. 4987

József-tér 9-dik szám alatt.

József-tér 9. szám. — József-tér 9. szám.

PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában (Bpest, kecskeméti-utcza 6.) megjelent:

NÉPSZERÜ CSILLAGASZATTAN.

Az égboltozat egyetemes leirása.

Irta

FLAMMARION CAMILLE.

Forditotta

HOITSY PÁL.

360 ábrával, szines könyomatok és csillagászati térképek II. kötet. — **Füzve 9 frt. Diszkötésben 12 frt.**

BUTOROK.

Különösen figyelemreméltó a farsangi idény alatt szükséges kiházasitási kelengyék beszerzésénél.

PATYI ISTVÁN ÉS TÁRSAI

hazai gyártmányu

asztalos- és saját készitményü kárpitos-butor-termei

BUDAPEST, IV., (belváros) koronaherczeg-utcza 11. sz!

a Zsibárus-utcza sarkán, a m. k.ir. főpostapalotával szemben, az első emeleten, folyton dús választékban találhatók teljes háló-, ebédlő-, és szalon berendezések, valamint egyes butordarabok, melyek az eddigi nagy hatást kereső reklamokkal hirdetett butorkereskedők butorait **minőség és olcsóság tekintetében jóval felülmulják.**

A m. t. közönség szives pártfogását kérve: 4824

Patyi István és Társai.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

KUNTNER J. vendéglője,

régi posta-utcza 11. szám.

Legfinomabb pilseni sör

a polgári serfőzdéből.

Ebéd 60 krajczár.

Leves, marhahus mártalékkal vagy főzelékkel,	pecsenye salátával, tészta, sajt.

Vacsora 50 krajczár.

Assiette, pecsenye,	saláta, sajt.

4988

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a sas és MOLL sokszorositott czége látható.

Sikeres gyógyhatás makacs gyomor és **altest-bajoknál,** gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés, székrekedés, májbajok, vértolulás, aranyér és a legkülönfélébb női betegségeknél.

Egy eredeti doboz használati utasitással 1 frt.

Raktárak az ország minden jónevü gyógyszertáraiban.

Központi szétküldési hely:

MOLL A., gyógyszerész és cs. k. udv. szállitónál Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két doboznál kevesebb nem küldetik.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha minden üvegen a védjegy és MOLL aláirása látható.

Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, csúz, mindennemü testfájdalmak és bénulásnál.

Borogatás alakjában minden sérelem és sebnél, daganatok, gyuladásoknál. Belsőleg vizzel vegyitve hirtelen rosszullét, hányás, kólika és hasmenésnél.

Egy üveg pontos utasitással 80 kr.

Raktárak minden magyar gyógytárakban és anyagkereskedésekben.

Központi szétküldési hely:

MOLL A., gyógyszerész és cs. k. udv. szállitó Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. 4596

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Moser S. Eszterházy herczeg volt uradalmi orvosa.

„ÉLET-ELIXIR"

Egy félszázadon át, embereken és a természetben tett gyakorlati tanulmányozás után sikerült „**Élet-Elixir**"-emet összeállitani. Számtalan barátaim és betegeim, kiknek alkalmuk volt **Élet-Elixirem bámulatos csodás hatásáról** meggyőződni, felszólitottak, hogy lelkiismeretlenséget, sőt vétket követnék el az emberiségen, ha kitünő orvosi szeremet tőle megvonnám. Ez által ösztönöztetve, de főkép lelkiismeretem megnyugtatásául kötelességemnek tartom „Élet-Elixir"-emet ezennel a nyilvános forgalomnak annál is inkább átszolgáltatni, miután tiszta meggyőződésem, hogy ez által az emberiségnél maradandó emléket hagyok magam után.

Moser S. Eszterházy herczeg volt uradalmi orvosának

„Élet-Elixir"-je

„Élet-Elixir"-em

már rövid használat után, a legmeglepőbb, legbatásosabb és legjobb sikert eredményezi; kitünő jónak bizonyul **általános elgyengülésnél, az idegek elernyedésénél; vérszegénységnél, mell és gyomor-fájdalmaknál, hemorhoidáknál, szorulás- és májbajoknál étvágy- és álmatlanságnál.**

Naponként használva, «Élet-Elixir»-em **mentő-szer minden betegség ellen** bámulatos **hatásával az előbbi természetes erőt ismét helyre állitja, felvillanyozza az élet-szellemet, élesbiti az észméket, nyomtalanul eltávolitja az idegek rezgését, gyengiti a köszvény** (podagra) **fájdalmait és elháritja ennek benyomulását a belső-bélrészekbe, tisztitja a gyomrot benyálkásodó nedvektől,** melyek emésztési nehézséget, fejfájást és gyomorémelygést szülnek, egyszóval: **leküzdi a legtöbb betegségeknek biztos forrását.** Eltávolitja a **bélgörcsöt** a gyomorban **jókedvre és derültségre** ébreszt; elháritja **egy óra alatt az emészthetlenséget;** meggátolja a **sziv betegséget;** tisztitja a **vért és gyógyit mindenhideglelést** már a harmadik dosisnál.

«Élet-Elixir»-em a legjobb szer gyengeség, sápadtság és görvélyesség (Skropheln) ellen; egy kitünő szer emésztési **nehézségeknél, hányásoknál, gyomorgörcs és gyomorhévnél** (Sodbrennen). 4685

!!Szenvedő emberek!!

Csak egyetlen egyszer rendeljétek meg „Élet-Elixir"-emet és győződjetek meg ezen szer kitünőségéről, és előre is biztositlak titeket, hogy „Élet-Elixir"-em minden háznál nélkülözhetlen lesz.

Az „Élet-Elixir" csakis egyedül nálam kapható:

Budapest, IV., Gyár-utcza 73. sz.

MOSER S.

Eszterházy herczeg volt uradalmi orvosa.

Egy palaczk ára használati utasitással 2 forint 50 krajczár o. é.

A szétküldés, az összeg előleges beküldése vagy utánvét mellett a világ minden irányába pontosan eszközöltetik.

PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában (Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 6. szám) kapható:

NEMZETGAZDASÁGI ÉS STATISTIKAI ÉVKÖNYV.

Szerkeszti:

Dr FÖLDES BÉLA.

Harmadik évfolyam, 1886.

Ára füzve 3 frt 20 kr., kötve 4 frt.

GAEDKE-féle

kinyilt **hamburgi cacao,** saját módszere szerint előállitva, az ismert hollandi gyártmányok fölött következő előnynyel bir:

jobban oldható,
táplálóbb,
finomabb zamatu,
könnyebben emészthető.

A Gaedke-féle cacao nagyban **P. W. Gaedke**-nél **Hamburg,** kicsinyben a legtöbb kereskedésben kapható, hol **minták** s **magyarázó könyvecskék ingyen** adatnak. — Kérjen csak **Gaedke-féle hamburgi**

CACAO-t.

Raktár következő uraknál:

I. ker. Budavár: **Keller Kálmán, Frey Alajos, Weninger M., Szellner Gyula Schügerl F. X.** özvegye.

II. ker. Viziváros: **Weninger M., Spuller István, Scheder János.**

III. ker. Ó-Buda: **Gebhard József.**

IV. ker.: Takáts Lajos, Hatvani-utcza, **Neruda Nándor** Hatvani-utcza, **Hoff Károly J. utóda, Barthonek K.** cs. kir. udv. szállitó, kis-hid-utcza, **Emmerling Vilmos K.** Koronaherczeg-utcza, **Hell Ferencz és Fia** Sebestyén-tér **Krauss József** Deák-tér, **Zubek és Bátori** Egyetem-tér, **Kupkay testvérek** Mária-Valéria-utcza.

V. ker.: Szenes Ede Dorottya-utcza, **Piffel testvérek** Mérleg-utcza, **Édeskuty L.** Erzsébet-tér, **Fanta Károly** Fürdő-utcza, **Szenyovsky H. utóda** Ferencz József-tér, **Wagner András** Árpád-utcza, **Netzasek Adolf** Váczi-körut 66.

VI. ker.: Szenes Ede Andrássy-ut, **Schuster Gyula** Andrássy-ut, **Resz Károly** Nagymező-utcza, **Országos Fogyasztási Szövetkezet** Gyár-utcza 13.

VII. ker.: Kaschnitz Gyula Dohány-utcza, **Messik testvérek** király-utcza, **Bieber Antal** kerepesi-ut.

VIII. ker.: Kerstinger György külső Stáczió-utcza és futó-utcza, **Balogh Szilárd** Népszinház-utcza, **Brém Ferencz** Mária-Terézia-tér. 4879

Országos általános kiállitás Budapesten 1885.

Nagy kiállitási érem, versenyképes és kitünő

pipereszappanok és illatszerekért.

A világ legjobb arcz- és kézfinomitó szappana

a *dr. Gebhardt* egyet. tanár-féle javitott zamatos gyógytani

növény-szappan dbja 35 kr.

eltávolit minden bőrküteget, folytonos használatnál viruló és fiatal kinézést kölcsönöz.

Müller J. L.-féle glycerin rózsa-szappan a legkitünőbb glycerin-szappan legfinomabb rózsaillattal, drbja 35 kr., 3 drb 1 frt; ugyanaz rudban 30 kr., 3 rud 85 kr.

Müller J. L.-féle valódi tojás-olaj-szappan, különösen jótékonyan hat a bőrre, simitja és felfrissiti azt, darabja 15 kr., 3 darab 40 kr.

Müller J. L.-féle salicyl-szájviz, az egyedüli szájviz, mely folytonos használatnál a fogak romlását megóvja, üvegje 40 és 80 kr.

Müller J. L.-féle salicyl-fogpor, salicyl-szájvizzel használva nemcsak, hogy a fogakat hófehérré teszi, de egyszersmind a már létező fogbetegségek tovább terjedését is megóvja, doboz 60 kr.

Müller J. L.-féle Vaselin Gold-Créme, bámulatos hatásu arczfinomitó szer, üvegje 50 és 80 kr.

Amaryllis dorée legujabb illatszer, üvegje 1 frt 50 kr., 2 frt 50 kr., 5 frt.

Ixia Lys, Bouquet Elegant, Mimosa, Karilpa, a legfinomabb és legkedveltebb illatszerek, üvegje 1 frt 50 kr., 2 frt 50 kr. és 5 frt.

Müller J. L.-féle Brillantine, kiváló hatással bir a haj-, szakál- és bajusz fényének és lágyságának előidézésére és azoknak kihullását és törékenységét megóvja, üvegje 60 kr. és 1 frt.

Munkácsy Mihály világhirü müvész **kedvelt bajuszpedrője** *felülmul minden eddig létező gyártmányt a bajuszt puhitja, a törékenységtől és kihullástól megóvja, dobozа 25 és 40 kr.*

MÜLLER J. L. illatszer- és pipereszappan-gyárosnál.

RAKTÁR:		GYÁR:
Koronaherczeg-utcza 2. szám.	BUDAPEST	Rottenbiller-utcza 36. szám.

A vidéken valamennyi hirneves gyógyszerészek és kereskedő uraknál.

Dus választék rendkivül kitünő fog-, köröm-, haj- és ruhakefékből, fésük bivalyszarv, elefántcsont és békateknőből, mindennemü tükrök, szivacsok, legfinomabb köröm-ollók, hajsütők. Továbbá

Hölgyeknek különös figyelmébe 4636

ajánlom, folyton a legdivatosabb és legujabb hajtükből berendezett dus választéku raktáromat.

Külföldi gyártmányu illatszeráruk olcsóbbak mint bárhol.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent s minden könyvárusnál kapható:

1888. BUDAPESTI 1888.

CZIM ÉS LAKJEGYZÉK

A BEJELENTÉSI HIVATAL HITELES ADATAI ALAPJÁN.

Ötödik évfolyam, 1888. 4980

Ára vászonba kötve 5 forint osztr. ért.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapesten, IV., kecskeméti-utcza 6. szám.

SALICYL-KÉSZITMÉNYEK

KIELHAUSER H.-tól Gráczban.

Dr. Heyden drezdai laboratoriumában előállitott Salicylsav világhirre tett szert, mint óvanyag mindennemü erjedés és rothadás ellen, s alkalmas keverékben a leghatásosabb utólérhetlen óvszerül bizonyult a **bőr, haj** és **fogak** épségének megőrzésére, a mennyiben a megtámadott szervekben elejét veszi a rothadásnak s minden azzal összefüggésben lévő kóros jelenséget megszüntet.

Salicyl-szájviz megóvja a fogakat a szuvasodástól s a mennyiben lyukas fogak volnának, ugy azok üregeibe behatolva, megszünteti az ott levő nyál- és ételmaradékok erjedését és ezzel a kellemetlen szájbüzt. — Egy üveg ára **60 kr.**

Salicyl-fogpor hasonlóképp hat mint a szájviz s mindennapi rendes használat mellett a fogakat vakitó fehérre s a foghust egészséges pirossá teszi. Egy doboz ára **50 kr.**

Salicyl-fogpaszta a fogpor emlitett jó tulajdonsaival bir s szilárd alkatánál fogva különösen utazásoknál nagyon előnyös. — Egy darab ára **60 kr.**

Salicyl-hintőpor utólérhetlen lábizzadás ellen, összehuzza a talp és az izzadó bőrfelület izzadság kiválasztó szerveit s az oly kellemetlen izzadást megszüntetvén, elejét veszi a lábak büzösségének is. Kitünő óvszer hosszu gyaloglásoknál lábfelsebesedés ellen. Egy doboz ára **30 kr.**

Salicyl-pipere-szappan ment minden felesleges lugtartalomtól s igy a bőrt nem száritja ki, sőt annak természetes üdeségét fenntartja s elpusztitja a bőr élősdijeit. — Egy darab ára **35 kr.**

Salicyl-hajkenőcs megóvja a hajat a kiszáradástól és szétrepedéstől, azonkivül a haj tövén élősködő hasadó pikkelygombát, mely a kopaszságnak legtöbbször oka, megöli s igy a haj-kihullást meggátolja. — Egy darab ára **50 kr.**

Salicyl-pipereviz az arcz- és kézbőrt megóvja a levegő érdességétől, bársony simává s puhává teszi s a természetes üde szinét megőrzi s a bőrhámlást s bőratkát eltávolitja. — Egy üveg ára **70 kr. Valódi minőségben kapható** 4603

Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógysz. király-utcza 12. és TÖRÖK SÁNDOR Opera gyógysz. Andrássy-ut 29.

HA ÖN KÖHÖG

használja csak a

PASTILLES GÉRAUDEL

VALÓDI NORVÉGIAI FENYŐ NEDVBŐL

Belélegzés és szopogatás által eredményezett kitünő hatásu a légzőszervi betegségeknél

NÁTHA, IDEGES KÖHÖGÉS, MELLHÜTÉS, REKEDTSÉG, CATARRH, ASTHMA, stb. ellen.

Minden orvos a GÉRAUDEL PASTILLÁK használatát ajánlja és hátrányosnak itél minden másnemü szurok tartalmu készitményt mit bonbon, pilulák, czukorkák és más alakban lenyelni kénytelenek. Ugyanez áll a sirop használatánál.

(Kisérjük figyelemmel az anatomikus ábrával ellátott magyarázatot.)

A szurok tartalmu bonbonok és pilulák ÁRTALMASSÁGA.

1\. — **A Nyelcső** a melyen a kemény és föloldatlan bonbonok és pilulák lemennek, a szájban föl nem olvadtak, a gyomorba jutnak anélkül hogy a fenyőnedv legcsekélyebb része is a légcsőbe, egyedüli rendeltetési helyére hatolna.

2\. — **A Gyomorszáj** a melyen át a föntjelzett bonbonok és pilulák a gyomorba hatolnak, azt epe, czukor, enyv stb. nemü anyagokkal megtöltvén: étvágytalanságot, gyomorfájást és epe zavarokat vonnak maguk után.

3\. — **Belek** (gyomor folytatása) ott folytatódnak az okozott zavarok és az emészthetlen anyag komoly bajt idéz elő mint: *béldaganat, bélgyuladás, székelési nehézségek, diarrhé,* stb., az opium, morphine és más e nemek vegyitésének narkotikus tartalma által. Veszélyessége az összes orvosi kar által bejelentetett

A PASTILLES GÉRAUDEL GYÓGYHATÁSA.

A. — **Légcső,** melybe a Géraudel Pastillák szopogatása közben a szurokból képződött gyógyhatásu gőz a lélekzés által behatol mielőtt a tüdőbe vonulnék.

B. — **A Tüdő kamrácskái és közegei** melyekben a Géraudel Pastillákból keletkezett szurokgőzpárák minden lélekzet vételnél természetesen szétterjednek és azonnal megteszik jótékony hatásukat.

Ezen magyarázat után könnyü a Pastillas Géraudel természeti hatásáról meggyőződést szerezni, miről különben Francziaországban egy első rendü orvosi szaklap a következőket irja:

« Géraudel ur megtalálta egyszerü és practikus módját a szurok behatolásának a tüdő legvégső likacsaiba, leszállitva azt a legcsekélyebb mennyiségre és vegyitve más tartalmakkal melyek jótékony hatását elősegitik, de kizár mindon savas tartalmat.

« Ily körülmények közt a szurok hatása annyira gyors, hogy az ideges köhögés már néhány GÉRAUDEL PASTILLES használata után, azonnal megszünik.

« Docteur DELMIS. »

Gazette des Hôpitaux, 25 novembre 1882.

* A GÉRAUDEL PASTILLÁK nélkülözhetlenek mindazoknak kik sokat kénytelenek beszélni, kik szabadban dolgoznak, kik a lég változásának ki vannak téve, kik foglalkozásuknál fogva kénytelenek gőzt és port belélekzeni mint: Mühelyben foglalkozók, Molnárok, Kocsisok, Énekesek, Szinészek, Szónokok, Ügyvédek, Tanárok, Tanitók, Vasuti hivatalnokok, stb. Bármely órában vehetők be, evés előtt vagy után, nappal vagy éjjel, otthon vagy szabadban, munka-vagy sétálás közben. Különösen ajánlandó vadászok- és dohányzóknak.

Százezren fölül gyógyulnak évenként e Pastillák használata által és Géraudel ur több mint 40.000 köszönő-és elismerő irattal rendelkezik.

A **Géraudel Pastillák** az egyedüliek melyek az 1878 Párisi velágtárlaton a nemzetközi Jury által jutalmaztattak. Arany érem Páris 1885. Használatba bocsájtatott miniszteri jóváhagyással, az egészségügyi bizottság ajánlata folytán. Engedélyeztetett Oroszországban a magas kormány által az orvosi tanács előterjesztése folytán.

Egy doboz ára utasitással együtt 90 kr. — Vidékre 1 frt 10 előre beküldése mellett bérmentve.

(GYÁRI VÉDJEGY DEPONÁLVA)

A. GÉRAUDEL, Pharmacien à Sainte-Ménehould (France)

Nagybani eladás:

Török József gyógyszerésznél, Budapesten, király-utcza 12. szám alatt.

Kicsinyben minden gyógyszertárban és gyógyfükereskedésben. 138

Nyomatik a kiadótulajdonos: Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IV., kecskeméti-utcza 6. szám.

MELLÉKLET A 32-ik SZAMHOZ.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése jan. 31-én.

I.

A földmivelés-, ipar- s kereskedelmi tárcza költségvetését tárgyalta ma folytatólag a képviselőház. A tárgyilagos, nyugodt vitát *Szalay* Imre kezdte, a ki figyelemmel hallgatott beszédben kiválóan szöllőszeti állapotunkkal, a mintapinczével, s a kormány közegeinek szakismeretével foglalkozott. *Petrich* Ferencz azt fejtette ki, hogy a kormány az egyes közgazdasági ágak fejlesztésére nagyon aránytalan összegeket fordit. Kevesebb fontosságu ágakra többet költ és viszont megforditva. *Linden* György, a mérsékelt ellenzék uj tagja, a kisbirtokosok helyzetet tette maiden speeche tárgyává. *Hannibal* József a soproni kereskedelmi és iparkamarának s a pécsi borkereskedőknek a mintapinczére vonatkozó panaszait ismételte. *Károlyi* Sándor gróf nagy figyelem közt alapos beszédben tárgyalta a mezőgazdasági hitelszövetkezetek nagyfontosságu ügyét. A miniszteri helyettesitő *Matlekovics* Sándor államtitkár általános érdeklődés mellett hosszabb beszédben adta elő észrevételeit a hallott megjegyzésekre. Holnap első sorban a német kereskedelmi szerződést fogja tárgyalni a ház s csak azután folytatja a költségvetési vitát.

II.

Elnök: Csáky László gróf, *jegyzők:* Josipovich Géza, Törs Kálmán, Tibád Antal.

Az elnök bemutatja a debreczeni kir. törvényszék és járásbiróság segéd és kezelő személyzetének kérvényét, ujabbi fizetési dijosztályzat megállapitása és esetleg drágasági pótlék megadása iránt. Kiadatik a kérvényi bizottságnak. Bemutatja továbbá a budapesti kereskedelmi és iparkamarának kérvényét az országos mintapincze tárgyában. A ház irodájába tétetik le.

Következik a **földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi** miniszterium tárczájának költségvetése.

Szalay Imre sürgeti a földmivelési tárcza különválasztását. A különböző tárczák ezen egyesitett volta magyarázza meg pl., hogy addig, mig Magyarország gazdaközönségét a 6—7 frtos gabonaárak nyomják, a földmivelés és kereskedelmi miniszteriumban azon tanakodnak, hogy a müvajkészitést és borgyártást megengedjék. Francziaország a mezőgazdaság terén tett nagy előhaladását, az elért nagy eredményt annak köszönhette, hogy némely minisztere kitünő szakerő volt. Elégséges e tekintetben csak egyre hivatkozni, Chaptalra, ki oly kitünő szakférfiu volt, hogy a borkezelésnek egy külön módszerét találta fel, a mit az ő nevéről chaptalizaczióknak is neveznek. De hogyan is legyen a földmivelési miniszteriumban az ország közgazdasági érdeke helyesen képviselve, midőn azon miniszterium közepétől a fogalmazón kezdve le az utolsó dijnokig azt a kvalikácziót követelik, hogy jogász volt, jogot végzett legyen. Természetes tehát, hogy minden ugy történik, mint történik: mert a mint az illető a miniszteriumban felmelegszik, elküldik a méngazdaságokra. Vagy viszont a miniszterium közegeinek másik része kikerült a kereskedelmi akadémiából, elküldik a szőlőszeti osztályba. Természetes, hogy mindenik kitünően megállja helyét. Ily körülmények között aztán nem lehet csodálkoznunk azon, ha Magyarország földmivelési miniszteréhez a gazdak nem tekinthetnek ugy fel, mint az ő Messiásukhoz. Ehhez járul, hogy az államtitkár köztudomás szerint nem a földmivelőknek, hanem az iparosoknak és kereskedőknek nagy barátja. Ehhez járul az is, hogy a bureaukratikus rendszer, mely a földmivelési miniszteriumban divatozik, megakadályoz minden néven nevezendő szabadabb fejlődést.

Szól a mintapinczében uralkodott bürokratizmusról, a mig az állami intézmény volt. Panaszolja, hogy a kormány addig, mig más gazdasági ágakra gondot fordit, addig a szőlőszetért semmit sem tesz. Magyarországnak valamennyi gazdasági egyesülete, megyéje, városa folyamodik a képviselőházhoz, hogy a gyártott bor feltétlenül tiltassék el: a képviselőház határozatot hoz ugyanilyen értelemben, — s akkor a földmivelés-, ipar és kereskedelemügyi miniszter mit tesz? Bead egy törvényjavaslatot, melyben a gyártott bor megengedését terjeszti elő. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Magyarországon valamint a gazdálkodó, a földmivelő osztályt a gabonaárak olcsósága miatt roppant válság fenyegeti, ép oly fenyegető ellensége Magyarország szőlőszetének a filokszera. Nálunk 700,000 katasztrális hold van szőlővel beültetve s ez a statisztikai adatok szerint 21.000,000 hektoliter bort produkál évenkint, a mi oly összegnek felel meg, melylyel Magyarországnak összes selyme, vagy bármely más néven nevezendő produktuma, a gabonát kivéve, soha föl nem ér s a miniszter leszállitja a borászat 45,000 forintnyi dotáczióját 32,640 forintra.

Az előbbeni földmivelés- ipar- és kereskedelmi miniszter Kemény Gábor br. egy telepet állitott fel futó homokra Kecskeméten abból a czélból, hogy ott először a szöllővesszők termelését megkisértse, másodszor, hogy megtudjuk, valjon az ilyen homokos talajon a különböző fajok melyek ott termesztetnek, milyen minőségü bort adnak, hogy azután a termelő-közönség meggyőződne arról, hogy homokon is lehet kitünő bort termelni, kedvet kapjon hozzá és mert a fillokszera-vészszel ugy sem küzdhet meg, folyamodjék a homokon való ültetéshez és ezzel magának és az országnak hasznot hajtson. A kecskeméti szöllőtelep a mult évben körülbelül 145 — 150 hektoliter bort termett. Elismerésemet kell kifejeznem a telepnek tapasztalt szakszerü berendezése fölött. Kérdeztem az igazgatót, van-e gondoskodva a szüret megtartásáról? Az igazgató ur azt felelte: nem szüretelünk mi erről, összehivjuk az árverezőket és a telep összes termését elárverezzük. Én ezt először nem akartam elhinni, azután azt mondtam, hogy ha a miniszter ur igy határozott akkor, midőn az országnak szükséges volna megtudnia, hogy ez vagy az a faj éppen a homokon milyen bort produkál, akkor én azt mondom, a mit egyszer a miniszter ur mondott, hogy az nem miniszternek, de gazdának sem való. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

A közgazdasági értesitőbe ki van mutatva a kecskeméti szölőtelepről, hogy ott körülbelől $1\frac{1}{2}$ millió vessző létezik és hogy ott 100 vesszőből 40 megmarad, 15 a rovarok által rongáltatik meg, 15 meg a szárazság által vész el, a többi 30 egyik másik okból vész el. Már most az a kérdés: vagy igaz ezen állitás, vagy humbug svindlerei? Mert ha igaz, hol veszi az ország a pénzt, hogy ezen $1\frac{1}{2}$ millió vesszőt megszámláltassa, hogy konstatálva legyen, hogy a rovar elrongált annyi vesszőt, a szárazság annyit, a többi egyéb okokból semmisült meg és megmaradt 40%? Mert ha vannak gyakorlatlan emberek, a kik ezt elhiszik, de a kik gyakorlatilag foglalkoznak a dologgal, tudják, hogy $1\frac{1}{2}$ millió vessző megszámlálására legalább 15—20 embernek egy félévig volna dolga. Ha igaz ez, ez oly absurd pénzfecsérlés, ha pedig nem igaz, miért állitanak az ország előtt olyan dolgokat, a melyek nem valók? Mikor az amerikai szőlővesszővel való kisérlet itt először szóba jött, Kemény miniszter oltásokat rendelt el, később, mikor ez oltások foganatosittattak és a kiállitáson is szerepeltek, még a laikus is láthatta, hogy noha ez oltásoknak gazdasági tanintézeti tanárok és gazdasági tanintézeti igazgatók voltak szószólói, akkor be akartak oltani egy — mondjuk — czeruza vastagságnyi alanyba egy ujjnyi vastagságu vesszőt. Természetes, hogy nem sikerülhetett, a fiziologiai törvény ellenére nem sikerülhetett, mert ilyen vékony alanyba vastagabb vesszőt beoltani egy kertész sem kisérlette volna meg. És miután ez nem sikerült, akkor kész volt a verdikt, hogy nem jó az amerikai vesszőbe való oltás. Azután mit látunk egy másik telepen? Ott van a fehérvári szölőtelep, a hol a ripariákat ültették, még pedig nem a mint észszerüen a szölővessző müvelés szempotjából kellett volna, hanem egymástól egy ölnyi távolságra, mintha lugastermelésre akarták volna azon szőlőfajt használni, pedig ripariának természetesen nincsen oly bora, mely megiható volna, mert csak piczi bogyókat terem, vesszőtermelésre pedig egy ölnyire quadratban ültessen valaki szőlőt, én gratulálok az ilyen szakértőnek. Ha a t. miniszteriumban gondolnának Magyarország gazdászainak sorsával, Francziaországra tekintenének, a hol a fillokszeravész épp ugy meg van, mint nálunk. Normandiában, mióta most [illegible] millió galyon több almabort készitenek, hogy pótolják azt, a mit a szőlőszet terén a fillokszera tönkre tett. De látunk-e ezen irányban valamely mozgalmat? Látunk-e faültetéseket, látunk-e faiskolákat? Sehol a világon a faültetés nincs annyira elmaradva, mint nálunk. Nem rossz gondolat volt a miniszteriumtól, hogy kopár telkeket befásitson, részben gyümölcsfákkal, részben erdei fákkal és hogy folyamodásokra ingyen fa adatik mindenkinek, a kinek ilyen kopár tere, futó homokja, vizmosása van. Magam is azok közé tartozom, a ki ingyen kapott fát, de nem volt benne köszönet, mert bizonyára ott is olyan szakközegek voltak, mint a borászatnál: valószinüleg valami jogász lehetett, (Derültség a szélső baloldalon.) másként nem képzelem, hogy Orsováról küldenek 3000 darab négy esztendős fenyőt homokra ültetni, a minek a portója 26 frt volt; ugy, hogy ingyen adják ugyan a fát és az erdészeti kiadásból adnak át egy bizonyos összeget csomagolásra, de a gazdaközönségnek a Dunántulra Mármarosból és Orsováról küldvén, olcsóbban kapná otthonn, ha azt készpénzen megvenné. (Ugy van! a szélső baloldalon.) A mintapincze kérdésében a miniszter már éppen az ellenkezőjét tette annak, a mit tennie kellett volna. Differencziák merültek fel a miniszterium és a borászati kormánybiztos közt, és a miniszter a borászati kormánybiztost, a ki a mintapinczét kreálta és a ki a mintapinczére felügyeletet gyakorolt, a miniszter felmentette a felügyelettől és ezzel egy különben tisztességes és honett embert bizott meg, ki széles körökben csak arról ismeretes, hogy a legszebben tudja nyakkendőjét megkötni. (Derültség a szélső baloldalon.) Mikor egyszer szó volt a mintapincze dotácziójáról, akkor a miniszter ur kijelentette, hogy ő a dotácziót, melyet az állam a mintapinczének adott, fokonkint lejebb akarja szállitani és hogy igy annak mintegy megszüntetésére törekszik. Mi volt ez a nagy dotáczió? Tizenötezer frt. Ebből azonban 6000 frt fizettetett a vámházi pinczéért, a melyért most 2400 frt bért fizetnek. A dotácziót tehát jogosan nem lehet nagynak mondani. A mostani mintapinczéért szintén 6000 frt van felvéve. Én, a ki már sok pinczét láttam, olyat, mint ez a mintapincze még nem láttam. Itt 3—4 etage van egymás felett, de nem egyenesen, mint minden becsületes pinczénél, (Derültség a szélsőbalfelől.) hanem lépcsőzetesen. És ezért adnak 6000 forintot évenkint, pedig én kétlem, hogy csak 1000 forintot is adjanak érte, ha a mintamintapincze onnan felmegy. (Ugy van! szélsőbalfelől.) Kérem a t. képviselőházat és a t. államtitkár urat, hogy a mondottakat figyelembe venni sziveskedjék. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Petrich Ferencz behatóan foglalkozva gazdasági bajainkkal, szól első sorban lótenyésztésünkről. Azon birtoktestek, melyek mint ménes gazdaságok teljesen a lónevelés czéljára használtatnak, 15 millió frt értéket képviselnek, már évtizedek óta az évenként e czélra befektetett milliomok is legalább kétszer ennyire felrugnak. Ily alapon s ily hosszas és költséges beruházás után mér lótenyésztésünk fejlődésével legalább oda kellett volna, rendszeres gazdálkodás mellett jutnunk, hogy az a gondolkodás alapját képező értékes birtokok jövedelméből fenntartsa magát, s bár a tárgyalás alatt levő költségelőirányzatba a lónevelés czéljára sokkal kevesebb van felvéve, mint eddig s miliomok helyett ez évre csak 814,644 frt kéretik segély, beruházás és kamatokkal együtt, szóló mindaddig, mig ezen gazdasági ág vezetésére és fejlesztésére azon 15 millió frt értéket képviselő birtok jövedelme, mely legalább egy millió frtra tehető, elég nem lesz s mindaddig, mig azon felül külön költség és segély kéretik, sem a kormányt, sem a gazdaságok vezetőit, a nagyzó pazarlás vádja alól felmenteni nem tudja. Annak kimutatására, hogy mily pazar gazdálkodás van az állami ménes birtokokon, felemliti, hogy egy csikó felnevelése 700 frton felül kerül akkor, midőn azt egy magán gazdának legfölebb 300 frttal fel kell nevelni, ha kárára dolgozni, vagy tönkre jutni nem akar.

Másik dédelgetett gazdasági ág a selyemtenyésztés, a melyet szóló szerint végre fel kell a gyámkodás alól menteni.

A miniszter indokolásában azt mondja a kultur mérnöki intézményünk munkásságát kiemelve, hogy annak vezetése és 8 évi müködése alatt 155,000 hold földterület részint lecsapolás, másrészt alapcsövezés, s kis részben öntözés által javitva s megteremtve; de hát a kérdés az, vajjon ez oly nagy vivmány-e nálunk, hol ugy is az a baj, hogy sok a termő földünk, s hogy nem tudunk terményünkön tul adni? — az a kérdés vajjon épen kultur mérnökségünk által, ugyanezen területnek legalább nagy részét nem lehetett volna-e már, nagyobb, s biztosabb jövedelmet hozó s kevesebb áldozattal járó gazdasági rendszerrel értékesiteni és érvényesiteni? Szóló szerint igen. Tény az, hogy ezen területek ép azért, mert lecsapolás által javittattak, kisebb nagyobb mértékben, élő vizzel voltak boritva, tény az, hogy a mi viszonyaink haltenyésztésre minden tekintetben kedvezők, ezt mutatta hazánk régi hires halbősége, de szomoru tény az is, hogy daczára kedvező klimatikus és talajviszonyainknak, hazánkban a hal állomány már annyira kipusztult, hogy ide a halak ős hazájába Lengyelországból, Sziléziából és Csehországból hordják be halászaink mesés áron. Ha a miniszter azt jelentené, hogy csapolás helyett azon területek nagy részét jövedelmező halas tavakká alakitották által s viz lecsapolás helyett zsiliprendszer mellett vizfeltolatással a viz termő erejének értékesitését mozditaná elő, az sokkal többet érne. A halászati felügyelőség, hivatalos fizetések, utazási költségek és pisztrangtenyésztés előmozditására felvett költséggel együtt az államnak 5500 frtjába kerül akkor, midőn selyemtenyésztésre erőlködve csaknem egy millió frtot belefektetünk évenkint; nincs a tavi halászatra vagy annak ismertetésére egyetlen-egy szó sem a költségelőirányzatba felvéve, pedig haltenyészetünk kérdése nemzetgazdasági, de mint egészséges tápczikk közegészségi szempontból is csak sokkal fontosabb tárgy, mint selyemtenyésztésünk. Miután a tárgyalás alatt lévő költségelőirányzatban az általa jelzett mulasztásnak alapját látja s mert az egyik helyen pazar bőséggel oszt, másik helyen ellenben — mely sokkal nagyobb fontossággal bir — szükkeblüen fondorkodik, mint czélra nem vezetőt, részletes tárgyalás alapjául még általánosságban sem fogadja el. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon)

Hannibál József: A soproni kereskedelmi és iparkamara tudomására jutván annak, hogy az országos mintapincze és a bortermelők országos egyesülete közt a földmivelési miniszterium közvetitésével uj szövetkezés létesült és hogy ezen uj szövetkezet a kormány részéről anyagi segélyezés és támogatásban fog részesitetni, — a mintapincze végleges beszüntetése, illetve az iránt adott be kérvényt a képviselőházhoz, hogy e szövetkezettől a jóváhagyást tagadja meg, illetve az adandó állami segélyt vonja meg. Felhozza a kérvény, hogy ezen országos mintapincze az általa kezelt borok kizárólagos elárusitási jogát az osztrák-magyar monarchiára nézve Herczeg Rezső budapesti kereskedő czégnek, Németország és Hollandiára nézve pedig Stein, Schwartz és társa berlini czégre ruházta, kik aztán nem elégednek meg azzal, hogy a kormány által autorizált bort egész Németországban felállitott fiók üzletekben mérik, de a többi kereskedők borainak ócsárlásával törekednek maguknak fogyasztókat szerezni. Azt mondják, a mi a tapasztalat czélja, a boroknak megismertetése, de ha egyedül ezen czél követtetik, ugy van a t. kormánynak költséget nem igénylő és sokkal is inkább czélravezető rendelete, mely abban áll, hogy a bortermelők, kik ha jól emlékszem, legalább 50 hkl.-nyi bort termelnek, a törvényhatóságok utján termésüket a földmivelési miniszternek bejelentik, hol aztán e jegyzéket bárki betekintheti és az illető termelővel érintkezésbe léphet. E czélra tehát a mintapincze annyival inkább felesleges, mert e haza bortermelő vidékei a külföldi érdekeltek előtt amugy is eléggé ismert és igy ezen jegyzék nemcsak a bor mennyisége, de minősége iránt is megadja a kellő tájékozást. Tagadhatlan, hogy ezen országos mintapincze, minden bortermelőnek egyenlően kell, hogy szolgáljon. Honnan tehát mégis az, hogy az évek során át folyton csak 144 bortermelő boraival foglalkozik? A mintapinczében kezelt borok az állam ellenőrzése folytán teljes hitelességgel jelennek meg a piaczon, kétségbe vonhatóvá teszik mindazon borok eredetiségét, melyek e czég előnyeit nem élvezik és a kereskedők hitelének megrontásával megrontják teendőinket. (Helyeslés jobbfelől.) Ajánlja a kérvényt a ház figyelmébe.

Linder György kisbirtokosaink helyzetéről szól. A kis existencziák általános szervezete alatt a volt urbéres kis házast, a kisiparost, s a földmivelő osztálynak azt a nagy részét érti, a mely 50 kat. holdon alul bir földet.

Az országban ma már nincs senki, a ki a negyed telkes gazda állapotának tarthatatlanságáról meggyőződve nem volna. (Helyeslés a baloldalon.)

A főbaj nem a jelenben, hanem a multban van. Magyarország kisbirtokos osztályára nézve az nap, a melyen a föld szabaddá, a volt jobbágy egyszerre a 19. század eszményi polgárává avattatott, megtörtént-e minden, hogy változott helyzetének felelősségeivel szembeszállhasson? Felvilágosittatott-e az intenzivebb gazdálkodás feltételei és segédeszközei, a hitel természete és veszélyei iránt? Vezettetett-e az önsegély utjára a reá ólálkodó uzsorával és a furfang minden nemeivel szemben, melyeknek kezdetleges felfogása folytán mintegy ki volt szolgáltatva? De erre, sajnos — tagadólag kell válaszolnunk, akkor kétségtelen, hogy sem az abszolut, sem alkotmányos kormányunk a kisbirtokos osztály ügyével nem sokat törődött. De igen, mégis volt kivétel, mikor törődött vele — a választásoknál, a mikor nagyon jó volt eszköznek. A kisbirtokos osztály helyzetének javulását várja első sorban az iskolától, másodsorban pedig a szövetkezéstől.

Egy évtizeddel ezelőtt, a mikor «A magyar kisbirtokosok országos földhitelintézete» megalkottatott kétségtelenül az volt a czél, hogy a kisbirtokosok részére, ha már nem is személyi, de olcsó tárgyi hitel nyujtassék. Az az intézet megbukott s megalkottatott később a «kisbirtokosok országos földhitelintézete.» Ez az intézet ma jó hirnévnek örvend, csak egy baja van, az, hogy főczélját: mezőgazdaság hitelszövetkezet létesitését elmulasztotta, vagy helyesebben mondva nem volt képes olyanokat létesiteni. Mindössze, ha 10 vagy 12 mezőgazdasági előlegegyletből áll összeköttetésben, hogy a kormány hasson oda, hogy a mezőgazdasági hitel sokat hangoztatott igéje végre-valahára testté is váljék s hathatós intézkedés történjék az irányban, hogy az ország becsületes népe utazó ügynökök által oly szövetkezetbe édesgettessék, a hol megcsalásnak, vagyonvesztésnek lesz kitéve. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Dárdai Sándor a talajjavitásról szól. Távol van attól, hogy a földhitel és illetőleg a talajjavitó hitel rendezését állami uton óhajtaná keresztül vitetni. Hiszen az első lépést erre megtettük már hazánkban is, midőn az 1879. évi költségvetésben meghonositottuk a kulturmérnöki intézményt, s akkoriban igen csekély, 10.000 frtnyi költséggel vetettük meg alapját. Azóta ezen intézmény igen szép fejlődésnek indult, nem is szükséges erről beszélnem, mert hisz maguk a tények beszélnek erről. (Ugy van! a jobboldalon.) De azt hiszem, ha a talajjavitó hitel rendezéséről nem fogunk gondoskodni, akkor jövőben nem fogjuk nagy hasznát venni ezen intézménynek, mely a jelenlegi költségvetésben már a 90,000 forint költséget is meghaladja. Utalok a kulturmérnökség évi jelentésére, és pedig legutóbbi jelentésére, mely a ház tagjai közt is szétosztatott és melyben hivatkozás történik arra, hogy közel 1.000,000 holdra terjedő területre készitették elő a tervet, de e tervezetek felének fele sem vitetett keresztül, mert hisz nem is fogják és nem is lehet keresztül vinni a talajjavitás hitelének rendezése nélkül okvetlenül külön törvény utján kell a garancziákat megteremteni először arra, hogy az ily hitelekre engedélyeztessenek, melyek kétséget kizárólag meg fogják hozni ugy a kamatot, mint a törlesztési hányadot. Ez az egyik garanczia. A másik, melyről gondoskodni kell, abból áll, hogy az ily hitelek csakis ezen czélra forditassanak. Ha más államokban sikerült ezen garancziákat létesiteni, miért ne sikerülhetne nálunk? De szükséges, hogy a kormány realizálja tervet is, hogy a kezdeményezést ragadja kezébe.

Károlyi Sándor gróf: (Halljuk!) Azokat, a miket Dárday Sándor t. képviselőtársam az imént elmondott, már 1879-ben Apponyi Albert gr. t. barátom is elmondotta. (Ugy van! balfelől.) Ezeket a t. ház akkor ugy elvben helyeselte, és helyesli most is; de azon nagy tétlenség, mely nálunk tapasztalható, valószinünek tünteti fel, hogy még 10 év mulva sem lesz a dologból valami. Elég szomoru, hogy ez igy van, azért oda kellene törekednünk, hogy kevesebbet beszélve, annál többet tegyünk. (Helyeslés balfelől.)

Magamnak is van a hitelkérdésre vonatkozólag a kereskedelmi tárcza általános tárgyalása alkalmából mondani valóm és pedig a népies hitelre — a credit populaire-re — vonatkozólag, mely Európaszerte szintén nagyban halad, csupán nálunk fejlődik lassan. Épen azért, mert ezt fájlalom, bátor leszek elmondani azt, a mit e tekintetben tapasztaltam, mert azt hiszem, hogy a haladást kevéssel elő lehetne segiteni.

A nép személyi hitele nálunk rossz, mert drága. Drága pedig azért, mert mai hitelszervezetünk olyan, hogy azokhoz, akik ezen hitelt valóban megérdemlik, az nem juthat el. (Ugy van! balfelől.) Ez onnan van, mert a megyei központoktól távol eső falvakban lakó és hitelt érdemlő egyén a takarékpénztárnál kölcsönt nem nyerhet, hanem kérelmével elutasittatik. Az illető aztán kénytelen az uzsoráshoz pénzért fordulni. Az uzsorástól, ki pénzét a megyei takarékpénztárból és egyéb pénzintézettől olcsón szerzi meg, nyer ugyan hitelt, de csak magas kamatra, a mi az uzsorásnak jó lehet, de az összeségnek kárára van. (Ugy van! balfelől.) A nép személyi hitelének rendezése tehát az uzsora korlátozása végett szükséges. (Ugy van balfelől.) E tekintetben Európaszerte történtek lépések. Németországban a «Raiffeisen»-féle hitelszövetkezetek tömegesen keletkeztek s ezek megalkotását ma már nemcsak nem gátolják, hanem államilag mozditják elő. Régebben ugyan küzdeniök kellett a bankok ellen, a melyek veszedelmet láttak magukra nézve ezen szövetkezetek keletkezésében. A Raiffeisen-féle alapra fektetett szövetkezeteknél a szavatosság korlátlan s a hitel egyszerü megszavazás utján adatik. Az illető szövetkezet garancziát nyujt és e garanczia alapján az illető váltó mindenütt szivesen leszámoltatik, mert az jó és biztos pénz-elhelyezésnek tekintetik. Csak évek során át lehetett Németországban ez eredményt elérni, mert a német bankok kezdetben az ily váltókat nem szivesen vagy épen nem fogadták el és örültek annak, hogy ha eme kis intézeteket fejlődésükben akadályozhatták.

De a Raiffeisen-féle intézetek csak azon nagyon felvilágosodott értelmes és szorgalmas népfajnak valók, mely azokat tényleg használja is. Beismerem, hogy ha a maga helyén a korlátlan szavatosságnak vannak is előnyei, nálunk annak alkalmazása szerfelett koczkázatos lenne. Véleményem az, hogy csakis korlátolt szavatosságot tartsunk szemeink előtt, midőn Magyarországon hitelszövetkezeteket akarunk létesiteni. (Helyeslés balfelől.) Mi általában nem mérkőzhetünk a német nép kulturájával, sem a hitel, sem a földmüvelés kérdéseiben, de felette állunk keleti szomszédainknak pl. a románoknak, a hol — az idén ott járván — hasonló intézeteket láttam létesitve. A maguk nemében ezek is fölötte érdekesek. Nem épen hitelszövetkezetek, hanem alapeszméjöket véve figyelembe, tulajdonképen a Francziaországban néhány évvel ezelőtt létesitett credit-agricolnak utánzatait képezik. Romániában erről törvényt alkottak, mely elrendeli, hogy az állam minden megyében egy bankot állitott fel akként, hogy az alaptőke összegének kétharmadát a kincstár, egy harmadát pedig a megye, esetleg egyesek, mint részvényesek adják. Igy történt, hogy az állam és a megyék körülbelül kilencz millió leit fektettek be, mely összeg egy részét magánosok részvények utján átvették. Ez alaptőkével minden megye képes volt birtokosainak hitelt szerezni, de oly alapon, a mely másutt mindenütt teljesen ismeretlen t. i. főleg nem személyes hitelre adtak ott kölcsönöket s nem is reál hitelre, mert a román nép vagyona el nem zálogositható, miután el nem adható, — lévén e részben oly értelmü törvényeik, melyek még bizonyos ideig fenn fognak állani, — hanem gondoskodtak az ingókra alapitott zálogkölcsönök egy különös formájáról. Egy szekérnek, egy bizonyos mennyiségü buzának, szesznek, más anyagnak, vagy állatnak, szóval mindenféle ingónak lekötése mellett nyujtatik hitel. Ezen formákat talán felesleges volna itt elsorolni s csak azt vagyok bátor megjegyezni, hogy ily módon teremtetett ott a mezőgazdasági hitel. Néhány év óta szép eredmények mutathatók fel e részben. A czél ugyanaz volt, a mi Németországban t. i. az uzsorának korlátozása és visszaszoritása a bizonytalan hitelü emberek körére; ellenben a hitel-nyujtás biztos a hitelt érdemlők részére. (Helyeslés a baloldalon.) Románia ily módon elérte a czélt. Németorszá-

A MA, HOLNAP NÉLKÜL.

REGÉNY EGY KÖTETBEN. 21

Irta: KAZAR EMIL.

Egy halavány kék selyem dominót is magáva sodor az áradat, mely izzó, lomha, mint az olvasztott ércz. Egyedül van, kisérője nincs senki, s mindenki jobban el van foglalva azzal, hogy e pörsenő forróságból kiszabaduljon, mintsem hogy álarczosokkal törődjék, akármily elegánsok is azok. A terembe jutni akarók szakadatlan tömege minden bejáratot megtámad, sajtolja össze a másik tömeget, mely egymás vállán és hátán bir csak mozogni. Hohó! mi is mulatni jöttünk. Egy pár száz ember ráveti magát egy pár ezer tehetetlen emberre. Már a kezeknek sincs helye, s a karok fölnyulnak, mint a ragadó hullámban fuldoklóké, s kalapok, legyezők, entré-köpenykék és zsálok tünnek föl a fekete tömeg fölött, melynek sötét kabátjai közt csak tarkálik a kaliko, a domino, harlequin s a többi, a ki oly emésztő gonddal készitette ruháját erre az estére.

A kék dominó engedi sodortatni magát. A mit maga körül hall, egy csomó kifakadás, olykor szitkozódás, néha egy sikoltás. Valaki elájult. Hát biz a nem csoda. Ki gondolna itt másra, mint magára, s egyébre mint menekülésre.

A kék dominót a hömpölygők sodra kiviszi a korridorra, a feljáró lépcső fölötti karzatra. Itt hideg van. A lépcső ajtait folyton nyitják a jövőmenők s a külső lég mint fehér felieg tolul be. Megáll a köpárkánynál, félig fölemeli álarczát, nézi a falfestményeket, a lépcsőzet látványát, melyen még szakadatlanul tolulnak föl a városi áradat egyes habjai, a megtelt termek pedig engedik vissza a fölösleget. Jól beburkolja magát mindenki, nehogy meghüljön.

A kék dominó jó félórát tölt ott; aztán visszamegy a nagy terembe, az olvasztó forróságba. Már nincsenek oly sokan, de mégis csak sokan. A levegő meg van mételyezve. Alig képes lélekzeni. Semmit sem lát abból, a mi körülte nyüzsög, senkit meg nem néz. Csak azt tudja, hogy lép és megy.

A buffetben meg kell pihennie. Támolyogva kapaszkodik egy szék karjába, mert üres széket nem talál. Valaki fölállt, és udvariasan helyet kinál neki. Sok idő mulva fagylaltot kap még jeges vizet kér hozzá. Mohón fogyasztja el. Ott marad pihenni és ismét jeges vizet kér, és mohón üriti ki.

A tömeg leolvadt, a zene szól. Néhányan tánczolni kezdenek. A kék dominó eltávozik, beül a bérkocsiba és haza hajtat.

Az öreg cseléd várja.

— Nagysága jól mulathatott. Mindjárt három óra.

Ida lenyugszik. Se zsibbadás se álom nem közeledik. Éles köhögés háborgatja mind egyre. Nyugtalan és lázas, a feje ég, ajka kiszárad.

Reggel az öreg asszony nem győzi már ébredését várni. Lábujhegyen közeledik az ágyhoz. Ziháló, rendetlen lélekzetet hall, az arcz lángoló piros, s a mint hozzá nyul a kézhez, az égető.

Ida felé fordult, lázban csillogó szemmel, mely azért nem oly tündöklő mint máskor.

— Hogy érzi magát nagysága.

A különös fényü szem csak néz rá. Az ajk félig nyitva és alig birja szedni a lélekzetet.

— Beteg? — kiáltja az asszony megijedve.

De Ida nem szól semmit, csak kezét emeli föl, mely lehull azonnal, sulyosan, tehetetlenül.

Az orvos heves lázról beszél. Másnap azt mondja, hogy tüdőgyuladás. Jön másik, harmadik orvos is.

. . . Már tavaszi napsugár lopózik be a csikos marokkói függönyök közt.

Az öreg asszony ott ül az ágy mellett.

— Hála istennek, jobban van!

A beteg könyöke segitségével fölemelkedik ágyából, körül néz s mikor az ismerős arczot meglátja, megszólal:

— Soká aludtam. Milyen fáradt vagyok.

— Mondtam nagyságának, hogy ne hagyja nyitva az ablakokat. Nagyon meghülhetett. Hálát adok az istennek, hogy mégis megszabadult.

— Mitől szabadultam meg?

— Bizony nagy beteg volt nagysága. Persze, nem emlékezik semmire. Hála istennek, a halál szélen állt.

— Beteg voltam és meggyógyultam.

— De még milyen beteg.

Ida kezdte rendezni gondolatait.

— Azt hitték, hogy meghalok?

— Csitt! nem szabad sokat beszélni.

Ezen a napon, meg a következő napokon tudott már eszmélni és gondolkozni Ida.

— Nem tudok meghalni!

Aztán megint bágyadtabbnak érezte magát. Éjjelre lázak következtek. Napközben elég jól érezte magát, de az este beálltával sokat szenvedett.

— Most is azt mondják az orvosok, hogy meggyógyulok? — kérdezte egyszer az öreg asszonytól.

— Ha szép idő lesz, ha igazán tavasz lesz, — mert most olyan csuf tavaszunk van, havas eső, hideg szél, — akkor nagysága is jobban lesz. El utazik messzire. Már minden készen van. Elmegy olyan helyre, a hol sohasem havazik, a hol nincs ilyen dudoló szél, mely engem is köszvénynyel gyötör.

— Oh, pedig jól érzem magam. Meg fogok gyógyulni.

— Bizonyos, bizonyos, édes nagysága, csak ne beszéljen annyit.

— Oh, te jó öreg, hisz nekem semmi bajom sincs. A mig beteg voltam, nem jött valami levél?

— Egyetlenegy.

Oda adta a betegnek, a ki csak akkor bontotta föl, mikor egyedül volt.

Bátyja irta. Már leutazott, nem lakik többé a városban. Mégegyszer kéri, hogy jöjjön haza.

Ida keblére szoritotta a levelet.

— Megyek, már utban vagyok!

XIX.

A tavaszi nap már enyhe sugarakkal árasztotta el a ligetet. A fák galyain fölfakadtak a rügyek, a mezők pázsitot kaptak, a szántóföldekre barna bordákat vont az eke. A lég átlátszó, s a temetőkbe minden nap meghozza a friss sirhantokat. A tavasz együtt adja az életet és a halált.

Lajos már beköltözött arra a kis birtokra, melynek ébredését ugy leste. Mindennap körüljárta s elképzelte, hogy milyen lesz itt majd a nyár, mikor a kert, a vetés kihajt, s a fákat gyümölcs terheli. Egyszerü volt a lakás, de kényelmes, és ő üresnek is találta; kivéve egyszer, mikor a szomszéd birtokról Gerzsonék átjöttek. Máli azt mondta, hogy a részvét hozta, mert nem türheti, hogy egy remetéskedő ifju urról tudomása legyen, a nélkül, hogy segitsen rajta. A kisasszony egész nap meg sem állt, annyit szaladgált, zsörtölődött, s Lajos rimánkodva kérte végre, hogy pihenjen; beismeri a nagy rendetlenséget, beismeri, hogy azon nem könnyü segiteni, inkább jöjjön el többször, atyjával, bátyjával, kik szintén nagyon fontos tanácsokkal szolgáltak.

Máli kisasszony egy napi jelenléte meglátszott mindenen. Lajos ott találta mindenütt a kedves kéz érintését és igazgatását, s élvezte, mint egy virág illatát.

A fiatal ur az egész napot a kertben és a szántón töltötte, és ugy tetszett neki, hogy lelkét is átjárja az egészséges szellő. De fejét sokszor lehajtotta, ha Idára gondolt. Ha itt volnának mind a ketten, milyen nyugodtan élhetnének. Akkor György eljönne sokszor és nem jönne egyedül.

Gerzsonék elég jószivüek voltak és gyakran gondoltak a fiatal és tapasztalatlan gazdára. Az idősb Gerzson akárhányszor átjött birtokáról, hogy tanácsokat adjon. A hálátlan Lajos pedig elégületlenül nézte, hogy csak egyedül jött.

Márczius végén szép, meleg nap volt. Itt a sikságon valóságos mérsékelt nyár. Már a fecskék első csapatja is megérkezett, s a légben darvak vonultak el, méla kurrogással.

Lajos egy táviratot kapott. Idától jött s csak annyi volt benne: «Ma megérkezem». Lajosnak megreszketett a szive.

— Legyen neki bocsánat!

Felfogadta, hogy soha szemrehányást nem tesz neki, hogy elnyomja a fájdalmát azért is, ha most már Gerzsonék nem fogják meglátogatni.

Este szokott megjönni a vonat a kis állomáshoz, mely a falutól is negyedórára esett. Lajos már jó korán kiment s türelmetlenül várta. Mikor a láthatáron észrevette a füstöt, megkönnyebbült. Sóvárogva nézett minden vaggon ablakába. Itt nem szoktak sokan kiszállni. Most is csak az itczés zsidó, az árendás jött. Aztán megnyilt egy másik ajtó s a bennlevők segitségével egy feketébe öltözött női alak szállt le a lépcsőn. Észre lehetett venni, hogy nagy beteg. Lajos ösztönszerüleg felé közeledett.

A nő alig tudott lábán állani; botorkázva tett előre néhány lépést, köszönőleg visszaintett az elhagyott vaggonba; azután a vonat tovább robogott. Füstjét lecsapta a szél, s a nő erősen köhögött tőle.

Egy sápadt, sovány nő.

Lajos hozzá rohant.

— Ida! Istenem, beteg vagy!

Még viruló szépségében hagyta el, s most egy törékeny alak állt előtte, kimondhatatlanul szenvedő arczczal, mely esdve fordult Lajos felé.

— Megjöttem, — suttogta halálos kimerültségben.

Lajos átkarolta derekát, ugy vezette a kocsihoz. A mig haza mentek, csak egyes, szakgatott kérdéseket intézett hozzá. Ida csöndesen válaszolt, s jól esett neki, hogy hozzátámaszkodhatik bátyja vállához, és az megfogja az ő kezét.

— Nem fáj semmi, édes bátyám. Oh, csakhogy melletted lehetek.

Ida ugy örült, mikor belépett az udvarba. Bátyjára támaszkodva, hosszasan nézett körül. Egészen felüdült és arczára pirosság ült ki, s kérdezősködött sokat.

— Milyen jó lesz itt.

A tornáczra fölvezető egypár lépcsőn nem tudott fölmenni, csak bátyja segitségével. A szobában leroskadt egy székre. Lajos szeméből kiszöktek a könnyek.

— Régen vagy beteg, Ida?

— Föl se veszem. Nem tart soká, bizonyosan tudom.

Megint elfojtotta szavát a köhögés. Egész éjjel hallotta azt e köhögést Lajos és egész éjjel nem tudta lehunyni szemét.

Reggel, jól beburkolózva, Ida kiült a tornáczra. Arcza nyugodtabb volt, de a kegyetlen betegség pusztitását csak a fényes levegőben látta igazán Lajos.

Dél körül szekér állt meg a ház előtt. Valaki jött. Lajos arcza lángba borult. Nem beszélt semmit Idának Gerzsonékról, de most rájok gondolt. És a következő pillanatban felhangzott Máli szava.

— Ők jönnek? — kérdezte Ida szelid mosolygással függesztve tekintetét bátyjára. — Ugy örülök, hogy jól vagytok együtt.

Gerzsonék már ott voltak a tornáczon, a vállas Györgygyel együtt, a ki egyszerre csak megállt, mintha gyökeret eresztettek volna lábai. Lajos zavartan sietett vendégei fogadására. Ida is fölállt. Máli találta föl magát leghamarább. Ő Idához sietett.

— Beteg, beteg, — suttogta Lajos, megszorongatva György kezét. — Bocsáss meg neki György. Nézd, hogyan megváltozott.

Oh Györgynek odatapadtak szemei. Az a leány, a kinek képe szivében élt, s ez a viasz halovány, sovány leány! . . . Hossszu, lassu léptekkel közeledett.

Ida, a ki háziasszony volt itt, fölállt, de megkapaszkodott a szék karjába. Nem tudott előbbre menni. A fehér arcz egyszerre lázas pirossá vált, szeme tündökölt és György csodálatos jelenségnek látta, a ki, ha nem is oly szép többé, de valami ragyogó glória veszi körül. Ugy tetszett, mintha ez az arcz, ezek a szemek, ez a tekintet, mind mást beszélnének, mint a mit az ő szive tudott. A szem rajta pihent, hosszan és hévvel, ugy hogy György arcza is égett. Végre el kellett forditania tekintetét, mert nem birta elviselni ezt a nézést.

Az idősb Gerzson szólalt meg s mentegette magát, hogy nem is tudták a kisasszony megérkezését.

— Jó napot Gerzson ur — rebegte Ida, György felé forditott arczával.

De többet nem mondhatott. Máli fogta föl hirtelen karjai közé, hogy a földre ne roskadjon.

— Nagyon beteg vagy.

A szegény leány intett fejével, mely hátra hanyatlott a szék karjára.

Elnémult mindenki. György szive összefacsarodott. Lajos a beteghez ment, megsimogatta homlokát.

— Sietek azonnal orvosért.

— Igen, igen! kiáltott Máli.

Ida szárazon köhögött, mialatt köszönöttel emelte szemét Málira.

— Le kell feküdni Ida. Jöjj, hadd vezesselek be.

Ida engedte, hogy Máli bevezesse. Az ajtóból még egyszer visszafordult és Györgyre nézett.

Majd el fognak még jönni, tudom, hogy eljönnek.

Bucsut intett fejével, azután ráborult Málira.

Györgynek majd megszakadt a szive.

— Majd én megyek orvosért! fuldokolta s már a másik pillanatban ott ült a kocsiban, csapkodta a lovakat és vágtatott be a városba.

Kihozta az orvost, ő is vitte vissza.

— Meg fog halni! — mondta az orvos röviden Györgynek.

Ez rá nézett meredt, ijedt szemekkel.

— Nem lehet megmenteni?

— Pusztitó tüdővész. Azt hiszem, meghalni küldték le Pestről.

György minden nap ott volt látható a ház körül Sokszor nem mutatta magát senkinek. Meghuzta magát a kertbe. Eltávozott egy félórára és megint visszatért. Rendesen ő hozta ki az orvost, de ő maga nem ment be a beteghez.

gon a Raiffeisen-féle módon érték el azt. Nem beszélek a többi különféle szövetkezetekről, a melyek inkább a városi kisiparosok igényeinek felelnek meg, hanem csak azt jegyzem meg, hogy az általam emlitett két ország között közepen vagyunk mi. Értelmi tekintetben és a hitelviszonyokat illetőleg is a két ország között állunk, azért sem az egyik, sem a másik hitelformáinak teljes alkalmazása nem való Magyarországnak, hanem a kettő között a középut lesz talán a helyes. (Helyeslés a baloldalon.) Én a németek korlátlan szavatosságát, a kis gazdáknak, iparosoknak és napszámosoknak nem ajánlhatom, mert ez őket igen könnyen tönkreteheti, veszélybe sodorhatja. Lehet, hogy vagy 20 év mulva talán másképen fogok gondolkozni, de ma csak a korlátolt szavatosságot pártolhatom.

A vidéki, falusi szövetkezetek létesitését jónak tartom. De e szövetkezeteknek Magyarországon még nincs meg az értelmi tőkéje és szükséges, hogy bizonyos felügyelet alatt álljanak. Igy Pestmegye nemes kezdeményezése folytán ott alakultak ily falusi hitelszövetkezetek. Pestmegye dotácziója és egy, ezeknek aláirása utján alakult, azután egy megyei pénzintézet, mely a vidéki hitelszövetkezeteknek reescompteot nyujt, reájuk felügyel és minden eljárásukat teljes világlatban tartja. Az eképen alakult megyei pénzintézet segélyével alakultak vidéki szövetkezetek a megyében, a melyeknek száma ma 17-re rug, annak daczára, hogy ez intézet alig nyolcz hónapja alakult meg. (Helyeslés a baloldalon.)

Eképen tehát a fejlődés nem rohamosan történik, de ez nem is kivánatos: hiszen jobb, ha az ily apró szövetkezetek lassan és óvatosan keletkeznek.

Tehát Pestmegye példája biztos alapot nyujt arra, hogy az ily falusi hitelszövetkezetek mikép keletkezzenek. A pestmegyei intézetnél nem volt szükség állami segélyre, mint pl. Romániában, és hiszem, hogy erre Magyarországon sehol rászorulni nem fognak, még akkor sem, ha a kormány a segélynyujtásra hajlandó volna is. Ez nem szükséges; hanem igenis szükséges, hogy a megyék alapitványokat tegyenek s a mennyiben egyesek ezt nem tudnák tenni, szerezzék be a megyék a szükséges pénzt — a pótadó kivetési jog alkalmazása utján. Ez Magyarországon mindenütt, a hol értelmes nép van, könnyen keresztülvihető lenne. Oly vidékeken ellenben, hol a nép nem értelmes, soha nem merném e hitelszövetkezetek létesitését ajánlani.

Ebből az nem következik, hogy csak magyarok, nemetek, szászok, hanem hogy ezek legelőbb, a románok s tótok pedig talán csak később fognak a szövetkezetek jótéteményeiben részesülni. (Helyeslés jobbfelől.) Részemről ma egyebet a szövetkezetek terjesztése érdekében nem kérnék a t. kormánytól, mint erkölcsi támogatást, a mely abból állna, hogy a kormány a pestmegyeihez hasonló eljárást, — mert nem kell épen ehhez kötni magunkat —, ily czélból ajánlja a megyéknek. Kivánatos azonban másrészt, hogy járuljanak ottan, hol egyesek kezdeményezése nem elég, a megyék pótadó vagy más alapitványok utján az ily megyei hitelszövetkezeti központok létesitéséhez.

Végül nem kétlem, hogy a kormány nem fogja hiába vesztegetni a szót, ha megkisérli keresztül vinni az osztrák-magyar banknál azt, hogy a már jóknak bizonyult szövetkezetek váltóit számitolja le. (Általános helyeslés.) S ha már e tárgyról beszélek, legyen szabad egyuttal felemlitenem azt, hogy vannak a szövetkezeti téren oly fejlődések ez idő szerint az országban, a melyek bizonyára nem egészségesek s ezért magát a szövetkezeti ügyet is veszélyeztetik. (Halljuk!) Vannak t. i. vidéki takarékpénztárak, melyek hitelszövetkezeteket alkottak, olyanokat, melyek tulajdonkép nem hitelszövetkezetek, hanem csak ugy neveztetnek s melyeket inkább hitelegyleteknek szoktak helyesen nevezni. Ezek tagjai egymásért jót állanak ugyan, de tulajdonkép nem is tudják, hogy a pénzt a takarékpénztártól mily egyéni alapon kapják. A hitelszövetkezeteknek azonban tulajdonképen nemcsak az a feladatuk, hogy kis embereknek hitelt szerezzenek, hanem hogy azokat összehozva és szervezve, értelmileg is vezessék s ugyszólván szellemi fejlődésüket előmozditsák, a mit önsegély utján lehet leginkább elérni, nem pedig oly alárendelt hitelszövetkezetek utján, mint a milyeneket emlitettem, s a melyeknél tőkepénz-befizetés nincs, hanem csak egyszerü hitelnyujtás.

De észlelhető ezenkivül oly eljárás is, mely épen káros, vannak oly hitelszövetkezetek egyes városokban, a melyeknek ágenseik vannak, a kik a vidékre szaladnak s a tizedik és huszadik faluban, a harmadik vármegyében szereznek tagokat. Rábeszélik őket és azok aláirnak, belépnek és részt vesznek egy hitelszövetkezetben, mely őket nem ismeri s a melyet ők sem ismernek. Az ügynök eszközölteti velük az első befizetést, azután ha valamelyikük hitelt kér, a központból azt válaszolják: nem ismerik, tehát nem kap hitelt, s igy mindaz, a mit befizetett, kárba vész. Vagy megforditva történik a dolog: a központ ád hitelt, de olyannak, a ki meg nem érdemli. A központ ugyanis nem ismeri az illetőt, a ki onnan messze lakik. S igy aztán a központ károsodik. A szövetkezeti személyes hitel kérdésénél az alapelv tehát ez: a faluban magában létezzék a szövetkezet, hogy ott csak egymást ismerő és egymást kölcsönösen ellenőrző emberek legyenek egy szövetkezetben együtt. (Élénk helyeslés balfelől.)

Kérem a t. kormányt ezeknek figyelembe vételére. A hitelszövetkezet eszméjének terjedését sziveskedjék előmozditani. Nevezetesen a megyéket a kormány ez irányban utasitsa, hogy létesitsenek először megyei központi szövetkezeteket. Általában iparkodjunk társadalmi téren mindnyájan egyenkint és összesen ez irányban közremüködni. (Élénk helyeslés balfelől.)

Matlekovits Sándor, földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumi államtitkár: Engedje meg a t. ház, hogy miután a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi tárczához több oldalról különféle észrevételek tétettek és néhány igen fontos kérdés pendittetett meg, a miniszterium nevében néhány észrevételt tehessek. (Halljuk!) Mindazon részletekre, a melyekre az egyes felszólalók kiterjeszkedtek, és a melyek talán inkább a részletes tárgyalásnál lettek volna felhasználandók, nem reflektálhatok most: egynémelyikre azonban kénytelen vagyok válaszolni, nehogy talán hallgatásom ugy magyaráztassék, mintha helyeseknek találtam volna a felszólalásokat. (Halljuk!)

A mi mindenekelőtt Szalay t. képviselő urnak azon nézetét illeti, hogy a miniszteriumban nincsenek szakszerüen képzett közegek, erre talán nem szükséges reflektálnom. Mert utóvégre a szakszerüség felfogás dolga; az ő nézete szerint talán nem vagyunk szakértők, mások felfogása szerint talán igen. Én ezen ellenvetéseiből és kifogásaiból csak egypárt akarok felemliteni, a melyekből mindjárt méltóztatnak meggyőződni, hogy azon szakkérdésekben, melyekben ő tartja magát szakértőnek, talán nem egészen szakszerüen fogta fel a dolgot. Igy a mintapinczét emlitette fel, és épen Hannibál t. képviselő urral szemben védte. Én majd aztán áttérek a támadásokra is, de mindenekelőtt a mintapincze védelmére kelt képviselő urral szemben először is azt emlitem fel, hogy rosszul van tájékozva az iránt, mintha a miniszterium egyáltalán a mintapincze számára felszámitott volna az uj palotában valami bért. Méltóztatik igen jól tudni Szalay t. képviselő ur, hogy a minta pincze szubvencziójába az uj kereskedelmi palotában semmiféle bér be nem számittatik, hanem a helyiség ingyen adatik.

Tehát nem áll az, a mit arról a hatezer frt összegről mondott. Hogy a mintapincze nincs helyesen és ugy épitve, a mint kellett volna, e tekintetben talán a közvetlenül érdekeltek a hibásak, mert ők kijelölték a tervet, megmondták, milyen pinczét akarnak, és azon terv szerint, és ugy készült egészen az ő kivánságuk szerint szakszerüen.

Ha nem jó, a miniszteriumot nem lehet okolni, mert ők maguk kivánták. Áll az, hogy a mintapincze tekintetében most egészen más rendszer követtetik, mint annak idejében: de ez ismét maguknak az érdekletteknek kivánsága folytán történt. S e tekintetben talán mindjárt a támadások s a védelem tekintetében felhozottakra együttesen lehet refutálni. (Halljuk!)

A mintapincze, a mint méltóztatnak tudni, 1880-ban keletkezett s akkor czélja röviden a következő volt. (Halljuk!) A mintapinczében a bortermelők borai kezeltettek a palaczkérettségig. Midőn palaczkérettek, az illető termelőknek rendelkezésére bocsáttatnak. Ez volt czélja a mintapinczének.

Már most következett azon idő, midőn a bor az illető termelőknek rendelkezésére bocsáttatott; megiratott nekik, hogy kész a bor, tessék rendelkezni felette. Ekkor beállott a mintapincze első phazisa, hol az illető termelők azt találták, hogy nagyon jó lenne azt a bort itt Budapesten eladni és nem megint visszavinni az illető birtokosoknak. Ezen két év alatt a pinczekezelő személyzet, tehát kormányközegek adták el a bort. Erre természetesen nagy volt a feljajdulás, hogy maga a miniszterium üzérkedik, konkurrencziát csinál a bortermelőknek stb. stb. Erre a kormány a termelőkkel együtt megállapodott abban: jól van ne adjon el többé a mintapincze bort, hanem adják el maguk a termelők, képezzenek bizottságot és keressenek ügynököket, eladókat. Igy történt 1883-ban, hogy bor többé nem adatott el a pincze által, hanem a termelők által választott és termelőkkel szerződött ügynökök által mind Magyarországon, mind a külföldön. Ez volt a mintapincze második stádiuma.

Most következett a harmadik. A miniszterium látván, hogy az ügy elég jól folyik, a termelők ellenőrzése mellett, az a terv közöltetett velük: vajon nem volna-e czélszerü, hogy ezen kezdeményezés lassanként menjen ki a kormány kezéből és menjen át az érdeklődő és az érdeklett termelők kezébe. Ez volt az a stadium, melyet a mult év alkalmával a budget tárgyalásakor a kereskedelmi miniszter jelzett, hogy az ügy a következő évben átmegy erre a stádiumra, t. i. lassankint átvétetik az intézmény a termelők részéről és a kormányintézményből lesz magánintézmény. S a miniszterium a költségvetés indokolásában tényleg be is jelenti azon intézkedését, mely szerint szerződés köttetvén az illető termelőkkel, 10 év alatt lebonyolitja a kormány az eddigi kezelést s a pincze átmegy a termelők kezébe. (Általános helyeslés.) A képviselőház már a mult évben helyeselte a miniszternek ezen eszméjét s azt a miniszter ezen évben keresztül is vitte.

Most azonban a kereskedelmi kamarák részéről különböző kifogások tétetnek s bizonyos érdekellentetek hozatnak létre termelők és kereskedők között. Én azokból a kérvényekből, melyek a miniszteriumhoz beérkeztek, nem látok egészen tisztán. Először az mondatik, hogy a mintapincze borzasztó konkurrencziát csinál a termelőknek; másrészről meg az, milyen csekélység az, mit a mintapincze évenkint előállít. Tehát ha az egyik igaz, a másik nem igaz. Mert ha a mintapinczének csakugyan oly kevés forgalma van, s olyan kevéssé érdemes, hogy országos szempontból felkaroltassék, akkor honnan van az a nagy konkurrenczia, mely a kereskedőket sujtja. Tényleg nézzük a számokat, a mintapinczének legnagyobb forgalma egy évben, ha jól emlékszem, valamivel több, mint 200.000 frt. Ezzel szemben az országban termelnek 40—50 millió frt értékü bort, és az országból kivitetik évenkint 14—15 millió frt áru bor; hogy ezzel a 14—15 millió forinttal szemben a 200,000 frt milyen óriási konkurrencziát csinálhat, azt nem értem. (Helyeslés a jobboldalon.)

Történtek hibák és ezekről a hibákról a kormány, mihelyt értesittetett, gondoskodott, hogy azok elkerültessenek. Igy tudomására jutott, különösen külföldről az, hogy ott egyes czégek akként hirdetnek, hogy csakis náluk lehet tiszta és hamisitatlan magyar bort kapni s minden más bor, mely magyar név alatt a külföldön eladatik, nem valódi, nem igazi magyar bor, őrizkedjenek az illető vevők, stb. Mindannyiszor, a mikor a kormánynak ilyesmi tudomására jutott, meggátolta, hogy ezen hirdetések tovább is terjedhessenek. (Helyeslés a jobboldalon.)

Azok az urak, kik a mintapincze intézményét kifogásolják, mondják meg minden egyes esetben azon konkrét kifogásokat és konkrét eseteket, melyek ellen panaszuk van és meg lehetnek győződve, hogy a kormány intézkedni fog, hogy ezen konkrét esetek megszüntettessenek; de általánosságban azt mondani, hogy nagy a konkurrenczia, hogy a pincze tönkreteszi a borkereskedést, ezek az általános frázisok, mint egyáltalán a frázisok, nem vehetők komolyan figyelembe. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Áttérek most azon kifogásokra, melyeket a kecskeméti szőlőtelepre vonatkozólag tett Szalay t. képviselő is. Itt tulajdonképen az ő szavaival védelmezhetem a kormány intézkedéseit. Ő azt mondja, hogy nem látja át, hogyan lehet az az eljárás Kecskeméten, hogy ott nagyon pontos statisztikai adatokat mutatnak ki, hogy ott annyira ügyelnek arra az egy millió veszszőre, hogy meg van-e és másrészt ismét azt mondja, hogy ő maga meglátogatta a telepet, és azt a bizonyságot adhatja, hogy a mintaszerüen kezelt telep. Hát mi czélja van annak a telepnek? Annak az a czélja, hogy ott minden egyes szőlőfajnak, minden egyes szőlőveszszőnek életmüködése folytonos figyelemmel kisértessék. Azért van ott különböző faju, igen sok faju szőlő, hogy minden egyes szőlőfajnál konstatáltassék, hogy melyek és mily módon fogamzott meg és mi egyáltalában a kilátás. Én tehát azt gondolom, hogy ha a telep igy jár el, csakis mintaszerü kötelességét teljesiti és ez ellen kifogást tenni nem lehet. (Helyeslés a jobboldalon.)

Kárhoztatja a t. képviselő ur, hogy a miniszter ur az 1887-iki termést eladta és nem csinált abból ott Kecskeméten bort. Méltóztatik tudni, hogy az a szőlőtelep hol van, azt is méltóztatik tudni, hogy az egy homokos talajon fekszik, a melyen pinczét épiteni, a mint szintén méltóztatnak tudni, sem nem könnyü, sem nem olcsó dolog.

A tervezetek szerint, melyek beérkeztek, a hogy a kecskeméti telepnek megfeleltek volna — a pincze 4000 hektoliterre volt tervezve — körülbelül 160,000 frtba került volna ott egy pinczének épitése. Mit mondott volna képviselő ur, ha a miniszter azt a pinczét megépitette volna? Nem azt mondia volna-e, hogy micsoda alkotmányos érzés az egy minisztertől, hogy egy 160,000 frtba kerülő pinczét épittetett a nélkül, hogy ebből a költségvetést a házhoz beadta volna.

Nem maradt tekát egyéb hátra, mint a szőlőtermést, mely készletben volt, eladni és csinálni belőle bort. Ez az oka, hogy miért járt el ily mógon a miniszter. (Helyeslés a jobboldalon.)

Áttérek már most azokra, melyek még a filloxera irtása tekintetében a szénkénegezést illetőleg fölemlittettek. Méltóztatnak tudni, hogy a szénkénegezés a miniszterium részéről mindig ajánltatik s a mennyire lehetséges, a szénkéneg bizonyos áldozatok árán is átszolgáltatik a közönségnek.

Mi e tekintetben egészen máskép állunk, mint a külföld. Francziaországban — hogy csak ezt az egy példát emlitsem — a kormány egyáltalán nem gondoskodik a szénkénegezésről. Ott a vállalkozási szellem, különösen a vasutak vették kezökbe a szénkénegezés ügyét és ez ott jövedelmező vállalat gyanánt szerepel, mert a vállalkozó vasutnak nemcsak a szénkéneg árai fizettetnek meg, hanem a fuvarköltségekből is jövedelmet huz, miután maga a vasut a vállalkozó.

Magyarországban ezt a módot szintén megakartuk kisérteni. Ajánlottuk egyik-másik nagyobb vállalatnak, de nem találkozott senki, a ki ezt nyereségesnek tekintette volna. Már most mit tett a kormány? Saját telepén, Zalatlnán, veszteséggel készitett szénkéneget és most önköltségen adja el az illetőknek, a kik kivánják; azonkivül külföldről is hozatja a szénkéneget és a vitelbért maga viseli. Én azt hiszem, ha ilyen áldozatokkal szemben még azt mondják, hogy a szénkénegezés tekintetében kevés történik, ez csak a tények nem ismeréséről tanuskodik. (Ugy van! jobbfelől.)

Nem akarok a további részletekbe belehatolni, még csak egy thémára t. i. a selyemtenyésztésre kell válaszolnom.

Petrich képviselő urnak az a rendes foglalkozása, hogy a selyemtenyésztést, mint valami nagyon veszedelmes dolgot tünteti fel Magyarországon (Derültség) és el akarja hitetni itt a képviselőházban, hogy a kormány nem mondja meg őszintén, mit ad ki tulajdonképen a selyemtenyésztésre, hanem sokkal többet költ reá, mint a mennyi tényleg a budgetben van. És e tekintetben a képviselő ur egy hibába esik, mely talán a pénzkezelésnek nem ismeréséből ered. Azt mondja ugyanis, hogy a kormány előterjesztett például 800,000 frt kiadást, igaz, hogy a költségvetésben, mint bevétel is szerepel megint körülbelül 800,000 frt, vagy 15,000 frttal kevesebb de mikor a kormány ezt a 800,000 frt kiadást, mint előleget állitja be, elfelejti, hogy ebből a 800,000 frtból, ha csak 5%-kal számitjuk is, tulajdonkép mig 40,000 frt kamatveszteség háramlik az államra. De a t. képviselő ur talán nem tudja, hogy ez a 800,000 frt nem január 1-én vétetik fel a selyemtenyésztés czéljaira, és nem deczember végén fizettetik vissza, hanem ezen 800,000 frt kiadása kezdődik részletenkint, talán juliusban és az már októberben, novemberben ismét visszatérittetik, tehát az a bizonyos 5% kamatveszteség, melyet ő a kormány terhére akar számitani, nem az egész évre terjed, hanem csak egy pár hónapra szorul.

Különben is, ha a selyemtenyésztés dotáczióját, és a selyemtenyésztés által elért eredményeket tekinti, akkor a számadásokból, melyek a zárszámadásokban rendelkezésére állnak meggyőződhetik a képviselő ur és ki is fogja vehetni azt, hogy a selyemtenyésztési czélokra adott előlegek nem csak mind megtérültek, hogy a beruházások az értékveszteséggel is nem csak mind viszszafizettettek a kormánynak mindazon költségeivel együtt a melyeket tett, hanem, hogy tulajdonkép egy igen parányi összeg, körülbelül 50 vagy 60 ezer forint az, a mi 6 éven keresztül az államtól a selyemtenyésztés czéljaira igénybe vétetett. És ezen 50 ezer frttal szemben az az eredmény, melyet a selyemtenyésztés elő tud mutatni, semmi esetre sem kicsinylendő. (Élénk helyeslés.)

Áttérek már most azon fontos kérdésekre, melyeket Dárdai, gróf Károlyi Sándor és Linder képviselő urak felhoztak, t. i. a hitel kérdésére. Feszegették a képviselő urak a hitel minden nemét: a talajhitelt és a személyes hitelt.

Tekintve mindenekelőtt a személyes hitel kérdését: ezen hitel tényleg nálunk nehezen alakul és ez részben igen természetszerü, mert a személyes hitelnek mi az alapja? Akár mint credit mobiliert vegyük a személyes hitelt, akár pedig mint a szó szorosabb értelmében vett személyes hitelt tekintsük, annak alapja az illető egyén természetének, karakterének, müködési erejének teljes ismerete. Tehát feltételezi azt, hogy mindenki, a ki személyes hitelre akar pénzt adni, az illető egyén személyes tulajdonait akként ismerje, hogy annak személyes tulajdonságaira, pl. munkaképességére mer hitelezni. Ennek következtében igen természetes, hogy a magyarországi hitelintézetek a személyes hitelt még fel nem használták, személyes hitelre nem adhatnak sok pénzt, mert azon körök, a melyek okvetlenül szükségesek arra, hogy a személyes hitelt az intézetekkel szemben közvetitsék, ma még nem léteznek. Alulról kell kezdeni a személyes hitel kérdésének megoldását, nem felülről. (Élénk helyeslés.)

Hiába mondjuk mi azt, (Halljuk! Halljuk!) Hogy az osztrák-magyar bank kellően protezsálja a személyes hitelt; hiába mondjuk, hogy a takarékpénztárak nagyon idegenkedtek a személyes hiteltől. Nem lehet protegálniok és idegenkedniök kell tőle mindaddig, mig azon közvetitő organumok nincsenek meg, melyek az egyed és az intézetek között a felelősséget magukra vállalják. (Helyeslés.)

Épen ezen közvetitési intézetek, illetőleg az, hogy a személyes hitel egyesitése miképen történjék, ez képezi Magyarországon a nehézséget. Miért? Azért, mert a külföldön mindenütt, ahol a személyes hitel fejlődött, találkoztak egyesek, akik az illető eszmének idejöket feláldozták és ez eszmét lelkesedésből, rokonszenvből fejleszteni igyekeztek. (Igaz! Ugy van!) Ha minden egyes községben lesz megbizható egyén, a ki nem barátságból fogja azt mondani, hogy X. Y-nak van 100 frt hitele, ezt csak akkor teszi, ha meggyőződött az illetőnek munkaképességéről és egyéb személyes tulajdonságairól: akkor fognak ezen szövetkezetek felvirágozni. (Ugy van! Ugy van!)

Én nem mondom, hogy ezen tendenczia, a mely most fejlődik Pestmegyében, veszélyes lenne, ellenkezőleg ez igen helyes törekvés, de nézetem szerint nem oda kell irányulnia, hogy legyen pénz rendelkezésére, hanem, hogy legyenek emberek rendelkezésére, a kik az egyes községi szövetkezeteket megalkotják. (Általános élénk helyeslés. Felkiáltások balfelől: Tegyen valamit az állam!) Én nem tudom, valjon állami közeg erre nézve alkalmas-e. Az állami közeg épen ugy, mint minden fizetéses közeg, teljesiti ugyan kötelességét részben a fizetésért, részben pedig azon erkölcsi felelősségért, melyet az állammal szemben elvállal, de hogy ezen hivatalszervezetet Magyarországon állami közegekkel létesitsük, az lehetetlen. (Helyeslés, felkiáltások a baloldalon: Ezt nem is akarja senki!)

A magántevékenységből kell tehát kiindulni és ha az ily szövetkezet kisebb szövetkezeteket fog felállitani, akkor aztán az állam erkölcsi támogatására nem is lesz szükség. Mert a mely pillanatban mindezen intézetek a személyes hitel alapján szövetkeznek, akkor minden hitelintézet nem személyes, hanem dologi hitelen alapuló hitelt fog azon szövetkezetnek nyujtani. (Általános helyeslés.) Azért azt hiszem, hogy az egész hitelszervezeti ügy mindenesetre csak ilyen alapon fejlődhetik: minden más alapon fejlődött hitelszövetkezet mesterséges növény lesz, melynek nem lesz kellő alapja. (Ugy van! Ugy van!)

Áttérek most a talajjavitó hitelre. (Halljuk!) A kormány mindeddig hallgatott a talajjavitó hitelről. Annak idején, midőn a vizjogi törvényjavaslat előterjesztetett, a kormány arra figyelmeztetett, hogy ez tulajdonképen első lépés, mely a talajjavitás terén történik, mert a viz levezetések és lecsapolások, valamint öntözések kérdései a törvényjavaslatban szabályozva vannak és remélhető, hogy ez alapon tovább haladva, a talajjavitás ügye Magyarországon gyökeret fog verni.

Dárdai t. képviselő ur igen helyesen fejtegette lönféle rendszereket, melyek a különböző államokban a talajjavitás tekintetében életbe vannak léptetve. A rendszerek röviden összefoglalva háromfélék. Egyik rendszer, mely már nálunk is létezik, abban áll, hogy egyes bankok a földre és a föld javitott értékére most is adnak kölcsönöket, minden más kiváltság nélkül, csupán a jelzálogi törvényben adott előnyt használva fel. Ily kölcsönök tehát jelenleg is adatnak s azt lehet mondani, hogy ez a talajjavitási hitelnek tökéletesen szabad volta, mindenki ad hitelt, ha neki tetszik. A másik rendszer az, melynél az állam vagy közvetlenül vagy legalább közvetve lép müködésbe, közvetlenül ugy, a mint Dárdai t. képviselő ur emlitette, Francziaországban történik, a hol mindjárt milliókat áldoztak ezen czélra, közvetve pedig akként, hogy legalább a garancziát magára vállalja az állam, oly módon, hogy az esetre, ha a hitelt nyujtó az adóssal szemben nem érvényesitheti követeléseit, akkor az állam fizeti meg, illetőleg előlegezi az összeget s azután az adóson végrehajtja. Én azt hiszem, hogy az állam, garancziáról s az állam közvetlen segélyezéséről Magyarországban a jelenlegi körülmények közt szólni legalább is időszerütlen. (Helyeslés.) Nem akarom tehát feszegetni, vajon elvileg czélszerü-e ezen intézkedés, minthogy a jelen pillanatban, ha czélszerünek tartanám is, azt nem lehetne megvalósitani.

A harmadik módositás az, melyet röviden akként szeretnék jelezni, hogy a talajjavitó kölcsönt a törvényhozás privilégizált intézménynyé teszi, azaz azt mondja, hogy azon esetre, ha találkozik valaki, ki a talajjavitásra kölcsönt ad, akkor ezen és ezen előnyöket nyujtja az illető intézetnek s igy ez által mintegy ösztönözné az illető bankot, hogy a talajjavitási czélokra adjon kölcsönt Valószinü, hogy nálunk ezen legutóbbi módozat lesz a legczélszerübb. De azt kérdem, vajon czélszerü volna-e egyáltalán, ha a kormány egy törvényjavaslattal lépne a törvényhozás elé és ezeket mondaná: én mindezen jogok és előnyök nyujtását contemplálom a bank számára, — nem akarok a részletekbe bocsátkozni — ha ezen üzleteket eszközli, a nélkül azonban, hogy tisztában volna az iránt, vajon az illető bankok belemennek-e az üzletbe.

Ez ugyanaz volna, a mi annak idején egy bizonyos bankkal történt, mely most törvényeinkben benne van, de tényleg nem létesült. Az ügy tehát csak akkor érett meg annyira, hogy a törvényhozás elé hozassék, ha nemcsak az eszmével vagyunk tisztában, hanem már az intézménnyel is, és azzal, hogy az illető intézet fogja-e ilyen alapon egyáltalán kölcsönt adhatni. (Helyeslés.)

Azt gondolom, hogy ezeket a kérdéseket most sietve elintézni egyáltalán nem lehet. Ezeket kivántam ez alkalommal a hallottakra elmondani. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Szalay Imre: Félreértett szavai helyreigazitása czéljából kér szót. (Halljuk!) Az államtitkár ur félreértette szavaimat, midőn azt állitotta, hogy a mostani minta pinczének semmiféle 6000 frtos bérbevevéséről, vagy 2000 frtos bérbeadásáról ő nem tud semmit. Szóló a multra nézve állitotta azt a 6000 frtos bérbevételt és a t. államtitkár urnak is, ha vissza akar emlékezni, tudnia kell, hogy 6000 frtot fizetett a pénzügyminiszteriumnak a kereskedelmi miniszterium bér fejében. A másik pedig az, hogy a mostani mintapincze bére is be van számitva, a mi bebizonyul a pénzügyi bizottság jelentéséből, a hol az van mondva, hogy a palotában elhelyezett mintapinczének bére 1600 forint. Tehát ő a valóságot állitotta. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Tisza Kálmán miniszterelnök két törvényjavaslatot nyujtott be. Egyik szól: «Az égetett szeszes folyadékok után járó vámról, a szeszadóról, valamint a szesztermeléssel együttesen készitett sajtolt élesztőnek megadóztatásáról», a másik «A sörtermelés megadóztatásáról szóló törvényes határozmányok részbeni módositásáról».

Az elnök: Szét fog osztatni és előzetes tárgyalás végett a pénzügyi bizottsághoz fog utasittatni.

Az ülés végződik délután 2 óra 10 perczkor.

— György. — szólt egyszer Máli, ki gyakran eljött a szerencsétlen lány meglátogatására, — Ida sokszor emleget, de csak akkor, ha lázban van. Nem akarod még egyszer látni?

— Igen, igen, — mormogta György — ha nem kellemetlen rá nézve az én jelenlétem.

Máli elvitte bátyját a beteghez, a ki már napok óta nem tudta elhagyni az ágyat. A mint György belépett, Ida rögtön észrevette. Kissé fölemelte fejét, arcza kiderült.

— Már, már! — suttogta. — Tudtam, hogy még eljön. Már tehát eljött.

— Lázban volt most is. György nem is értette, hogy mit mond e szavakkal.

— Megbocsát? — kérdezte a beteg, mikor György az ágyhoz lépett.

György a sovány kéz után nyult, ajkához emelte, megcsókolta. A kéz aztán oly erősen megszoritotta, mint az aczél. Az izmos embert egy ellenállhatatlan erő lesujtotta, leborult az ágy előtt, ráhajtotta fejét a csantos, forró kézre s arra omlottak könyei.

A beteg fölemelkedett, fejét oda hajtotta a másik főre.

— Meggyógyulok György!

Nem nyerte többé vissza eszméletét.

Alkonyatkor halt meg.

Megnyugvás, mosoly maradt a megfagyott arczon.

VEGE.

ÁRTATLAN BÜNÖSÖK.

29

— REGÉNY. —

Irta: ARDOV.

Oroszból: TIMKÓ IVÁN.

MÁSODIK RÉSZ.

Jöjjön hozzám, — suttogá rábeszélőleg feleje hajolva a férfiu.

Gyönge pir futotta el Nadezsda beesett arczát. Gyorsan elhagyta a hentesüzletet és hátra nem tekintve, előre sietett.

— Mennyire siet ön! — szólala meg a férfiu, nyomban követve őt.

— Avagy talán fél? Ne féljen nem eszem meg! Ily szép nőnek nincs mitől félnie! . . No, nem kell annyira negédeskedni . . . Adja kezecskéjét, és nem kell igy . . .

Hozzá hajolt és át akarta őt ölelni, de Nadezsda eltaszitá magától s az utczának másik oldalára futott át. A férfiu követte őt.

— Pénz, kisasszony! — Nem futsz meg ugyan előlem! Lám, mily gyors, alig birja az ember utólérni!

Nadezsda rémülten tekintett körül. Az utcza — mintha a sors is ellene fordult volna — teljesen üres volt; csak a távolból tünt elő egy-két alak.

— Mire való e tettetés! Lásd, te oly szép vagy, és vállaidon paletodat zsinór tartja össze! Látszik, hogy zsebeidben a szél süvölt, nekem pedig egész a fölöslegig van pénzem! Csak te jöjj velem, szép hölgy! Oly öltözékkel ajándékozlak meg, a milyet még életedben sem láttá és oly édességekkel vendégellek meg, hogy szemed-szád is megáll tőlük!

A férfiu gyorsan lépdelve Nadezsda után, mind ezt sebesen mondotta el. Nadezsda nem tekintett hátra, de sebesen futott előre. Látván, hogy kisérletei az utcza egyik oldaláról a másikra való átmenettel, hiába valók, hogy a férfiu folytonosan követi őt, Nadezsda megállott.

— Nem szégyenli magát egy gyönge nőt igy üldözni? távozzék tőlem — szólala meg parancsoló hangon.

— Szégyenleni! ugyan miért? Ily szép nőben gyönyörködni, legkevésbé sem szégyen! — veté ellen tettetett mosolylyal, átölelni igyekezve őt.

Nadezsda ki akarta magát szabaditani, de a férfi erősen tartá őt kezeinél fogva.

— Ereszszen el; mindjárt segitségért kiáltok.

— Kiáltsunk előbb bérkocsi után, és üljünk be a kocsiba!

A férfiu valóban kiáltott egy nem messze menő bérkocsis után, de e perczben — szerencséjére — a szomszédház kapujából két férfiu lépett ki és Nevszkaja felé tartott. Nadezsda egy gyors mozdulattal kiszabaditá magát a férfiu karjaiból és egy pillanat alatt a férfiak mellett termett.

— Az istenért, — mondá esdő hangon, — engedjék, hogy önökkel menjek.

— Jöjjön, kisasszony, ki tilthatná meg ezt önnek!

A piros arczu férfiu védelem alatt látva a nőt, de különösen mert rendőrt vett észre a távolban, morogva az utcza másik oldalára ment át.

— Az istenért, ne hagyjanak magamra, — suttogá rémülten Nadezsda.

— Nem hagyjuk el. Talán — megsértette önt azon ur?

Nadezsda igenlőleg bólintott fejével és hallgatva követte őket.

— Ne féljen, most nem fogja bántani. Nevszkajára megy?

— Vaszilyevszkára, — suttogá Nadezsda.

— A tengernagyi hivatalig elkisérjük. Utunkban van.

A piros arczu férfiu párhuzamban az utcza tulsó oldalán követte Nadezsdát és annak kisérőit. Egész Nevszkajáig kisérte őket, de észrevevé, hogy Nadezsda más irányt vett, és hogy kisérői követik, megállott, utánok nézett és aztán gyorsan jobbra fordult.

— No, elment az ur, most már ne féljen a kisasszony, — mondá megnyugtató hangon az egyik férfiu.

Nadezsda nem felelt. Szótlan érték el a tengernagyi hivatalt, itt egy pillanatra megállott és megköszöné kisérőinek szivességét, azután előre sietett és hátra nem tekintve haladott a boulevardon. A két férfiu utána nézett.

— Valószinüleg beteg! — jegyzé meg az egyik.

Nadezsda futva haladt végig a tengernagyi hivatal boulevardján és a Miklós hidján. A Vaszilyevszky Osztrov kikötőjéhez érve, megállott és föllélekzett.

A hó mindinkább sürübb és sürübb pelyhekben hullott — és mintha szemfödéllel takarta volna el Nadezsdát. Nedves granit korláthoz támaszkodva pár perczig mozdulatlanul állott. Szive gyors menés következtében sebesen lüktetett; kezét erősen szoritá hullámzó kebléhez, nem érezve, hogy sovány ujjai hótól takartatnak be és mindinkább megdermednek a hidegtől. A Neva, mint egy végnélküli teritő — lábai alatt terült el és csak fehérsége világlott a homályban, megszakitva helyenkint elterülő fekete foltokkal. A szél lecsendesült. Mély csend uralkodott a kikötőben és csak olykor-olykor hangzott föl egy szán vontatása vagy egy fogat robogása. A járda üres volt, csupán a kikötő átelleni oldalán állott egy rendőr bódéja mellett és lomhán tekintgetett maga körül. Nadezsda csendesen megmozdult és egy-két lépést tett előre. A lámpa derengő fénye megvilágitá a folyóba vezető granit lépcsőzetet. Nagy, sötét lék terült el a lépcsőzet aljában. Nadezsda megállott.

— Két perczni szenvedés — és mindennek vége volna! — suttogá és önkénytelenül előre hajolt.

A tátongó, fekete örvény ellenállhatlan erővel vonzotta őt magához. Nadezsda a korláton áthajolt és nem tudta levenni szemeit róla. Egy távoli szán nyikorgása megrettenté és visszahuzódott.

«De hát ha idejekorán kimentenek!» villant meg agyában. — És akkor ujból éljek? Nem, nem! jobb, mielőbb . . . És aztán meg kell irni. . . .

«Meg kell irni!» suttogá magában gépiesen és ismét a lék szemléletébe merült. Ugy rémlett előtte, mintha e lék mindinkább terjeszkednék és közeledne feléje. Ime, már lábainál van . . . Csak egy lépést még előre és a sötét, hideg hullámok minden oldalról elnyelik őt. Hideg borzongás futott át egész testén.

«Nem nem!» suttogá visszahuzódva a korláttól.

Erős köhögés zavarta meg a halotti csendet. Nadezsda rémülten tekintett hátra. A rendőr még mindig bódéja mellett állott, de ugy vette észre, mintha őt figyelné, mintha elhagyná bódéját és feléje közeledne. Dermedt kezeit erősen elrejtve palletója ujjaiba, sebes léptekkel indult lefelé a kikötő partján. Nem pillantott hátra; már nagy utat tett meg, de azért lépteit még mindig gyorsitá. Befordulva a 15-ik számu bérkocsi állomásra, hirtelen megállott és körülnézett, mintha meggyőződést akart volna szerezni, hogy vajon el nem tévesztette-e utját. Azután ismét, csaknem futva folytatá utját és csak az utcza végén egy nagyobbszerü kőépület mellett állapodott meg. A kapu csukva volt. Megzörgette azt.

— Ki az? — szólala meg az álmos kapus.

— Lakó a hatodik számból.

— Ah, hogy magát! . . . Mit kóborol éjnek idején! . . . mormogá a kapus a kulcslyukat tapogatva.

Az ajtó fölnyilott. Nadezsda szótlan surrant el a mormogó kapus mellett. Sebesen ment végig az első udvaron és belépve a másodikba, egy sötét, piszkos lépcsőnek tartott. Tapogatódzva haladt fölfelé a negyedik emeletre, itt megállott és megtalálva a csengetyü fogantyuját, meghuzta azt. A csengetés elhangzott, de az ajtó nem tárult föl. Nadezsda ujból csengetett. A csengés elhangzott és ismét minden csendben maradt. Harmadszor is megragadta a fogantyut és türelmetlenül többször rántá meg azt.

«Szándékosan nem nyitja ki!» gondolá magában haragosan.

— Megyek, megyek! — hangzott el belül egy női hang. Ej de erősen csenget! Valamennyi lakót felkölti! Ki az?

— Nyissa ki, kérem, Alexievna Eudoxia.

Az ajtó megnyilt és a küszöbön magas, kövér, mintegy 45 éves nő jelent meg, lámpával kezében.

— Ön az, Nikolaevna Nadezsda? — szólala meg Alexievna Eudoxia, az ajtóban megállva és élesen szemügyre vette tetőtől talpig Nadezsdát. — Mi az, hogy oly késön jön. Már azt hivém, hogy nem is jön éjszakára haza.

Nadezsda nem szólva semmit, haladt el mellette, s az előszobából egyenesen egy piczi, sötét szobácskába lépett. Bezárva az ajtót, gyufát keresett elő s meggyujtá kis lámpáját.

— Reggelig ráérek, — suttogá, figyelmesen megnézve irókészletét.

A lámpa gyönge fénye megvilágitá a szoba szegényes butorzatát. Rongyos szőrkelmével bevont divány, mely egyszersmind ágyul is szolgált, kis három lábu s vörös fából készült szekrény, kétháron szék, melyek egyikén cserép bögre és tál volt elhelyezve, fekete, viaszos vászonnal bevont kis iróasztal — képezték a szoba butorzatát.

Nadezsda levevé kapuczniját és sipkáját, leöltö nedves palettóját a divány fiókjához hajolt, melyből egy pár posztó papucsot vett ki. E pillanatban az ajtó hirtelen föltárult és minden tartózkodás nélkül Alexievna Eudoxia lépett be a szobába. Nadezsda megfordult és elégedetlenül pillantott rá, de Eudoxia figyelembe se látszott venni e pillantást, az asztal mellé ült és kövér kezeire támaszkodott.

— Mit akar? — kérdé ingerülten Nadezsda.

— Mit akarok? — ismétlé Eudoxia, gunyos mosolylyal tekintve Nadezsdára, — ezt maga jól tudja! Szeretném tudni, mikor fizeti meg a lakbért! Ingyenes lakókra nincs szükségem.

— Már megmondtam, hogy holnap megfizetem.

— Holnap? folytonos igéretekkel jól nem lakunk. Nem egyszer hallottam már én azt.

— Mit akar hát? most nincs nálam pénz!

— Nagyon jól tudom, — mondá nevetve Alexievna Eudoxia, — de nemcsak hogy pénze, hanem — semmije sincs! Ma átkutattam szekrényét és haszontalan naplón kivül semmi sincs benne . . . Ez azt jelenti, hogy mindenét elverte.

Nadezsda felsikoltott.

— Ön tárgyaim közt kutatott! hogy merte ezt tenni! — kiáltá haragtól reszkető hangon.

— Lassabban lelkem! Hogyan mertem? Hát csak ugy! Már bocsásson meg, hogy nem kértem kegyes engedélyét megnézhetni vagyonát. Lám, mily tolakodó! Garasa sincs, és mégis ö huzza fel az orrát.

Alexievna Eudoxia minden szavát emeltebb hangon ejté ki, az utolsókat pedig már csaknem lármázva mondá. Nadezsda hallgatott. Sötét szemei komoran néztek háziasszonyára, vékony orrczimpái lihegtek és ajkait erősen összeszoritá. Átható tekintete rendkivül bántotta Alexievna Eudoxiát. Ellármázva utolsó szavait, fölállott, egy lépést előre tett és kihivólag helyezé kezéit csipőjére.

— Mit akar hát? — szólala meg végre tompa hangon Nadezsda, még mindig le nem véve szemeit róla.

A kérdés csodálkozásba ejtvén Alexandrovna Eudoxiát, összecsapta kezeit.

— Uram isten! Csak nem ment el az esze! Mit akarok? Pénzemet! A hónap vége felé közeledik és lakbérben még mit sem kaptam!

— Hát honnan teremtsem elő? Most nincs pénzem! Mondtam, hogy holnap kifizetem, — mondá kétségbeesetten Nadezsda.

— Nincs pénze! de mikor fölvette a lakást, volt vagy csak ugy ingyen akart lakni?

Nadezsda arczát pir futotta el; szemei könyben usztak. Gyorsan megfordult és a diványra ült. Alexievna Eudoxia minden mozdulatát, mint macska az egeret, kisérte figyelemmel.

— Nincs pénze! — ismétlé mintegy önmagában — Ily szép nőnek nem nehéz pénzt szerezni!

Lakójára tekintett. Nadezsda mozdulatlanul ült a diványon, tekintete földre mélyedt; szemöldei összehuzódtak és megdagadtak, mint olyannál, a ki a testi fájdalmat néma odaadással kénytelen türni. Ugy látszék, nem hallotta háziasszonya megjegyzését.

Alexievna Eudoxia pillanatnyi habozás után székét Nadezsdához vonta és kezét megfogni akará Nadezsda elhárítá e kisérletet és el nem titkolt megvetéssel fordult el tőle. Alexievna Eudoxia nem illetődött meg ezen.

(Folytatása következik.)